

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W4CZ307968	ImageGroup:	I4CZ308222
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྟོམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་བར་ ^{gsum} sgom rim thog mtha' bar gsum
Author:	ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། ka ma la shI la/
Descriptor:	copy made available from the Library of Tibetan Works and Archives, LTWA acc No:3327
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	sarnath, varanasi, u.p.
Publisher:	wA ra Na sl bod kyi ches mtho'i gtsug lag slob gnyer khang /
Date:	1985
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

3327

༡། སྒྲོལ་དཔེན་ཀམལ་ཤིལ་ས་མཆད་པའི་བསྐྱེད་ཆེས་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་བུལ་ས་
སོ།

भोट विद्या संस्थानम्

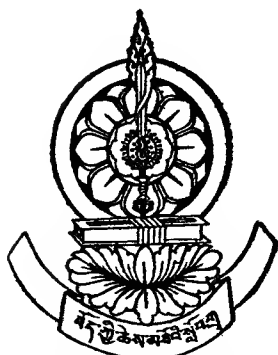
ཡུལ་སྐྱེ་རྣམས་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེན་ཁང་།

མངས་གྱུས་འདས་ལོ་:— ༣༥༣༧

ସୂ.ସଂ :- ୨୭୮୪

भोट-भारती ग्रन्थमाला-९

७७। स्तुति-दोर्ग-गण-पद्म-सङ्घ-वर्ग-सङ्घ-सङ्घ-
सु-सङ्घ-सङ्घ-सङ्घ-सङ्घ-
सो॥

भोट विद्या संस्थानम्

Class No.....
Acc No. 3327.....
LIBRARY OF TIBETAN WORKS & ARCHIVES DHARAMSALA.

ལྷན་སྐྱོང་གི་ལྷན་ཁོ་རི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།
སངས་བླ་མ་ལྷན་ཁོ་རི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།
ཕྱི་ལོ་:— ༡༩༧༧

ཁྱ་ཆེན་པ་:—

སློབ་སྦྱི་ཟུག་གཤོང་རིན་པོ་ཆེ།

ཉམས་ཞིབ་སྦྱོགས་སྦྱོག་པ་:— ལྷ་རྒྱུ་རྒྱལ་མཆན་ནམ་གྲོལ།

དཔར་ཐངས་དང་པོར་བོད་ཡིག་དེབ་གྲངས་— ༡༠༠

© ལྷ་རྒྱུ་རྒྱལ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོ་འི་གཙུག་ལག་

སློབ་གཉེར་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧

སུ་རྒྱུ་རྒྱལ་དབུས་ཁང་ནས་བསྐྱོད་པ་ཏེ།

ལྷ་རྒྱུ་རྒྱལ་དབུས་ཁང་དུ་

དཔར་དུ་བསྐྱུན་བཤུ།

୯୩୪ କମ

(୧) : ଦସ୍ୟୁ ଶୁଣି ପରି ଛେଦିବେ ।

୨

(୨) : ଶୁଣି ଶୁଣି ।

୩

(୩) : ଶୁଣି ପରେ ।

୪

ଦୟା :- ଛେଦି ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପ୍ରତି ଶବ୍ଦ ପରି ଶୁଣି

ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୫

୧- ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୬

୨- ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୭

୩- ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୮

୪- ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୯

ପରି ପଶୁଣି :- ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୧୦

(୩) : ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୧୧

୧- ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୧୨

୨- ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୧୩

୩- ଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ପରି ପଶୁଣି ।

୧୪

- ༧-དབྱང་སྒྲོམ་དང་འཛོལ་སྒྲོམ་གྱི་ཁྱད་པར། ༣༩
 ༨-བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱང་སྒྲོམ་འཐད་པའི་རྒྱུ་བྱེད། ༣༩
 ༩-དབྱང་སྒྲོམ་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ༤༡
 ༡༠-དབྱང་སྒྲོམ་དང་འཕྲོ་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། ༤༧
 ༡-ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་དང་། དབྱང་སྒྲོམ་མི་འདོད་
 པའི་སྤྱོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བཟུན་པ། ༥༡
 ༢-དབྱང་སྒྲོམ་གྱི་ཕན་ཡོན་བཟུན་པ། ༥༩
 ༡༠-ཡུལ་གང་ལ་ཚུལ་རི་ལྟར་དབྱང་བསྒྲོམ་བྱེད་ཚུལ་དང་།
 དེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ༥༩
 ༡༡-ཡུལ་གང་ལ་ཚུལ་རི་ལྟར་འཛོལ་བསྒྲོམ་བྱེད་ཚུལ་དང་།
 དེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ༥༧
 ༡༢-ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་དབྱང་འཛོལ་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་
 ལམ་མེད་མི་རྒྱང་བར་བཟུན་པ། ༥༩
 (ཁ) གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ། ༥༩
 (ག) འདིར་བཟུན་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཞི་ལྷག་གི་རྣམ་བཞག་
 བཤད་པ། ༧༠
 ༡-ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕན་ཡོན། ༧༠
 ༢-དེ་གཉིས་དྲིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་བྱེད་བཟུན་པ། ༧༢
 ༣-ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ། ༧༢

༧-ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ་དགོས་པའི་

རྒྱ་མཚན།

༧༩

༨-ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ།

༧༩

༩-ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ།

༧༧

༡༠-ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ།

༧༩

(ང) བསྒྲོམ་རིམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།

༨༩

༡-བསྒྲོམ་རིམ་དང་བོ།

༨༩

༢-བསྒྲོམ་རིམ་བར་པ།

༩༧

༣-བསྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ།

༡༠༩

གསུམ་པ།:- ཞར་བྱང་འབྲེལ་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།

༡༡༢

༡-བསྒྲོམ་རིམ་གསུམ་མཛད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

༡༡༢

༢-བསྒྲོམ་རིམ་དང་བོ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡེགས་སྒྲུར་མ་

དཔེ་རྟེན་ཚུལ།

༡༡༧

༣-བསྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ཉམས་གསོ་དང་ཕབ་བསྐྱར་བྱེད་ཚུལ།

༡༡༨

༧-འགོར་གཞི་ཆེ་བའི་ཕྱང་འབྲེན་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་པའི་

དགོས་པ།

༡༡༩

༨-ཕྱང་འབྲེན་རྒྱ་མཛད་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ།

༡༡༩

(༡)

༡-ལྷང་འདྲན་ཁྲངས་གདུགས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་།

དགོས་པ།

༡༩༥

༧ སྤར་མ་འདྲ་མིན་བསྟར་ཚུལ།

༡༩༤

ཏོག་གཞུང་དངོས་གཤི།

(༡) བསྐྱོམ་རིམ་དང་བོ།

༡

(༢) བསྐྱོམ་རིམ་བར་བ།

༧༩

(༣) བསྐྱོམ་རིམ་པ་མ།

༡༡༩

ཞོ་དབར་སྐྱོན་བའི་ཆེད་བཟོད།

༡། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱའི་ངང་ཚུལ་མཆོག་ནི། བོད་ལྗོངས་སུ་
 རྒྱལ་བསྟན་ཁྲབ་སྤེལ་དག་ཐེར་གྱི་མཛད་རྒྱུས་ཐོག་ མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཕྲོ་དང་།
 སློབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་སོགས་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་མཉམ་བ་ལྟ་
 བུར་ཡོད་བས། བོད་རིགས་སྤེལ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱིས་ཁོང་གི་བཀའ་ནམ་ཡང་
 བཟོད་ཐབས་མེད། བོད་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྐྱེས་བའི་རྒྱལ་
 བའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ཤིང་། འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མ་དང་བུལ་བ། སྐྱོན་
 རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་དང་བཅས་པ་དར་བྱས་ཁྲབ་སྤེལ་ཆད་ལྷན་བྱུང་བ་འདི་ནི་ཞི་འཕྲོ་
 དཔོན་སློབ་གྱི་མཁུན་བཅེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་བྱས་ཉམ་གཅིག་གི་བཀའ་རྒྱ་
 ལས་བྱུང་བ་ལས། གཞན་དུ་ན་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ཡུལ་གྱུ་གཞན་
 ལྟར་སྤྱོད་པ་རེ་བཤས། འདྲེས་བསྐྱེད་ཅན་ཞིག་དུ་གྱུར་བ་གཤོན་མི་ཟ།
 མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཕྲོ་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱང་གྲངས་མང་པོ་བོད་དུ་གཏན་འཇགས་
 བཞུགས་ཀྱིས་འོ་རྒྱལ་ལ་མ་དགོངས་བར་རྒྱལ་བསྟན་ཁྲབ་སྤེལ་གྱི་མཛད་བཟང་རྒྱ་
 ཆེར་བསྐྱེད་ཅུང་། བསྟན་བཅོས་ཁག་བོད་ཡུལ་དུ་བཞུགས་རིང་ལྷགས་རྩོམ་
 མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྤང་། བརྒྱའི་ངང་ཚུལ་མཆོག་གི་གསུང་རྩོམ་ནམས་ཀྱི་
 ཉང་ནས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་བསྐྱེས་རིམ་གསུམ་བོད་ཡུལ་རང་དུ་སྐབས་དེའི་ལོ་ག་བར་
 སྤྱོད་བ་ནམས་ཀྱི་ལོ་ག་ཉི་ཤེས་དང་། གཤམ་བུའི་ཁམས་མས་དབང་པོ་དང་འཕྲོ་མས་
 བར་ལྷགས་རྩོམ་གནང་བས། ཆོག་སྤྱོད་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གཞན་དང་

མི་འདྲ་བར་གོ་བདེ་ཞིང་འཇུག་སྐྱབས་བར་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་
བས་བོད་ཡུལ་དུ་ཡེགས་སྐྱར་གྱི་བཟུན་བཅས་ཚུམ་བཞི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་མངོན།

དེ་ལྟ་བུས་ན་བསྐྱོམ་རིམ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་བཞིའི་བྱའི་ཟབ་ཁྱད་དང་། ལུང་
རིགས་མཐའ་བཅན་བཞི་སྟོན་མ་ཁྱད་བར་དུ་འཕགས་བ་ཅན་དུ་མ་ཟད། བོད་
ཀྱི་སྐྱེ་གྱུར་སེམས་ཚོར་དང་འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཆེ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཞིག་ཡིན་པ་
ལས། གནའ་དུས་སུ་བོད་ལྗོངས་མཐའ་དབུས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་པལ་ཆེར་
འདི་ཡི་དཔེ་རྒྱན་གྱི་ཁྱབ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། འཆད་ཉན་ཀྱང་དར་ཞིང་། བོད་
ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པལ་ཆེར་། འདིའི་ལུང་ཁྱད་ས་བྲངས་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་ཀྱང་།
རིམ་བས་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བས་བོད་ནང་ཡེགས་སྐྱར་གྱི་འཆད་ཉན་རིམ་སྐྱེ་
བ་དང་ཆབས་ཅིག་གཞུང་ལུགས་འདི་རིགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་། ཐ་ན་སྐྱེགས་
བས་ཚུན་རིམ་བརྒྱགས་ཀྱིས་དེང་དུས་མ་ཕྱི་ཅན་ཡང་མི་རྩིད་པའི་གནས་སྐབས་
འདི་འདྲ་བུར་ཞིང་། རྒྱ་བ་སྤྱིང་ཨི་ཏེ་ཡིའི་མཁས་དབང་ཏུ་ཅིས་འབད་བཅོན་
ཐབས་འཛོལ་གྱི་འབྲས་བུར། བོད་ནས་བསྐྱོམ་རིམ་དང་བོ་དང་། ཅུ་སྐྱེ་ནས་
བསྐྱོམ་རིམ་ཐ་མའི་རྒྱ་དཔེ་ལག་བྲིས་རྩིང་སོང་དག་རྩིད་པ་དབུ་ཞབས་ཀྱི་ཤོག་
བུ་རེ་རྩེང་མ་ཆང་ཡང་། འཕྲོས་རིམ་རྩིད་བོད་དཔེ་དང་བསྐྱར་ནས་དག་ཞུས་ཐག་
རོ་མན་ཡིག་གཞུགས་སུ་དབར་འབྲེམས་མཛད་འདུག་ཅུང་། བསྐྱོམ་རིམ་བར་
བ་མ་ཆང་བ་དང་། ཡིག་གཞུགས་ཀྱང་ནམ་པ་གཞན་དུ་གནས་བ་བཅས་ལ་བརྟེན།
ཕྱོགས་འདིའི་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་ལ་ཕན་ལྷན་རྒྱུ་བར་མཐོང་ཞིང་། སྟོབ་
དཔོན་བསྐྱེད་པའི་ཆུལ་གྱི་བཀའ་དྲིན་རིམ་སུ་དཔེ་སྟོས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་ཏེ།

བསྐྱེམ་རིམ་གསུམ་ཀ་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཚང་བ་བཟོ་གྱུ་དང་། ཉིན་
 སྐད་དུ་བསྐྱར་གྱུ་བཅས་འདི་གའི་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལེགས་སྤྱར་གཞུང་ལུགས་...
 བསྐྱར་གསོའི་ལས་རིམ་ནང་གལ་འགངས་ཆེ་བྱས་སུ་ཅིས་ཏེ། ཚུལ་བ་ལ་
 ལུགས་བ་ན། ཁོ་བོའི་བཙེ་བའི་སློབ་མ་ཆེ་དང་ལྷན་བ་བྱལ་མཚན་ནས་གྲོལ་
 གྱིས་གྱས་དཀག་གྱི་བཙེན་བ་མི་འདོར་བས་བསྐྱེམ་རིམ་གསུམ་ཀའི་བོད་སྐད་དང་།
 ཐོག་མཐའི་ལེགས་སྤྱར་ལ་ལྷན་དག བསྐྱེམ་རིམ་བར་བ་ལེགས་སྤྱར་དུ་བསྐྱར་
 གསོ། གསུམ་ཀ་ཉིན་རྒྱུ་སྐད་དུ་སྐྱབས་བཅས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲུབ་སྤྲོ་ཆོས་སུ་
 མ་སོང་བར་ནན་དན་བྱས་པའི་ཁར། ལུང་ཁངས་འཁོལ་ཞིབ་དང་། མཚན་བྲ།
 ཆོག་མཛོད་སོགས་དང་རབས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་ཆེན་གྱི་བྱ་བ་ནམས་ཡང་དག་...
 བར་བྱས་བ་འདི་ཉ་ཅང་སློབ་ཆོས་པའི་གནས་སུ་བྱུར་བ་མ་ཟད། དག་ལྷན་
 དང་ཚོས་བསྐྱར་གྱི་ལས་དོན་འདོར་ངོས་ཀྱི་ལས་གྲོགས་པ་ཆེད་ཀླུ་མེའུ་རྒྱལ་མི་ལྷན་...
 ངལ་བ་ལྷན་ལེན་གྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་གྲོགས་དན་ཆད་...
 མེད་གནང་བར་ཡང་ལེགས་གསོའི་བསྐྱེམས་བཛོད་ཡོད། འདིའི་སྒོམ་སླེང་གྱིས་
 བཤད་སོགས་སུ་སྐབས་འགར་ཆོག་འགྲོས་དང་། དོན་གནད་རེ་རྒྱང་ཁོ་བོའི་
 འདོད་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་བའང་འདུག་མོད། རང་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་མཐར་ཆེད་
 པའི་འདོད་ཚུལ་སྐྱབ་བྱེད་དང་ལྷན་བར་བསམ་མེ། དགག་སྐྱབ་བཅས་བསྐྱར་གྱི་
 ངལ་བ་མ་བྱས་པར་རང་སོར་བཞག །

ཐབས་ཤེས་ཡོད་གྱུ་བྱས་ཅུང་། འཕྲུལ་བར་གྱི་སྒྲོར་བ་སློབ་ཆོས་བ་ཞིག་
 བྱང་མི་འདུག་ཀྱང་། མཐུན་ཀྱེན་དེ་ལྷག་འགྲུབ་རེ་མི་འདུག་གཤིས། ཀང་

བྱང་དེ་ཉིད་ལ་ཆོག་གེས་པར་བྱ་བྱུ་ཉིད་དགེ་པར་བསམ་དེ་སྦྱ་བ་བསྒྲུངས།

དབང་འགྲེམས་འདིས་དོན་གཉིས་ཅན་ནམས་ལ་མཁོ་པན་གང་འཚམས་.....
 ཡོང་རེ་དང་བཅས་ཚུལ་འདིར་འབད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་དགར་དགོ་ཚོགས་གྱི་.....
 སྤང་བོ་ཅི་མཚིས་མཁའ་ཁུབ་སྤེའགྲོར་སྤྲོན་བའི་གྱུར་བཟེ་ཤི། སྤྲོབ་དབོན་.....
 ཅེན་པོ་བརྒྱའི་ངང་ཚུལ་གྱི་བཞེད་དགོངས་ཡོངས་སྤྲོ་རྒྱུགས་བར་སྤྲོན་བའ་.....
 མཚམས་སྤྱོར་དང་བཅས་དྲུག་འདི་དགོ་སྤྲོང་ཟམ་གདོང་བ་སྤྲོ་བཟང་བལྟན་འཛིན་དུ་.....
 འབོད་བས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ལྷོ་བ་ ༧ ཚེས་ ༣༡ ལ་བྲིས།

༡༡། །ཁངས་ཅན་ཆོས་ལྷན་ཞིང་གི་སྤྱོད་འགྲོ་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
བགོ་སྐལ་དུ་ཉེ་བར་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་ཅན་མེད་པའི་ཁྱད་ནོར། འབྱོར་ལྷན་གྲགས་ཅན་
ཀྱུ་ཁབ་གཞན་གྱིས་འབྲན་དུ་མེད་ཅིང་། སྤོན་བྱོན་ཀྱུ་སྒྲོན་ལོ་བཅ་བཀའ་དྲིན་
ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཐབ་བསྐྱར་དག་ཐེར་གཅེས་སྤྱོད་ལེགས་པར་མཛད་པའི་ཀྱུ་བའི་
བཀའ་མདོ་རྒྱད་གཉིས་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲུལ་འཕགས་བོད་མཁས་
པའི་བཞེད་གཞུང་ཟབ་མོ་ཤིན་དུ་གཅེས་ཤིང་ཕངས་པ། འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་
སྤྱི་ནོར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཟབ་ཅིང་གྱ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་
ཡོད་པ་དེ་དག་ལ། ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་ཉམས་གོང་
འཕེལ་དང་། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་སོགས་འབྱུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་
གྱ་ཆེ་སྤྱོད་ལ་གཟེགས་ནས། ལྷན་བཅས་འགྲོ་བའི་འདྲན་པ་སྤྱི་ནོར་ ༡ གོང་
ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། གྱ་གར་གྱི་སྤྱིད་སྒོན་ཞིང་གཤེགས་པ་རྟེན་
ནེད་ནམ་གཉིས་དགོངས་བཞེད་ཅེ་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོ་འི་
གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་འདི་བཞིན་གསར་འཛུགས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་དོན་བཞིན།
འདི་གའི་སྟོབ་གྲའི་དམིགས་ལྷུལ་གལ་ཆའི་ནང་ཆོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་།
དེའི་དགོངས་འགྲུལ་གྱི་གསུང་རབ་ནམས་ཀྱི་ཙུ་བའི་མ་སྤྱི་ལེགས་སྤྱར་གྱི་གྱ་.....
དཔེ་ཉམས་བསྐྱབས་སུ་སྤྱིན་པ་རང་རེ་གངས་ཅན་པའི་སྤྱོད་ཤིག་དུ་ཡོད་པ་ནམས་
ཉམས་གསོ་ཐབ་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་འདི་དག་ལེགས་པར་.....
འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་རྒྱབ་ཆའི་དབུ་འཁྲིད་

མཚུངས་སྒྲིམ་མཆིས་པ་སྐབས་རྗེ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་གལ་འགངས་
ཅི་ཆེར་ཅིས་དེ། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ཐུགས་འགན་ཀྱང་བཞེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕབ་
བསྐྱར་རྩོམ་བསྒྲིགས་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གོ་སྐབས་གསར་འཛུགས་དང་འབྲེལ་
གཟིགས་དོག་ལས་སྟོན་གྱི་ཆེ་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས། ད་ལས་གོང་
གསལ་དམིགས་ལྷུ་ལ་སྒྲན་པའི་ཆ་ཀྱིན་མཆོན་བྱེད་ཅས་དུ། བོད་གངས་ཅན་གྱི་
ཡོངས་སུ་དངོས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་པ། འཕའ་ལྷུ་གྱི་སློབ་དཔོན་གསེར་གྱི་
རི་བོ་ཆར་དུ་དངར་བ་ལྷ་བྱ་རྗེ་སྟེང་ཅིག་བྱོན་པའི་ནང་ནས། མཆོན་རབ་ནས་དབྱེད་
ཀྱི་གཤོག་ཅལ་རབ་དུ་རྗེགས་པའི་མཁས་མཆོག་ཀམལ་གྲིལ་སྟེ་བསྐྱའི་ངང་ཚལ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་མཛད་པའི་ཐུག་རྗེས་ཀྱི་སྦྱེས་བཟང་། ཐུལ་གསུང་བཟུང་
ཅིའི་དགོངས་དོན་ནམས་རྗེ་ལྟར་བསྒོམ་ཞིང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་རབ་དུ་གསལ་
ཞིང་མད་དུ་བྱང་བའི་ཐབས་བཟང་པོ་དབྱ་མའི་བསྒོམ་རིམ་དོག་མཐའ་བར་གསུམ་
ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཅ་བའི་མ་ཕྱི་ལོགས་སྐར་གྱི་དཔེ་མ་ཆང་བ་...
ནམས་ཉམས་གསོ་ཕབ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་ཁ་བསྐྱང་གྲངས་ཆང་བཟོ་གྱུ་དང་།
བསྒོམ་རིམ་གསུམ་ཀ་ཉིན་མད་ཐོག་ཕབ་བསྐྱར་བྱས་དེ། དེང་དུས་ཀྱི་ལམ་སྟོལ་
དང་མཐུན་པའི་དཔེ་དབ དཔར་སྐྱོན་ལྷུ་གྱུ་འི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཐུབ་པ་འདི་ནི་དགའ་...
སྟོ་སྟེ་གཞིའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར།

འོན་ཀྱང་གཞི་ཅ་ངོས་རང་ལོགས་སྐར་གྱི་མད་ཡིག་སོགས་ལ་གོམས་.....
འདྲིས་དང་སྦྱངས་པ་དམན་པའི་དབང་གིས་གལ་ཆེན་ལས་དོན་འདི་དག་རང་.....
སྟོབས་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་བྱེད་ཀྱས་གདན་ནས་མ་མཆིས་ཀྱང་། མཐོ་རིམ་
གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྐབས་ཆེན་དབྱ་འཁྲིད་བཀྱིན་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་

བ་སྐབས་མེ་མཆོག་གི་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ལེགས་སྐྱོབ་དཔོན་པལྟ་
 ཀླུ་ལྷ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་གས་ནས་ལས་དོན་འདི་མགོ་མཛུགས་བར་གསུམ་ཚད་མར་...
 གཞིགས་དྲིལ་ལས་སྟོན་ཚད་མེད་གནང་བ་ལ་བཀྲིན་རྗེས་དྲན་དང་འབྲེལ་སྦྲིད་ཐག་
 བ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ལས་དོན་འདི་དག་གི་ཐོག་ལ་རང་གི་འབྲེན་
 ཐང་ལ་གཞིགས་པའི་དོགས་གཞི་ནན་ཅི་ཆེ་བྱེད་ཁུལ་ལགས་ཀྱང་། མི་ཤེས་
 རྒྱུ་ལས་པའི་དབང་གིས་འགལ་འཕྲུལ་ཞིངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་སོ་ཅོག་སྤྱོད་.....
 ཞིང་མཛངས་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནམ་དཔྱོད་དང་ལྷན་པའི་མཆུན་ལྷན་ནམས་ལ་བཟོད་.....
 གསོལ་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༡ ལྷན་བཤའ་དག་བར་
 རྗེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ཁུད་བར་ཅན་
 རྒྱུ་ཆུང་། རྒྱས་ཚོས་ཁུད་བར་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆེ་བ་ ༩ ཚེས་ ༩ ལ་རྗེགས་
 བར་བྱས་སོ། །

སངས་རྒྱས་འདས་ལོ། ༣༥༣༩

བཅོད་རྒྱལ་ལོ། ༣༡༧༣

ལྷ་ལྷ་རྒྱལ་མཆོན་ནས་གྲོལ།

(ལྷ་ཆ་མཐོ་སྟོབ།)

ཏོ་གྲོང་བཞོད།

༡། ཁོགས་གཉིས་ཡོན་དན་ནོར་བྱས་ཡོངས་གདམས་
 བྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཐུན་བཅེ་ནུས་བའི་ཚུ་གདོར་ལས།
ལེགས་འཁྱུངས་འདབ་སྟོང་མཚོ་སྤྲེས་དབྱས་ན་
 བད་དཀར་ལྷར་བསྐྱལ་འགྲོ་དོན་མཛད་ལ་མཚོག་དབའ་བ།
འདྲན་བ་ཉིན་བྱེད་བྱེ་བའི་དབྱས་ན་འཕྲིན་ལས་
 འདྲ་སྟོང་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ལྷམ་མེ་བ།
སྤྲིགས་དུས་འགྲོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྤྲུག་ཅམ་ཡོངས་
 སྤྲ་སེལ་མཛད་ཤུག་ཀྱི་བོར་བྱས་ཕྱག་འཚལ།

མཐུན་རབ་རབ་གསལ་འཇམ་དབལ་སྤྲ་བའི་ལྷ།
 བྱལ་ས་རྩེ་རྩེ་བཙན་བཅེ་ཆེན་སྟོང་ཆེད་གདོར།
གསང་བདུག་བདུག་ཉིད་མཐུ་སྟོབས་རིགས་གསུམ་གར།
 བྱལ་ཀུན་ཀུན་འདུས་འཇམ་མགོན་བྱལ་བར་འདུད།

ཕན་དང་བདེ་བའི་དབལ་དང་གཞིར་བྱར་བ།
 ཡོངས་རྫོགས་བྱལ་བསྐྱེད་རིན་ཆེན་ལྷན་པོ་འི་བྱར།
གང་གི་ལྷག་བསམ་དབྱང་བས་ཡོངས་བརྒྱང་བ།
 གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་ཕྱག་ན་བསྐྱོར་འདུད།

མི་ཤེས་སྒོངས་པའི་ཚ་གདུང་ཀླན་སེལ་

ཉ་རྒྱས་ཁྲི་ལྟར་མངོན་པར་འཕགས་པའི་སྒྲུ།

རབ་འབྱམས་རྒྱལ་པའི་མཛད་པའི་ཡང་སྙིང་

གསུང་གི་མཛད་པར་དབང་བསྐྱར་བསྟེན་པའི་གསུང་༥

ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཚུལ་དམ་པའི་དོན་ལ་

དྲི་མེད་མཁྱེན་རབ་ཉི་ལྟར་གསལ་པའི་ཐུགས་༥

ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་

སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་བས་མཆོག་དུ་བསྐྱབས་ལ་འདུད༥

ནམ་བཀྲའི་གཟུགས་ལ་འོད་ཀླབས་འཁྲུག་པ་བཞིན༥

ནམ་མང་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ༥

ནམ་དབྱེད་མཁྱེན་རབ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དབལ༥

དབལ་ཁྲན་བསྐྱའི་ངང་ཚལ་ལ་ཕྱག་འཚལ༥

གང་གི་ནམ་དབྱེད་མཆོན་ནོན་འོད་ཀླབས་ཀྱིས༥

ལྷ་ངན་ཚང་མིང་དྲ་བ་སྐྱབ་པོ་ཀླན༥

ཅན་ནས་སྤང་ཞིང་ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་པ༥

ཁྱེད་ནི་གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་ས་མཁན་མཆོག༥

ཐབས་མཆོག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་སྙིང་རྩེའི་ཆུས༥

ཡོངས་སུ་བསྐྱན་པའི་ཞི་ལྷག་ཁྲི་ཉི་ལྟར་༥

མེད་བྱང་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་དུ༥

འཆར་མཛད་མཁས་མཆོག་ལྷན་པོ་གཙུག་ན་རྒྱལ༥

ཅེས་ཤིས་པ་བརྗོད་པའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་ཏེ། སྐབས་
 དེན་གང་སློང་བར་བྱ་བ་ནི། དེ་ཡང་མཐའ་དང་སྐྱ་མེད་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁྱེད་འདིར། སྐབས་དང་ཚད་མེད་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་འི་སེམས་
 ཅན་ནམས་ནས། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དུ།
 བསགས་ཤིང་གསོག་པར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པའི་
 ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱང་ཞིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་བསྐལ་དང་
 སྐྱན་བསྐལ་གྱི་རིས་པ་ཟུང་མ་ཆད་པའི་ནང་ཆན་མི་མཆེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁས་ས་.....
 འདིར། རྩ་ནམས་ཀྱིས་བསྐལ་བ་བཟང་པོར་བསྒྲགས་པའི་སྒྲོན་མེའི་བསྐལ་
 པ་འདིའི་ཚེ་ལོ་བཞི་ཁྲིའི་དུས་སྐབས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཛིག་གསུམ་ཁྲིའི་
 དུས་སྐབས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ། ཉིས་ཁྲིའི་དུས་སྐབས་རྒྱས་འོད་སྤང་།
 བརྒྱ་པའི་དུས་སྐབས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲི་མ། རྩ་ག་བར་སྟིགས་ལྗེའི་བྱེད་
 ཚོགས་ཀྱིས་མནར་བའི་འགྲོ་བ་ནམས་ལ་གཅིག་དུ་ཐུགས་བརྩེ་ཆེ་བ། རྒྱལ་བ་
 ཀྱན་གྱིས་བད་དཀར་རྩྭ་རབ་དུ་བསྐྲགས་བ། འདྲེན་བ་མཉམ་མེད་ཤུགས་
 རྒྱལ་བོ་དེ་ཉིད། འཕགས་ཡུལ་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་སྒོ་ལ་མངོན་པར་རྒྱུགས་པར་
 སངས་རྒྱས་པའི་མཛེད་བ་བསྟན་ཅིང་། ཟབ་པ་དང་བྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་རིས་པ་གསུམ་བསྐོར་ནས། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མདོ་སྐྲགས་རྩང་
 འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པའི་འོད་སྤང་ཐོག་མར་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཤམ་བླུལར་རྒྱལ་བོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོས་བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང་།
 བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཁྱོད་སྐྱེས་རྒྱལ་བ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་འི་སྤྱལ་བ་ཚོས་རྒྱལ་
 རིས་བྱེན་ནམས་ནས། དང་པོར་བསྟན་པའི་དབུ་བརྟེས། བར་དུ་བསྟན་

བའི་སྒོལ་གདོད། བ་མར་བསྟན་བ་དར་ཞིང་གྱུས་བར་མཛད་བ་ལས།
 བསྟན་བ་སྤྲ་དར་གྱི་དུས་སྤྲ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྒོལ་དབོན་གསེར་གྱི་རི་བོ་མཚར་དུ་
 བསྒྲིགས་བ་ལྟ་བུ་རི་སྒྲེད་ཅིག་བྱོན་པའི་ནང་ནས་མཁུན་རབ་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་གཤོག་
 ཅུལ་རབ་དུ་རྫོགས་བ་མཁས་མཚོག་ཀམལ་གྱིལ་ཕྱེ་བསྒྲུའི་ངང་ཚུལ་དེ་ཉིད་བོད་...
 ཀའས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སྤྱོད་ནས། ཟབ་དོན་གྱི་གནས་ལ་ཡོགས་བར་བྱུགས་
 བ་རྒྱ་ནག་དུ་ཤང་གིས་སྤེལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་ལྟ་བ་མཐའ་དག་ཅད་ནས་སྤྱང་
 ཞིང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལས་
 ཆེན་མོ་དབུ་མའི་སྒྲོམ་རིས་གསུམ་སོགས་བཅས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་
 གི་བསྟན་དོན་གཙོ་བོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་...
 བ་གདན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་། དོན་དེ་ཉིད་སྟན་ཐོག་གཅིག་དུ་རི་རྩེ་སྒྲོམ་
 ཚུལ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་བ་ནི། ཀའ་བཤད་བར་བུ་བའི་ཆོས་སོ། །

དེ་ལ་དབལ་བཀྲམ་གྱིལ་འདི་མཁས་བ་རྣམས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་
 གྱི་རྣམ་བཤད་མཛད་པའི་ཆོ། ཆོས་རྩོམ་བ་པོ་འི་ཆེ་བ། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ། རི་
 རྩེར་བཤད་ཅིང་ཉན་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་དུ་གལ་ཆེ་བར་བཞེད་བ་བཞིན། འདིར་
 ཡང་ (༡) ཐོག་མར་ཆོས་ཁྱད་ས་བཅུན་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཛད་བ་པོ་འི་རྣམ་
 བར་ཐར་བ་ཅུང་ཟད་བཞེད་བ་དང་། (༢) གསུང་རབ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 བསྟན་བཅས་ཀྱི་བཞེད་བུའི་ཆེ་བ་མདོར་བསྐྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་བ་དང་།
 (༣) ཞར་བྱང་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་བ་དང་གསུམ་སོ། །

དང་པོ་ནི།—དེ་ཡང་རང་ཅག་གངས་ཅན་བ་ཡོངས་ལ་བགྱིན་གཞལ་དུ་མ་
 མཆིས་པའི་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཛོའི་ཐུགས་སྤྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་

མཁས་མཚོག་ཀམལ་ཤིལ་སྟེ། བསྐྱེད་ངང་ཚལ་དེ་ཉིད། བནས་གང་དུ་
 སྐྱེ་ཆེ་ལྷར་བཞུགས་ཚལ་དང་། སྐྱེ་བཞེན་ལྷའི་དུས་སུ་རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱེན་ལ། མང་དུ་བྲོས་པ་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ཚལ་དང་།
 ཚལ་བཞེན་བསྐྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ཚལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟན་པ་
 ལ་བྱ་བ་རྒྱལས་པོ་ཆེ་མཛད་ཚལ་སོགས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མཛད་ཆེས་ཆེ་ལྷར་
 བསྐྱངས་ཚལ་བྱེ་ནས་པར་ཐར་པ་ཞིབ་པ་ནི་ཆེས་རྟེན་པར་དཀའ་མོད། འོན་ཀྱང་
 མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འབྲུང་བནས་དབལ་ནལ་ནུའི་མཁས་པའི་ཁྱེ་ཚོགས་ཀྱི་དབྱས་
 ན། མཁྱེན་རབ་དང་ནས་དབྱེད་ཀྱི་དབལ་ལ་འཛིགས་པ་མཛད་པའི་ཁྱེ་མཚོག་རྒྱལས་
 བོ་ཆེད་བནས་བྲོལ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། ལུང་ཙམ་ལ་སྐྱབས་སུ་རེ་མ་དགོས་པར་
 མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྟིང་གསུང་འགྲིམ་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱེས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་
 ཙོ་མ་པ་ལེགས་པ་ཤད་ཀྱི་ཕྱིང་བ་ཆེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ལས་ལེགས་པར་རྟོགས་མོད་
 ནས་སོ།

(2) སྟོབ་དཔོན་བོད་དུ་གདན་དྲངས་དགོས་པའི་གྲུ་མཚན།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་བོད་དུ་མ་བྱོན་གོང་བལ་ཡུལ་དུ་བརྟན་པ་ལ་བྱ་བ་

1. གཞུང་གི་མཛད་པ་ཉིད་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དུ་འབྱུང་ཚལ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་སྟོབ་
 ཞེད་འཛིགས་པ་ལས་སྟོབ་པའི་སྐྱབས་དྲེང་ཆོས་དགོན་མཚོག་དུ་ཉིད་རང་ལྗེ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ། གཞུང་
 གི་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱེས་སྐྱེ་ཆེ་ལྷར་བཞུགས་ཚལ་ཉིད་པའི་ཆོས་ཉིད་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ཚལ་དང་། རིམ་
 བརྟན་དོན་ཉམས་ཀྱི་སྐྱངས་པའི་སྟོབ་ཆོས་པའི་དོན་དུ་མ་བསྐྱེད་པར་རྟོགས་པ་དོན་ཆ། བརྟན་པ་
 སྟོབ་མཛད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ལྷན་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྟེན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་ཙམ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་
 དེ་མ་དགོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཆད་མའི་སྐྱོན་བྱ་ཡོན་པ་ལ་ངེས་པ་འདིན་ཕུབ་འདོད་ཀྱི་གཞུང་གི་
 མཛད་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ནོ།

མཛེད་ཅིང་ཡོད་པའི་ཆོ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་གྱིས་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། མཁན་
 ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་ཞིང་ལ་གཤེགས་ཚུལ་བསྟན་ཅེས་སུ་བྱ་ནག་ནས་ནུ་ཤང་མ་ནུ་ཡུན་
 ཞེས་བྱ་བ་བོད་དུ་འདྲེས་ཏེ། ལུས་ངག་གི་དགེ་སྦྱོར་བྱས་པས་འཆང་མི་བྱ།
 ཅི་ཡང་ཡོད་ལ་མི་བྱེད་པས་འཆང་བྱ་ཟེར་ནས་སྒྲིམ་བསྐྱབ་པས། བོད་འབངས་
 མང་པོ་དེའི་ཅེས་སུ་གྲགས་ནས། བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་དང་། ལུས་ངག་གི་
 དགེ་སྦྱོར་གྱི་སྒྱུ་ན་ཆད། བརྟུ་དང་། བེད་ཚུན་སོགས་ཉུང་ཤིས་ཤིག་མཁན་
 པོ་འདི་ཅེས་སུ་འབྲང་ནས་ཡོད་པ་ལ། དེ་དག་པན་ཚུན་ལྟ་བ་མ་མཐུན་པར་ཚོད་
 ཅིང་འབྱུགས་པས། བཅན་པོ་ཡང་བཀས་བཅད་དཀའ་བར་གྱུར་ཏེ། རྩོམ་གྱི་
 ཁ་ཆུ་ནས་ནན་དན་ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་འབོད་ནས། རྩོན་གྱི་བྱང་ཚུལ་
 རྣམས་གསུངས་ཤིང་། ད་ཅི་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་གསུངས་པས། ཡེ་ཤེས་
 དབང་པོ་ན་རེ། མཁན་པོ་བྱ་ངན་འདྲའ་ཁར་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། “སངས་
 བྱེས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་དུ་བྱུང་སར་སུ་ཕྱེགས་ཀྱི་གྲོ་ལ་བ་རེ་འབྲན་ཆེར་འོང་བ་ཡིན་
 ན་ཡང་། བོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ་བྱུང་སྟེ། ཅུང་ཟད་བྱས་པར་
 འབྱུར་བ་ལ་སུ་ཕྱེགས་དངོས་ཀྱི་གྲོ་ལ་བ་ནི་མི་འབྱུང་མོད། སངས་བྱེས་པ་ཉིད་
 ལྟ་བ་མ་མཐུན་དེ་ཚོད་པར་འབྱུར་གྱུ། དེ་ཅ་ན་ངའི་སློབ་མ་ཀམལ་ཤྱིལ་བྱ་བ་
 ཞིག་པལ་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་སྦྱན་བྲོངས་ལ། དེ་དང་ཚོད་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་ལ།
 བྱུང་བོས་བསྐྱུ་བར་གྱིས་ཤིག ཚོད་པ་ཆོས་སྦྱོགས་སུ་ཞི་བར་འབྱུར་རོ།” །
 ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་མཛེད་དུ་གསོལ་ཞེས་གྲུས་པས། བྱེས་པོས་དེ་མ་
 ཐག་སློབ་དབོན་ཀམལ་ཤྱིལ་གདན་འདྲེན་པའི་པོ་ཉ་བཏང་བས། མི་རིང་བར་གདན་
 འདྲོངས་ཏེ། བྲག་དམར་དུ་ཕེབས་པ་ན། རྩོམ་ནམས་ཀྱིས་མདུན་བསྐྱུས་སོ།

(2) གྱུ་ཤང་གྱུ་ཤང་ཆར་བཅད་ཚུལ།

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་དུ་གྲོལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཤམས་ཤིང་། སང་གའི་ཁྲི་བཅས་དེ། བཅན་པོ་གྱུང་ལ་བཞུགས། གྱུ་ཤང་གཤམས་ཀྱི་སང་ཁྲིར་བཞུགས་ནས། དེའི་རྗེས་འབྲངས་སྟོན་མིན་དེ་ཅིག་ཅར་བའི་སྟོབ་མ་མང་དུ་ཡོད་པ་ནམས་གྲུལ་རིང་པོ་བསྒྲིགས་དེ་བཞག། གཡོན་གྱི་སང་ཁྲི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཀམ་ལའྲིལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས། དེའི་རྗེས་ལ་རྩན་མིན་དེ་རིམ་གྱིས་བའི་སྟོབ་མ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་། དབལ་དབྱངས་དང་། བེའོ་ཅན་སོགས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལས་སྤྱང་། དེ་ནས་བཅན་པོས་སྟོན་གྱི་བྱང་པ་ནམས་ཞིབ་དུ་གསུངས་ནས་གཉིས་ཀའི་ལག་དུ་མེ་དོག་དཀར་པོ་འི་སྤྱང་བ་རེ་གཏད་དེ། ཁྱེད་གཉིས་གཤམས་གྱིས་ལ། གང་གཏན་ཆོག་བཟང་བ་དེ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ང་གྱུལ་མ་བྱེད་བར་ཆོས་བཞིན་དུ་མེ་དོག་གི་སྤྱང་བ་སྤུལ་ཅིག། དམ་པ་དེ་འདྲིར་མ་སྟོད་ཅིག་ཅས་བཀའ་བརྩལ་བ་དང་། གྱུ་ཤང་ན་རེ། ང་གཞིས་ལ་སྤྲ་བས་ངས་འདྲི་འམ་ལན་འདེབས་གསུངས་བས། ཀམ་ལའྲིལ་འེ་ཞལ་ནས། ཁྱེད་ཀྱི་དགོངས་པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཤགས་ཐོབ་ཅིག་གསུངས་པ་ན། གྱུ་ཤང་ན་རེ།

“ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་བས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དགེ་མི་དགེས་མཐོ་རིས་དང་། ངན་སོང་གི་འབྲས་བུ་སྟོང་ཞིང་འཁོར་བ་ན་འཁོར་རོ། རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ངན་རྟོག་ལྟ་ཅི་སྟོས་བཟང་རྟོག་ཡིན་ན་ཡང་འཁོར་བར་འཆིང་... བས་དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་ལྟེ། དཔེར་ན་སྟོན་དཀར་ནག་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་སྒྲིབ། གསེར་སྟོག་དང་ལྷགས་སྟོག་གང་གིས་ཀྱང་ཀྱང་པ་

འཛིང་། ཁྱི་དཀར་ནག་གང་གིས་ཀྱང་ཀྱང་པ་ལ་སྐྱབ་ན། སྐྱབ་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པ་
 དང་འདྲའོ། དེས་ན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་འཛིང་མི་རྒྱ་བས། གང་ཞིག་ཅི་ཡང་
 མི་སེམས་མི་རྟོག་ཅིང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིང་
 རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཚོས་སྦྱོད་བཅུ་ལ་སྦྱོད་པའི་
 སྦྱོས་བཅས་ནམས་ནི། དེས་དོན་སྒྲོམ་མི་ལྷས་པའི་སྦྱོ་བོ་སྦྱོན་བོ་དེ་དོན་དུ་
 གསུངས་པས། དེས་དོན་རྟེན་ནས་སྦྱོད་པ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྒྱལ་བོ་
 དམངས་སུ་བབས་པ་འདས། སྤྱང་བོ་ཆེ་རྟེན་ནས་སྤྱང་བོ་ཆེ་དེ་རྩིས་འཛོལ་བ་དང་
 འདྲའོ། །དེས་ན་དེ་དེ་ཀྱི་འདྲ་ན། ཁྱུང་ནམ་མཁའ་ནས་ཤིང་ཅེར་འབབ་པ་
 དང་འདྲ་བ་ཡས་བབས་ཅིག་ཅར་པའི་ཚོས་ཡིན། གཞན་ནམས་སྦྱེུ་ཤིང་ཅེར་
 མས་ནས་ཡར་འཛོགས་པ་དང་འདྲ་བར་མས་འཛོགས་རིམ་གྱིས་པའི་ཆས་ཡིན་...
 ཞེས་སྒྲུས་སོ།།

དེའི་ལན་དུ་སྦྱོབ་དབོན་ཀམ་ལ་ཤྱི་ལས་གསུངས་པ། “ཁྱོད་ཀྱི་དབེ་མི་འཐད་དེ།
 ཁྱུང་ནམ་མཁའ་ལ་སྦྱོ་བྱར་དུ་འདབ་ཤོག་ཆོགས་པར་སྦྱེས་ནས་ཤིང་ཅེར་འབབ་...
 བས། འོན་དེ་བྲག་ལ་ཚངས་བཅས་ནས་རིམ་གྱིས་འདབ་གཤོག་རྒྱས་ནས་ཤིང་
 ཅེར་འབབ། དང་བོ་མི་སྦྱིད་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་རིམ་གྱིས་པའི་དབེར་འགྱུར་དེ།
 ཁྱོད་ཀྱི་དབེ་ལོར་བར་མ་ཟད་དོན་ཡང་ལོར་དེ། མི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པ་དེ་ཅི། རྣམ་
 རྟོག་གི་སྦྱོགས་གཅིག་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་ནས། མཐའ་དག་བཀག་པ་ཡིན།
 དང་བོ་ལྟར་ན་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་རྟོག་པར་ཐལ་ཡོ། ཕྱི་མ་
 ལྟར་ན་མི་རྟོག་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཆོ། མི་རྟོག་པ་བསྒྲོམ་སྒྲུམ་པའི་སྦྱོ་སྦྱོན་དུ་གཏོང་
 དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་པས། རྟོག་པ་མཐའ་

དག་འགོགས་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས་དེ། དཔར་ན་སྐྱ་བ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བཟུང་ན་སྐྱ་བཅད་ཤོར་བའམ། ཅ་ཅོ་མ་བྱེད་ཅེས་པ་ཅ་ཅོར་འགྲུ་བ་བཞིན་ནོ། །
ཆོ་སྒྲོན་དུ་གཏོང་མི་དགོས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོམ་སྤྱེ་བར་ཐལ་ཡོ།

འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་སྐྱ་བས་ནི། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་
བའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པ་ཡིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་དབྱིངས་
ནས་བར་མི་རྟོག་པ་དེ་ནི། སོ་སོར་རྟོག་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན།
དེ་སྤངས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྤང་བར་
འགྱུར་ངོ། །སོ་སོར་རྟོག་བའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ནལ་འབྱོར་པས་ཐབས་གང་
གིས་ནམ་བར་མི་རྟོག་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར། གལ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དྲན་པ་
མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་དེ། ཡང་
དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་པར་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དྲན་པར་
བྱ་བ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་བྱེད་མི་བྱས་སོ།

གལ་དེ་བདག་གིས་ཆོས་འདི་དག་དྲན་པར་མི་བྱའོ། །ཅི་ཡང་མི་བསམ་
ཞིང་ཡིད་ལ་མི་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམ་ཞིང་སྐོམ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། དེས་དེ་དག་
ཤིན་དུ་དྲན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཅི་སྡེ་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་མེད་པ་ཅམ་ནམ་བར་མི་རྟོག་བའི་རྒྱར་འདོད་པ་སྐད་དུ་བྱ་ན། དེ་ནི་ནམ་
བཟུངས་ཅད་དུ་མི་བྱང་སྟེ། མེད་པ་རྒྱར་བྱང་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །
དེ་ལས་གཞན་དུ་དྲན་པ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་ནམ་བར་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་དུ་ཟིན་ན་ནི་
བརྒྱལ་བའི་ཆོ་དྲན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་ནམ་བར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་.....
འཇུག་པར་འགྱུར་ངོ། །ཆོས་ནམས་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བར་གནས་པ་ཁོ་ན་

ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་མེད་ན། དེ་དག་གི་སྤོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །སྤོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པས་ནི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
སྤོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་ལྟར་གྱུར་དུ་ཟིན་ན་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་གང་ལ་ཡང་དུན་པ་དང་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་གྱིན་དུ་སྤོངས་པ་བསྐྱོམ་ནས་སྤོང་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་ནལ་
འབྱོར་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར། དུན་པ་ཉམས་པའམ་སྤོངས་པའི་ངང་ཚལ་ཁོ་ན་བསྐྱོམ་
པས་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་རྒྱང་རིང་དུ་བསྐྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཅི་སྟེ་དུན་པ་ཉམས་པ་དང་། སྤོངས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཆོ་ཡང་
དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་པར་རི་ལྟར་དུན་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
མེད་པར་བྱེད་ཀྱས་པར་འགྱུར། དུན་བཞིན་དུ་ཡང་མི་དུན། མཐོང་བཞིན་དུ་
ཡང་མི་མཐོང་ཞེས་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་དུ་མི་བྱང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ནལ་
འབྱོར་པས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན།
དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་རྟོགས་ཤིང་ལྟ་བ་ངན་པ་...
ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལས་
བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཕུན་...
སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་གསུངས་པས་སྟེ་ཤང་
གེ་ལན་ས་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནས་བཅན་བོས་འཁོར་ཀྱན་གྱིས་ཡང་མཆོད་ཤགས་ཐོབ་ཅིག་ཅེས་
གསུངས་པས་ཡེ་1ཤེས་དབང་བོས་སྒྲུས་པ། “ཅིག་ཅར་བ་དང་རིས་གྱིས་

1. ལྟ་བུ་ཐམ་ཐ་བཞིན་དུ་སྤོང་བ་འདྲ་བའི་དུས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིང་གྲུང་། གོ་

ལྟ་བུ་གཞན་པས་ཆེ་ཆེ་ནང་གོང་གསལ་ལྟར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིང་གྲུང་།

འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་དབྱུང་དགོས་དྲི། རིམ་གྱིས་འཇུག་ན་ཙོད་རྒྱ་མ་མཆིས་
 དྲི་ངེད་དང་འབྲེལ། །ཅིག་ཅར་འཇུག་ན་ཁྱེད་ད་དྲུང་ཅི་བྱེད། དང་པོ་ནས་
 སངས་རྒྱས་ན་ཅི་ཉེས། དེ་བས་ན་རི་ལ་འཛེགས་པ་ཡང་གོས་པ་རེ་རེ་ནས་འཛེག་
 དགོས་དྲི། གོས་པ་གཅིག་གིས་བགྲོད་མི་རྒྱས་པ་ལྟར་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཡང་
 རབ་དྲུ་དགའ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ངེད་བཙེན་མིན་
 གྱི་ལྷགས་ལ། གསུང་རབ་ཀུན་ལ་བསྐྱབ། ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རོན་མ་ནོར་བར་ཤེས། ཆོས་སྟོད་བཅུ་ལ་བསྐྱབ་དེ་བསྐྱོམས་པས་བཟོད་པ་ཐོབ།
 ས་དང་པོ་སྟོན་མེད་པ་ལ་ལྷགས་དྲི། ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པས་ཆོགས་གཉིས་
 ཆོགས་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། ཁྱེད་ལྟར་ཆོགས་མ་བསགས། གློ་
 མ་སྤངས། འཇུག་དྲིན་གྱི་བྱ་བ་ཡང་མི་ཤེས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཤེས་བར་རི
 ལྟར་འགྱུར། ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར་ཉལ་ནས་བསྐྱེད་པས་ཟན་ཡང་མི་སྟོང་བར་
 ལྟོགས་དེ་འཆི་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་། །སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་དབག་དྲུ་མེད་པ་མཛད་པ་སོགས་རི་ལྟར་རྒྱས་པར་འགྱུར།” ཞེས་སོགས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པས། ལྟོན་ལྟན་པས་ལན་སྟེ་མ་རྒྱས་པར་མེ་དོག་གི་སྤང་བ་
 སྤུལ་ནས་པམ་ཁ་གྲངས་སོ།།

དེ་ནས་བཙན་པོས་དེང་སྟོན་ཆར་ལྟ་བ་ལྟ་སྟུབ་གྱི་ལྷགས་བཟུང་། སྟོད་པ་མ་
 རིམ་དྲུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བགྱིས་ལ་ཆོས་སྟོད་བཅུ་ཉམས་སྤྲུལ་ཡོངས། བསྐྱོམ་པ་
 ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་གློ་སྟོངས་ལ། ཐམས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དྲུ་འབྲེལ་བའི་ཞི་
 གནས་དང་ལྟག་མཐོང་སྐྱོམས་ཤིག་ཅེས་སོགས་བཀའ་ནན་དྲག་དྲུ་བསྐྱུལ་དེ་དྲུ་...
 ཤང་རྒྱུ་ལྷུ་དྲུ་བཟངས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སློབ་དཔོན་ཀམལ་ཤེའུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཐོས་པས་མ་གྱིས་
 བདག་མེད་པར་གདན་ལ་པབ་པའི་ཚེ་དེ་རྩེ་ལགས་ཡི་གེར་འགོད་པར་ཞུས་
 པས། སློམ་རིམ་དང་པོ་བཅམས་ནས་གནང་། རྒྱལ་པོས་གཟིགས་པས་དོན་
 དགོངས་ནས་ཐུགས་དབྱེས་དེ། དེའི་དོན་སྟེན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་སློམ་ན་རྩེ་ལགས་སློམ་
 ཞུས་པས། སློམ་རིམ་པར་བ་བཅམས་ནས་གནང་། དེ་རྩེ་བསྐྱེམས་པས་
 དེ་ལ་འབྲས་བུ་རྩེ་ལགས་མཆིས་ཞུས་པས། སློམ་རིམ་ཐ་མ་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་
 ཞར་ལ་ཏུ་ཤང་གི་ལྟ་བ་ནོར་བ་དེ་སྟེན་ཕྱུངས་ནས་གནང་བས་བཅན་པོ་ཤིན་ཏུ་
 དབྱེས་སོ། །དེ་ནས་སློམ་ཏུ་དེའི་དགོངས་པ་ལ་གྲོལ་བ་འབྱུང་གི་དྲིལ་ནས།
 དེའི་དོན་ཏུ་ལྷང་དང་རེགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དབྱེས་སྤང་བ་¹བཅམས་ནས་གནང་
 བ་སོགས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་ཆུབས་པོ་ཆེ་མཇེད་པའི་བཀའ་དྲིན་
 གཞུལ་དུ་མ་མཆིས་སོ། །

(3) བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདྲི་ནས་ཐར་དང་འབྲེལ་པའི་བསྐྱར་ཞིབ་དྲིལ་གཅོད།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདྲི་ནས་ཐར་གྱི་སྒྲོར་ལ་དབྱེད་གཞི་ཆེ་པའི་བཤད་ཚུལ་
 མི་མཐུན་པ་རྩེ་སྟེད་ཅིག་སྤང་སྟེ། དེ་ཡང་བཀ་ཆེན་གྱི་ཀྱུ་མཆོག་ལྷན་གྱིས་མཇེད་
 པའི་རོང་སྟོན་གྱི་ནམ་ཐར་ལས།² “ཅོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་ཀམལ་ཤེའུ་མཆོན་ཉི་ཆེ་རྩེ་ལགས་པ་དེ་རྩེ་ཁྲི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་གྱིས་……
 བོད་ཡུལ་དུ་སྟེན་དངས། ལྟ་བ་ངན་པ་སྟེན་སྤང་། དབྱེས་པའི་བསྟན་བཅོས་

1. རྒྱལ་རབས་ཐོག་ཐོག་ཀྱི་དབྱེས་སྤང་བ་བསྐྱེམ་རིམ་གྱི་དོན་འགྲུལ་དུ་གསུངས་པ་དཔྱད་

པར་བྱུང་། 2. བོད་མ་ 302 (སྟེ་མེ་དེམ་གཟུགས་)

མང་དུ་མཛད། སྤྱིས་འཕགས་ལུང་དུ་གཤེགས་པའི་ལམ་ཁར་སྐབ་ཆེན་དམ་པ་
 རྒྱ་གར་དང་མཇུག། ཏུས་དེར་སྤྱིན་པའི་རོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ལམ་པོ་ཆེ་བཅད་
 ཅས། རོ་དེ་ལ་རེས་འགའ་འབྱུང་བོ་དག་ཞུགས་ནས་སྟོགས་ཀྱི་འགྲོན་པོ་ནམས་
 ལ་ཉེ་བར་འཆོ་བར་གཞིགས་ནས། སྟོབ་དཔོན་དེས་རོ་ལ་གྲོང་འཇུག་མཛད་
 ཅས་ཐག་རིང་པོར་བསྐྱེལ་བ་ལ་གཤེགས་སོ། དེའི་ལུང་དུ་སྟོབ་དཔོན་དེའི་སྐུ་
 ལུས་ཤིན་དུ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་གཞིགས་ནས། སྐུ་ལུས་དེ་ལ་དམ་པ་
 རྒྱ་གར་གྱིས་ཞུགས་ནས་རང་གི་ལུས་མི་མཛེས་པ་དེ་ལུང་དུ་བཞག་གོ། སྟོབ་
 དཔོན་སྤྱིར་འཁོར་བ་ན་རང་གི་སྐུ་ལུས་བཞག་ཀྱིས་འཁྱེར་བར་གཞིགས་ནས་རྗེ་
 བཙན་དམ་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐུ་ལུས་དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་བོད་ལུང་དུ་
 ཐོན་པའི་རྗེ་བཙན་དམ་པ་རྒྱ་གར་ཞེས་མཆོན་ཉི་མ་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་.....
 ཐུགས་ནམ་པར་མེདྲོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མཁས་པའི་དབང་བོ་ཀམལ་ཤྱིལ་
 ཡིན་ནོ།” །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་བྱ་སྟེན་ཆོས་འབྱུང་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་སྤྱིང་བའི་ཆོས་
 འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟེན། རྒྱལ་རབ་སྤྱོད་བཞེད། པད་དཀར་ཆོས་འབྱུང་།
 ངོས་ཆོས་འབྱུང་། སྤྱུང་བ་མཁས་པོ་དེ་ཆོས་འབྱུང་། པདྱང་འཛིན་
 རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་རབ་དྲུངས་ཤེལ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་སོགས་རྒྱལ་རབས་ཆོས་.....
 འབྱུང་པལ་ཆེ་བའི་ནང་སྟོབ་དཔོན་ཀམལ་གྱི་ལས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤང་ཆར་བཅད་རྗེས་..
 སྤྱ་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་ཏུ་ཤང་གིས་བདང་བའི་རྒྱའི་བཤུན་པ་མི་བཞིས་སྟོབ་རལོན་
 རྒྱལ་མོ་སྤྱ་རྒྱུར་ཁང་ཏུ་གཟིམ་མལ་ཏུ་མཁལ་མ་མཉེས་ནས་བཀྱོང་བར་གསུང་བ་
 དང་འགལ་བར་འབྱུང་ལ། གཞན་ཡང་། ཤུ་མཆོག་སྤྱན་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་

རོང་སྟོན་གྱི་གསང་བའི་ནམ་ཐར་དུ། “ཆེ་བཙུན་དམ་པ་རྒྱ་གར་གྱིས་འཛམ་གླུ་
 སྒྲིང་འདིར་མིའི་སྤྱེ་བ་བདུན་བར་ས་ཆད་བར་བཞེས་པའི་ཐ་མ་ལ་བུམ་ཟེའི་རིགས་
 ཤིག་དུ་འབྱུངས་དེ། དེའི་མིང་ལ་སྤྱི་བའི་སེང་གེ་དང་། མི་ཡམ་མགོན་པོ་དང་།
 ཡས་ཀྱི་དོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་བཅགས་སོ། །དེ་དུས་རེ་ཞིག་གི་ཆོ་གྲོལ་ལྟ་བུ་
 གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ལྷོ་ཁྱམ་གྱི་ལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྲགས་པ་དེར་རྟམ་གྱི་ལ་……
 དང་། སློབ་དཔོན་ཀམ་ལ་རྟམ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་བར་
 མཛད་པའི་མཆན་ནི། ཀམ་ལ་གྱི་ལ་ཞེས་བཅགས་སོ། ད་ནམ་རེས་གྲུས་རིགས་
 བའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་བརྟེན་ཆེན་པོར་གྱུར་དེ་འཕགས་ལྷུ་ལ་དུ་བསྟན་པ་……
 ལ་བྱ་བ་མང་དུ་མཛད། བསམ་ཡས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འི་དུས་སུ་བོད་དུ་བྱོན། རྒྱ་
 ནག་མཁན་པོ་འི་ཆོས་ལུགས་སུ་ན་སྤྱང་། ཡར་སྟོན་ཐེག་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་
 དུ་བཅུམས། དུས་དེར་སློབ་དཔོན་དེས་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོས་མ་བསྟན།” ཞེས་
 སྟེན་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་པད་དཀར་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་³
 དུ། “དམ་པ་སངས་རྒྱུས་ནི་སློབ་དཔོན་ཀམ་ལ་གྱི་ལ་བོད་དུ་སྤྱོད་གཤེགས་ནས་སྤྱེ་
 བ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཙམ་སྤང་ཞེས་བྱ་བར་ཆོང་དཔོན་གྱི་རིགས་སུ་……
 འབྱུངས། ལྷོ་ཁྱམ་གྱི་ལར་མཁན་པོ་དགེ་བའི་ལྷ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་།” ཞེས་
 གསུངས་པས། སྤྱི་མ་རྟམ་ན། ཆེ་བཙུན་དམ་པ་རྒྱ་གར་དང་། སློབ་དཔོན་
 ཀམ་ལ་གྱི་ལ་གཉིས་ཡོགས་སུ་མེད་པར་སློབ་དཔོན་གཅིག་ཉིད་འཕགས་ལྷུ་ལ་ནས་

1. བོད་—མ་ ༢༩༩ (ལྷོ་ཁྱེ—དེ་བ་གཟུགས་) 2. ལྷོ་ཁྱམ་གྱི་ལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྲགས་
 གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ལྷོ་ཁྱམ་གྱི་ལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྲགས་པ་དེར་རྟམ་གྱི་ལ་ཞེས་
 བ་དངོས་མཛད་ཡང་། ལྷོ་ཁྱེ་གཅིག་དུ་མཛད་འདུག་པ་མཁས་པ་ཐུགས་མ་གཏད་པའི་གཟུང་
 ཡན་སྟེན། གཞན་དུ་ན་དམུང་བཟོད་དགའོ། 3. བད་དཀར་ལ་ ༢༩༩ (ལྷོ་ཁྱེ—དེ་བ་)

བསམ་ཡས་ཀྱི་པོ་འི་དྲུང་དྲུ་བོད་ལ་བྱོན་ནས་བྱ་ནག་མཁུ་བོ་འི་ཚོས་ལྷགས་...
 ལྷན་ཕྱང་བར་བཤད་བ་དང་། ལྷོ་མ་བར་དཀར་ཚོས་འབྱུང་དུ། ལྷོ་བ་དཔོན་
 ཀམལ་ཤྲོལ་བོད་དྲུ་ཞིང་ལ་གཤེགས་ནས་ཕྱི་བ་བྱ་གར་དྲུ་རེམ་བ་དེ་དམ་བ་བྱ་
 གར་རམ་མ་དམ་བ་སངས་ཀྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ཁྱད་པར་གིན་དྲུ་ཆེའོ།

གཞན་ཡང་སྒྲུང་སྐད་པའི་གྲུ་མཆོག་ལྟ་བུ་དང་སྟོན་བྱ་ནས་ཐར་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས་
ནས་བཤད་པ་དང་། གསང་བའི་ནམ་ཐར་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་མཐུན་དེ།
གསང་བའི་ནམ་ཐར་དུ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་གྲུ་གར་འཛམ་གླིང་འདིར་མའི་སྤྱོད་པ་བདུན་
བར་མ་ཆད་པར་བཞེས་པའི་ཐ་མ་དེ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་མཚན་ལ་ཀམལ་ཤྱིལ་ཞེས་...
བདགས་པ་དེ་རྟེན་བསམ་ཡས་བྱལ་བོ་འི་དུས་སུ་བོད་ལ་བྱོན་ནས་གྲུ་ནག་དུ་ཤང་
ཚར་བཅད་པར་བཤད་བས། སྟོབ་དབོན་གྱི་མཚན་ལ་དམ་པ་གྲུ་གར་རམ་
ཀམལ་ཤྱིལ་གང་བཞེད་ཀྱང་གང་ཟག་སྐྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་འཇམ་སྐྱུད་ཐ་དད་པའི་...
བཤད་ཚུལ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ནམ་ཐར་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས་པའི་སྐབས། ཆོས་འབྱུང་
ནམ་ཐར་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་སྟོབ་དབོན་ཀམལ་ཤྱིལ་གྲུ་ནག་མཁན་བོ་འི་...
ལྟ་བུ་སྐྱུང་ནས་འཕགས་ལུལ་དུ་སྤྱིར་ཐེབས་མཛད་སྐབས་འཇམ་ཁར་པ་དམ་པ་
སངས་བྱུས་སམ་དམ་པ་གྲུ་གར་མཆལ་བ་དང་། གཅིག་གི་སྤྱོད་ལ་གཅིག་
གྲོང་མཆུག་མཛད་པར་བཤད་བས། དུས་གཅིག་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་སྐྱུད་ཐ་
དད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་གསལ་བར་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྒྲིབ་ནས་ཐར་ཐུན་མོང་བ་དང་། གསང་བའི་ནམ་ཐར་གཉིས་ལ་ཁྱད་བར་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཅེས་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་ཡང་། འདྲིར་རོང་སྟོན་གྱི་གསང་ནམ་
 བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལས། དམ་བུ་གྲུ་གར་དང་སྟོལ་དཔོན་ཀམལ་གྱི་ལའི་

གསང་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱང་མིན་ལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 སྐབས་གང་དུ་ཡང་དམ་པ་རྒྱ་གར་དང་། ཀམལ་ཤྱིལ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་
 ཡིན་ནམ་ཐ་དད་ཡིན་འདི་འདྲི་གནད་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོང་བའི་གནས་མི་སྤང་ངོ་། །

གོང་གི་གསང་ནས་དུ་དམ་པ་རྒྱ་གར་མིའི་སྤྱི་བ་བདུན་བར་མ་ཆད་དུ་བཞེས་
 པའི་ཐ་མ་ཀམལ་ཤྱིལ་ཁྱེ་བ་བོད་དུ་བསམ་ཡས་རྒྱལ་པ་འི་དུང་དུ་བྱོན་པར་གསུང་
 པ་དེ། ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཁྱད་སྤངས་སུ་དམ་པ་རྒྱ་གར་བོད་ལ་ལན་ལྔ་
 བྱོན་པར་བཤད་པའི་བྱོན་ཐེང་གང་ཡང་མིན་པར་མ་ཟད། ཆོ་བདེན་ཞབས་དུང་གི་
 བསྟན་ཅིས་ཀྱན་བདུས་སུ། རབ་བྱུང་དང་བོད་འུལ་གྱི་ལོ་ ༡༠༧༠ མཉམ་
 བཅད་ཇོ་བོ་རྗེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་དེར་དམ་པ་རྒྱ་གར་བོད་ལ་བྱོན་པར་...
 གསུངས་པས་དུས་མི་འགྲིག་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་བསམ་ཡས་རྒྱལ་བོད་དུས་སུ་
 བོད་ལ་བྱོན་ནས་རྒྱ་ནག་དུ་ཤང་གི་རྩ་བ་སུན་སྤངས་ཤིང་། བར་ཕྱིན་ཐོག་པའི་
 བསྟན་བཅོས་མང་དུ་སྒྲིག་ཅེས་གསུངས་ཚུལ་འདྲིའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཞི་འཛོལ་སློབ་...
 མ་ཀམལ་ཤྱིལ་ལས་མ་འདས་པར་ཆེས་གསལ་ལོ། །

ཆོས་འབྱུང་ནས་ཐར་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ནི། རྒྱ་གར་
 རྩོམ་སྐྱོབ་ཅན་མིང་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱེ་འཁུངས། འཁྱེད་ཤྱིལ་འཁྱེད་པའི་དགེ་
 བའི་རྩ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། ལྷ་མ་གསེར་གླིང་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད། མཁན་པོ་
 དགེ་བའི་རྩ་དང་། བུ་མ་ཟེ་ཞུ་བའི་པོ་གསལ་ལ་བདེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ལྔ་
 ལ་མཁས་པར་སྤྱངས། རྒྱ་རྒྱུ་དང་མིའི་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མ་ལྔ་ཅུ་པའི་
 བསྟན་པ་སོགས་གསུང་ཚུལ་མཐུན་པར་སྤང་ཡང་། ཤུལ་མཆོག་ལྷན་གྱི་རོང་

ལྷོན་ནམ་ཐར་དུ། རྩེ་བཙན་དམ་བ་རྒྱ་གར་གྱིས་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་མའི་སྤྱེ་
 བ་བདུན་བར་མ་ཆད་བར་བཞེས་པའི་ཐ་མ་བུམ་ཟེའི་རིགས་ཤིག་དུ་འབྱུངས་དེ།
 དེའི་མིང་ལ་སྤྱོ་བའི་སེང་གེ་དང་། མི་ཕམ་མགོན་པོ་དང་། ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཞེས་
 བ་བ་གསུམ་བཅགས་པ་སོགས་དང་། ཡང་པ་དམ་བས་སློབ་དཔོན་ཀམལ་ཤྱིལ་འི་
 རྒྱ་ལུས་ཤིན་དུ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྲོང་འཆུག་མཛད་པ་སོགས་གསུང་
 ཚུལ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་འདི་དག་ལ་ངས་པ་ཐོབ་དཀའ་བ་མ་ཟེ། རོན་
 འདི་ལ། ཀྱན་མཁུན་པད་དཀར་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་བཅུན་པའི་བསྟོ་
 རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད་ལས་¹། “འདི་ལ་གཞན་གྱིས་དགུང་ལོ་མང་པོ་བར་བྱས་
 པ་དང་། ཀམལ་ཤྱིལས་གྲོང་འཆུག་བྱས་པར་བཤད་བ་ནམས་ལ་གདམ་ཆད་
 མ་གཞོད་བྱེད་དུ་སྒྲུང་ངོ་།” །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གལ་ཏེ་པ་དམ་བ་སངས་རྒྱས་དང་། སློབ་དཔོན་ཀམལ་ཤྱིལ་གཉིས་ཐུགས་
 རྒྱད་ཐ་དང་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞི་བྱེད་སྟོལ་མ་དགུ་སྟོར་མཛད་པ་པོ་དང་།
 བོད་དུ་ལན་ལྔ་བྱོན་པ་པོ་དེ་པ་དམ་བའི་རྒྱ་ལུས་ལ་གྲོང་འཆུག་མཛད་པའི་སློབ་
 དཔོན་ཀམལ་ཤྱིལ་ཡིན་པར་འདོད་ན། པ་དམ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞི་བྱེད་སྟོལ་
 མ་དགུ་སྟོར་མ་མཛད་པ་དང་། བོད་ལ་ལན་ལྔ་མ་བྱོན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 རྩར་ན། ཆོས་འབྱུང་ནམ་ཐར་པལ་ཆེ་བའི་གསུང་ཚུལ་དང་ཡང་འགལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གྲོང་འཆུག་གང་དུ་མཛད་སའི་རྒྱ་ལུས་དེ་པ་དམ་བ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་པས་རྒྱ་ལུས་ཅམ་གྱིས་པ་དམ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་ཆོད་དོ་སྙམ་ན་ནི་
 ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

1. བད་དཀར་—ཁ' ༩༠༦ (ཕྱི་ལོ་—དཔེ་གཟུགས་)

མདོར་ན་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ལ་ཀམལ་གྱི་ལ་དང་། ཀམལ་གྱི་
 ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་ཀམལ་གྱི་ལ་བོད་དུ་ཞིང་ལ་གཤེགས་
 ནས་སློབ་པ་རྒྱ་གར་དུ་བཞེས་པ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་།
 ཡང་“འདི་¹རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་ཀམལ་གྱི་ལ་དུ་གྲགས། བོད་དུ་དམ་པ་རྒྱ་གར་ཟེར་”
 ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་སློབ་དཔོན་ཀམལ་གྱི་ལ་བོད་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཕྱིར་ཐེབས་
 མཛད་སྐབས་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུ་ལྷས་ལ་གྲོང་འཇུག་མཛད་དགོས་བྱུང་...
 བ་སོགས་གསུངས་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཚོགས་པ་འདི་དག་ལ་གཞིགས་ན་གཞི་རྩ་ཅན་
 གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་
 ཚུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་འདི་འཐད་དང་འདི་མི་འཐད་ཅེས་བཞིན་དཀའ་བས།
 སྒྲ་ཚོན་བཅད་ས་སྒྲ་བར་དབྱུང་གཞིར་བཞུགས་པ་འདི་དག་ལ་ནམ་དུང་གི་ཅལ་.....
 གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱུང་བར་འཚལ་ཡོ།
 (༧) ཚོམ་བ་ལེགས་བཤད་གྱི་སྤྱང་བ་ཇི་ལྟར་སྤྱེལ་ཚུལ་དང་། དེའི་བསྐྱར་ཞིབ་

དྲིགས་གཅོད།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་འདྲི་གསུང་གི་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱུ་ཚོམ་བ་ལེགས་.....
 བཤད་²གྱི་སྤྱང་བ་ཇི་ལྟར་སྤྱེལ་ན། འདི་ལྟར་།—

1. གཅོད་ལུག་ཉིད་མངས་ཞེ་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་གཏིང་སྒྲ་མ་རྒྱུད་བའི་ནམ་ཐར་—༡༩

(སྤྱི་ཁོ་—དེ་བ་གཟུགས་)

2. གཤམ་གསལ་གསུང་ཚོམ་ཕྱག་དཔེ་དེ་དག་གི་མོད་དང་། མོག་གྲངས་ནི་སྤྱི་དགེ་བཅུན་འབྱུང་གཞིར་བཟུང་ངོ་།

(ཀ) འདུལ་བ།

- (༡) ༡-དགེ་སྤྱོད་གི་ཀུན་ཀྱི་ལྷ་ཅུ་བའི་ཚོག་གི་བཟེད་བྱང་དུ་བྱས་པ།
(སྤྱི་ ༧-༢༤)

(ཁ) ཤེར་ཕྱིན།

- (༢) ༡-འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རྒྱལ་དུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་བ་བྱ་ཆེར་བཤད་
བ་('མ' ༤༧-༡༧༤
(༣) ༢-འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རྒྱལ་དུ་ཕྱིན་པ་དོ་རྗེ་གཅོད་བའི་དོན་བདུན་……
བྱི་བྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ། ('མ' ༢༠༧-༢༥༧)

(ག) དབྱ་མ།

- (༧) ༡-དབྱ་མ་བྱ་བྱ་དཀའ་འབྲེལ་ ('མ' ༤༧-༡༢༢)
(༨) ༢-དབྱ་མ་སྤང་བ། ('མ' ༡༢༢-༢༧༧)
(༩) ༣-དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་དུ་བྱེད་བ། ('མ' ༢༧༧-༢༧༩)
(༡༠) ༤-ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱོད་བ། ('མ' ༢༧༩-༢༨༡)
(༡༡) ༥-བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་བ། ('ཀྱི' ༡༩-༡༩)
(༡༢) ༦-བསྐྱེད་རིམ་དང་བོ། ('ཀྱི' ༢༢-༣༡)
(༡༣) ༧-བསྐྱེད་རིམ་བར་བ། ('ཀྱི' ༣༡-༣༣)
(༡༤) ༨-བསྐྱེད་རིམ་ཐ་མ། ('ཀྱི' ༣༣-༤༤)
(༡༥) ༩-ནྟལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་བ། ('ཀྱི' ༤༤-༥༠)

(ང) མདོ་འབྲེལ།

- (༡༦) ༡-འཕགས་པ་ནམ་བར་མི་དོག་བར་འཇུག་པའི་གཟུངས་ཀྱི་བྱ་ཆེར་

འབྲེལ་བ། ('ཇི' ༡༣༣-༡༣༥)

(༡༢) ༣-འཕགས་པ་སྤྱ་ལྷུང་བའི་ཀྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ། ('ཇི' ༡༣༥-༡༣༩)

(ཆ) སྤྱང་ཡིག

(༡༣) ༡-སྒྲོ་ཟ་མོ་ཆངས་དབྱངས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་བརྟུང་གི་བྱེ་བྲག་བསྟན་པ་

ཞེས་བྱ་བ། ('ངེ' ༡༣༣-༡༣༥)

(༡༤) ༣-དང་སྤྱད་སྒྲོན་མེ། ('ངེ' ༡༣༩-༡༤༣)

(ཆ) ཆང་མ།

(༡༥) ༡-རིགས་པའི་ཐིག་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་མདོར་བསྐྱས་པ། ('ཤེ' ༩༩-༩༩)

(༡༦) ༣-ཆང་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པའི་དཀར་འབྲེལ། ('ཟེ' 'འེ' ༡༣༣-

༣༤༣, ༡-༣༣༧)

(ཇ) སྒྲ་ཆོགས།

(༡༧) ༡-སྒྲོན་ལམ་ཐུ་གཉིས་མ། ('ཉེ' ༣༤༩) བཅས་སོ། །

འདྲིར་དབྱུང་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་སྤེལ་དགོས་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འབྲེལ་

('ཞི' ༣༤༩-༣༥༠) རང་གསལ་ལྟར་གྱི་ཕ་དམ་པ་སངས་བྱུས་གྱིས་མཛད་པའི་

བསྟན་བཅོས་ (༡) མན་ངག་སྤྱི་སྒྲོལ་མ། (༢) ཐིག་པ་གསུང་གི་སྒྲོལ་མ།

(༣) ཡང་དག་ལྟ་བུའི་སྒྲོལ་མ། (༤) རིན་པོ་ཆའི་སྒྲོལ་མ། (༥) མཉམ་ཉིད་གཞིའི་

སྒྲོལ་མ། (༦) མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྒྲོལ་མ། (༧) བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོལ་མ།

(༨) རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྒྲོལ་མ། (༩) གསང་བ་ཐུགས་གྱི་སྒྲོལ་མ། (༡༠) མཚུལ་

གྱི་ཆོག་དང་། (༡༡) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུག་ཀྱ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད་པའི་མན་ངག་

བཅས་ཞི་བྱེད་གྱི་མན་ངག་སྒྲོལ་མ་དགུ་སྟོར་དང་། (༡༢) ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་

དུ་ཕྱིན་པའི་སྐབ་ཐབས། (༡༣) རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་སྐབ་ཐབས།
 (༡༤) རྗེ་ཆེ་འཕགས་མ་འི་སྐབ་ཐབས་དང་། (༡༥) འཇམ་དཔལ་ཁྲོ་བོར་སྐབ་
 པ་བཅས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་དེ། གོང་གསལ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དེ་དག་
 ལས་མཛད་བྱང་དངོས་སུ་གསལ་བ་ནམས། ཉི་ཉོང་ནས་དངར་བསྐྱེད་ལྷས་པའི་
 སྡེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་དེབ་གཟུགས་ནང་བསྒྲོམ་རིམ་མཛད་པོ་འི་ཀམལ་
 གྲིལས་མཛད་པ་གཞི་བཞག་གི་ཐོག་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལུང་གི་ཁྲིངས་
 སུ་གྲངས་འདྲིན་བྱས་འདུག་ཅིང་།

སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་བོད་དབར་དཀར་ཆག་ནང་། ཕྱག་དཔེ་ངོ་མའི་
 མཆུག་དུ་མཛད་བྱང་དངོས་སུ་གསལ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། དང་པོ་བཅུ་གཅིག་
 ནྤལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཀམལ་གྲིལས་མཛད་ཅེས་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་
 རྗེ་བཙུན་ཀམལ་གྲིལས་མཛད་ཅེས་བཀོད་འདུག་ཀྱང་། ཕྱག་དཔེ་ངོ་མའི་ནང་
 དང་པོ་ལྔ་ལ་མཛད་བྱང་མེད་ཅིང་། དགྲུ་པ་དང་བཅུ་གཅིག་གཉིས་ནྤལ་འབྱོར་
 གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཀམལ་གྲིལས་མཛད་ཅེས་དང་། དེ་བྱིངས་ནམས་རྗེ་བཙུན་
 ཀམལ་གྲིལས་མཛད་ཅེས་བཀོད་ཡོད་ལ།

པེ་ཀིང་དབར་མའི་དཀར་ཆག་དང་ཕྱག་དཔེ་ངོ་མ་གཉིས་ཀའི་ནང་མཛད་བྱང་
 དངོས་སུ་གསལ་བ་ནམས་ཀམལ་གྲིལས་མཛད་ཅེས་བཀོད་འདུག་པས། ‘ཀམལ་གྲི་’
 དང་‘ཀམལ་གྲིལ་’གཉིས་མཚན་ཆར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། བྱ་
 སྟོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མཛད་པའི་སྐར་ཐང་བསྟན་འགྲུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཡོད་
 བཞིན་ནོར་བུ་དབང་གི་ཀྱལ་པོ་འི་སྤང་བའི་ནང་།¹ “དེ་ནམས་ཐམས་ཅད་རྗེ་

1. བུ་རྟོན་—‘པ’ ༤༩༩ (ཕྱི་མ་—དེབ་གཟུགས་)

བཙན་ཀམལ་གྱིས་མཛད།” ཅེས་བཀོད་ཡོད་དོ།

དེས་ན་གཞུང་དེ་དག་ཀམལ་གྱི་ལཱ་ལྷན་ཅན་ཞིག་གིས་མཛད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་།
བསྐྱོམ་རིམ་མཛད་པ་བོ་དང་གཅིག་ཡིན་མིན་དང་། སློབ་དཔོན་ཀམལ་གྱི་དང་།
ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕུག་ཆེན་བོ་ཀམལ་གྱི་དང་། རྗེ་བཙན་ཀམལ་གྱི་ལས་ཀྱིས་
གཅིག་ཡིན་མིན་དང་། །ཡང་ན་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཀམལ་གྱིས་མཛད་
སྟེས་པའི་དྲུག་པ་གཞི་ཆེ་ཞིང་། དཔར་མ་འདྲ་མིན་གྱི་དཀར་ཆག་ནང་པན་ཚན་མི་
མཐུན་པ་དང་། དཀར་ཆག་དང་ཕུག་དཔེ་ངོ་མ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་སོགས་མི་
མཐུན་པ་ཆེས་མང་ཞིང་། ཡོད་བདུན་འཕེར་པའི་གནས་སུ་མི་སྤྲང་བས་དབྱེད་པ་
ཞིབ་དུ་བྱེད་དགོས་པར་སྤང་ངོ་།

དེ་ལ་བྱ་སྟོན་ཐོས་ཅད་མཐུན་པས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་
བོ་ཆའི་མཛད་པ་དང་། ཞི་བྱེད་སློབ་མ་དབྱ་སྟོར་མཛད་པ་བོ་འི་ཀམལ་གྱི་
ཞེས་པ་དམ་པ་རྒྱ་གར་པ་ལྟེ། པ་དམ་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཚན་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀོང་སྤལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་
ཙ་འབྲེལ་ལས།²

“གྲུབ་ཐོབ་ང་བཞི་མཁའ་སྐྱོད་སོ་དུག་གི།

བཙན་བརྟེས་དམ་པ་བོད་དུ་ལན་ལྔ་ཐེབས།

ནམ་ཐར་ཚུལ་མཐུན་འགྲོ་མང་བསྐྱལ་མཛད་པའི།

དམ་ཆོས་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཞི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། ཞེས་པ་ལྟེ། རྗེ་

1. བྱ་སྟོན་—ལ་ ༡༠༩ (ཕྱི་ལོ་—དེ་ལ་གཟུགས་)

2. ཀོང་སྤལ་—ཆེ་ ༡༩༤ (ཕྱི་ལོ་—དཔེ་བྱུང་)

བཅུན་ཀམལ་གྱི་ལས་གྲུབ་ཐོབ་ཐོ་མོ་ལྟ་བུ་བཞི་བཞེས། བཅུན་ལེན་སོགས་
 ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་པ་བཅུན་བཞེས་པས་དགྲུང་ལོ་ལྟ་བུ་དང་བདུན་ཅུ་བཞུགས།”
 ཞེས་པ་དམ་པའི་མཚན་དུ་‘ཇི་བཅུན་ཀམལ་གྱི་ལ’ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 ཏུ་འགོས་ལོ་ཅུ་བ་གཞིན་ཏུ་དབལ་གྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་སྟོན་བོ་ལས།¹
 “བར་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཕྱན་ལ། གྲུ་པ་དང་། ལྷེ་དང་། ལྷང་ལྷགས་གསུམ་ལས།
 གཉིས་པ་བཟང་ལྷུ་ལ་གྱི་དགོ་བཤེས་ལྷེ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལས། སྲས་
 རྒྱ་བ་གྲགས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་། སྒྲགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་སྟན་
 སྲས་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ལ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་མ་མཐུང་བས་ཡོད་གདུངས་དེ།
 གང་ན་བཞུགས་ཅད་བཅད་བས། ཡེར་པ་ན་བཞུགས་པ་ཐོས་ཤིང་། ནམ་
 མཁའ་ནས་མཁའ་འགྲོ་མས་ཀྱང་ལྷང་བསྟན་དེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཇི་བཅུན་
 ཀམལ་གྱི་ནི་སྟོམ་པ་གསུམ་ལྷན་གྱི་ནལ་འབྱོར་བ་ཡིན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མཐུན་པ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཁྱུ་སྟུབ་ཡབ་
 སྲས་ནས་བཅུད་པའི་སྟུབ་བཅུད་ཀྱི་གདམས་པ་བར་མ་ཆད་པ་ཡིན་བས། ཇི་
 བཅུན་དེ་ལ་ཆོས་ལྷན་གྱི།” ཅས་བྱ་བའི་ལྷང་བསྟན་བྱུང་བར་གསུངས་སོ།

དེས་ན་ལྷང་བསྟན་གྱི་ཆོག་ཟིན་ལ་ཡང་པ་དམ་པའི་མཚན་ལ་ཇི་བཅུན་ཀམལ་
 གྱི་གསུངས་པ་ནམས་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་མཐུན་ཞིང་། དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་
 ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ནམས་སྲ་ཞི་བྱེད་སྲ་ཕྱི་བར་གསུམ་ལས། སྲ་མར་པ་དམ་
 པས་ཁ་ཆེ་རྒྱུན་གྲུ་ལ་ཞི་བྱེད་སྟོལ་མ་སྟོར་གསུམ་སོགས་གསུངས་པ་དང་།
 དེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཨོང་པོ་ལོ་ཙ་བས་གསན་བར་གསུངས་པ་དང་། གཞུང་དེ་

1. འགོ་མ་ལོ་ཅུ་བ་— ༤༠༣ (སྟོ་ཞི་—དེབ་གཟུགས་)

དག་གི་འགྱུར་བྱང་དུ་བྱ་བར་གྱི་མཁན་པ་རྣམས་བྱུང་དང་། ཡོང་བོ་ལོ་ཙཱ་
 བས་བསྐྱར་ཅེས་བཞེད་པ་དང་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་མཐུན་པར་སྤང་བ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བྱུང་བ་པར་མའི་རྒྱུད་ཕྱན་གྱི་པ་མངོན་ཤེས་ལ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གོང་
 དུ་བཞེད་པའི་ཞི་བྱེད་སྒྲོལ་མ་དགུ་སྟོར་གྱི་གདམས་པ་གནང་ཞེས་ཤིན་དུ་གསལ་
 བར་བཞེད་འདུག་པས། ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བའི་གསུང་ཚུལ་ལ་གཞིགས་
 བ་གཞུང་དེ་དག་གི་མཛད་པ་པོ་བསྟོམ་ཅིང་མཛད་པོ་འི་ཀམལ་ཤིལ་མིན་པར་……
 མངོན་ནོ།

གོང་གསལ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཆིན་པས་མཛད་
 པའི་རྣམས་ཐང་དཀར་ཆག་དུ། “དེ་ནམས་ཐམས་ཅད་ཇི་བཅུན་ཀམལ་ཤིལ་མཛད་”
 ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་གཞུང་དེ་ནམས་ཀྱི་མཆུག་དུ་མཛད་བྱང་དངོས་སུ་གསལ་
 མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྩོམ་པ་པོ་སྟོབ་དཔོན་གཅིག་ཡིན་པ་ནི་གཞུང་དེ་ནམས་ཀྱི་……
 རྩོམ་འགྲོས་དང་། ཆོག་སྟོར་སོགས་ལ་གཞིགས་ནས་མཆིན་པར་འགྱུར་ངོ།

པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་ཇི་བཅུན་ཀམལ་ཤིལ་དང་།
 ‘ཀམལ་ཤིལ་’ཞེས་མཚན་རྒྱར་མི་མཐུན་པ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལས་གང་འཐད་མཐུན་
 གཅིག་དུ་ཁ་ཚཱ་བཅད་དཀའ་ནའང་། འགོས་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་། ལྷན་
 ཐམས་ཅད་མཆིན་པའི་གསུངས་རྣམས་ཁྲུངས་བུ་ཆེ་བས་དེར་གསུངས་པ་ལྟར་……
 འཐད་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱང་དགོས་པར་སྤང་ངོ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་དེ་གསུང་ཚུལ་ལ་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཤིང་སོགས་
 རྒྱ་བྱུང་མཆིས་ཤིང་། དེ་ཡང་དབྱ་མའི་བསྐྱེད་རིམ་གསུམ་ལ་རོང་འཕྲོད་ཤིང་གྲུ་
 གུན་རིག་གས་ཤུག་ཀྱི་ལ་མཆོད་བྱིས་མཆོད་པའི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་
 ཡོད་པ་ནི། བཀ་ཆན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་བྱིས་མཆོད་པའི་རོང་འཕྲོད་བྱི་ནས་ཐར་
 དད་པའི་རོལ་མཆོ་ལས་༢། “སྤྱིར་དབྱ་མ་རང་གྱུར་གྱི་བསྐྱེད་བཅས་དང་། རྒྱ་
 བར་ཀམ་ལ་ཤི་ལའི་གསུང་རབ་ལ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་རྟེན་མཆོད་། བསྐྱེད་པ་ཉམས་སྲུ་
 ལེན་པའི་རིམ་པ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ལྷགས་དང་མཐུན་……
 བར་ཉམས་སྲུ་བཞེས་ཤིང་གཞན་ལ་འདོམས་པར་མཆོད་། དེ་གསུམ་གྱི་ནམ་
 བཤད་རྒྱས་པ་མཆོད་པ་པོ་རྟེན་མ་བྱུང་ཡང་། རྒྱ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཆོད་པོང་།
 དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་བཤད་པོ་མཆོད་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོད་པའི་གསུང་རབ་ནམས་
 གྱི་ནང་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་བསྐྱེད་དར་སྤྱུགས་རམ་བྱིས་མཆོད་པའི་དབྱ་མ་སྤྱང་བའི་གཞུང་དོན་ནམས་……
 ཚད་ལན་གྱི་སྐོར་ནས་བསྐྱེད་པ་“དབྱ་མ་སྤྱང་བའི་བཞེད་པོ་ཞེས་པ་དང་། འཇམ་
 དབྱངས་མཁྱེན་བཅའི་གསུང་འབྲུམ་‘ཆ’པར་བསྐྱེད་རིམ་བར་པའི་ས་བཅད་ཞིག་
 ཀྱང་མཆིས་སོ། །

དབྱ་མ་གྱུན་གྱི་དཀར་འབྲེལ་འདི་སྤོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་ཡིན་མིན་
 ལ་དྲོགས་གཞི་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡང་བཀའ་འབྲེལ་དེའི་བསྐྱེད་དོན་དང་དབྱ་མ་སྤྱང་བ་

-
1. ཆོས་འབྲུང་ཐོ་རྒྱུ་མང་པོར་རོང་འཕྲོད་སྤྱི་བའི་སེང་གེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་གསུངས་པ་དང་།
 ཐོ་མ་རིམ་ལ་ཐུགས་སྒྲུག་བར་མེས་ཤིང་། བ་དམ་བ་སངས་རྒྱུས་དང་སྤོབ་དཔོན་ཀམ་ལ་ཤི་ལའི་སྤྱི་
 རྒྱ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། 2. བོད་—‘མ’ ༣༠༦ (ཕྱི་ལོ་—དེ་པ་)

གཉིས་མི་མཐུན་པར་གསུངས་སྟེ། རྗེ་བདག་ཅིང་ཆེན་པོ་འི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་
 གྱིས་ལས།¹ “དེས་ན་དཀར་འབྲེལ་ལས་སྤར་ལྟར་བཤད་པ་འདི་དབུ་མ་སྤང་
 བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དཀར་འབྲེལ་འདི་ཀམ་ལ་གྱི་ཡིན་པར་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
 གཉིན་ཡང་བཞེད་པས། འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་བྱུགས་མ་རྩོགས་པའི་སྐབས་གཅིག་དུ་
 མཛད་དམ་བཤྲག་གོ།” ཞེས་དང་། ཡང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་འུ་རྩེ་སྟེ་སྟེ་ནམ་ལས།²
 “སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོམས་དབུ་མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་པོང་།
 དེའི་འབྲེལ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་ཀམ་ལ་གྱི་ལས་མཛད་ཟེར་བ་ནི་རྒྱན་མ་ཡིན་ནོ།”
 ཞེས་དང་། ལྷང་ལྷུ་གྲུབ་མཐར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ།
 ཞོ་གཉིས་པ། གསུང་རབ་ལ་དང་བ་བསྟེད་པའི་སྤྱིར་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་
 བྱའི་ཆེ་བ་མདོར་བསྟུས་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། (༡) སྤྱིར་སྟོན་གྱི་ནམ་
 བཞག་དང་། (༢) གང་བསྟོན་པར་བྱ་གྱུ་འི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གྲངས་བཤད་པ།
 (༣) འདིར་བསྟན་བསྟོན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཞེ་ལྷག་གི་ནམ་བཞག་བཤད་པ།
 (༤) བསྟོན་རིམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་མདོར་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་དངོས་སོ།
དང་པོ་སྤྱིར་སྟོན་གྱི་ནམ་བཞག་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་
 ཅིང་བསྐྱིང་ལ་གྱུ་ཆེ་བ་དེ་དག་ནི་གྲོས་བསམ་ཙམ་དང་། སྤྱིར་གོ་བྱ་གཙོད་པ་
 ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར། གྲོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་
 བསྟེད་པའི་སྟོན་པ་སྟོང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དུ་

1. རྗེ་བ་སྤང་ཆ་ ༤༢༤ (བཟུ་རྒྱན་—དེ་བ་) 2. མཁས་གྲུབ་‘ཉ’ ༤༩༩ (སྟེ་ག་—དཔེ་གཞུགས་)

3. གང་གཞུང་‘ང’ ༣༡༡ (སྟེ་ས་—དཔེ་གཞུགས་)

གསུང་བ་ཤིས་ལོན་དེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐབ་བ་ལ་གཞིལ་བ། སྐབ་
བ་ལ་འབབ་བ་ཞོན་ལོན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་འདྲིར་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟར་འཆད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པའི་བསྐྱོས་རིམ་བར་བ་ལས།¹ “འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་ཀྱི་གྱུ་
དང་རྒྱན་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་བ། བདག་ལྟ་བུ་དཔུང་ཡོང་དང་འབྲས་བུ་དེ་
དག་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བཙམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མཛོན་པར་
རྒྱུགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བུ་ནམས་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་
གིས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་དོ།” ཞེས་མཆིན་རབ་ནས་
དབྱེད་ཀྱི་དཔལ་ལ་མཐུ་སྤུལ་དུ་བྱིན་བ། ཚད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཁས་པའི་
དབང་བོ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་མཛད་ན། ཟབ་རྒྱས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་
ལ་སྤྲུལ་སྤངས་ཡོན་ཏན་བྱིས་ཤིན་དུ་སོངས་ཤིང་། མོངས་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་
མོངས་པ་བདག་ལྟ་བུས་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟར་བཞིན་བསྟན་མི་རྒྱས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། འོན་
ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། རེད་དགོངས་འབྱེལ་འཕགས་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཚད་ལྡན་ནམས་ཁྱེད་སྤྲུལ་བུས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཤད་པར་བྱའོ།

(༡) ཐོས་བསམ་སྒྲེམ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་སློབ་དགོས་ཚུལ།

དེ་ཡང་བསྐྱོས་བུ་ས་ལས་གྱི་ནམ་བཞག་ཟབ་ཅིང་གྱེ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་
པ་ནམས་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གདན་ལ་པབ་སྟེ་སྒྲེམ་པ་གནད་ཆེ་བས་ཐོག་...

1. ཐུ་—བསྟན་ (དབུ་མ་ ༡༩)

མར་ཐོས་པ་གཡ་ཆེ་ལྟེ། དེ་ཡང་ཇི་སྐྱད་དུ།¹

ཐོས་ཏུང་དཔུས་ཡོང་སྒྲོམ་པའི་ཚལ་མི་ཤེས། །

དེ་མེད་དེས་ཀོ་ཅི་ཞིག་བསམ་པར་བྱ། །

དེ་བས་ཐོས་ལ་བརྩོན་བྱ་དེ་རྒྱ་ལས། །

བསམ་བཞིན་བསྒྲོམས་ལས་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མངོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།²

འདི་ན་དང་བོ་ཐོས་ལ་བརྩོན་ནས་ཚལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། །

ཚལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ལས་ཡང་དག་དོན་ཡུལ་ཡི་ཤེས་འབྱུང་། །

ཞེས་ཐོས་པའི་དོན་ནམས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་

པ་ལས་ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་དོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་འབྱུང་བར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ལོ། ཇིས་ན་གང་ཉིས་སུ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་དང་པོར་གཞན་ལས་མཉན་ནས་གཞན་

སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཐོས་པའི་དོན་དེ་རང་གིས་ལུང་དང་རིང་བས་

ཚལ་བཞིན་དུ་བསམས་ཏེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་

ངེས་པར་བྱས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་

སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཇི་ལྟར་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚོས་ནམས་

ཀྱི་རང་དང་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་དང་། ཟབ་མོ་དེ་ལྟ་བུའི་གནད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་

ཅིང་ངེས་པ་རྟེན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པས་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཞིང་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་པར་……

-
1. ཟུང་འཛིན་འདི་གཞུང་འགྲུལ་ཞེས་ཏུ་འཇར་ཕྱིན་བརྒྱུས་པ་ལས་ཀྱིས་དང་། འགྲུལ་ཞེས་ཏུ་
'སྒྲོམ་དབུན་དབུན་བོ་དེ་གཞུང་ལས་' ཞེས་གསལ་ཡང་དངོས་དོན་གཞུང་གང་གི་ཆོག་ཡིན་ཆོལ་
ཞེས་ངེས་རྟེན་མ་བྱུང་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ། 2. ཐེ་—བརྒྱན་(མེས་མ་ཙམ་པེ་ 2)

བྱ་དགོས་ཀྱི། སྒྲོམ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐོས་བསམ་ནི་ལྟར་ཟབ་ཀྱང་ཉན་མཛས་པའི་
འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་དེ། དཔེར་ན། ཉན་བ་གདར་སྟེག་སོགས་
སྒྲན་དབྱང་དང་། སྒྲན་སྒྱུར་ལ་ནི་ལྟར་མཁས་ཀྱང་ཉན་གསོ་བའི་སྒྲན་ལོངས་སྟེ་
མ་སྒྲུད་ན་ཉན་གྱི་ཚུག་རྩ་སེལ་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ།

༢) སྒྲོམ་དང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་བྱུང་བར་།

དེ་ལ་སྒྲོམ་དང་སྒྲོམ་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དང་བོ་སྒྲོམ་
གྱི་ངོ་བོ་ནི།¹ ཐོས་བསམ་གྱི་དོན་ལ་ཆད་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དེ། དེས་
པའི་དོན་ལ་དབྱེད་འཛིག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་
བར་ཁ་ནང་དུ་སྒྱུགས་དེ། དོན་དེ་ཉིད་བཞན་དེ་ཡིད་ལ་འདྲིས་བར་བྱེད་བ་ལ་བྱའོ།
དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་² “དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་དེས་བར་བྱས་དེ།
ཐོ་ཚམ་དང་བྲལ་བ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་བར་བྱེད་བ་ལ་སྒྲོམ་བ་ཞེས་ཟེར་……
བས།” ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་བ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ནི། བསམ་བྱུང་གིས་དེས་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་
འཛིག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་དེ་གོམས་བ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་
པའི་སྟེར་དེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས།³ “དེས་བ་རྟེན་བ་དེ་ཉིད་ཅེ་
གཅིག་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྒོམས་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་……
དུ་འདོད་བར་བྱའོ” ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེར་རོ།

1. ལཱམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུངས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལས་སོ།

(གསུང་ན་ ༤༩༢ རྩ་ལེ་—དེ་བ་གཟུགས་) 2. རྩ་ལེ་ ༤༢ (བཀ་ལྟན་—དེ་བ་)

3. རྩ་ལེ་ ༢༢ (བཀ་ལྟན་—དེ་བ་)

(3) སྒྲོམ་ལ་དབྱུང་སྒྲོམ་དང་འཛོལ་སྒྲོམ་གཉིས་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན།

དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་གྱིན་སྒྲོམ་པ་དང་། མི་དབྱུང་པའི་
འཛོལ་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་དེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གདན་ལ་པབ་པ་དེ་ལ་མི་
དབྱུང་པར་འཛོལ་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་སྒྲོམ་
པ་གཉིས་ཀ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ཞེས་པ་རྒྱ་རྒྱུང་ཞེས་ལ་མི་བརྒྱུང་དེ།
དང་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་དང་།
མེད་ཀ་པ་དང་སྤྲུལ་བསྐལ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱུང་...
ནས་སྤྱོད་དགོས་པ་ལ་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་དབྱུང་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། མི་དབྱུང་པར་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོལ་
པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དབྱུང་འཛོལ་བྱེད་པས་རེ་བས་བསྐྱབ་པ་
མིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དག་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་ཀྱི་
དྲི་བ་སྟན་བསྐལ་སྤྲུལ་བསམ་རབ་དཀར་ལས།¹ “གཞན་ཡང་སྒྲོམ་ལ་དབྱུང་སྒྲོམ་
དང་འཛོལ་སྒྲོམ་གཉིས་འོང་ངམ་མི་འོང་། མི་འོང་ན་རྒྱ་གར་བའི་ཚད་ལྡན་ནམས་
ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་འགོག་གས། འོང་ན་སྒྲོམ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་འབྲེན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན། ཡང་དབྱུང་སྒྲོམ་སྒྲོམ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་མཁས་
པ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ནོར་རམ།” ཞེས་གསུངས་ཞིང་།
དོན་དེ་ཉིད་ཆ་ཁོ་དབོན་བོ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དྲི་བ་...
སྤྲུལ་བསམ་རབ་དཀར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་སྒྲོམ་དྲི་ལན་ལས།² “སྒྲོམ་ལ་དབྱུང་སྒྲོམ་

1. ཇི་ཀུ་ཐོན་བུ་ ༡༤༩ (ཐམ་སྟན་-དེབ་)

2. ཐོན་ཀུ་ ༤༧༤ (སྟེ་ཐོ་-དེབ་)

འཛོལ་སྒྲོམ་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་ལ། དང་པོ་སྒྲོམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་དེ། དེ་
 ལྟ་མཉན་ན་རྒྱ་གར་པའི་མཁས་པས་དེ་སྒྲོམ་དྲུག་སྟངས་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཟད།
 ལྟག་མཐོང་སྒྲོམ་མིན་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲོམ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡང་། གྲོ་འཛོལ་སྒྲོམ་དྲུག་སྟངས་ལ་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པ་དང་། དམིཌ་
 པའི་གསལ་སྒྲུང་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་དེ། བཤེས་གཉིས་ལ་དད་པ་
 སྒྲོམ་པ་དང་། འཁོར་པའི་རྒྱ་ག་བསྟུལ་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་སེམས་པ་སོགས་
 ལ་སྟུམ་གཙོ་ཆེ། ཞི་གནས་ལྟ་བུའི་འཛོལ་སྒྲོམ་ལ་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་དགོས་པའི་
 ཕྱིར།” ཞེས་གསུང་། དེ་བཞིན་དུ་པར་ཆེན་གྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་
 ལྟག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་འཛིན་སྒྲོ་བཟང་བཞུད་པའི་སྒྲུ་དབྱངས་ལས་ཀྱང་།

དེས་ན་སྒྲོམ་ལ་དབྱེད་འཛོལ་གཉིས། །

བྱེད་ཅིང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། །

ཐར་པ་འདོད་པས་ཞི་གནས་དང་།

ལྟག་མཐོང་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་ཕྱིར། ཁེས་སྒྲོམ་ལ་དབྱེད་

འཛོལ་གཉིས་འཐད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་དེ་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་སྒྲོམ་དུ་འདོད་པ་ནི། སྒྲོམ་གྱི་ངོས་འཛོལ་ཚུལ་
 རྒྱབ་ཚུང་བ་ཡིན་དེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།¹ “དེས་ན་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་
 སྒྲོམ་དུ་འདོད་པ་ནི། དཔེར་ན་ ཉས་དོག་གཅིག་བཟུང་ནས་འབྲུ་ཐམས་ཅད་
 འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ”། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
 དེས་ན་དབྱེད་འཛོལ་སྟུགས་རེ་བས་ཆོས་ས་པར་མ་བྱས་པར་མཁས་པའི་དབང་པོ་

1. བོད་པ་ ༥ (བོད་ཤོག་—དཔེ་དོང་) 2. ཇི་པ་ ༥ (བཟ་རྒྱན་—དེ་པ་གཟུགས་)

ཀམལ་ཤུལ་སྒོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དབྱང་སྒོམ་དགོས་པ་ལ་དབྱང་སྒོམ་...
 དང་། འཛོལ་སྒོམ་དགོས་པ་ལ་འཛོལ་སྒོམ། དབྱང་འཛོལ་སྒོམ་མ་དགོས་པ་
 ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྒོམ་པའི་སྒོ་ནས་ཉིང་འཛོལ་སྒོམ་མེད་པ་བསྐྱབ་དགོས་སོ།

(༧) དབྱང་སྒོམ་དང་འཛོལ་སྒོམ་གྱི་ཁྱད་པར།

དབྱང་སྒོམ་ནི་— དབྱང་བྱི་གཞི་གང་ཡིན་བསམ་བློང་གིས་ཐེ་མོམ་ཆོད་པར་
 བྱས་པ་དེ་ལ། འཕྲོ་ཆོད་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་ཅིང་བྱིང་སྐྱབས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་མ་
 སོང་བར་དཔག་ཤེས་ངར་ལྷན་རྒྱན་དུ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་མཚན་ནམས་སོ་སོར་...
 ཉོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟེན་ཤིང་དབྱང་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་ཤེས་ཡང་ཡང་འདྲན་...
 བར་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་པའོ། །འཛོལ་སྒོམ་ནི་— དམིགས་དེན་ངོས་ཟིན་པ་དེ་གཅིག་
 ལྷ་ལ་འཕྲོ་ཆོད་ཀྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་ཅིང་། བྱིང་སྐྱབས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་
 བར་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོལ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་སྐྱན་ལྷ་སྒོ་བྱོས་བྱུང་མཚན་
 གྱིས་མཛད་པའི་ཆོ་སྒྲོང་གཞན་པན་དོན་གཉེར་ལས།

བསམ་བློང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དྲིགས་པའི།

ཐེ་མོམ་བྲལ་བའི་དོན་ཉིད་ལ།

སྐར་ཡང་བརྟགས་ཤིང་དབྱང་བྱས་ནས།

བརྟན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ།

དབྱང་སྒོམ་ཞེས་བྱར་བཤད་པ་ཡིན།

མི་དབྱེད་ཅེ་གཅིག་འཛོལ་པ་ནི།

འཛོལ་སྒོམ་ཞེས་བྱར་མཁས་ནམས་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་

1. ལྷན་སྐྱོང་—ག' ༤༩༤ (སྒོ་ཐེ—དམིགས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱོང་)

ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་དང་པོ་ནས་མི་དབྱེད་པ་མི་འདོད་ཀྱང་། ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་ནས་སྒྲོམ་བའི་ཆོ་དབྱེད་སྒྲོམ་མི་དགོས་སོ་སྒྲུལ་ན།
 དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ལས་དུ་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ངས། དེ་ནས་
 བདག་མེད་མཐོང་ཟིན་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་དགོས་
 ཏེ། སྒྲོམ་སྤངས་ནས་སྒྲོམ་པས་སྤོང་གི། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་སྤོང་ངོ་སྒྲུལ་ན།
 འདིར་ཡང་མཚུངས་ཏེ། སྤར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཏེ་ངེས་ཟིན་ཀྱང་།
 བདག་མེད་བའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བདག་ས་ཤིང་དབྱེད་བའི་
 སྒྲོན་སྒྲོམ་པར་ས་བྱས་ན། བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་བྱགས་དྲག་པ་
 དང་། རྒྱུན་རིང་བ་དང་། རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་བདེན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་
 མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

(༡)ཕྱི་གྲག་དུ་དབྱེད་སྒྲོམ་འཐད་བའི་སྒྱུ་བ་བྱེད་བལྟན་པ།

དེ་ལ་དང་པོ་ཁྱེད་གེ་སྒྱུ་བ་བྱེད་ནི།— དེ་ཡང་བདག་མེད་བའི་དོན་ལ་སོ་
 སོར་རྟོག་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱེད་ནས་སྤོང་ཚུལ་འདི་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་།
 དེའི་དགོངས་འགྲེལ་འཕགས་པོད་མཁས་བའི་གཞུང་ལྷགས་ཆད་ལྟན་གྱི་ཁྱེད་སྤངས་...
 རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འཕགས་པ་དྲིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་འི་མདོ་ལས།
 གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་།
 སོ་སོར་དེ་བདག་ས་གལ་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ནི།
 དེ་ཉིད་ལྷ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱའི་སྒྱ།

ལྷ་གཞན་གང་ཡིན་ནེས་ནི་ཞེ་མི་འགྲུར། །ཞེས་བདག་མེད་པའི་
 རྟོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་.....
 ན་ཐོབ་བུའི་འབྲས་བུ་ཐུང་འདས་ཐོབ་ཀྱས་ཀྱི། ལྷ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པར་
 གསུངས་སོ།།

འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས།། “དེ་ལྟར་དྲིང་འཛིན་
 གྱི་སྦྱོད་ལྷལ་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བུའི་རྟོན་དེ་ནས་པར་འབྱེད་བ་དང་།
 རབ་དུ་ནས་པར་འབྱེད་བ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱོད་བ་
 དང་། བཟོད་བ་དང་། འདོད་བ་དང་། བྱེད་བ་འབྱེད་བ་དང་། ལྷ་བ་
 དང་རྟོག་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷ་གཞན་མཐོང་ཞེས་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ལྷ་གཞན་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་རྗེ་ལྷ་རྗེ་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་
 གཟུགས་བརྒྱན་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རབ་དུ་ནས་པར་འབྱེད་
 བ་དང་། བྱེད་བ་འབྱེད་པར་བྱེད་བ་ལ་ལྷ་གཞན་མཐོང་དུ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི་ །

ལས་དང་སྒྲོམ་པའི་ལས་ཉིད་ལ། །

ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །

འཇམ་དང་ངེས་རྟོག་སྒྲོམ་པའི་ལས། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་།

རྗེའི་ལས་རིས་ཆེན་མོར་འཕྲུང་དེ་དངས་ས་ཐག་དུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། “ཐོག་

1. ལྷ་—བཀའ་(མདོ་ ‘ཅ’ 26) 2. ལྷ་—བརྒྱན་(ཤིན་ཕྱོག་ ‘ཀ’ 2)

3. རྗེ་— ‘མ’ 27 (བཀའ་རྒྱན་—དེ་བ་)

ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལས་ཡིན་པའི་ཡང་ཡང་སེམས་པ་དང་། འཇལ་བ་དང་།
ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། དབྱེད་ནས་སྒྱུང་བ་དང་སྒྲོམ་གཉིས་
འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་བཞུད་གད་ཀྱི་གནས་སོ།” །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རེན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས།¹ “ཇི་
སྲིད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་མང་དུ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བར་བྱ།
ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་བརྟག་པར་བྱ། ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་རྣལ་མཐོང་
རྫོགས་པར་བྱའོ།” ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།²

ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།

སེམས་ལ་སེམས་ནི་འདོག་ཕྱིར་དང་།

ཆོས་རབ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཞི་གནས་དང་ནི་རྣལ་མཐོང་ཡིན། ཞེས་ཆོས་རབ་དུ་རྒྱས་

བར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རྣལ་མཐོང་དུ་གསུངས་སོ། །དུས་འཁོར་འགྲེལ་
ཆེན་ཏེ་མེད་འདོལ་ས་³ ཀྱང་། “དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་
ནི་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་དུ་མི་འགྱུར་དེ། བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་ནི་
ཐོག་མར་དགེ་བ་བར་དུ་དགེ་བ་ཐ་མར་དགེ་བའོ།” ཞེས་དང་། འཕགས་
པ་དག་འབོ་མངལ་ནི་གནས་པར་བརྟེན་པའི་མདོ་ལས།⁴ “འདི་སྐད་དུ། དགེ་
སྦྱང་གོ་དེ་མ་ནི་བདག་གོ་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནི་ཞེས་མ་ཟེར་བར། ངས་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་གི་ཕྱི་དབུགས་པར་སངས་”

1. ཐུ་—བཟུན་(ཞེས་མ་ཙམ་ ‘དེ’ 732) 2. ཐུ་—བཟུན་(ཞེས་མ་ཙམ་ ‘ཐུ’ 37)

3. ཐུ་—བཟུན་(ཐུད་‘ཐུ་ཏེ་མེད’ 404) 4. ཐུ་—བཟུན་(དཀོན་བརྟེན་གས་‘ག’ 226)

ལ་ཡིད་ལ་བསམས་ཏེ། འཇམ་བར་གྱིས་ཤིག། སོ་སོར་རྟོགས་ཤིག །
 དྲག་བར་མང་དུ་སྒྲུབས་ཤིག །སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་བདེ་ཏེ།
 ཆོས་དེ་དག་ལས་སྒྲོམ་བའི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བར་བྱས་ཏེ། ཡང་
 དག་བའི་དྲན་བ་ལ་གནས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་བྱོས་ཤིག། བདག་ཉིད་ཀྱི་
 གནས་དང་སྤྱབས་བྱོས་ཤིག།” ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 དག་སྒྲོང་དག་གས་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
 བསྐྱེད་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །
 ལེགས་བར་བདགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །
 སྒྲིང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མེན། ཞེས་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་བར་

1. དིང་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་ཁྱང་ལྟ་མཛོ་ཆོག་མ་ཡིན་ཞིང་བརྟན་བཅོས་ཞིག་གི་ཆོག་ཡིན་
 བར་དོགས་ཀྱང་། དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་ཏེ་མེད་འོད་ (ཕྱི་ཕྱི་ ༤༠༤) དང་། འཕགས་པ་
 ལྷའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་བོ་ཀྱན་ལས་བདུས་པ་ (དབུ་མ་ཚུ་ ༢༠) དེའི་བཤད་སྐུར་སྒྲོམ་དབོན་ཅུང་
 རྒྱལ་བཟང་པོས་མཛད་པ་ (དབུ་མ་ཚུ་ ༤༤) མཁན་ཆེན་ཞིང་པ་འཛོལ་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 བརྟུག་པ་ (ཚད་མ་ཟེ་ ༡༣༠) དེའི་དཀའ་འབྲེལ་སྒྲོམ་དབོན་ཀམས་ཤེས་མཛད་པ་ (ཚད་མ་
 འེ་ ༣༢༣) ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོགས་པའི་ཤྲག་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་མཛོད་བརྟུག་པ་
 (ཚད་མ་ཡི་ ༨༢) བཅས་སུ་ཁྱང་ལྟ་ཅི་ཙུག་གི་དུས་སུ་བཞུགས་ནས་སྐྱོད་པ་དང་། དེ་
 དག་གི་ཐུང་གི་འབྲེལ་པ་དང་། ཐུང་ཀར་ཁྱང་ལྟོན་མཛད་པ་བཅས་ཚང་མར་མཛོ་ཆོག་ཡིན་
 ཤིག་གིས་སྐྱོད་པ་འབྲེལ་པ་མ་ཟེ། ལྷའི་སྒྲིང་དུ་ཡོད་པའང་མཛོ་ཆོག་དུ་ལྟོད་པར་སྤང་བས།
 བརྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་དོགས་གཞི་ཙུ་བ་ནས་མེད། འོན་ཀྱང་མཛོད་ཀྱང་གི་ཆོག་ཡིན་པ་
 གང་འཁོར་ཅི་ཙུག་གི་ཁྱང་ལྟོན་གང་དུ་འདུག་ལ་ཁ་མེད་མོད་ཀྱང་། ལྷེ་སྒྲིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
 མཚོའི་བེད་རྒྱུན་སྒྲིན་པོར་ (པོད་ཀྱི་ ༥ དེ་བ་གཟུགས་) “མཛོ་སྒྲིན་པོ་བཞུགས་པ་ལས་” ཞེས་
 སྐྱོད་འབྲེལ་པ་བཀའ་འབྲུད་སྒྲིང་ཤིག་དཔར་མར་“རྒྱན་རྒྱུག་པོ་བཞུགས་པའི་མདོ་”ཞེས་བ་ཞིག་
 བཞུགས་པ་དྲོད་ནི་ཁྱང་ཆོག་ལྟོད་མེད་ཅིང་། དེ་མཛོད་པོར་འབྲུད་ཀྱང་མཛོད་གཞན་དུ་ཡང་མ་རྟོག་
 བས་སྒྲིང་རྟོག་ཆོག་ལ་འབྲུད་འོས་ས།

ཆོས་ལ་དོན་བའི་སྒོ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་བར་གསུངས་པའི་ཆོས་
ལ་སོ་སོར་དོག་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་སྒོམ་བས་ཉམས་སུ་
ལེན་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དོན་དེ་ནི་འཕགས་པ་གོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྟན་པ་ལས།¹

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྒྲོ་ལྷན་དག །

ཐམས་ཅད་ཆོས་ནི་རབ་བདགས་ན། །

སྒྲེ་ཞིང་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །

གསལ་བར་མཐོང་ནས་གཞིལ་བར་འགྱུར། ། ཞེས་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས།² “ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་སོ་སོར་བདགས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་
གསལ་བར་གྱུར་བས། འདྲ་ཟེར་ཆེན་པོ་བཀྱི་ནས་སྒྲེ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་བར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་རབ་ཏུ་གཞིལ་བར་བྱེད་དོ།” ཞེས་གནས་ལུགས་ཀྱི་
དོན་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་སོ་སོར་བདགས་ནས་ཡང་དག་བར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ལ་གཞིལ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་གཞུང་དེ་དག་གི་བསྟན་དོན་གཙོ་བོ་ནི། སོ་སོར་དོག་བའི་
ཤེས་རབ་དོར་ནས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཟབ་མོའི་དོན་སྒོམ་བར་འདོད་པ་རྒྱ་
ནག་མཁན་པོའི་ལུགས་འགོག་པ་ལ་དམིགས་སྤྱད་པའི་དགག་པ་གནད་ཆེ་……
ཤོས་སུ་སྒྲུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་
འདོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་བ་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ནས་སུ་གསལ་བ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་
མཁན་པོ་ཏུ་ཤང་གས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་དུ་རྒྱག་མཐོང་སོ་སོར་དོག་བའི་

1. ཟླ་—བཀའ་(དཀོན་བཅུགས་ཀྱི་ ༡༩) 2. ཟླ་—བཀའ་(དཀོན་བཅུགས་ཀྱི་ ༡༩)

ཤེས་རབ་ལ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པར་...
 མཐོང་ནས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་རྟོག་པས་བྲིལ་ནས་འདི་ནམས་བཀའ་མིན་
 པར་འདྲེག་ཅེས་ཟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་འདི་ནི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།¹ གོང་
 ཏུ་བཀོད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་དྲངས་མ་ཐག་ཏུ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་
 ཏེ། “མདོ་འདིས་ལྷག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བསྟོན་ས་མེད་པར་
 ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་མཐོང་ནས། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཏུ་ཤང་
 གིས་འདི་མདོ་སྡེ་ཨེ་ཡིན་མི་ཤེས་ཞེས་སྒྲུས་ནས་ཀང་པས་བྲིལ་ཞེས་གྲུ་ཏེ།
 དེས་ནི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་ཏུ་བརྒྱུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཤེས་རབ་དོར་ཏེ། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཟབ་མོ་དེ་དེ་སྒྲུབ་པར་འདོད་
 པ་དང་མ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པའོ།” །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དབྱེད་སྒྲིམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་འདི་ནི། ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྡོན་ཏུ་སྦྱང་
 དགོས་པར་ས་ཟད། བསམ་གཏན་གྱི་འོག་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་བའི་དབྱེད་
 པ་ནམས་གསུངས་པས། དེ་དེ་རིམ་པའི་གནད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་
 གནས་བསྐྱབས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་སྦྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
 འབྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་སྦྱང་པོ་ལས།²

སྒྲོ་གྲོས་མཉམ་བཞག་འོག་ཏུ་ནི།

ཐ་སྟེད་སྒྲོ་ནས་གཟུང་བྱ་ཡི།

ཆོས་ནམས་དངོས་པོ་འདི་དག་ལ།

1. རྗེ་པ་སྐུ་ཆ་ 3 (བཟ་ལྷན་-དེབ་) 2. ལྷོ་-བཟན་(དབུ་མ་འཇ་ 2)

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་འདི་ལྟར་བརྟག། ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།¹ “སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་ཞི་གནས་
 བསམ་གཏན་ལེའུར་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་བ་
 ན་རིགས་པའི་དབྱུད་བས་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་པར་སྤྱོད་
 བསམ་གཏིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། བསྐྱབས་པ་སྤྱི་མ་གཏིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་དྲིང་
 ང་འཛིན་རྒྱུ་དུ་བསྐྱབས་ནས་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་
 དེའི་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལ་རྗེ་ལྟར་བ་དང་། རྗེ་སྤྱོད་པ་ལ་དབྱུད་པའི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་པ་
 ཐམས་ཅད་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ལོག་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའོ།” །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །

མདོར་ན་གྲུལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞིལ་ཞིང་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་བབས་པ་ཤི་སྟབས་ཡིན་པས། ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམ་པར་དབྱུད་དེ་སྒྲོམ་……
 དགོས་པ་ཡིན་དེ། དེ་ཡང་སྒྲོབ་དབོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛེད་བའི་བསྒྲོམ་རིམ་པར་བ་ལས།²
 “བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་སྟེ། མངོན་
 སུམ་མཐ་བརྒྱད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་བ་དང་། དེ་
 ཁོ་ན་ལ་གཞིལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་སྤང་བ་བྱུང་བས་སྤྱོད་པ་བསལ་བ་
 བཞིན་དུ་ལྟ་བའི་དྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་
 ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲོབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཡང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི།
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལེ་པར་བསྒྲོམས་ན་ཡེ་ཤེས་ནས་པར་དག་པར་འགྱུར།

1. རྗེ་མ་སྐད་ཆ་ 320 (བཀ་ལྷན་-དེབ་) 2. རྗེ་-བཀྲ་ན་ (དབུ་མ་ཀོ་ 22)

ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཡང་
 དག་པར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་དེ། རེ་ལྟ་བུ་ན་བདག་གིས་ཞི་གནས་ལ་གནས་དེ།
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བྱའི། ཞི་གན་སེམས་གྱིས་ནི་ཆོག་
 བར་འཛིན་པར་མི་བྱའོ།” །ཞེས་དང་། ཡང་བསྒྲུབ་རིམ་དང་པོ་ལས་
 ཀྱང་། “དེ་ལྟར་དམགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བདེན་པར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནས་
 བར་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བྱུང་བས་ཀྱན་དུ་སྤྱོད་པའི་ས་
 བོན་གྱི་དུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། རེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟེ་གསུམ་ཅན་ནས་ཀྱང་བཞིན་
 དུ་རྟོང་ངེ་འཛིན་ཅམ་གྱིས་ཉན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་རོ།” །ཞེས་དང་།
 ཡང་བསྒྲུབ་རིམ་བར་པ་ལས།² “གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོ་འདི་ལོ་ཉིད་
 སོ་སོར་བདགས་ནས་མི་སྒྲིམ་གྱི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ཅམ་འབའ་
 ཞིག་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནས་ཡང་མི་ཐོག་ཅིང་ལོ་ཉིད་མེད་
 བ་ཉིད་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་
 ལྟར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་ཆེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་
 པའི་མེ་བྱུང་ན་གཙུག་གི་གཙུགས་པའི་མེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་གིང་བསྟེན་གྱི་ཞེས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་དོ།” །ཞེས་གྱིན་དུ་གསལ་ཞིང་ཟབ་པའི་
 གསུང་ཚལ་མཉེན་དུ་བྱུང་བ་འདི་དག་ལ་ངས་པ་དྲང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྐབས་བྱེད་ནི་— དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་རྣམ་བཞག་གི་ཁྱེན་
 གྱི་དང་། ལྷག་པར་ཟབ་ཅིང་སྤྲ་ལ་གདིང་དཔོག་པར་དཀའ་བའི་ནང་དོན་རིག་
 པའི་ཆོས་ཚུལ་ལ་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་དག་གི་

1. ལྟེ་—བཟུན་ (དམ་མ་ཀོ་ ༩༢) 2. ལྟེ་—བཟུན་ (དམ་མ་ཀོ་ ༩༩)

ཚུལ་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལས་ནས་བདེ་
 ཤིང་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་དགོས་སོ། །ཚུལ་དེ་
 ལས་ཐོག་དེ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྐྱོངས་གཉིད་ཀྱི་གཞན་དབང་ཁོ་ནས་དུས་
 འདའ་བར་བྱེད་པ་ནི། བློན་ཞིང་གཏི་ཐུག་པ་དུད་འགྲོ་འི་ངང་ཚུལ་ལས་ཁྱད་
 བར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རིག་རབ་དུ་བཀྲ་བ་དང་། ལེགས་ཉེས་སྒྲུང་དོར་གྱི་
 གནས་ནས་མཆོད་པའི་འབྱེད་པའི་ནམ་དབྱེད་སྒོ་གོས་ཀྱི་གཤོག་ཅུལ་དང་ཐུན་པའི་
 དགོས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ངོ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་བདགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལས་
 སྒྲུབ་འདི་ནི་ཤིན་དུ་གཅེས་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་
 ཀྱི་ཉིན་བྱེད་ཆེན་པོ་བྱོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་བྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་བྱ་
 མཚོ་ལྟ་བུའི་གནས་ལ་བདགས་ཤིང་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་
 ལས་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས། གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་ལུགས་འཐད་
 ཐུན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་གྲོལ་བས་ནས་ཡང་བཞི་.....
 བར་མི་རྒྱས་པའི་རིགས་པའི་སྒྲ་ཆེན་འཛིག་རྟོན་གསུམ་ན་རབ་དུ་བསྐྱབས་པར་
 མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་ཟབ་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁྱུ་སྒྲུབ་ཡབ་
 སྲས་ཀྱི་དབྱེ་མ་རིགས་ཆོགས་སོགས་སུ་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བའི་རིགས་པའི་ནམ་གྲངས་
 མཐའ་ལས་པའི་སྒྲ་ནས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་ཅིང་གཏན་
 ལ་ཕབ་ཏེ། འདོམས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ།

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་སྒྲུང་བའི་ངང་ཚུལ་
 དེ་ལས་ཐོག་དེ་ཆོས་གང་ལའང་འདི་ཡིན་འདི་མིན་སོགས་གང་ཡང་ངོས་བརྒྱུང་བྱ་

ས་མེད་པར། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་བྱར་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་སྡོད་པ་ཁོ་ནས་ཅི་ཡང་མི་མཆིན་
 པ་མེད་པའི་ཀུན་མཆིན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་
 དགོངས་དེ་མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མའི་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ནམ་བཞག་ཐུབ་བཅུན་གྱི་
 དོར་ལས།¹ “གང་ཡང་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པར་བསྐྱད་པས་གང་ཡང་མི་མཆིན་པ་
 མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་འོང་ན། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་
 མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བས་མཛང་དེ་ལས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།” ཅེས་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆོན་པོ་འཛིན་པ་སྤྱན་སྦྱུང་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་ལས།²
 “གང་ཡང་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པར་ཉར་དེ་བསྐྱད་པ་རང་གིས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་
 དུ་མཆིན་པའི་ཀུན་མཆིན་ཐོབ་འོང་ན་ལགས་ཀྱི། །ཁོ་པོས་ནི་དེ་ལྟའི་སྒོམ་དེ་དུ་
 ཤང་གི་ལྷགས་ལས་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མ་ཕྱེད་དོ།” །ཞེས་གསུངས་སོ།

དོན་དེ་ནི་སྤྱན་སྦྱེ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སྒོ་སྤྱོད་གི་ལྷན་ཐབས་
 མན་ངག་རབ་གསལ་ལས།³

འཛོམས་སྒོམ་ཙམ་ལ་ཐོས་པ་ཡི། །

དགོས་པ་མེད་པ་ཁྱེད་བདེན་ཡང་། །

འཛོམས་སྒོམ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བྱུང་ན། །

སྒོམ་ཆེན་འཕྱི་བའང་གྲོལ་འགྱུར་ཞིང་། །

འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །

གཞུགས་མེད་ཁས་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན། །

1. མཁས་‘ཉ’ ༤༢༠ (སྒྲི་ལོ་དཔེ་གཞུགས་) 2. རྗེ་པོ་སྐུ་པ་ ༡༤༤ (བཟུ་སྤྱན་—དེབ་)

3. སྤྱན་སྦྱེ་“ཀ” ༣༤༡ (སྒྲི་ལོ་དཔེ་གཞུགས་)

གྲོལ་བར་རིགས་ཀྱང་མི་གྲོལ་བས། །

གྲོལ་བའི་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ། །

དཔུང་སྒྲོམ་ངེས་པར་དགོས་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་།
དེ་དག་གིས་ཟབ་དོན་གྱི་གནས་ལ་སོ་སོར་དོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔུང་པ་དོར་...
ནས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཟབ་མོའི་དོན་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་བྱ་ནག་ཏུ་གྱུང་...
གི་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ་དམིགས་སྤྱད་པའི་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་གནད་ཆེ་ཤོས་
སུ་སྒྲུང་ངོ་། །

(༩) དཔུང་སྒྲོམ་ངེས་པར་དགོས་པའི་བྱ་མཚན།

དེ་ཡང་ནལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་མཐུས་གནས་
སྐབས་སེམས་མི་གཡོ་བའི་གནས་ཆ་འབྱུང་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ལྟ་བ་ངན་པ་
གཞན་གྱི་དྲང་དྲུ་མེད་པའི་ངེས་པ་བདུན་པོ་རྟེན་པ་སོ་སོར་དོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དཔུང་པའི་མཐུ་ལས་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། ཤེས་རབ་དེ་དང་ལྗན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིད་
པའི་ཙ་བ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པའི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་དྲུང་ནས་ཕྱུང་བ་ལ་
དངོས་སུ་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་པ་འབྱུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཤིང་། དོན་
དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྗན་མའི་བྱ་...
ཆར་འབྲེལ་བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལས།¹ “བདག་དུ་འཛིན་པའི་དགྲ་བོ་
གཞིམ་པ་ལ་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཕྱེ་ཟླ། ཚལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་
ཆས་པར་བསྟན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་མིག་བཙུམ་ནས་

1. གྲུང་ཀྱི་ ༥༠ (ཐུ་བོ་-དེ་བ་)

དེ་གྲི་མ་མཐོང་བར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕ་རོལ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་ཅང་རང་ཉིད་.....
 ཉམས་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།” །ཞེས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཤེས་གཉིན་ཆེན་
 བོ་བྱང་ཚུབ་སྒྲ་མ་ལ་གནང་བའི་འཕྲིན་ཡིག་ལས།¹ “ཐོག་མར་ལྷ་བ་བཙལ་བའི་
 དགོས་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་འཛིན་ལྷོག་
 བའི་ཆེད་ཡིན་པས་སྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་བདག་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སོ་
 སོར་དོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེགས་པར་དབྱུད་པ། བདག་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མ་ཅི་
 ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཆོ་ལྷ་ཐོག་དེར་བཞག་ནས་ངེས་པའི་རྒྱན་སྦྱང་...
 དགོས་ཀྱི། ལྷ་བའི་ངེས་པ་དོར་བའི་ཞི་གནས་ཙམ་བསྐྱངས་ཀྱང་འཁོར་བའི་
 ཙམ་བ་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་དོ།” །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ལས་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་།² “གཞན་ཡང་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་
 བརྒྱང་བའི་སྒྲོམ་ཆོ་ལྷར་བརྒྱང་བ་དེ་རྗེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་པར་དབྱུད་.....
 ནས། རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷང་རིགས་ཀྱིས་ཁོ་བོས་བརྒྱང་བ་ལྷར་མེད་པ་ལ་ངེས་
 པ་དངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱན་ཕྱགས་དེབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་འདྲ་
 བའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མ་རྙེད་པར་སེམས་བརྒྱང་བ་ཙམ་ནི། དའི་ཆོ་བདག་གཉིས་
 ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་འཕྲོ་བ་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་
 དོགས་པ་མ་ཡིན་དེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་གཉིད་འབྱུག་བོ་ལོག་པ་དང་། བརྒྱལ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ཡང་། དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་མེད་པས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་
 བདག་མེད་དོགས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།” །ཞེས་གསུངས་སོ། །

1. རྗེ་ཁ་ཐོར་ཕ་ ༢༤༦ (བཏ་རྒྱན་—དེབ་) 2. རྗེ་ཁ་ཐོར་ཕ་ ༢༥༦ (བཏ་རྒྱན་—དེབ་)

མདོར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེམ་རིམ་མཐའ་མ་ལས།¹ “དེ་ལྟ་བུས་ན་ནལ་
 འབྱོར་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་སྤེལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་...
 རྣམས་པམ་པར་བྱས་དྲེ་འཇིགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་ཡི། མི་སྤར་མ་
 བཞིན་མིག་བཙུམ་པར་མི་བྱའོ།” །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་
 པའི་དབྱོར་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་གྲོས་གི་མིག་ལེགས་པར་སྤེལ་ཤེ། བདག་དང་བདག་
 མེད་པའི་ཚལ་ལ་ལྷང་རིགས་རྣམ་དག་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ཡིན་ཚལ་དབྱོར་...
 པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱུད་པའི་སྒྲོ་ནས་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་ཐག་
 ཚོད་པར་བྱེད་པའི་ཟབ་གསལ་སྒྱུར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་རྣམས་ཐོགས་དེ།
 བདག་དྲེ་འཇིན་པའི་དགྲ་བོ་དེ་ཉིད་ཅད་ནས་འབྱིན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཅི་ཡང་
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་མིག་བཙུམ་ནས་སྒྲོད་པས་ནི། བདག་དྲེ་འཇིན་པའི་སྒྲུ་
 མཁར་བདྟན་དྲེ་གཏོང་བ་ལས་མ་འདས་པར་མངོན་ནོ། །

དེས་ན་བསྐྱེམ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲུ་ཤུགས་དྲག་པ་དང་། རྒྱན་
 རིང་བ་དང་། རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་། བདྟན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་འབྱུང་
 བ་དང་། སྤང་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་སྒྲུ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་གཉེན་བོ་རྒྱས་པ་
 མཐུ་ཅན་དྲེ་གྱུར་བ་སོགས་སོ་སོར་དོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་སྒྲོ་དྲེ་མ་...
 རྣམ་དབྱུད་ཅིང་བསྐྱེམས་པ་ལས་འབྱུང་དགོས་པས་དབྱུད་སྐྱོམ་མེད་དྲེ་མི་ཅང་བ་...
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་སྒྲུན་སྒྲུ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོ་སྒྲུང་
 གི་ལྷན་ཐབས་མན་ངག་རབ་གསལ་ལས།²

ཤུགས་དྲག་རྒྱན་རིང་འབྱུང་བ་ལ། །

1. ལྷོ་—བཙན་(དབང་མ་ཀེ་༩༩) 2. ལྷན་སྒྲུ་(ཀ་ ༩༠༣ (སྒྲོ་ཆེ་—དཔེ་གཞུགས་)

དབྱད་ནས་སྒྲིམ་པ་ཉིད་དགོས་དེ། །

དགྲ་ཡིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ཡི། །

རྒྱ་མཚན་ཡང་དང་ཡང་བསམ་ན།

ཞེས་པ་འཇུག་དུག་སྦྱེ་བ་བཞིན། ། ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ད་

གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དོན་གྱི་གནད་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་
བརྟོག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་བ་འགལ་དེ།
འབྲས་བྱ་དང་རྒྱ་གཉིས་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲིམ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ།
འོད་སྤང་གི་ལེན་ལས། “འོད་སྤངས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་གཉིས་
སྤང་གིས་དུད་པ་དེ་ལས་མེ་བྱང་སྟེ། བྱང་ནས་ཤིང་དེ་གཉིས་སྟེག་པ་དེ་བཞིན་
དུ། འོད་སྤངས། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་སྦྱེས་པས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་
སྟེག་པར་བྱེད་དོ།” ཞེས་ཤིང་དང་འདྲ་བའི་རྟོག་པ་རྩ་ཚུགས་པའི་ཚུན་དུད་
པ་ལྟར་དབྱད་པས། མེ་ལྟ་བུའི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྦྱེས་ནས།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤིང་མ་ལུས་པ་སྟེག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་དེ་……
གསུངས་སོ། ཁོ་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲིམ་རིས་མཐའ་མ་ལས་²ཀྱང་། “དེ་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ན།
ཡེ་ཤེས་དེ་འདོད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སོར་

1. ཟླ་བཟའ་(དཀོན་བརྟེན་གསལ་ཆ་ ༡༩༩) 2. ཟླ་བཟའ་(དབུ་མ་ཀོ་ ༩༩)

ཉིག་པས་དབྱང་ནས་སྐྱོང་བ་འདི་ནས་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་།
 ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པས། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་ཤིན་དུ་རྗེས་སུ་
 མཐུན་ཞིང་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འདོད་པ་དག་
 གིས་སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱང་ནས་སྐྱོམ་པ་དེ་ལ་ངེས་པར་དུ་བརྟེན་དགོས་སོ། །
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལམ་ཟག་བཅས་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་འབྱུང་བ་ཡང་མི་སྲིད་...
 པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མེད་པར་འབྱུང་དེ། རྒྱ་འབྲས་
 གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་སྐྱ་བོ་ལས་སུ་གྲུ་ལྷང་ཁྱ་སྐྱེ་བ་
 དང་། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དང་བྱད་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་
 བའི་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡིད་པ་དེ་དག་བཞག་དུ་མེད་པར་འབྱུང་རོ། །

(ལ) དབྱང་སྐྱོམ་དང་འཕྲོ་བ་དོན་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།

དེ་ཡང་བསྐྱོམ་བྱའི་དོན་ལ་སྐྱོའི་འཛིན་སྣངས་ཤུགས་དྲག་པ་དང་། གསལ་
 བ་དང་། ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱང་སྐྱོམ་
 དང་། སེམས་གང་ལ་གཏད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དེར་འགྲོ་མི་ཉན་པར་ཡུལ་གཞན་ལ་
 རྒྱང་ལྟར་འཕྲོ་བའི་འཕྲོ་བ་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ཡང་པར་ཆེན་སྐྱོ་བཟང་
 ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་འི་ལན་སྐྱོ་བཟང་བཞད་པའི་
 སྐྱ་དབྱངས་ལས།¹

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །

ཡང་ཡང་དབྱང་ཅིང་སྐྱོམ་པ་དང་། །

1. བོད་ཀྱི་ (བོད་ཐོག་—དབེ་རིང་)

དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་ལྷན་པའི།

འཕྲོ་ཤོད་གཅིག་པར་མི་འགྱུར་ལགས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ།

ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་སོགས་སྒྲོམ་ནས་དག་ལ་དབྱེད་སྒྲོམ་ངེས་པར་དགོས་
ཀྱང་། དབྱེད་སྒྲོམ་དང་འཕྲོ་ཤོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་མ་ཕྱེད་པ་དག་གིས་
འཕྲོ་ཤོད་སྒྲོམ་གྱི་བགེགས་ཕྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དབྱེད་སྒྲོམ་དང་ཐོས་བསམ་སོར་
ཀྱང་སྒྲོམ་གྱི་བགེགས་སུ་འདོད་པ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡང་མཁན་ཆེན་པོ་གི་
དབང་ལྷན་པའི་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་ལྷ་སྒྲོམ་དྲི་ལན་ལས།¹ “དབྱེད་སྒྲོམ་
དང་འཕྲོ་ཤོད་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་བརྟེན། རི་ལྷར་མཁས་པ་ཙམ་གྱིས་དབྱེད་
སྒྲོམ་མང་། དེ་མང་བ་ཙམ་གྱིས་འཕྲོ་ཤོད་མང་། དེ་མང་བ་ཙམ་གྱིས་གཏེ་
ཕྱེད་མང་བས། མཁས་པ་བས་ལྷན་པོ་དབྱེད་སྒྲོམ་ཉུང་བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་གྱི་བགེགས་
ཕྱེད་ཉུང་བས། སྒྲོམ་སྒྲེ་བ་ལ་ལྷན་པོ་སྒྲུར་སྒྲུབ་དུ་བརྟེན། ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་གྱི་བགེགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བློས་མི་འཁྱུད་པ་……
ནམས་སོག་པ་སོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། འཕྲོ་པ་དང་དབྱེད་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཕྱེད་པ་གཤམ་ཆེདོ།” ཞེས་གསུང་། དེ་བཞིན་དུ་བཀ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་
ཆོས་རྒྱན་གྱི་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་དྲི་ལན་དེ་ཉིད་ལས།²

རི་ལྷར་མཁས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་།

ལྷང་དང་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་མང་།

དེ་འདྲ་རི་ཙམ་མང་བས་ཀྱང་།

1. བོད་ཁྱེད་ཅེས་ (ཕྱི་ལོ་—དཔལ་གཟུགས་) 2. བོད་ཁྱེད་ཅེས་ (བོད་ཁྱེད་ཅེས་—དཔལ་གཟུགས་)

འཕྲོ་གོད་མང་ཕྱིར་སྐུ་ལས་བ་ལས།

ལྷན་པོ་དོགས་བ་སྐྱེ་བྱུང་ཞེས།

ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་གོགས་བྱེད་པ།

དམ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ནམ་ཐར་ལགས། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་སྤྱིར་འཕྲོ་གོད་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཅ་
ཆན་གྱི་དྲི་ལན་དེ་ཉིད་ལས།¹

འཕྲོ་གོད་མི་གཅིག་གོད་པ་ནི།

འདྲོད་ཆགས་ཆར་གདོགས་མ་ཞི་བར།

ཀྱན་ལས་བདུས་སུ་གསུངས་བ་ཡིན།

འཕྲོ་བ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེ་སྟེ།

ཞེ་སྤང་སོགས་ཀྱི་འཕྲོ་བའང་ཡོད།

གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་སྒོམ་མ་ཟད་ཀྱི།

དབྱེད་སྒོམ་ལ་ཡང་བར་དུ་གཅོད། ཁེས་གོད་པ་ནི་སྤྱག་

པའི་མཚན་མ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གདོགས་བ་ཡིན་པས་

འཕྲོ་བ་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་སྒོམ་མ་ཟད་དབྱེད་སྒོམ་

ལ་ཡང་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་དབྱེད་སྒོམ་སྤྱིར་སྒོམ་གྱི་གོགས་མ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་།

འཕྲོ་གོད་གཉིས་བཞིན་དུ་གནས་ཆ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འཛོག་སྒོམ་གྱི་གོགས་

1. བོད་—འང་ ༩ (བོད་ཐོག་—དཔེ་རིང་)

ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་ན། དེ་ཡང་མི་འཕྲད་དེ། འཛོམ་སྒྲོམ་གྱི་སྐབས་སུ་སེམས་དམིགས་
 བ་ལ་གདན་ཆགས་པར་གནས་པའི་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་དེ། བྱིང་
 བ་དང་ཁྱོད་བའོ། །དེ་ལ་དབྱུང་སྒྲོམ་གྱི་མཐུས་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་མཐོང་བའི་ཁྱོ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ན་བྱིང་བ་གཙོད་པ་ཤིན་དུ་སྤྲོ་
 གྱེ། བྱིང་བ་ནི་གཉི་ལྷག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སེམས་ལས་སུ་མི་རྒྱང་བ་ཡིན་པས།
 དེའི་གཉེན་པོ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒྲོན་སེམས་གཟེངས་བལྟོད་པ་ཡོད་པའི་.....
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབྱུང་སྒྲོམ་གྱི་མཐུས་མི་དྲག་པ་དང་རྒྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
 པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་ཁྱོ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ན་ཁྱོད་པ་གཙོད་
 པ་ཡང་ཤིན་དུ་སྤྲོ་གྱེ། ཁྱོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་
 གཡེང་བ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོ་སྒྲོ་ཤས་ཤུགས་དྲག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་སྟིང་པོ་ལས།¹

ཁྱོད་པ་མི་དྲག་ལ་སོགས་པ།

ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་བར་བྱ།

ལྷན་པ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་དག །

བསྒྲོམས་པས་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་

མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོམ་སྒྲོམ་གྱི་དབྱ་མཐར་ཐུག་པ་བྱིང་ཁྱོད་གཙོད་པ་
 ལ་དབྱུང་སྒྲོམ་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།

1. ལྷོ་བཙུན་ (དཔུ་མ་ལྔ་ ༤)

(4) ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་དང་། དབྱེད་སྒྲོམ་མི་འདོད་པའི་
སྒྲོགས་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་སྦྱིར་མི་དག་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ནམ་བར་རྟོག་པ་ལྟ་ཞིག །
 དག་པའི་ནམ་བར་རྟོག་པ་ཡང་འཁོར་བར་འཛིང་བྱེད་ཡིན་དེ། དཔེར་ན། གསེར་
 སྒྲོག་དང་ལྷགས་སྒྲོག་གང་གིས་བཅིངས་ཀྱང་བཅིངས་པ་མཚུངས་པས་ཅི་ཡང་……
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དང་། ལྷག་པར་བདག་མེད་པའི་
 ལྟ་བ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་། སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱེད་ནས་སྦྱོང་བ་ལ་སྦྱོན་
 ཏུ་བརྒྱུང་ནས། བཟང་རྟོག་དང་ངན་རྟོག་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་ཡིན་པས་འཚང་
 གྱུ་བ་ལ་གོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཟེར་ནས། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་
 པའི་ངེས་པ་འདྲན་པ་ལ་སྒྲོ་འགོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དོ། །

ཚུལ་འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་བསྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས།¹ “འདི་ལྟར་
 ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཙ་བ་ནི་
 ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་སྤངས་ན་ཙ་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ།” །ཞེས་དང་། “དེ་
 ལྟ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤང་བ། ཐོས་པ་ཉུང་བ། བདག་གི་ལྟ་བ་མཚོག་
 ཏུ་འཛིན་པ། སྒྱེ་བོ་མཁས་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་མ་བྱས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་མ་རྟོགས་པ། བདག་སྤང་བར་བྱས་ནས། གཞན་

1. ལྟ་བ་ལྟར་ (དབྱ་མ་ལོ་ 57)

ཡང་སྤང་བར་བྱེད་པ། རིགས་པ་དང་ལྷང་དང་འགལ་བའི་དྲག་གིས་བདབ་བའི་
 ཆོག་ནི་མཁས་པ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཟས་དྲག་ཅན་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་
 ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱུང་།” །ཞེས་སོགས་དམིགས་སྤྲུག་བའི་དགག་པ་རྒྱས་
 བར་མཛད་དོ། །

དེར་མ་ཟད་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་གིན་དུ་ཉེས་་་་
 ཚབ་ཆེ་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་ནས་དགག་པ་མཛད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།¹ “གཞན་
 ཡང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་ཡིན་པས། འཚང་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་བརྒྱང་
 ནས་སོ་སོར་རྟོག་བའི་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་འདོར་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་འདི་ནི་རྒྱ་
 ནག་གི་མཁན་བོ་དུ་གང་གི་ལྷགས་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་རྩྭ་ག་
 མཐོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་བར་བྱུང་། །གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་གྲས་པ་ཆེན་པོ་
 རྩེ་བའི་གོགས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་འདིས་བྱེད་དེ། གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་པལ་མོ་
 ཆེ་སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱེད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་ལ། དཔྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་
 ལེན་གྱི་ཆེ་དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་བས་སོ། །བརྟན་པ་རྒྱབ་བའི་རྒྱུན་དུ་འང་
 འདི་ཆེ་སྟེ། གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་ངག་དུ་མི་འགྲོ་
 བར་མཐོང་ནས་ཞེ་ཙིགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།” །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་གྲང་ཐང་གིས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་
 བརྟན་བའི་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས།² “མདོར་ན་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་
 གྱི་ཡང་ཅེར་བརྒྱང་བ་འདི་རྣམ་གྲོལ་སྤྱབ་བའི་དོན་དུ་ངལ་བ་བྱས་ཆད་ཆུད་རྩོས་་་་
 སུ་གཏོང་བའི་ལོག་རྟོག་ཆེན་པོ་ཡིན་དེ།” ཞེས་སོགས་དང་། མཁས་གྲུབ་

1. ཆེ་མ་ ༥༩ (བཟ་རྒྱན་-དེབ་) 2. གྲང་ཐང་-ཀྱ་ ༩༠ (ལྡེ་ལ་-དེབ་)

ཆེད་དུ་ས་སྐྱ་ལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་¹ཀྱང་། “འདི་རྩུར་གཟུང་
 བས་སྒྲིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་བྱ་……
 དགོས་པས་སྤང་བྱར་འཛིན་པ་དང་། སྤྲུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་སངས་
 རྒྱས་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་བརྟ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱར་བ་……
 འདེབས་པ་ནམས་བྱང་བ་ཡིན་པས། གང་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་ཅང་བར་བརྟ་བ་
 འདི་ལས་ཐ་ཆད་པའི་གནས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།” །གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་འདོད་ཚུལ་ཐ་ཆད་འདྲིས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་
 ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱལ་བའི་བརྟན་པའི་སྤྱིང་བོ་གནས་ལྷགས་སྤོང་བ་ཉིད་རྟོགས་
 བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་སྒོལ་དམ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་འགོག་པར་བྱེད་……
 བ་ཕུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀམལ་ཤྱིལ་ས་ཚུལ་འདི་ཅད་ནས་……
 འབྱིན་པར་མཆོད་པ་ཡིན་དེ། དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མའི་གསུང་ཐུབ་
 བརྟན་བྱེད་ཅོར་ལས།² “འདིས་ནི་ཐམས་ཅད་སངས་ཀྱི་ལམ་ནལ་མ་
 མ་ཡིན་ཞེས་སྐར་བ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་བརྟན་པའི་སྤྱིང་བོ་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལ་ནམ་པར་བསྐྱེད་པ་བཀའ་
 བས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀ་རྣམས་མེད་པར་བྱང་རིང་དུ་
 སྤངས་པ་དེ་ཉིད་ཀམལ་ཤྱིལ་ས་སུ་སྤྱང་སྟེ། རྒྱལ་བ་རབྱེས་པའི་ལམ་དྲི་མ་མེད་
 བ་རྒྱས་པར་མཆོད།” ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་དེ་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་མིན་ཡང་ཟབ་དོན་བསྐྱོམ་པའི་ཆོ་སོ་
 སོར་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་སྤོང་བ་ལ་སྒྲིན་དུ་བརྟུང་ནས། རྟོག་པས་གང་བརྟུང་ཐོས་

1. མཁས་—‘ག’ 202 (སྒྲེ་ཐེ—དཔེ་གཞུགས་) 2. མཁས་—‘ཉ’ 272 (སྒྲེ་ཐེ—དཔེ་གཞུགས་)

ཅད་དགག་བྱར་འཛིན་པ་ནི། ཚལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ནམ་རྟོག་དང་།
 ཚལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་...
 བར་ལེགས་པར་ས་ཕྱེད་པའི་སྒྲོན་ཡིན་དེ། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་རྒྱུ་ལས།¹ “རྟོག་
 པ་ཐམས་ཅད་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའོ་སྒྲུམ་
 ཏུ་འཛིན་པ་ནི། ཚལ་མིན་ཡིད་བྱེད་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། ཚལ་བཞིན་
 ཡིད་བྱེད་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ས་ཕྱེད་པའི་སྒྲོན་ནི།” །ཞེས་གསུངས་སོ།
 དེས་ན་དགག་བྱའི་མཚན་མས་འཛིན་ལེགས་པར་ངོས་ས་ཟིན་པར་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཆེས་...
 ནས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཚད་ས་ཟིན་པར་བཀག་ན་ནི་རྒྱ་འབྲས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རིམ་
 པ་མཐའ་དག་སྒྲུན་ཕྱང་བས་ཆད་ལྗེད་ཉེན་གྱི་ཏེ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་
 རྗེད་སྒྲོམ་པའི་ཆད་ས་ཟིན་པར་འདྲིའོ་
 སྒྲུམ་ཏུ་གང་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས། དབུ་མའི་གཞུང་ནས་ཀྱང་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཀག་འདུག་གོ་སྒྲུམ་ཏུ་བསམ་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 དབྱེད་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་འཛིན་པ་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་འི་...
 ལུགས་ཀྱང་མི་བརྒྱུད་འོ།” །ཞེས་གསུངས་སོ།

འདི་ལྟར་རྟོག་པས་གང་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་དགག་བྱར་འདོད་པ་དེས་ནི་གནས་
 ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོ་བདུག་མེད་དུ་འང་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རྒྱུ་བར་...
 འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཏགས་ཤིང་དབྱེད་
 པའི་སྒྲོན་མས་གཏན་ལ་དབབ་དུ་ཡང་མི་རྒྱུད་པར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་ཤིང་། ཉེས་
 པ་མཐའ་ལས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་དེ། སྒྲུན་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཐེག་

1. རྗེ་མ་ ༡༠ (བཟ་ལྷན་-དེབ་) 2. རྗེ་མ་ ༡༥༦ (བཟ་ལྷན་-དེབ་)

ཆེན་མོ་སྤྱོད་གི་ལྷན་ཐབས་མན་ངག་རབ་གསལ་ལས།¹ “དབྱུང་སྒྲོམ་མི་འདོད་
 བ་དག་ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་ཉིད་གཉིས་བསྟན་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། (༡) སྒྲོ་
 འདོགས་ནས་ཡང་སེལ་མི་ལུས་པའི་སྒྲོན་བསྟན་བ། (༢) གཉིད་འབྱུག་གིས་
 ཀྱང་ཉན་མོངས་སྤྱོད་ལུས་པར་ཐལ་བ། (༣) མངོན་སུམ་དང་སྤྱོད་བས་གནོད་
 བར་བསྟན་བ་དང་། (༤) ཡང་དག་པའི་དོན་སྒྲོམ་བ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ།”
 ཞེས་སོགས་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལ་གཟིགས་ན་མཆིན་པར་འགྱུར་རོ།
 མདོར་ན་རྩ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོས་ནམས་མ་འདྲིས་པར་འབྱེད་བ་ཤེས་རབ་ལ་
 རག་ལུས་ཤིང་། དེ་ཡང་སོ་སོར་དོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདགས་ཤིང་
 དབྱུང་བའི་སྒྲོམ་བ་མེད་པའམ། རྒྱང་ན་ལམ་གྱི་སྒྲོག་དམ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་
 རབ་མི་སྒྲེ་སྟེ། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།² “ཚུལ་དེས་སྒྲོམ་བ་མེད་
 བའམ། རྒྱང་ན་ལམ་གྱི་སྒྲོག་དམ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྒྲེ་བ་དང་།
 ཚུང་ཟད་སྒྲེས་ཀྱང་ཤེས་རབ་རྩེ་ཆེར་མི་འཕེལ་བས། ལམ་ལ་ས་ཆོད་ཅི་ཡང་མི་
 འབྱུང་སྟེ། ལམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཐུག་བ་ནི། ཤེས་རབ་ནང་ན་ཀྱན་མཆིན་
 ལྟར། ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་མ་ཁོལ་བྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲིབ་ཐམས་
 ཅད་མ་འདྲིས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དུ་འདུག་པའི་བྱིར་རོ།” ཞེས་གསུངས་
 བའི་བྱིར་རོ།

1. ཐུན་སྒྲོམ་—ཀྱི་ ༣༠༡ (སྒྲིབ་ལོ་—དཔེ་གཞུགས་) 2. རྩེ་ལ་—༤༦ (བཟ་ཐུན་—དཔེ་)

(༡) དབྱུང་སྒོམ་གྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་བ།

དེ་ཡང་སྒྲིབ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་།
 འདོད་ཡོན་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་གནང་བཀའ་གི་ཁྱད་ཆེ་བ་དང་། བྱང་སེམས་
 ལ་དགོས་དབང་གིས་ལྷན་ངག་གི་ཉེས་པ་སྒྲོག་གཅོད་སོགས་གནང་བའི་སྐབས་...
 ཡོད་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་གནད་གསང་མང་པོ་ཞིག་ལ་མི་སྤོངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་།
 བདག་ས་ཤིང་དབྱུང་པར་བྱེད་པའི་ནམ་དཔྱོད་སྟུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་འདི་ཡོད་མེད་ལ་
 རག་ལས་པར་མཐོང་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲུན་སྒྲ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྒོ་སྒྲོང་རིགས་
 བའི་རྒྱ་གཏེར་ལས་¹ “སྤྲ་ཞིང་མཛངས་པའི་ནམ་དཔྱོད་ཡོད་ན། འདོད་ཡོན་
 གྱིས་མི་གཞོད་ཅིང་ཕན་འདོགས་བས། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་འདོད་ཡོན་ལ་ཅི་
 དགར་རོལ་བས་ཆོ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱ་བ་གསུངས་ཀྱི། རྟོག་དཔྱོད་བྲལ་བའི་
 རྒྱན་པོ་ལ་ཡང་འདོད་ཡོན་ཅི་དགར་རོལ་བ་གནང་ན། ལྷུ་འདྲེ་མ་ཡང་མེ་ལ་
 ཅི་དགར་རོལ་བས་ཉེས་སྒྲོན་མེད་པའི་སྤྱིང་དུ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་...
 དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ཞིག་ཅིའི་དོན་ལ་མི་འོང་། རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུའི་དབྱུང་བ་
 ནི་འདོད་ཡོན་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་གནང་བཀའ་ཁྱད་ཆེ་བར་བྱང་བ་གོ་བའི་གནད་
 ཁྱད་པར་ཅན་ནོ།” །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

ཁྱད་པར་དུ་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་...
 རྒྱལ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་བས་དབྱུང་ནས་བསྒོམ་པས་ནི། བསྒོམ་བྱའི་དོན་ལ་ངས་
 ཤེས་ཡོ་མ་འདྲོངས་པ་འདས་ལ་བདེབ་པའི་སྤྱར་བ་ལྟ་བུའི་ངང་རྒྱལ་མ་ཡོན་པར་...

1. རྒྱན་སྒྲ་—‘ཀ’ ༤༤ (སྤྲ་ག’—དཔལ་གྱུགས་)

ལྷོག་དུ་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་ནལ་མ་འདྲེན་ཐུབ་པའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་...
 ལྷན་པ་ཡིན་དེ། རྒྱུ་ལྷན་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།¹ “གཞན་
 ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མང་པོ་ཤེས་...
 ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དད་བའང་མང་པོར་འཕེལ་བ་དང་། འཁོར་བའི་ཉིས་
 དམིགས་དུ་མ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོ་བ་མང་བ་དང་། ཐར་པའི་
 བན་ཡོན་ཡང་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་མཐོང་བས་དེ་ལ་དོན་གཉིས་དྲག་པོ་དང་། རྒྱང་རྒྱུ་
 གྱི་སེམས་དང་ཕྱིན་དྲག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོད་པ་ངོ་མཚར་བའང་དུ་མ་ཁོང་དུ་རྒྱུ་
 ནས། དེ་དག་ལས་བསྒྲོག་དུ་མེད་པའི་དད་བ་དང་འདུན་པ་དང་བཙོན་པ་ནམས་
 རྒྱུ་སྒྲོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོར་དོན་གཉིས་ཤེས་རབ་གྱིས་གསུང་རབ་...
 གྱི་དོན་ལ་དབྱུང་ནས་བསྒྲོས་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས། རྒྱུ་དང་ལྷན་པ་ནམས་
 གྱིས་རྒྱུ་ལ་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་བཀྱི་བར་མི་རྣམས་པའི་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱའོ།” །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་སྤང་བྱ་ཉིས་སྒྲོན་གྱི་རིགས་ལྷོག་པ་དང་། ཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་
 པ་སོགས་གང་བྱེད་ཀྱང་དབྱུང་སྒྲོམ་གཙོ་ཆེ་ལྟེ། སྒྲུན་སྒྲོ་སྒྲོས་བྱལ་མཆན་གྱི་
 རྒྱུ་སྒྲོང་རིགས་པའི་རྒྱ་གདེར་ལས།² “སྒྲིར་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་དབྱུང་སྒྲོམ་དང་
 འཛོག་སྒྲོམ་གཉིས་སྒྲུ་འདུས་ལ། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་དབྱུང་སྒྲོམ་གཙོ་བོ་དང་།
 མཆོག་དང་། དངོས་གཞི་ཡིན་ཞིང་། འཛོག་སྒྲོམ་ནི་དེའི་གྲོགས་ཅམ་ཡིན་ནོ།
 དེ་ཡང་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོན་སྒྲོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་གང་བྱེད་ཀྱང་དབྱུང་
 སྒྲོམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་པ་དང་འཛོན་སྤངས་དངོས་སྒྲུ་འགལ་

1. རྒྱུ་ལྷན་—ལྷ་ (པཏྌ་ལྷན་—དེ་ལ) 2. སྒྲུན་སྒྲོ་—‘ཀ’ ༡༠༠ (སྒྲོ་བོ་—དཔེ་གཞན་གསུམ་)

བའི་དངོས་གཉིན་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྒང་ལ་བྱམས་པ། གཏི་ཐུག་ལ་
གཉིན་པོ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ནམས་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་གཙུག་པོ་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་མ་
ཆགས་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་འོངས་ས་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།” །ཞེས་སོ།

དེས་ན་དབྱེད་སྒྲོམ་ཏེ་བརྟན་གྱི་རབང་པོ་དེ་ཉིད་འཛེག་སྒྲོམ་རི་རབ་ཀྱི་ལྷན་
བོ་ལས་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འཕགས་ཤེ་ན། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས།¹ “གཞན་ཡང་།
ཡང་དག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་ནི་འཛེག་སྒྲོམ་ཙམ་ལས་བྱེད་པར་ནམས་པ་བཅུས་བྱེད་...
བར་དུ་འཕགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཏེ། ཆོ་འདོད་དོན་དང་། ཕྱི་མའི་དོན་དང་།
འབྲུལ་དང་། སྤྱུགས་དང་། གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་དང་། མངོན་
བར་མགོ་བ་དང་། དེས་བར་ལེགས་པ་དང་། སྒྲོན་སྒྲོང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་
སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟོག་པའི་འཛེག་སྒྲོམ་ཙམ་གྱིས་དབེར་མི་ཐོད་པའི་ཡོན་...
ཏན་སྒྲེ་རྒྱས་པ་ཏེ། གོང་འོག་དུ་བཤད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་རྒྱས་ཤིང་།”
ཞེས་སོགས་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་གཞུང་དེ་ཉིད་ལ་གཟིགས་ན་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ།

མདོར་ན་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་...
ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་སྒྲོན་མ་གདམས་ངག་དུ་འཆར་ཞིང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་...
པ་ནི་ཕྱན་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་ཚུལ་ལྷགས་འདི་ལ་
ཅིས་སྤྱེ་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཏེ། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།² “གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་དུ་འཆར་མི་འཆར་ནི་སྒྲོང་ཚུལ་འདི་ལ་དེས་བ་རྟེན་མ་...”

1. ཐུན་སྒྲིབ་—‘ཀ’ ༡༠༡ (ཕྱི་ལོ་—དཔེ་གཟུགས་) 2. ཆོ་‘པ’ ༩༢ (བཟུ་སྒྲིབ་—དེ་བ་)

ཉིད་ཁོ་ན་འི་ཆེས་སུ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་ཞིང་།” ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱན་སྒྲུབ་ཐོག་སྤྱུང་བའི་མཚན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་གི་རྟེན་ཐབས་མན་ངག་
རབ་གསལ་ལས།¹

ཚུལ་ལྷགས་འདི་ནི་མཆོག་ཡིན་པས།

མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དུ་ཡང་།

རིགས་བའི་ནམ་གངས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས།

དབྱུང་ནས་སྒྲོམ་བ་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ།

(༡༠) ལུལ་གང་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དབྱུང་སྒྲོམ་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་དགོས་པའི་

གྱུ་མཚན།

དེ་ཡང་བསྒྲོམ་བྱའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འཕྲོ་གོད་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་ཅིང་
བྱིང་མཁས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་བར་དུན་ཤེས་རྒྱན་ཐུན་དུ་བསྟེན་པའི་སྒྲོ་
ནས་རྒྱ་མཚན་ནམས་དུན་པར་བྱེད་ཅིང་། ལེགས་པར་དབྱུང་དེ་ངེས་ཤེས་ནལ་ས་
འདྲན་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་དེ། དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་སྒྲུ་ནམས་འགོག་
པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་དམིགས་ནས་བྱས་པ་མཐུ་ཅན་འབྱུང་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།² “དེ་ལྟར་ན་ལམ་སྒྲོམ་བ་ལ་
དབྱུང་ནས་སྒྲོམ་བ་དང་། མི་དབྱེད་པར་འཛོག་པའི་སྒྲོམ་གཉིས་ཡོད་ན། ལམ་
ཇི་འདྲ་བ་ནི་དབྱུང་སྒྲོམ་ཡིན་ལ། ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ནི་འཛོག་སྒྲོམ་ཡིན་ཞེ་ན།

1. ཐུན་སྒྲུ་-༡' ༤༠༤ (སྒྲོ་ཐོ་-དཔེ་གཞུགས་) 2. ཇི་ལ་ ༤༩ (བཟུ་རྒྱན་-དེ་བ་)

བཤད་པར་བྱ་ཅེ། བཤེས་གཉིན་ལ་དད་པ་བསྐྱེས་པ་དང་། དལ་འབྱེར་དོན་
 ཆེ་ཞིང་རྟེན་དཀར་པ་དང་། འཆི་བ་མི་དྲག་པ་དང་། ལས་འབྲས་དང་།
 འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དབྱེད་
 གྲོམ་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ནི་སློབ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བའི་ཡོད་
 འཁྲལ་རྒྱས་པ་ཏེ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་དེ་དག་གི་ཐོག་ཕྱོགས་ས་གྲུས་པ་སོང་
 འགོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་
 སོར་རྟོག་པས་དབྱེད་ནས་བསྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
 ཆགས་ཡུལ་ལ་སྤྲུག་པའི་མཚན་མ་སློབ་འདོགས་པ་མང་ན་འདྲོད་ཆགས་དྲག་པོ་སྤྱེ་
 བ་དང་། དག་ལ་ཡོད་དུ་མི་འོང་བའི་མཚན་མ་མང་དུ་བསམས་ན་ཞེ་སྤང་དྲག་
 པོ་སྤྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་དེ་དག་བསྐྱེས་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་ནམ་པ་གསལ་
 མི་གསལ་འདྲ་ཡི། སློབ་འཛིན་སྤངས་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་དགོས་པས་
 དབྱེད་སྐྱོམ་བྱའོ།” །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་སྐྱོམ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་
 པོ་ཞི་བ་ལྟའི་སྤྱོད་འཇུག་ལས།¹

བདགས་པའི་དངོས་ལ་ས་རེག་བར།

དེ་ཡོད་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་

བཞིན། དཔེར་ན་བྱས་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ།
 དེར་བྱས་པ་ཡོད་ན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དགོས་སྟུང་དེས་དགོས་པ་བཞིན་དུ།
 བདེན་གྲུབ་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ངེས་པ་ལ་ཡང་རང་...

1. ལྟེ་—བཟླན་ (དཔུ་མ་—ལ་ ༩༩)

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྱོད་ལྟ་བུ་འཆར་དགོས་པས། ཐོག་མར་དོན་དམ་
 དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་དྲི་ལྟས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚད་ངོས་བརྒྱུད། དེ་ངོས་ཟིན་ནས་རིགས་
 ཚོགས་ནས་བཤད་པའི་ནམ་ལུང་། འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་ནམ་བདུན།
 གཞན་ཡང་མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་ ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག་གི་རིགས་པ། གཅིག་
 ཏུ་བྲལ་དང་དེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་བདེན་ནས་དགག་བྱ་དེ་ལོགས་པར་བཀག་
 རྟེ། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་ངོས་པ་དངས་པའི་ངོས་ཤེས་དེའི་རྒྱན་བསྐྱངས་
 པ་ལ་ལྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། ངོས་ཤེས་ཚུང་ཏུ་སྟོང་ན་སྒྲར་རིགས་
 པས་དབྱེད་པ་བྱེད་ཅིང་ངོས་པ་དངས་ནས་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱེད་དགོས་པས། དབྱེད་
 སྒྲོམ་མེད་པར་ལྟོང་ཉིད་མི་དྲིམས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

(༡༡) ལྟ་བུ་གང་ལ་ཚུལ་རིམ་ལྟར་འཛོག་སྒྲོམ་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་དགོས་

པའི་རྒྱ་མཚན།

དེ་ཡང་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རིམ་ལྟར་འདོད་འདོད་ཏུ་བཞག་པས་
 ཚོགས་པའི་ལས་ཅུང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དམིགས་དེན་ངོས་ཟིན་པ་དེ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་...
 འཕྲོ་གོད་ཀྱིས་བར་མ་ཚོད་ཅིང་བྱིང་སྒྲུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཏུ་མ་སོང་ཞིང་། མི་
 ཉིག་མི་དཔྱོད་པའི་ངང་ནས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ཞིག་དགོས་དེ།
 དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།¹ “སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་སྒྲུ་མི་
 བདུབ་པ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རིམ་ལྟར་འདོད་འདོད་ཏུ་བཞག་པས་ཚོགས་པའི་ལས་
 ཅུང་ཏུ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སྒྲུ་ནི། ཡང་དང་ཡང་

1. རྩི་པ་ ༥༦ (བཟ་རྒྱན་—དེབ)

དུ་དབྱུང་ན་སེམས་གནས་བ་སྐྱེར་མི་ཉན་པས། དེ་ལ་ནི་འཛོག་སྒྲིམ་བྱ་དགོས་པ་
ཡིན་དེ། འདྲ་ནི་ཞི་རྒྱལ་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།” །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་འཛོག་སྒྲིམ་བྱེད་པའི་ཆོ་དབྱུང་སྒྲིམ་གྱི་དུས་
སུ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཡིན་ཚུལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ངེས་ཐག་ཆོད་པ་……
བཞིན་དུ་འཛོག་སྒྲིམ་གྱི་དུས་སུ་ཡང་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལས་……
གཞན་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཅེ་གཅེག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དབྱེད་
པའི་ཆོ་བདག་མེད་པའི་དོན་དང་། འཛོག་པའི་ཆོ་མི་རྟོག་པ་ཅམ་དང་ལྟ་སྐྱེ
ལྟ་བུར་འཛོག་པ་སོགས་གང་དུན་དུན་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། བྱལ་བ་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་འི་
ལས་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས།¹ “སྒྲིམ་ཆེན་དུ་སྒྲིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་
རིགས་པས་དབྱེད་ནས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཐག། སྒྲིམ་པའི་དུས་སུ་མི་རྟོག་པ་འབའ་
ཞིག་སྒྲིམ་ཟེར་བ་ནི། གཞིས་ལ་སྟོད་དུས་ཏི་ལེགས་པར་གསོས་ནས་བྱས་
ལ་འགྲོ་དུས་ཀྱང་ཐང་ལ་འགྲོ་ཟེར་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པས། ཞི་གནས་
ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་མཐོང་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་གནད་ཅང་ཟད་ཀྱང་མ་གོ་བའི་རང་མཛང་དུ་
ཟད་དོ།” །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོ།

དེས་ན་འཛོག་སྒྲིམ་བྱེད་པའི་ཆོ་མི་རྟོག་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་རྟོག་པ་དགག་ཅེས་
པའི་དོན་ཡང་། སྐྱེ་གཞུགས་ལྟ་བུ་གང་ལ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་ཡུལ་དེ་ག་ལས་
གཞན་པའི་རྟོག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་ཡིན་ཆད་དགག་
དགོས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུའི་ནམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ག་རྟོག་པ་ཡིན་……
པས། དེ་ཡང་བཀག་ན་དམིགས་པ་སྟོར་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ།

1. བོད་—‘ན’ ༥༥ (བོད་ཐོག་—དཔེ་རིང་)

(੨੨) ཟབ་དོན་ཉམས་སྲུ་ལན་པ་ལ་དབྱུང་འཛོལ་རྒྱང་འབྲེལ་

གྲི་ལས་སེད་སི་རྒྱང་བར་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་ནས་དག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དག་གིས་
 བདག་དྲུ་འཛོན་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་ཉམས་རང་བཞིན་སེད་པའི་
 རྒྱལ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མང་དྲུ་དབྱུང་ནས་མཐར་ཐེན་དོན་ལ་ངེས་
 པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་མི་འབྲོ་བར་འཛོན་པའི་འཛོལ་སྒྲིམ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་སྤྲེལ་མར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། སྒྲོབ་དངོན་ཡེ་ཤེས་
 སྤྱིང་པོའི་གསུང་ནལ་འབྱོར་བསྒྲོམ་པའི་ལས་ལས་¹ “གང་གི་ཆོ་གཉིད་ཀྱི་ཐུན་
 བས་ནོན་ཏེ་དམིགས་པ་ལས་ཐོག་པར་བྱེད་པ་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ། ཆོས་
 ལ་དབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལྷག་མཐོང་གི་སེམས་གཟངས་བསྟོད་ལ། སྤྱོད་པ་ཉིད་
 ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་ཡུལ་ཉམས་ཀྱི་ནམ་པར་དབྱེད་པས་གོད་
 བར་གྱུར་ན། དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་ལ་དབྱུང་བས་དེ་ལ་དམིགས་པ་བོར་ཏེ་ཞི་གནས་
 དང་ཐུན་པས་གནས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་ཉ་ཅང་དབྱུང་ཆེས་པས་ཤེས་རབ་
 ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ། ཡང་དབྱུང་བའི་དུས་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་
 དུས་ཡིན་པས་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་བཏང་སྟོམས་སྲུ་བྱ་བ་ཚད་མར་བྱས་ནས།
 ཡང་ཞི་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ།” །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། ལས་རིམ་ཆེན་མོ་
 ལས་²གྱང་། “དབྱུང་སྒྲིམ་མང་པས་གནས་ཆ་རྒྱང་དུ་སོང་ན་འཛོལ་སྒྲིམ་མང་

1. ཐོ་བཟུན་(དམ་མ་གྱི་ ੮) 2. ཐོ་བཟུན་(ཆོ་གཉིད་—੩੦) (བཟུང་—དེ་བ་)

དུ་བྱས་ལ་གནས་ཆ་སོར་གཞུགས། འཛོལ་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་གནས་
 ཆ་ཆེ་བར་སོང་ནས་དབྱེད་སྒྲིང་མི་འདོད་པས་མ་དབྱེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངེས་པ་...
 བདེན་ལ་བྱགས་དྲག་པ་མི་འོང་ཞིང་། དེ་མ་བྱུང་ན་ངེས་པའི་ཐོག་སྒྲོལ་བ་དག་
 གཉིས་ཡོད་པར་འཛོན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དེ་ཅམ་དུ་མི་གཞོད་པས་དབྱེད་སྒྲོམ་.....
 མང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཆ་མཉམ་ལ་སྒྲོམ་སྟེ།” ཞེས་སོགས་
 དང་། རྒྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་¹། “བདག་མེད་པའི་ལྷ་བས་ཉ་ཅང་དབྱེད་
 དྲགས་ན་གོད་པ་སྒྲེ་ནས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་དྲངས་...
 པའི་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱུང་ཞིང་ཉ་ཅང་མི་དབྱེད་དོ། དེ་ལྷར་འཛོལ་
 སྒྲོམ་བྱས་པ་ན་ཉ་ཅང་བཞག་དྲགས་པས་ཆོས་སོ་སོར་འབྱེད་པར་མི་སྒྲོ་ཞིང་པར་...
 སྒྲོས་པ་ན་འཕྲོ་མེ་ཉན་པར་མི་དོག་པར་བྱིལ་བྱིལ་འགོ་ན་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་ཞི་
 ལྷག་ཆ་མ་སྒྲོམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བཞག་དྲགས་ན་ཞུམ་པའམ་བྱིང་བ་དང་
 རྒྱགས་པ་འདྲན་པས་དེ་དག་དུ་འགྱུར་དེ། དཔེར་ན་དབྱེད་དྲགས་ནས་ལྷག་
 མཐོང་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་མཐར་གོད་པ་སྒྲེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སོ་སོར་དོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅལ་སྒྲོང་བའི་དབྱེད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོལ་བ་གཉིས་ཀ་བྱ་
 སྟེ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་² “ཡང་
 གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་དུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ།
 ཞི་གནས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་མར་མེ་རྒྱུང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་
 ན་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་བསྒྲོམ་

1. ཆེ་ག་ འཤུག (བཟ་ལྷན་-དེབ་) 2. ལྷ་-བཟུན་ (དབྱུས་-ཀོ་ རེ)

བར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེན་ཡང་གཉིད་ཀྱིས་ཡོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་
ན་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེའི་ཆོ་ཡང་ཤེས་
རབ་བསྐྱེས་པར་བྱའོ།” །ཞེས་དབྱུང་འཛོལ་སྤེལ་མའི་ལམ་སྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དབེ་དང་བཅས་པ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

འདི་ལྟར་འཛོལ་སྒོམ་གྱིས་གནས་ཆ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དབྱུང་སྒོམ་གྱིས་སྒོ་
འདོགས་གཅིད་པ་གཉིས་ལྷུ་མ་སེམས་རྒྱད་བྱེད་དང་། བྱི་མ་སེམས་འཕྲོ་བྱེད་
ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་ལ་འགལ་ཆར་སྒྲུབ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་དེ།
བསྒོམ་རིམ་དང་བོ་ལས།¹ “འདི་ལྟར་གང་གི་ཆོ་ཞི་གནས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་
སེམས་བདུན་པར་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རབ་དུ་བདགས་ན་ཡང་དག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་མེ། དེའི་ཆོ་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བས་ཐུན་པ་བསལ་བ་བཞིན་
དུ་སྒྲིབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མིག་དང་རྒྱང་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལ་ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱང་བ་དང་
ཐུན་པ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་དཀར་གནད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་
བཤད་པ་ལས།² “དེ་བས་ན་ཞི་གནས་བསྐྱེས་པས་སེམས་བདུན་པོ་རྟེན་པ་
ནི་རྒྱང་བ་དང་འདྲ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་ནི་མིག་དང་འདྲ་
བར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། ཞི་གནས་ནི་སེམས་མི་གཡོ་བར་ཅེ་གཅིག་དུ་གནས་
པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ནི་ཡུལ་ལ་དབྱེད་པ་ཡིན་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་
ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ་སྒྲུམ་དུ་མི་བརྒྱུང་ངོ།” །ཞེས་ཞི་གནས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་

1. ཟླ་བ་ལྷན་ (དབུ་མ་—‘ཞེ’ 36) 2. ཆེ་—‘མ’ 207 (བཟ་ལྷན་—དེབ་)

སེམས་བདེན་པར་བྱས་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁ་ན་ཉིད་ལ་
བདགས་ཤིང་དབྱེད་པ་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་
གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་སེམས་ལ་གནས་ཆ་བདེན་པོ་མེད་པར་དབྱེད་པ་ཤུགས་རྒྱང་བ་དང་།
མི་དབྱེད་པར་སློང་ནས་འཛིག་པ་ཅམ་གྱིས་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལ་སློང་དོགས་...
རྒྱང་ཟད་ཀྱང་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན་ལག་པ་བདེན་པོ་འི་ཤུགས་མེད་
པར་སྟ་རེ་གཏོང་དུ་བསྐྱུན་མི་ཐུབ་ལ། སྟ་རེ་བདེན་པོར་བྱས་དེ་བརྒྱང་བསྐྱེད་པ་ཁོ་
ནས་ཀྱང་ཤིང་སློང་ཚོད་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་དུ། དོན་གྱི་སྐབས་འདྲིར་ཡང་རྗེ་གྲུང་
ཐང་བསྐྱེད་པའི་སློན་མེས་མཛད་པའི་འཇམ་མགོན་གྲུལ་བ་གཉིས་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་
སློང་པོ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལས་བཅམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་པ་དོན་...
ལྷན་མ་ལས།¹

ཉོན་མོངས་འཛིང་གཅོད་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱི། །

ལྟ་བའི་རལ་གྱི་འཛིན་བྱེད་པ། །

སྒྲིམ་བའི་དབྱང་པ་བདེན་པོ་འི་ཐབས། །

མཐའ་ཡས་ས་སྡེ་བཞིན་དུ་གསུངས། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་
ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་²ཀྱང་། “ཉོན་
མོངས་པའི་འཛིང་བ་གཅོད་པ་ལ་གཅོད་བྱེད་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་ལྷགས་ཀྱི་ཐབ་མོ་ལྟ་
བའི་རལ་གྱི་ཡིན་ཡང་། དེ་འཛིན་པའི་ཐབས་སུ་ཞི་གནས་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་བསྒྲིམ་
པའི་རིམ་པ་ནམས་ས་སྡེ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།”

1. ཀྱང་ཐང་ ‘ཀ’ ༩ (སྡེ་ཐོ་-དེ་པ) 2. ཀྱང་ཐང་ ‘ཀ’ ༡༩༦ (སྡེ་ཐོ་-དེ་པ)

ཞེས་ཅི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་སྲིད་ཞིན་གྱི་ཐ་བ་བདག་འཛིན་...
 མ་རིག་པ་ཅན་ནས་སྤོང་བ་ལ་དེ་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་བསྟན་པའི་
 སྤོང་བོ་གནས་ལུགས་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་དབྱད་ནས་ཚུལ་བཞིན་
 གློམ་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་ཡང་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་
 དབང་གིས་ཆེ་བཅུན་འཇམ་དབལ་དབྱངས་ནས་མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱབ་ལ་བརྒྱད་པའི་...
 ཟབ་མོ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉོན་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་འཛིན་པ་ལ། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་
 མགོན་པོ་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྒྱད་པའི་བསྐོས་པའི་མན་རག་ལ་ངས་
 པར་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་པན་ཚུན་འགལ་བ་མེད་པར་བྲོགས་སུ་ཁྱེད་
 དགོས་ཚུལ་ཆེས་གསལ་པར་གསུངས་པའི་གནད་ནི། ཞེ་རྣམ་རྒྱུང་འབྲེལ་ལས་
 དབྱད་འཛིག་རྒྱུང་འབྲེལ་དགོས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་འཛིག་གློམ་གྱིས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ཆགས་པར་སྡོད་པའི་
 གནས་ཆ་སྦྱབ་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་
 པ་གཉིས་དང་ལྷན་ན་སྤང་བ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛོམས་པ་ལ་སྟོབས་དང་ལྷན་
 པར་འགྱུར་དེ། ཆེད་གསུང་ཞེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལས།¹ “དཔེར་ན་
 ལག་པས་སྟེ་རེ་བརྒྱངས་ནས་ཤིང་སྡོང་གཅོད་པ་ན། ལག་པ་ཤིན་དུ་འདར་ན་སྟེ་རེ་
 ཤིང་སྡོང་ལ་ཆེ་ཙམ་བརྒྱབ་ཀྱང་ཤིང་སྡོང་གཅོད་མི་ལུས་པ་བཞིན་དུ། ཞེ་གནས་
 སྡོན་དུ་མ་བསྐྱབས་ན། དབྱོད་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་ཅི་འབྱར་རྒྱ་མེད་པས་ཆེ་
 ཙམ་དབྱད་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པའི་སྟོབས་མི་འབྱུང་ངོ་། །སྟོབས་ལྷན་
 གྱི་ལག་པ་ཤིན་དུ་བརྟན་པས་ནོ་བའི་སྟེ་རེ་བརྒྱངས་ནས་བཅད་ན་ཤིང་སྡོང་སྐྱར་དུ་

1. ཆེ་ལ་ ༤༦༩ (བཀའ་རྒྱན་-དེབ་)

གཅོད་ལྷས་པ་བཞིན་དུ། ཞི་གནས་ཀྱི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ཤིན་དུ་བཏན་པའི་ལག་པོས་
 བརྒྱང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་རྣམས་ཐོ་བོ་གསུང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 དབྱུང་བ་གོས་སྒྲིལ་ན། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་འཇིགས་པའི་སྤྱོད་པས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་
 རོ།” །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས།¹ “དེ་ལྟ་བུས་ན་དྲིང་
 ཇེ་འཛིན་གྱི་ལག་གིས་སེམས་བརྒྱང་སྟེ། ཤིན་དུ་ཆ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་
 གྱིས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུ་……
 སེམས་དེ་ལ་ཡོད་པ་བསལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཅ་བ་ནས་སྤྱུང་བའི་ཤིང་
 དག་ས་ལས་མི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་ཅ་བ་མེད་པས་ན་ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་……
 སེམས་ཀྱང་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་རོ”། ཞེས་ཤིན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

མདོར་བསྡུས་ན་ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འི་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་ལས།³

ཅེ་གཅིག་བསམ་གཏན་ཅམ་ལ་འཁོར་བ་ཡི།

ཅ་བ་གཅོད་པའི་ལྷས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་།

ཞི་གནས་ལམ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས།

ཇི་ཅམ་དབྱུང་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མི་ལོག་པས།

ཡིན་ལྷགས་སྤྱུ་ཐག་ཆོད་པའི་ཤེས་རབ་དེ།

གཡོ་མེད་ཞི་གནས་དྲིང་བསྟོན་ནས་ནི།

མཐའ་བྲལ་དབྱུ་མའི་རིགས་པའི་མཚན་རྣམས་ཀྱིས།

མཐར་འཛིན་དམིགས་གཏན་ཐམས་ཅད་འཇིག་བྱེད་པའི།

1. ཐེ་—པཏྱན་ (དབྱུ་མ་ཀེ་ 34) 2. ཇི་ལྟ་ 734 (པཏྱ་ཐུན་—དེས་)

ཚུལ་བཞིན་དབྱེད་པའི་ཡངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །

དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་བྱེས་བྱས་པར་མཛད། ། ཅེས་སེམས་
དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པའི་ཞི་གནས་ཙམ་བྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་.....
བདག་འཛིན་སྤོང་མི་ལུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་གནས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཙམ་བྱིས་ཀྱང་ཉན་སོངས་བ་ལྟོག་མི་ལུས་སོ། ། དེས་ན་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱུ་ཐག་ཆོད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པའི་ཞི་...
གནས་ཀྱི་དྲ་ལ་བསྐྱོན་ནས་ཕྱེ་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་དེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་
བྲལ་བའི་དབྱ་མའི་རིགས་པའི་སེམས་རྟོན་ལ་བདེན་ནས་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་
ལུལ་ཅད་ནས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིན་དབྱེད་པའི་ཡངས་པའི་ཤེས་རབ་...
འབྱུང་ལ། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་བྱེས་བྱས་པར་མཛད་
ཅེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ངས་བ་དྲང་བར་བྱུངོ། །

གཉིས་པ་གང་བསྐྱོས་པར་བྱ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་བཤད་པ།

དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་སྤྲིན་ཞིང་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བའི་ཉན་སོངས་
དེ་དག་གི་གཉེན་པོའི་ཆོས་སུ་གང་ཞིག་བསྐྱམས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས།¹ “གལ་དེ་འདོད་ཆགས་
སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། མི་རྒྱལ་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེ་
སྤང་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱམས་པ་ལའོ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བར་དུ་སྤྱད་པ་
ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དབྱུགས་རྒྱུ་བ་དང་། དབྱུགས་འབྱུང་བ་དྲན་པའི་བར་ལའོ། །

1. ཐཱ་—བཙུན་ (ཞེས་ཙམ་—ཆོ་ ༡༩༢)

ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་དང་། ཉེན་མེད་ས་པ་རྒྱུ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི།
དམིཌ་པ་གང་ལ་དགའ་བ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དེར་རབ་དུ་བཅོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།”
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྦྱག་པ་དང་། ཞེ་
སྤང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་སྒྲོམ་པ་སོགས་གསུངས་སོ།།

སྤྱིར་བསྒྲོམ་བྱའི་ཆོས་ལ་དེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་ལྡོག་དང་། དལ་འབྱོར་
ཆེད་དགའ་དང་འཛི་བ་མི་དྲག་པ། བྱམས་སྤྱིང་རྩི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དང་།
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་ཞི་ལྷག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་བརྗོད་ཀྱི་
མི་ལང་མོད། འོན་ཀྱང་འདྲིར་སྒྲུབས་འབྲེལ་གཞུང་འདྲིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་
དང་། དྲིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆིངས་སམ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་བྱེད་ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་བཞག་ཅུང་ཟུང་བཤད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་འདྲིར་བསྒྲུབ་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཞི་ལྷག་གི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

(༡) ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕན་ཡོན།

ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་འཛིག་དེན་དང་འཛིག་དེན་ལས་འདས་པ་རྩི་སྤྱོད་
ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཏེ།
“བྱམས་པ། ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འཇམ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་འཇམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་ཆོས་འཛིག་དེན་པ་དང་།
འཛིག་དེན་ལ་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་……

ཡིན་པར་རིག་བྱའོ” །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།¹

སྤྱི་བ་པོ་ཡི་རྣལ་མཐོང་དང་། །

ཞི་གནས་གོས་ས་པར་བྱས་ན་ནི། །

གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་དང་། །

མཚན་མའི་འཆིང་ལས་ནས་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་

ཤིང་དོན་དེ་ཉིད་ཤུན་ཏི་བ་སྟེ། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྒྲོམ་པའི་མན་ངག་ལས་²ཀྱང་།

ཞི་གནས་དང་ནི་རྣལ་མཐོང་དག །

བསྒྲོམས་པས་གནས་ངན་ལེན་དང་ནི། །

མཚན་མ་ཡི་ནི་འཆིང་བ་ལས། །

ནལ་འབྱུར་བ་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞེན་

ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་གནས་

པའི་བག་ཆགས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་དང་། དེ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡུལ་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་མཚན་མའི་འཆིང་བ་གཉིས་ལས་

སྤྱི་མ་རྣལ་མཐོང་དང་། སྤྱི་མ་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྤོང་བ་བརྒྱུད་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱས་

བཤད་དུ་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་ནི་ཞི་རྣལ་གྱི་ཐ་སྙད་བདགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དེ་མ་

བདགས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བས་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གང་གསུངས་

པ་ནམས་ཀྱང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དུ་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

1. ཐཱ་-བཀའ་ (མདོ་ཅེ་ ༩) 2. ཐཱ་-བཀའ་ (ཐེགས་ཅེ་མ་ཅེ་ ༡༣༠)

(2) དེ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་སྩལ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་དུ་འདུས་པའི་གནད་པ་མ་གཅིག་གི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་.....
 ཡིན་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས།¹ “རྒྱམས་པ། ངས་ཉན་པོས་རྣམས་དང་། བྱང་
 རྒྱུ་མེས་པ་དཔལ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 རྣམས་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་
 མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེས་
 རིམ་བར་པ་ལས་²ཀྱང་། “དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་
 ལྷིང་རྣལ་འབྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
 མཐོང་བསྟན་པར་བྱ་ཏེ།” ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡོན་
 དཔྱད་བྱ་མཚོ་འི་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ཁུབ་ལས།³

ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚོ་འི་ཆིངས།

ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་བཅའ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ལྷིང་རོ།

(3) ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ།

དེ་ཡང་བསྐྱེས་རིམ་བར་པ་ལས།⁴ “སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་
 བ་ཞི་གནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ལ་དགའ་བ་.....

1. ཐེ་—བཀའ་ (མདོ་ཙ་ 36) 2. ཐེ་—བཟན་ (དབུ་མ་ཀ་ 44)

3. ཀོང་སྤྱུལ་མུ་ 333 (ཐེ་ཐེ་—དཔེ་ཐུང་) 4. ཐེ་—བཟན་ (དབུ་མ་ཀ་ 45)

དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ།
 ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ནམ་པར་དབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་སེམས་ཕྱི་རེལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ནམ་
 པར་གཡང་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པའི་དགའ་བ་དང་
 ཤིན་སྦྱང་གིས་ཟིན་པའི་དྲིང་ངེ་འཛོན་ཞི་གནས་ཀྱི་དོན་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་
 ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་བྱས་སྟོབས་
 ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱང་གིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ལྷག་མཐོང་གི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས།¹ “ཞི་གནས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཏོ།
 ལྷག་མཐོང་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའོ།” ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྡེ་བུན་ལས་²ཀྱང་།

ཆོས་ཀྱི་མིང་ནི་བསྟོམས་པའང་འདི།

ཞི་གནས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ།

ལྷག་མཐོང་ལམ་ནི་དེའི་དོན་རྟོགས།

ནམ་པར་དབྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཡང་དག་པའི་

དྲིང་ངེ་འཛོན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པ་ཞི་གནས་དང་། ཆོས་
 རབ་དུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་སོ། །ཤུན་ཏི་
 པའི་ཤེས་སྤྲིན་མན་ངག་ལས་³ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ཁྲངས་སྤྱ་མཛད་ནས།
 རི་ལྷ་བ་དང་། རི་སྟེང་པའི་དོན་ལ་མི་རྟོག་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པ་ཞི་གནས་
 དང་། ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་ནམ་པར་དབྱེད་པ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་སོ།

1. ཟླ་བཀའ་ (མདོ་ལྷ་ ༩༢) 2. ཟླ་བཀའ་ (ཞེས་པ་ཙམ་མེ་ ༡༩)

3. ཟླ་བཀའ་ (ཞེས་པ་ཙམ་མེ་ ༡༢༤)

(༡) ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ་དགོས་པའི་སྒྲུ་མཚན།

དེ་ཡང་མར་མེ་ཆེས་གསལ་བ་དང་། རྒྱང་གིས་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་
ལྷན་ན། གང་བཟུ་བུའི་གཟུགས་ནམས་གསལ་བར་མཐོང་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ།
དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བཟུ་བུའི་ཆོ་ནའང་། ཡང་དག་པའི་
དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་པར་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་
པ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་དང་ལྷན་ན། གནས་ལུགས་སྤོང་བ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བཞིན་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་
ནས་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་བསྒྲོམ་རིམ་བར་བ་ལས།¹ “ཞི་གནས་དང་བྲལ་བའི་
ལྷག་མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ནལ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཡུལ་ལ་ནམ་བར་གཡོང་
བར་འགྱུར་གྱི། རྒྱང་གི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་བ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ། དེ་ལྟ་
བས་ན་གཉི་ཀ་འདྲ་བར་བརྟན་པར་བྱའོ” ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཀོང་སྒྲུལ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁུབ་ལས།²

རྒྱང་གིས་མི་གཡོ་མར་མེ་གསལ་བ་བཞིན། །

གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་པས་གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་རྟོགས། ཞེས་དང་།

ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་³ཀྱང་ཇི་སྟབས་དུ།

1. ཟླ་བ་སྒྲོན་ (དབུ་མ་གྱི་ ༤༣) 2. ཀོང་སྒྲུལ་—‘མུ’ ༣༣༣ (སྡེ་ལོ་—དཔེ་ཐུང་)

3. ཟླ་བ་སྒྲོན་ (མདོ་ལ་ ༢༠) ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་དང་ཉིང་ངེ་བཞུགས་ཀྱི་མདོ་ཞེས་པ་མཚན་
ཐ་དད་དུ་བཞུགས་པ་ལས་མདོ་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡོན་ནོ།

ཞི་གནས་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར།

ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་རི་དང་འདྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཟབ་རྒྱས་
 གྱི་དོན་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མི་གཡོ་བར་གར་བཞག་དུ་བཏན་པར་
 གནས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་རྩིས་དང་། བདག་དུ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བ་ངན་
 པའི་པས་ཀྱི་གྲོལ་བས་བསྐྱེད་མི་ལུས་པ་རི་དང་འདྲ་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་ལག་རྩིས་
 དང་ལྷན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

(༥) ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གོ་རིམ་ངས་ཚུལ།

ཀྱུ་ལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་སྟོན་འཇུག་ལས།¹

ཞི་གནས་རབ་དུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས།

ཉོན་མོངས་ནམ་པར་འཛོམས་པ་ཤེས་བྱས་ནས།

ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཅལ་བྱ་..... །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་སྟོན་

ལ་ཞི་གནས་བསྐྱབས་ནས། དེ་ལ་བཏོན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་གཞུང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཀྱུ་ལ་ཆབ་རྒྱའི་སྟོན་འཇུག་འགྲེལ་པར།² “དག་བའི་

དམིགས་པ་གང་ལ་ཅེ་གཅིག་པ་གོམས་པར་བྱས་པས་བྱིང་གོད་དང་བྲལ་དེ།

ལུས་སེམས་ཤིན་དུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་འདྲིན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དང་རབ་དུ་ལྷན་

པའི་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་

དང་བཅས་པ་ནམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། གནས་ལྷགས་ཀྱི་

དོན་ལ་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྤངས་འདྲིན་ལུས་པའི་ལྷག་མཐོང་.....

1. ཟློ་བུ་རྒྱན་ (དབུ་མ་ལ་ ༢༩) 2. ཀྱུ་ལ་ཆབ་པར་ ༡༥༡ (ཟློ་ཟློ་དཔེ་གཟུགས་)

བསྐྱབ་པར་བྱ་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཅའ་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་གནས་
 སྟོན་ལ་མ་བསྐྱབས་པར་སྟག་མཐོང་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་དོ།” །ཞེས་དང་།
 མཁས་གྲུབ་རྗེ་འོ་གསུང་ལྟ་བུར་སྟག་སེལ་སྟོན་མེ་ལས།¹ “དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་སྟག་
 མཐོང་ཐོག་མར་གྱུར་ལ་སྟེ་པའི་ཐབས་དང་། སྟེས་ནས་སྟག་མཐོང་གིས་སྤང་
 བྱ་སྟོང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་རྒྱུ་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་
 གྱི། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་སྟག་མཐོང་ཡིན་ཞིང་།” ཞེས་སྟག་མཐོང་
 གྱུར་ལ་སྟེ་བ་ལ་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་དེ་དཔེ་ཐབས་སམ་གྱུར་གསུངས་……
 པའི་སྤྱིར་དོ།

དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་གནད་ཀྱི་དྲི་བ་
 སྟན་བསྐྱལ་སྟག་བསམ་རབ་དཀར་ལས།² “ད་འོ་ན་སྟོམ་ཆེན་ནམས་ལྟ་སྟོམ་
 ལ་གཙོ་བོར་འབད་བ་ལགས་ན། ལྟ་བ་སྟོང་ཉིད་དོགས་པའི་སྟེ་དེ་སྟོམ་པ་ཞི་
 གནས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་དེ། དེ་བྱུང་ན་ལྟ་སྟོམ་རྒྱུ་འབྲེལ། ཞི་སྟག་
 རྒྱུ་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་དང་པོར་འབྱར་རྩི་དང་འདྲ་བའི་ཞི་
 གནས་བདེན་པོ་མེད་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སེམས་བཅར་དེ་སྟོན་མི་ཁུས་ལ། སྟོང་ཉིད་
 ལ་སེམས་བཅར་གནས་པའི་མཉམ་བཞག་བཟང་པོ་མེད་ན་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྒྲུང་བ་……
 ནམས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ས་མེད་བས་ན། སྟག་མཐོང་ངམ་ངེས་དོན་སྟོམ་པའི་
 སྟོན་ལ་ཞི་གནས་གཤམ་ཆེ་ཞིང་།” ཞེས་གསུངས་སོ།

དེས་ན་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་ནམས་སུ་ཕར་ཕྱིན་དུག་གི་ནང་ཆོན་བསམ་
 གནད་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྟག་པ་དྲིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་

1. མཁས་གྲུབ་“5” ༤༢༠ (སྟེ་གེ་—དཔེ་གཞུགས་) 2. རྗེ་ཀུན་གྲོག་པོ་“3” ༡༤༠ (བཟུ་རྟུན་—དེ་མ)

ལ་བདེན་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྤེལ་བའི་རིམ་པ་ནམས་ཀྱང་། ཞི་
གནས་སྤྱན་ལ་བསྐྱོམས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཕྱིས་སྐྱོམ་བའི་རིམ་པ་དང་གནད་གཅིག་
གོ།

(༦) ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ།

དང་པ་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི།— དེ་ཡང་བསྐྱོམ་རིམ་ནས་གསུངས་པ་
ལྟར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་བར་དག་པ་སོགས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་ནམས་ལ་ལོགས་
བར་གནས་ནས། ཡིད་དང་མཐུན་བའི་གནས་སུ་བྱ་བ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། ལུས་
ཀྱི་འདུག་ལུགས་ལུས་ནས་སྤང་ཆོས་བརྟན་ལྷན་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱོམ་དགོས་ལ། དེ་
ཡང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་བའི་སྒོ་ནས་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་
ལ་སེམས་གཏོད་བའི་དུས་སུ་སེམས་གང་ལ་འཛོག་བའི་གཞི་དམིགས་པ་ངོས་...
བརྒྱང་བ་དང་། དེ་ལ་སེམས་ཅི་ལྟར་གཏོད་བའི་ཚུལ་དང་། གཏོད་བའི་འོག་
དུ་བྱིང་ཆོད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་དེའི་རྒྱ་ངོས་བརྒྱང་ནས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཉེན་
པོ་བཞེན་ཚུལ་དང་། བྱིང་ཆོད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་
བདེན་ནས་སེམས་གནས་དགུ་སྤེལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་དག་ཕྱོབས་དུག་གིས་འགྲུབ་
ལུགས་དང་། ཡིད་བྱེད་བཞིས་རྒྱུད་ཚུལ་ནམས་ལོགས་བར་ཤེས་ནས་སྐྱོམ་ན་
དྲིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོན་མེད་པ་བདེ་ལྷག་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི།— དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱ་ཚོགས་
གསུམ་བསྐྱོམ་རིམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
བར་མཐུན་བའི་མཁས་པ་ལ་བདེན་ནས། དེ་མ་མེད་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བོས་

བསམ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དྲོ་བའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱ་ཚོགས་
མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་དུ། ཡིན་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྷ་བ་མེད་པར་
ཇི་ལྷ་བ་དྲོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་དྲོགས་པ་སྤྱེ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་འདྲ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ལ་མི་དྲོན་ངེས་དོན་ལ་དྲོན་པ་ཞིག་གིས་
བཙལ་དགོས་པས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས། ངེས་དོན་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་
བ་དེ་ཉིད་གདན་ལ་འབེབས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལེགས་
པར་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས། དེ་འགོག་པ་ཐལ་རང་གང་གི་བྱེད་པ་ལ་བདེན་ཚུལ་
དང་། བྱེད་པ་དེ་ལ་བདེན་ནས་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། ཆོས་དང་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གདན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་། བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་དེ་
བསྐྱོམས་པ་ལ་བདེན་ནས་སྤྱིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་ནམས་གཞུང་ཆེན་པོ་འི་དགོངས་པ་……
བཞིན་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རིགས་པའི་
ནམ་གུངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་བདགས་ཤིང་དབྱོད་པར་བྱེད་པའི་སོ་སོར་དྲོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེག་པར་དབྱུད་ནས་སྤོང་བའི་བདག་མེད་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་
ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པ་ནི། ཇི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡིན་ནོ།

ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཞི་རགས་ནམ་ཅན་དུ་སྐྱོམ་པ་དང་།
ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སོགས་སྤྱ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་……
ནམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་ནམས་ནམ་པར་ཕྱེ་ནས་སྐྱོམ་པའི་ལྷག་
མཐོང་ནི། ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་ཚུལ་དུ་གསུངས་སོ། །

(ཁ) ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་འབྲེལ་ཚུལ།

དེ་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་མ་ཐོབ་ན་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་མི་འོང་བས་རྒྱུ་འབྲེལ་བ་
ལ་དེ་གཉིས་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲོམ་རྒྱུ་གི་དོགས་བ་ཐོབ་ཆེས་
སྲ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱས་པའི་མཐུས་ཆེ་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་...
ཆོས་རབ་རྒྱ་ནས་བར་འབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། ཆེ་ལྷ་བ་ལ་ཆེ་གཅིག་རྒྱུ་བརྟེན་
བར་གནས་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཞི་གནས་གཉིས་མཚུངས་བར་འཇུག་པར་གྱུར་བ་
དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་རྒྱུ་འབྲེལ་བར་གསུངས་དེ། འཕགས་
བ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཉན་ས་ལས།¹ “འདི་ལྷ་ལྷེ། མཉམ་བར་བཞག་
པའི་ནམ་བུ་དགུ་བོ་གང་ཡིན་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་དྲིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་བ་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ནམ་བུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་རབ་རྒྱ་...
བརྟེན་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཆོ་ནི་ཆོས་ནམ་བུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ལམ་རང་
གི་ངང་གིས་འཇུག་བ་དང་ཚོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞི་གནས་
ཀྱི་ལམ་ཆེ་ལྷ་བ་བཞིན་རྒྱ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་...
དག་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ཆེས་སུ་སོང་བ་དང་།
ཉམས་བདེ་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་འགྱུར་དེ། དེའི་སྤྱིར་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གཉིས་འབྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་བར་རྒྱུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ” ཞེས་སོ། །

དེ་བཞིན་རྒྱ་བསྒྲོམ་རིམ་གྱི་མ་ལས་² ཀྱང་། “ཆེ་ལྷེ་གང་གི་ཆོ་བྱིང་བ་དང་

1. ལྷེ་—བཙན་(ཞེམས་ཙམ་འཛོ་ ༡༤༤) 2. ལྷེ་—བཙན་(དབུ་མ་ཀ་ ༡༦)

གོད་པ་ལས་དབེན་པ་འི་ཕྱིར་མཉམ་པར་བྱགས་ཤིང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ཆོ། ཅུལ་བ་སྒོད་ལ་བཏང་
 སྒྲོམས་སུ་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱུ་
 བ་ཡིན་པར་རེག་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཞི་ལྷག་མཚན་ཉིད་
 བ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟོག་...
 བའི་གནས་ཆ་འདྲེན་མི་རྒྱས་པས་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་གཉིས་ཅུལ་བ་སོ་...
 སོ་སོ་སོར་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཐོབ་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
 བའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ཆ་བདེན་བོད་ཞི་གནས་
 འདྲེན་པར་རྒྱས་པས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་འབྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་
 གི་ནམ་བཞག་དང་། རི་ལྟར་བསྒྲོམ་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཅིང་བྱས་པ་ས་སྟེ་ལྟ་དང་།
 སྒྲོམ་ནམ་གཉིས། དེགས་ཚོགས་དུག། བྱམས་ཚོས་སྟེ་ལྟ། དབྱ་མ་སྟིང་བོ།
 སྒྱོད་འཇུག་དང་བསྒྲོམ་རིམ་གསུམ་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང་། མཁས་
 བའི་དབང་བོ་ནམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ངས་པར་བདེན་པར་བྱའོ། །དོན་དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་རྗེ་གྲུང་ཐང་གི་གསུང་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་སྐྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས།¹
 “དེ་སོ་སོར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་བདེན་དགོས་པའི་སྐྱ་མཚན་ནི།
 སྦྱིར་གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་གསུངས་མོད་ཀྱང་། རང་རང་ལ་ཟབ་བྱས་ཀྱི་གདམས་
 བའི་བཀའ་བབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་གདམས་པའི་གནད་ཡོངས་སུ་རྗེགས་...
 བར་འབྱུང་བ་དེ་དང་དེར་མེད་མི་རྒྱུ་དུ་བདེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་ཟབ་མོད་

1. ཀྱང་ཐང་ ‘ཀ’ ༡༤༤ (རྗེ་མི་-དེབ་)

ལྷ་བ་དང་དེ་བསྐྱོམ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་ཤིང་དྭ་ཆེན་པོ་སོ་
 སོ་འི་གཞུང་ལ་གཙོ་བོར་བཏེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱིར་ཤིང་དྭ་ཆེན་པོ་
 གཉིས་ཀས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་བརྒྱད་པའི་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་
 བྱམས་པ་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་...
 ཟེ། ཤིང་དྭ་ཆེན་པོ་གཉིས་རང་རང་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གདམས་པའི་བཀའ་བབ་ཚུལ་
 མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གདམས་པའི་གནད་ཡོངས་
 སུ་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལ་ངས་བར་དུ་བཏེན་དགོས་པར་.....
 གསུངས་སོ།

དེས་ན་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་། རྒྱད་པར་དུ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་ལ་སྤྱི་ཐག་ཆོད་པའི་ངས་པ་འདྲེན་པའི་སློ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
 པ་ལ། ཤིང་དྭ་ཆེན་པོ་གཉིས་སོགས་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཚོ་ལྷ་བྱ་
 ནམས་བཞག་ནས་མན་ངག་དུ་གྲགས་པ་ཐན་ཐུན་རེ་ལ་ངལ་བ་བྱེད་པ་ནི། ས་སྐྱ་
 བརྩི་དཔ།

ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟ་ཆ་འགྲམ་དུ།

བ་ཚཱེ་ཁྲོན་པ་བཞོ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

རོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་ཞི་གནས་ཀྱི་མཇུག་

དུ་འདི་ལྷར་གསུངས་2ད།

1. ས་པཏ་མ་ 276 (ས་སྐྱ་བཀའ་འབྱུང་དབང་- 1) 2. རྗེ་-པ་ སྤྱི་ཆ་ 772 (བཀའ་ལྟན་- 5བ་)

མད་དང་དགོངས་འབྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་ལས།

ལེགས་གསུངས་དྲིང་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ནི།

རྩོད་བྱེད་བརྩིང་བས་ཁྲོ་གྲོས་ཚུང་ནམས་ཀྱིས།

རི་བཞིན་མ་རྟོགས་རང་གི་ཁྲོ་ཡི་སྦྱོན།

གཞན་ལ་བསྐྱོས་བས་གཞུང་བཟང་དེ་དག་ལ།

མེ་རྟོག་སྦྱང་བའི་གདམས་པ་མེད་སྟུང་ནས།

ཡོད་པའི་གཞུང་དུ་མ་བཅའ་མེད་པའི་སར།

འབད་པ་དུ་མས་ཚོལ་ཞིང་རྩོད་པར་སེམས། ཞེས་དང་།

གཞུང་ལུགས་ཆེ་ལ་ལོ་མང་སྤངས་ཡི།

གྲོགས་དག་རང་གི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ།

དོར་ནས་གཞན་གྱི་འཛིང་བུ་མ་ལན་པར།

རང་ལ་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་པའི་གོ་ལ་སའི་གནས་ལེགས་པར་གཤམ་པའི་...

ཆེད་དུ་མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་རྩི་མས་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ནམ་བཞག་བྱུང་བསྟན་གྱི་.....

དོར་ལས།¹ “འཕགས་པ་ཁྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་དོན་དཔལ་ལྷན་ཁྲོ་བ་

གྲགས་བས་བཀལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྲུབ་གྲུབ་པ་ཐ་སྦྱད་དུ་ཡང་.....

ཁྲིགས་ཀྱང་། ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོ་ཅས་ལ་

སྦྱེལ་སྒྲིལ་གྲོས་པར་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཚད་གྲུབ་དུ་ཁས་སྤངས་བས་ཚོག་པའི་...

དོན་འབྲེལ་དང་སྤོང་ཉིད་རྒྱང་འཇུག་དྲི་ས་མེད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་གདན་

1. མཁས་གྲུབ་ ‘ཉ’ ༤༡༤ (སྒྲི་བོ་—དཔེ་གཟུགས་)

ལ་ཐེབས་པའི་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པ་མཁས་སྒྲིངས་གང་གིས་བཞག་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ཀྱང་ལྟ་བུ་ཡོད། མདོའི་དོན་བྱམས་ཆོས་དང་ས་སྤེལ་དབྱེ་མ་སྒྲོམ་རིམས་སོར་
 ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཞི་ལྷག་སོ་སོའི་ཆོགས་བསྟེན་པ་དང་། དམིགས་
 ཉིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། དབྱེ་སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་གྱི་ནམ་དབྱེ་དང་། སེམས་
 གནས་པའི་ཐབས་དབྱ་དང་སྤོང་བའི་འདུ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པར་བྱས་ནས་.....
 བསྒྲོམས་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་གྲུབ་པའི་ཚད། དེ་ནས་ཞི་
 ལྷག་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཐོག་མར་སོ་སོར་གྲུབ་པའི་ཚད། དེ་དག་གི་གོ་རིམ།
 དེ་ནས་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་དྲིང་ངེ་འཛིན་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་གྱུར་པའི་ཚད།
 དེ་དག་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྤྱོད་བའི་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཚུལ། ལུས་སེམས་
 ལ་བྱུང་བའི་དཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར། བྱིང་སྒྲུགས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱད་པར།
 འཕྲོ་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱད་པར། དེ་དག་གཉིས་པོ་གང་གིས་རི་ལྟར་
 སེལ་ཚུལ། དན་ཤེས་བཞིན་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱད་པར། དེ་གཉིས་སྐབས་
 གང་དུ་ཚུལ་རི་ལྟར་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་མཐའ་དག་པར་གྲིང་དྲ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་...
 དགོངས་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ནས་གདན་ལ་འབེབས་པ་...
 ཞིག་མེད་པའི་ཐོས་བསམ་པ་དག་གིས་ཞི་ལྷག་གི་བཤད་པ་དང་། བསམ་གདན་
 པ་དག་གིས་མན་ངག་ཟབ་མོར་མིང་བདགས་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་ནམ་...
 བཞག་རི་ཅམ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་ཡལ་ཆར་ནོར་བ་ལས་མ་འདས།” ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གི་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་མདོར་བསྡུ་ན། ཞི་ལྷག་གི་བསྒྲོམ་ཚུལ་དང་
 དེའི་གནད་ནམས་ལ་ནང་བུན་དུ་ཁྱད་པར་བྱས་ནས། ཞི་གནས་དང་འབྲེལ་

བའི་སྒྲོམ་པ་ནམ་དག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་སྟུང་ན། ཇི་བཙན་དགོན་མཆོག་
 འཛིག་མེད་དབང་པོ་འི་གསུང་ཆོས་འབྱུང་ནོར་བུའི་སྤེང་བ་ལས།¹ “འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་རྒྱུ་ལྡན་སྤྱུ་འབྱུངས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསར་
 ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་གནས་ཆ་ཙམ་གྱིས་སྤོ་ཆོག་བར་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་……
 དགོས་ལ། དེ་ཡང་སེམས་གནས་པ་དགུ་ལྟོས་དུག་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་གསར་ཏུ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། དུན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བོགས་
 འདོན་ཚུལ་དང་། བྱིང་གོད་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན། ཞི་ལྷག་རྒྱུང་འབྲེལ་གྱི་
 རྣམ་འབྱོར་བསྐྱབ་ཚུལ་སོགས་སྒྲུལ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་ལེགས་བར་གཏན་ལ་……
 ཕབ་པས། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་
 བས་སོ།” །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་བུ་ནམ་དག་པ་ཇི་ལྟ་
 བུ་ཞིག་དགོས་སྟུང་ན། དེ་ཉིད་ལས།² “དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྐྱབ་
 ཀྱི་གཞུང་གི་རྒྱུ་ལྡན་སྤྱུ་འབྱུངས་ཏེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་
 གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དུལ་ཙམ་ཡང་སྤོ་དམིགས་ཀྱང་།
 གདགས་གཞིའི་སྤེང་བུ་མིང་དང་ཉིག་པས་པར་བཞག་ཙམ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཆད་མས་……
 གྲུབ་ལ། ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྤོང་བའི་སྐྱུ་མཆོན་གྱིས་ཐ་སྙད་དུ་
 ཆོས་དེ་དང་དེར་གྲུབ་ཅིང་བྱ་བྱེད་སོགས་འཐད་ལྡན་དུ་འཛིག་ཤེས་པ་དང་། ཉེན་
 འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལ་ངེས་པ་དངས་པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེར་……
 འགྲོ་བས་སྤོང་བ་དང་ཉེན་འབྱུང་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་ཁྱེར་ཤེས་པའི་ཟབ་མོ་འི་

1. གཞུང་ 'ཅ' རྟེན་ (ཕྱི་ཁྱེ་—དེལ་) 2. གཞུང་ 'ཅ' རྟེན་ (ཕྱི་ཁྱེ་—དེལ་)

གདམ་འདི་ནི།” ཞེས་དང་། “གྲོས་བྱས་དང་ཉི་ཆེ་བའི་སྡོང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
གཟུང་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཅད་ཀྱི་སྡོང་དུ་དག་གཤམ་བྱ་རང་བཞིན་...
གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་སྡོང་བ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཟབ་མོ་...
དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལྟར་སྤྲུམ་ཆོག་པ་དང་ལྟན་པས་སོ།” །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་
པ་བཞིན་སྒྲོམ་པ་ནམ་དག་བྱིང་མུགས་ཀྱི་ལྟན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་
ནས། ལྟ་བ་ནམ་དག་དག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་དོགས་པའི་ལྟ་ག་མཐོང་
སྒྲོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་བསྒྲོམ་རིམ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ།

(༡) བསྒྲོམ་རིམ་དང་པོ།

འདྲིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡོང་པོ་འི་དོན་ཇི་ལྟར་བསྒྲོམ་.....
པའི་རིམ་པ། ཤིང་དྲ་ཆེན་པོ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྲེ་བའི་ལམ་གྱི་
གནད་བསྡུས་པ། བསྒྲུབ་ལྟན་གྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལྷུང་དུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པའི་སར་བབྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཐོག་པ་མཆོག་གི་དམ་པའི་ཚུལ་ལུགས།
དབུ་མའི་བསྒྲོམ་རིམ་གསུམ་སོ་སོའི་བརྗོད་བྱ་མདོར་བསྡུས་ན། བསྒྲོམ་རིམ་དང་
པོར། དེན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་འི་ལམ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པར་
འདོད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དེས། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་
པས་མདོར་ན། སྡོང་ཇི་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྤྱུལ་པ་སྤྲེ་གནས་
འདི་གསུམ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་སྡོང་ཇི་ཆེན་པོ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པའི་རྒྱའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་སོགས་སྡོང་ཇི་ཆེ་བ་དང་.....

དེའི་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པ་དག་འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་བརྟུན་...
 བའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་
 ག་ཡུ་མགོ་རིའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དད་པའི་ཕྱོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ནམས་
 རྒྱངས་སུ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
 བསྒྲིམ་དགོས་པར་བསྟན་དོ།

དེ་འདྲ་བའི་ཁྱབས་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ཚོགས་དེ་ཉིད་རྗེ་ལྷར་བསྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ནི།
 ལྷོར་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྩལ་གསལ་གསུམ་གྱིས་...
 རྗེ་ལྷར་མཐུན་པར་མནར་བའི་ཚུལ་དང་། རྟེན་པར་དུ་རིགས་དུག་སོ་སོའི་
 རྩལ་གསལ་གྱུགས་དུག་ཅིང་ཚུབ་ལ་རྒྱན་རིང་བ་སོགས་ཆེས་བཟོད་པར་དཀའ་...
 བའི་ངང་ཆལ་བསམ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་བཙེ་བ་ཁོ་ན་སྒྲིམ་.....
 དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་མཛད་བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་བཅམས་དེ་རིམ་
 གྱིས་དགྲ་དང་ཕལ་བ་ནམས་ལ་ཡང་སྙིང་རྗེ་མཚངས་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱོགས་
 བཅའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིམ་དགོས་པ་དང་། གང་གི་ཚེ་ཤིན་དུ་གཅེས་
 བའི་བྱ་མི་བདེ་བའི་མ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྩལ་གསལ་གདན་ནས་...
 དབྱང་བར་འདོད་པའི་ནམ་པའི་སྙིང་རྗེ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དེའི་ཚེ། དེ་
 རྗེགས་པ་ཡོན་བསམ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མིང་ཐོབ་པོ་ཞེས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་
 ཚད་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྷར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 བསྒྲིམས་པའི་ཕྱོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗེད་...
 བའི་བྱང་ཆུབ་དུ་འགོད་པར་དམ་བཅའ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པ་

དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཚལ་ལ་ཡང་། གཞན་གྱིས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་
བཅུག་པ་ལས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གནིས་ལས་
ཕྱི་མ་བྱུང་ཆེ་བར་བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡི་
ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཀའ་བསྟུང་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་འབྲུ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྐྱབ་པ་དང་མི་ཐུན་པ་དང་། སྐྱབ་པ་
ཡོངས་སུ་ཇོགས་པ་དང་མི་ཐུན་ན་ཡང་འཁོར་བ་ན་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་བཅོམ་ཐུན་
འདས་ཀྱིས་བྱམས་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་འཕགས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་
མདོ་བྲངས་སུ་བྲངས་ནས་བསྟན་པར་མཛད་ཅིང་། སྐྱབ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤིན་དུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཐུན་པ་.....
འཕགས་པ་དབལ་སྟེན་གྱིས་ཞུས་པ་དང་། སྟོང་བོ་བཀོད་པའི་མདོས་བསྐྱབས་
པར་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོར་ཆུང་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་བདག་ཉིད་མ་དུལ་ན་གཞན་མི་དུལ་བར་ཤེས་ནས་བདག་ཉིད་སྟོན་.....
པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོར་དགོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མི་
ཐོབ་པའི་ཆུལ་འཕགས་པ་གཡེ་མགོ་རའི་མདོ་དང་། དྲིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་
མདོ་བྲངས་སུ་མཛད་ནས་བསྟན་ཏེ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་སྐྱབ་པ་དེ་ཡང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཆད་མེད་
པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ལས། མདོར་བསྐྱེད་
ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཕྱོགས་རེ་བས་མི་
ཆོག་པར་གཉིས་ཀ་བསྟན་དགོས་པ་དང་། གང་ཐབས་སུ་འཛོག་རྒྱའི་ཆོས་དང་།

ཤེས་རབ་དུ་འཛོལ་རྒྱུ་འོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་།
 དེ་གཉིས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་མ་ཟད་སར་ཆུད་པ་ནམས་ཀྱིས་...
 ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་དགོས་པར་གསུངས་ལ། རོན་དེ་དག་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་དང་། འཕགས་པ་གཡུ་
 མགོ་རིའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་དང་།
 འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་རྒྱས་
 པར་བསྐྱུས་པའི་མདོ་ནམས་ཁྲངས་སུ་མཛད་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ།

དེ་དག་གི་ཞུལ་ལ་འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས་ཐབས་...
 ཤེས་ཕྱོགས་རེ་ལས་མ་བསྟེན་པ་འཆིང་བར་གསུང་པའི་བྲགས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་...
 གཉིས་ཀྱི་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། འཕགས་པ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལས་...
 ཐབས་ཤེས་གཉིས་སར་ཆུད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་དགོས་...
 པར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་རྒྱས་པར་བསྐྱུས་
 པ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེད་པ་སྟོད་པ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་...
 ཁོ་ན་ལ་བསྐྱབ་པས་མི་ཆོག་པར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་ཐུན་པའི་དགེ་བའི་...
 ཅ་བ་བསམགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་དང་། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།

“གཤམ་དེ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ཐུན་འདས་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རེ།
 དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐོད་གཤམ་ལ་ཞུགས་པར་
 མ་མཛད་དུ་ཟིན་ན། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་དེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་དེ།” ཞེས་བྱང་
 སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཞི་བར་སྟོམ་པར་འཇུག་པ་ལ་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་བར་

མཛད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགའ་བ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་མ་རྣམས་སྤྱིར་
བཤད་པ་དང་། འདྲིར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པས་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིཌ་
བསལ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་ཏུ་བསྟན་དོ།

དེ་ལྟར་ལས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སམ་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་
རྒྱས་སུ་ཐབས་ཀྱི་ལག་རྩིས་གཞུགས་སུ་དམ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལག་རྩིས་
ཚོས་རྒྱ་དམ་པ་སྟེ་དམ་པ་རྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། ལས་རྒྱས་སུ་ཐབས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཞི་མཐའ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་མཐའ་སྟེ་སྤྱིར་ཞིའི་མཐའ་
གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གཞི་རྒྱས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲོ་
འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་སྒྲུར་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ་མཐའ་གཉིས་
སྤངས་བའི་དབྱ་མའི་ལས་ལ་བརྟེན་དགོས་སོ། །ཚུལ་འདི་འཕགས་པ་ཆོས་
ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་དང་། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་
རྒྱུད་ཁྲངས་སུ་མཛད་ནས་བསྟན་ཅིང་། དེའི་ཞར་ལ་མདོ་དོན་འབྲུལ་གཞི་འབྱུང་
ཉི་བ་རྣམས་ལ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་སོགས་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་འགའ་སྤྱང་.....
གསལ་བཤད་ཀྱང་མཛད་དོ།

དེ་ལ་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ས་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་མིང་
ཐོབ་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། གཞན་ཏུ་མ་ཡིན་ནོ།
ཤེས་རབ་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ། ལྷང་གི་དོན་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཐོས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། དེས་པ་དང་བྱང་བའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསམ་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། ཡང་དག་པ་ཁོ་ནའི་དོན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་
སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དགོས་པ་སྤྱིར་བསྟན་ནས། བྱེད་

བྲག་དུ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་...
གིས་བདགས་ནས་གདན་ལ་པཔ་དེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཀྱས་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ལུང་གི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་...
སྦྱེས་པ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པ་
སོགས་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཐུགས་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་
འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲག་པའི་གནས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱོའོ། །
འགག་གོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་དག་འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་
པར་སྤྱད་པའི་མདོ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ནམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་
གྱི་མདོ་དང་། སྒྲང་བོ་ཅུལ་གྱི་མདོ་དང་། ཡབ་སྐུས་མཇེལ་བའི་མདོ་ནམས་
ཁྲངས་སུ་དྲངས་ནས་ལུང་གིས་བདག་ཚུལ་བསྟན་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་གི་དོན་དེ་ཉིད་རིགས་པས་བདག་པར་བྱས་ན་ལུང་གི་དོན་གྱུད་
དུ་བཀྱི་མི་ལུས་སོ། །དེ་བས་ན་རིགས་པས་སོ་སོར་བདག་པར་བྱའོ། །དའི་
ཚུལ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀྱན་རྒྱ་མེད་དང་། རྒྱ་རྟག་པ་དང་། དུས་མཉམ་
པ་དང་། བར་དུ་མ་ཆད་པ་ལས་ཆེ་ལྷར་མི་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་ཀྱས་པར་བདགས་ནས་
དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྦྱེས་པ་དང་། ཀྱན་ཆེན་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་
བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུང་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་དོ། །

ཡང་ནམ་པ་གཅིག་དུ་ན་འདི་ལྷར་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་ཏེ།
གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པ་འདི་དག་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་
པས་སྟོང་ཞིང་ནམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་དོན་དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་བར་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་ནས་ནམ་པར་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་། རོན་དེ་འཕགས་པ་ལང་
 ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ཚན་ཅི་སྟེད་ཅིག་གིས་བསྐྱབས་པར་མཛད་ནོ། ། ་རྟེན་
 བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་རོན་ལ་བདགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
 སྒྲོ་འདོགས་ཚད་པའི་རོན་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་
 བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་འཕགས་པ་དགོན་
 མཚལ་སྒྲིན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ཁྲུངས་སུ་དྲངས་ནས་བསྟན་པར་
 མཛད་ནོ། །

ཐོས་བསམ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། རྣལ་
 འབྱེད་པས་ཐོག་མར་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་བསྐྱབ་དགོས་ལ།
 དེ་ཡང་ཚུལ་བྱིས་ནས་ནམ་པར་དག་པ་སོང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་ནམས་ལ་གནས་ཏེ།
 ཡིད་དང་མཐུན་པའི་གནས་སུ་ལྷས་དྲང་བོར་བསྐྱངས་ལ་དུན་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་
 རྣམ་པ་ཅི་སྟེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འདུ་བར་གྱུར་པ་དང་རྒྱས་
 པར་ཕྱེ་བ་རྣམས་ལ་རེས་གྱིས་དམིགས་ཏེ་ཞི་གནས་སྒྲོམ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །

ཞི་གནས་སྒྲོམ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། ཆགས་སོགས་
 ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་ཆོ་མི་སྤྲུག་པ་དང་། ཞི་གནས་སྒྲོམ་
 པ་ལ་མི་དགའ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་དང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷས་ནས་དགའ་
 པ་སྒྲོམ་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་གནོན་པའི་ཆོ་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་
 སོགས་དང་། སྟོད་པའི་ཆོ་མི་དག་པ་སོགས་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱར་བའི་དངོས་
 པོ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སྟོད་པ་ཞི་བར་བྱའོ། ། ་རྟེན་བྱིང་སྟོད་ལ་སོགས་པའི་
 སྒྲོན་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པ་གང་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་

པར་ཇི་སྤྱད་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་ཇོགས་
བར་གསུངས་སོ།།

ཞི་གནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་པར་ཕྱིན་སོགས་ལས་བསྐྱན་བ་ལྟར་གྱི་སེམས་གནས་
དགུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ། དེ་སྐྱོམ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉིས་བ་དུག་དང་།
དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤོང་གཉེན་བྱེད་ཚུལ་དང་།
ཅེ་གཅིག་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལས་སྤྱ་རྒྱུ་བ་ཉིད་དང་ལྷན་བ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་……
ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་སྐྱོམ་པར་འཇུག་བ་སོར་
ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱིས་བར་གསུངས་སོ།།

འདི་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྤོབས་ཀྱིས་སེམས་བདྱན་བར་བྱས་པའི་འོག་དུ་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ནམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲང་བ་མེད་པར་ཀྱུན་དུ་
སྤོངས་པའི་ས་བོན་ཅན་ནས་སྤོང་མི་ཉུས་སོ། །དེས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་བདགས་ཚུལ་ནི། ལང་ག་ཤེགས་ལས་
གསུངས་བ་ལྟར།

སེམས་ཅམ་ལ་ནི་རབ་བདེན་ནས།།

ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་བདག་གོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྐྱན་དོན་
ལ་གཙོ་བོར་བྱངས་སྤྱ་མཛད་ནས། ཆོས་གཞུགས་ཅན་ནམས་ཆ་ཤས་ཀྱིས་སོ་
སོར་བདགས་ནས་ཤེས་བ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པས། ཆོས་གཞུགས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་བ་སྤྲང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གཞུང་བ་མེད་པར་འཇོན་

ང་མི་འཕྲད་པས་འཛིན་པའི་ནམ་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ཏེ། གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་
 མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གནས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་
 མེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོར་ནས། དེ་ལས་ཀྱང་འདས་ཏེ།
 གཉིས་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པ་དེའི་
 ཚོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ། ཡང་དག་
 པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལ་.....
 ཞུཌ་པ། མཐོང་པའི་ལམ་ལ་གནས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་བར་གསུངས་སོ།
 གང་གི་ཆེ་ནལ་འབྱོར་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་རབ་དུ་.....
 བརྟར་ནས་ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པའི་མཚན་ས་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤེས་པ་དེའི་ཚོ།
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐངས་ན་
 གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཐོགས་པ་མེད་
 པར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མཐུན་ཁྱད་པར་
 བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དག་ཐོབ་ནས། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་གྱི་དངོས་
 པོ་མཐའ་དག་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་.....
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ནམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་པར་མི་རྟོག་

1. 'མེམས་ཙམ་ལས་ནི་འདས་ནས་གྲུ།' །ཞེས་པའི་ཡང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་འདྲེན་གྱི་ཐུང་པག་ན་
 འགྱུར་སྐར་མ་ལ་ཆེ་བའི་དང་། "མེམས་ཙམ་ལས་ནི་འདས་ནས་གྲུ།" ། ཞེས་པའོད་ཡོད་ཀྱང་འཕྲད་
 པར་མི་ཐུང་ཐུ། 'འདས་པ་ཞེས་པ་སྐགས་པའི་འདྲེན་པའི་ལ། འདྲེན་གྱི་ཐུང་པག་
 ཐུང་གྱི་དཔེར་འཁྱིལ་ལ། འདྲེན་ནས་ཞེས་དང་། 'འཁྱིལ་ལ། འདྲེན་པར་བྱ་ཞེས་གསལ་
 པ་མ་ཐུང་འདྲེན་གྱི་ཐུང་པག་ལ་འདྲེན་པའི་ལ་འདྲེན་གྱི་ཐུང་པག་ལ། (མདོ་འཕྲེན་
 བེ་ 200) མེམས་ཙམ་ལས་འདྲེན་པར་བྱ་དང་འདྲེན་ནས་ཞེས་གསལ་བའི་ཐུང་པག་

པའི་ནྟལ་འབྱོར་དམ་པ་འདི་ནི། ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་
ལམ་གྱི་མཚོག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་
སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤོང་མི་ནུས་པ་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་ཁྲུངས་དང་བཅས་མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་གསུངས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དུ་ཟེན་ན།
ལྟན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པ། གཉིས་མེད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་པ་
མེད་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ནྟལ་འབྱོར་པ་དེ་ཆེ་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན།
བདེན་དེ། དོན་དམ་པར་བདག་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་མེད་དུ་ཟེན་
ཀྱང་། ཀྱན་ཚེབ་དུ་ནྟལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་
དག་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གང་ལ་ཀྱན་ཚེབ་དུ་ཡང་རྒྱ་མེད་པ་དེ་ནི་
ཀྱན་ཚེབ་དུ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཏེ། རོ་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ལ་རྒྱ་
རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཏེ། རྒྱ་
མ་དང་། གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚལ་
ལ་བདགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚལ་དང་། གང་གི་ཆོ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་དམིགས་པ་ལ་བྱིང་ཁོད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་
དང་བུལ་ཞིང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་
ཆོ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་རྫོགས་པ་ཡིན་.....
པར་གསུངས་སོ།།

དིང་ངེ་འཇོན་ལས་ལྷང་ཞིང་ཆེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་
བསྐྱུབ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་འཇུག་ཚལ་ནི། སེམས་ཅན་གྱིས་པའི་སྒྲོ་ཅན་འདི་

དག་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་ནམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ན་ཀུན་ཏུ་འཕྲུལ་ཞིང་། སྤྱུག་བསྐལ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་དག་ཉམས་སྲུ་སྤྱང་ངོ་སྤྲུལ་དུ་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ལ། བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་ནས། འདི་དག་ཚོས་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྤྲུལ་དུ་བསམ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོན་པ་དང་བསྟོན་པ་གསོལ་དེ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་ཆེན་པོ་གདབ་པ་དང་། སྤྱང་པ་ཉིད་དང་སྤྱིང་ཆེན་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་དག་རྒྱུ་བ་པ་ལ་འཕྲུག་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་དེ་དག་འཕགས་པ་ཚོས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་སྟོན་དང་། རྩོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ནམས་ཁྱེད་སྤྲུལ་སྤྲོ་ཚོས་ནམ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནོ།

དེ་ལྟར་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་སམ་ཐབས་ཤེས་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་ལས་ལྷན་རིང་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཅུ་གཉིས་སྲུ་འབྱུར་དེ། མོས་པས་སྟོན་པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འོ། །གནས་སྐབས་དེ་དག་ནི་གོང་མ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་སར་ནམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ཡང་མོས་སྟོན་གྱི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དྲོད་སོགས་བཞི་རིམ་གྱིས་བགྱོད་དེ། ཚོས་ཉིད་མངོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པ་ཐོག་མར་བྱང་པ་དེའི་ཚོ་བྱང་སེམས་དེ་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལས་ཐོབ་ཅིང་ས་དང་བོར་རྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དེར་མཐོང་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱི་ཙ་བཅུ་གཉིས་སྟོང་ཞིང་། ས་རྩྭ་ག

མ་ནམས་ནི་བསྐྱེས་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་དུ་སྒྲོམ་པས་སྤང་.....
 བར་བྱ་བ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་སྤོང་ངོ་། །ས་བཅུ་པོ་དེ་
 དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་
 ཉིད་རྟོགས་པས་བདག་གི་རྟོན་དང་འདྲ་བ་གཞན་གྱི་རྟོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྤྲོན་
 བ་ལ་སོགས་པ་པ་རེལ་དུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཇི་ལྟར་ལྟག་ཆུལ་དང་། ས་སོ་སོ་འི་ངོ་
 སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཆུལ་སོགས་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཡི་
 གེ་མངས་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་འདེ་ནི་སྤྲན་སྤྲམ་ཚོགས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་དག་
 རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ལས་གོང་ན་ནམ་པ་གཞན་མེད་པས་དེ་པན་ཆད་
 ས་ནམ་པར་བཞག་པ་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོད་རབ་དུ་
 དབྱེ་བ་དབག་དུ་མེད་པས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲམ་ཀྱང་བརྗོད་མི་ཉུས་སོ། །མདོར་
 བསྡུས་ན་བདག་དང་གཞན་གྱི་རྟོན་སྤྲན་སྤྲམ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་རབ་ཀྱི་མཐར་
 ཕྱིན་པ། ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་བསལ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞུགས་དེ། ཡོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པ་དང་
 སྐུ་པའི་སྐུས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་རྟོན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆུལ་གྱིས་མཛད་.....
 ཅིང་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱད་པར་བཞུགས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་
 ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ལ་
 དད་བ་བསྐྱེད་ལ། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ནམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་འབད་དགོས་པར་གདམས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་རིམ་དང་བོ་འི་མཇུག་བསྐྱ་
 བར་མཛད་དོ།།

(3) བསྐྱེམ་རིམ་བར་བ།

དེན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དེ་མཛོད་མཛོད་ཆུང་གི་རྒྱ་ཆེས་སུ་འཇུག་
 བཞིན་པ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་ཏུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དོག་པ་དང་
 ལྷན་པ་དེས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནམས་དང་རྒྱ་ནམས་ལ་མངོན་པར་བཅོན་...
 པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་
 རྣམས་པ་དང་མ་ཆང་བ་ལས་མི་འབྱུང་བར་རྒྱ་མ་ལོར་པ་དང་། མཐའ་དག་པ་བསྟེན་
 པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་ན། དེ་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་གྱིས་རི་རྒྱུད་བསྟེན་
 པ་བཞིན་ཏུ་སྟོང་རྒྱུ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཐམས་ཀྱིས་མཐར་ཐྱིན་
 པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་བསྐྱེམ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།

དེ་ལ་དང་པོ་སྟོང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུང་གི། ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 རྒྱུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་བསལ་དེ། སེམས་སྟོམས་པ་ཉིད་སྤྱོད་
 པའི་ཕྱིར་བཏང་སྟོམ་སྟོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་བྱམས་པ་བསྐྱེམ་པར་བྱ་སྟེ།
 བྱམས་པའི་ཆུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བརྒྱུན་དེ། གསེར་ཡོད་པའི་ས་གཞི་བཞིན་ཏུ་
 བྱས་ལ། སྟོང་རྒྱུ་ས་བོན་བཏབ་ན་བདེ་ཐུག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འབྱུར་
 བས་སེམས་རྒྱུད་བྱམས་པས་སྟོམ་ནས་སྟོང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུང་གི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
 སྟོང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུང་གི་རིམ་པ་དངོས་དང་། དེ་རྒྱུ་པའི་ཆད་སོགས་བསྐྱེམ་རིམ་
 དང་པོ་ལྟར་རོ།

གཞིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེམ་ཆུང་གི། དེ་ཡང་ཅ་པའི་སྟོང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུང་གི་

བོ་གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཀུན་
 རྫོབ་པ་དང་། དེས་དམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་ངོ་མོ་ངོས་བཞིན་དང་། རི་ལྟར་
 བསྐྱེད་ཆུལ་ཡལ་ཆེར་བསྐྱེད་རིམ་དང་པོ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཕྱི་མ་དོན་དམ་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས། འཛིག་དེན་ལས་འདས་པ། སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ།
 དོན་དམ་པའི་སྒྲོད་ལྷལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་དྲག་དུ་གྱས་པས་ལྷན་རིང་དུ་ཞི་
 བཞག་ནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ནལ་འབྱོར་སྐྱེད་དགོས་པ་འཕགས་པ་དགོངས་
 བ་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་མདོ་ཁྲུངས་སུ་མཛད་ནས་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞི་ལྷག་
 བཞིས་ཀྱིས་དྲིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཤིང་། སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་
 དང་། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལ་ནལ་འབྱོར་པ་ནམས་ཀྱིས་བསམ་
 བཞག་གི་ངོ་མོ་ཞི་བཞག་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་མོ་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱི་ལ་
 འབད་དེ། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཆུག་པ་ནི་གནད་
 ཀྱི་དམ་པའོ། །དོན་དེ་དག་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་དང་། དྲིང་ངེ་འཛིན་ཆུལ་
 བོ་དེ་མདོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤེ་སྒྲོད་དང་། དཀོན་བཙུགས་འོད་
 སྤྱང་གི་ལེན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་མདོ་དང་། ཡོངས་
 སུ་སུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་དེ་མདོ་ནམས་ཁྲུངས་སུ་མཛད་ནས་གྱུས་པར་……
 བསྟན་ནོ།

ཞི་ལྷག་གཉིས་བདེ་ལྷག་དུ་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་ངེས་པར་
 ལྟོས་དགོས་པས། དེ་ལ་ཞི་བཞག་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་གང་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་
 ལྷན་པའི་མཐུན་པའི་ལྷལ་དང་། འདོད་པ་རྒྱང་བ་དང་། ཚོག་ཤེས་པ་དང་།
 བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། ཆུལ་བྲིམས་ནས་པར་དག་པ་དང་།

འདྲི་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་དོག་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །ལྷག་མཐོང་
གི་རྒྱ་ཚོགས་གང་ཞིན། སྤྱི་བུ་དཔ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མང་དུ་བོས་
པ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའོ། །ཞེས་དེ་དག་གི་
ངོས་འཛིན་ཆེས་གསལ་ཞིང་གནད་བསྟུས་པ་རེ་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་ནལ་འབྱོར་...
བ་ཞི་ལྷག་གི་རྒྱ་ཚོགས་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་དེས་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་དགོས་...
པར་བསྟན་ནོ།

དེ་ལ་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། དེའི་སྒྲོར་བའི་བྱ་བར་སྤྱི་རྗེ་དང་སེམས་
བསྐྱེད་མངོན་དུ་བྱས་ནས། རྩོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་པ་དང་བསྟོད་པ་སོགས་བྱས་ལ། ལྷན་གྱིན་དུ་བདེ་བ་ལ་
ལུས་ནམ་སྤང་ཆོས་བདུན་ལྷན་དུ་བྱས་ནས། དངོས་གཞི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ལ་སེམས་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ། ཐོག་མར་ཞི་ལྷག་གི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་
ནས། ངོ་བོ་དེ་ལྷན་གྱི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་དགོངས་འབྱེལ་ནས་
གསུང་བ་ལྟར་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བརྒྱས་དེ་དེ་ལ་སེམས་ཉི་བར་བཞག་པ་དང་།
ནམ་བཤུ་གཅིག་དུ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་སོགས་གང་ལ་འདྲི་པའི་དམིགས་...
པ་དེ་ལ་ཕྱི་ཕྱིར་ཞིང་རྒྱན་དུ་སེམས་བཞག་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཞི་གནས་
སྐྱོམ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་འགོག་ཚུལ་དང་དེ་གྲུབ་པའི་ཚད་བཅས་སལ་ཆེར་.....
བསྐྱོམ་རིམ་དང་པོ་ལྟར་གསུངས་སོ།

ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ། དེ་སྐྱོམ་དགོས་པའི་འཐད་པ་ནི།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་དངོས་སམ་རྒྱུད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་...
པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞིལ་བ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོགས་ན་སྤང་

བ་བྱང་བས་སྤྲོད་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་ལྷ་བ་ངན་པའི་དྲ་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་...
 འགྱུར་ངོ། །དེ་ལྷ་བས་ན་ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅལ་བར་བྱ་ཡི། ཞི་གནས་ཅན་གྱིས་ཆོག་པར་
 འཛིན་མི་རིགས་པར་བརྟན་ནོ།

ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་དངོས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གང་ཟག་
 དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྒྲོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་གསུངས་པ་ལྷར་བདག་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚལ་འདི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 སྤྲོད་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་
 པ་ནམས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདི་ལྷར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གང་
 ཟག་ནི་སྤང་བོ་དང་གཅིག་པ་དང་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟག་པ་བ་དང་།
 གཅིག་ཕྱ་བ་དང་བཞེད་དུ་མེད་པ་སོགས་སུ་མི་རྒྱུད་པའི་ཚལ་ལེགས་པར་བརྟགས་
 ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་སྤང་ཁམས་སྟེ་
 མཆེད་ནམས་ལས་གང་དག་གཞུགས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དོན་དམ་པར་
 སེམས་ལས་གྲུད་ན་མེད་ཅིང་། སེམས་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མའི་
 ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་
 དབྱེད་ངོ། །དེ་ལྷར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམ་པར་དབྱེད་དེ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངེས་པར་མི་འཛིན་པ་དེའི་ཆོ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དྲིང་
 འཛིན་ལ་འཕྱག་དགོས་པར་གསུངས་སོ།

དེ་ཡང་འདིར་གནད་དུ་ཆེ་བ་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་
 བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་མི་སྒྲོམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་...

ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པར་བྱད་པས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་ནམ་པར་དོག་པ་ནམ་ཡང་མི་.....
 ལྷོག་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་དོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེས་ན་པདུན་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་དོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་.....
 ཤེས་ཀྱི་མེས་ནམ་པར་དོག་པའི་བྱད་ཤིང་མཐའ་དག་སྟེག་པར་བྱ་ཞིང་། ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བདེགས་ནས་མི་དམིགས་
 བར་བསམ་གཏན་བྱེད་པ་དེའི་སྤྱིར་ཤེས་རབ་མཚོག་གི་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 དོན་འདི་དག་འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་སྟེན་དང་། ནམ་མཁའ་མཛོད་དང་།
 གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་དངོས་སུ་ལྷུང་འདྲན་མཛོད་པ་
 དང་། ཞལ་འཕངས་མཛོད་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཟུན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་ཞིང་འདུག་པའི་ཚོ། བར་སྐབས་
 སུ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་ནམ་པར་གཡེང་བ་སོགས་.....
 འགལ་ཀྱིན་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་དང་། དེ་དག་སེལ་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་བསྒྲོམ་རིམ་རང་
 བོ་དང་འདྲ་ལ། འདྲིར་སེམས་མཉམ་པར་བྱགས་པ་ལ་བརྩལ་བར་བྱས་ན་ནམ་
 བར་གཡེང་བ་དང་། བྱིང་བར་གྱུར་པ་ལ་བརྩལ་བར་མ་བྱས་ན་ཤིན་དུ་བྱིང་བས་
 ལྷག་མཐོང་མེད་པར་སེམས་དཔྱུས་ཡོང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་བྱིང་གོད་ཀྱི་
 དབང་དུ་གྱུར་ན་གཉིན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་པར་བྱགས་པ་
 ལ་གཉིན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའམ་བརྩལ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་
 སྒྲོམ་པས་ཤེས་རབ་ཤེས་ཆེ་བའི་ཆེ་ཞི་གནས་བསྒྲོམ་པ་དང་། ཞི་གནས་ཤེས་
 ཆེ་བའི་ཆེ་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་དང་། ལུས་ལ་གཞོད་པར་གྱུར་པའི་ཆོ་འཛིག་
 ཉིན་མཐའ་དག་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་སོགས་ནམ་པར་དོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་།

ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་
སྒྲིམ་པ་ནི། ‘དོན་རབ་དུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དེ།’ འཕགས་
ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཞལ་འཕངས་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་
བསྟན་ན།

རྗེས་ཐོབ་དུ་བསམ་པ་ཇི་ཉུ་བྱས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བྱ་ཆེན་པོ་དག་
ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་པལ་ཆེར་བསྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་དང་འདྲ་ལ། འདིར་སྤྱོད་པ་ཉིད་
དང་སྤྱོད་ཇི་ཆེན་པོ་འི་སྤྱོད་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་……
ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པའི་བསམ་གཏན་དེས།
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་……
ཡིན་པ་འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷན་པའི་མདོ་ཁྲངས་སུ་བྱངས་ནས་……
བསྟན་པར་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་ཐམས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་བྱེད་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་།
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་

-
1. འདིར་“ནམ་གྱར་མཚོག་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་”ཅེས་ག། ལྷང་ཇི་ཆེན་པོ་དང་། ལྷང་ཆབ་ཀྱི་
སེམས་དང་། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་གྱི་ཚོགས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནམ་པ་མཚོག་དུ་
བྱུང་པ་གྱར་དང་ལྷན་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐ་མེད་ཀྱི། འཕགས་པ་གཙུག་ན་
རིན་པོ་ཆེས་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། “དེ་ལ་ནམ་པ་གྱར་གྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། ལྷན་པ་མ་ཚང་པ་མེད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཚང་པ་མེད་པ།” ཞེས་སོགས་པ་
རིམ་དུ་ལྷན་པ་ནམས་དང་། ཚད་མེད་བཞེད་དང་། ལྷང་ཆབ་ཀྱི་སེམས་དང་། བསྐྱ་བའི་
དངོས་པོ་བཞེད་དང་། ལྷང་ལྷོགས་སོ་བདུན་སོགས་ལ་སྤྱར་ནས་ལྷན་པར་གྲུབ་སོ།།—

(རྩི་—བཀའ་—དཀོན་བརྟུགས་‘ཆ’ 220)

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་བཀའ་བསྟུལ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་...
 གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབས་ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱོད་པོས་ཟིན་
 བའི་རྒྱལ་པོ་ནམས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
 ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་...
 བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱས་གྱིས། ཐབས་ཤེས་ཕྱོགས་རེ་བའི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབའ་ནམས་གྱིས་འཛིང་བའི་གནས་སུ་གཟེགས་པ་དང་། སྤྱིན་ཞི་གང་ཅུང་གི་
 མཐར་ལྗང་བ་ལས་མ་འདས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབས་ཐབས་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བསྐྱབ་ན་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་མི་གནས་...
 བའི་བྱང་འདས་ཐོབ་ཀྱས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་ནི་འཁོར་བར་མི་ལྗང་ལ།
 ཐབས་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་ནི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་ལྗང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ནི་
 དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་རྒྱས་པར་བརྟུན་པ་དང་།
 དཀོན་བཅེགས་འོད་སྤྲུང་གི་ལེབ་ཀྱིས་གཡུ་མགོ་འི་རིས་ཀྱིས་བ། དབལ་མཚོག་
 དང་བོ། གྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ། ཚོས་བཅུ་པའི་མདོ།
 ནམ་མཁའ་མཛོད་དང་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་སྤངས་ནས་རྒྱས་...
 བར་བསྟན་ཏོ།

མོསས་པས་ཐབས་ཤེས་རྒྱུ་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་ཆུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སྟོ་
 ནས་འཛིག་དེན་ལས་འདས་བ། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པའི་
 སྟོད་ཡུལ་གྱི་ལམ་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐབས་བསྟན་

པའི་དུས་ན་ཡང་སྐྱེ་མ་མཐན་བཞིན་དུ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོར་པ་
ལ་བཏེན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་།
བདུན་བདུལ་བའི་ལུང་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ནམས་ཁྲངས་
སྤྱད་པས་ནས་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

ཐབས་ཤེས་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཡུན་རིང་དུ་བསྒྲུབས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་.....
འབྲུབ་ཚུལ་སྤྱིར་བཏན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་རྗེ་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་
ཐབས་ཀྱིས་མཐར་སྤྱོན་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས། ཆོ་འདྲི་ལ་གཏོན་མི་ཟ་བར་
ཁྱད་པར་དུ་འབྱུར་དེ། མི་ལམ་ན་དག་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་མཐོང་
བར་འབྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་དེའི་གནས་ངན་ལེན་བྱང་བ་དང་།
ལྷས་སེམས་ལས་སྤྱད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་རྩུབ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་དང་། འབད་མི་དགོས་པར་བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་པན་ཡོན་ཚད་མེད་པ་མདོ་ལས་.....
གསུངས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དགོས་པར་གསུངས་སོ།

ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གོམས་པ་རབ་གྱི་མཐར་སྤྱོན་པར་བྱུར་...
པའི་འབྲས་བྱའི་ཁྱད་པར་རྗེ་བྱ་བ་ཞེས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
རྟོག་པའི་བྱ་བ་མཐར་དག་དང་བྲལ་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཤིན་
དུ་གསལ་བར་རྟོགས་པ། དྲི་མ་མེད་ཅིང་མི་གཡོ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་ཉིད་འབྱུང་བས་དངོས་པ་ནི་.....
མཐར་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྤྱི་སྟེས་

བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་བྱགས་བ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་
གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འོག་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་དང་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དོགས་བ་ལ་གནས་བ་དང་། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་སོགས་མན་
ཡོན་མཐའ་ལས་སོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་ཉི།
འཕགས་བ་ལང་ཀར་གཤེགས་བ་ལས་བསྐྱེད་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ས་དང་པོར་བྱུང་བ་དེས་ཕྱིས་སྒྲིམ་བའི་ལམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲིམ་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་བ་བསགས་བ་ཕྱ་བ་བས་
ཀྱང་ཆེས་ཕྱ་བ་ནམས་སྤངས་ནས། ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་གོང་མ་གོང་མ་ནམས་
ཐོབ་བའི་ཕྱིར་ས་འོག་མ་ནམས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་བའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བར་ལ་བྱགས་ནས་ཐམས་ཅད་མཆེན་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་ཅིང་……
དགོས་བ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་བའི་དམིགས་བ་ཐོབ་བར་གསུངས་སོ། །

ཆོགས་གཉིས་བསྒྲུབས་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
འབྲས་བུའི་བྱུང་བར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་ཇོཏ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོཏ་བ་སྐྱ་
བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་གྱི་དབལ་ལ་མངའ་བཞེས་གིང་། ཐམས་ཅད་མཆེན་བ་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་བྱགས་བ་ན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཉོར་བུ་ལྟ་བུར་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་
ཉེ་བར་འཛོལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་ནི་ལྷན། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་འབྲས་
བུ་ཡོད་བར་ནི་མཛད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འི་རང་བཞིན་དུ་ནི་གྱུར། ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་བའི་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་དག་དང་ལྷན། སྤྱལ་བ་དབག་དུ་མེད་བ་དག་གིས་
འགྲོ་བ་མ་ལུས་བའི་དོན་ནམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མཛད། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་

ཚོགས་པ་མ་ལུས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་ནི་གྲུང་། བག་ཆགས་དང་བཅས་
 པའི་ཉེས་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་བསལ་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐར་
 གཏུགས་པར་བཞུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་
 སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་འབྱུང་གནས་ལ་དད་བ་.....
 བསྐྱེད་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་འབད་དགོས་པར་གདམས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱོམ་རིམ་བར་པའི་མཆུག་བསྐྱོ་...
 བར་མཛད་དོ།

(3) བསྐྱོམ་རིམ་ཐ་མ།

འདིར་རྟོག་གི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་མདོ་སྔའི་ཚལ་ལ་བྱུགས་ཟིན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པར་མཛད་དེ། དེ་ལ་བཙུང་ལྷན་འདས་
 གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐ་དད་པ་དབག་དུ་མེད་པ་ཞིག་བསྟན་པར་མཛད་པ་ལས། ཞི་
 ལྷག་གཉིས་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་པ་དང་། ཞི་གནས་གྱིས་དམིཌ་
 བ་ལས་སེམས་མི་གཡོ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་
 བཞིན་རབ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་སྤོང་བར་བྱེད་པས་ཞི་གནས་
 དང་ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།

དེ་ལ་བཙུང་ལྷན་འདས་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་དངོས་...
 བོ་བཞི་བསྟན་དེ། རྣམ་བར་མི་རྟོག་པའི་གཞུགས་བརྟན་དང་། རྣམ་བར་རྟོག་
 པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་བརྟན་དང་། དངོས་བོ་འི་མཐའ་དང་། དགོས་
 པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དང་བོ་ནི། ཞི་གནས་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུང་

བརྟན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་མཁུན་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ཀྱང་། ཡང་དག་
 པའི་དོན་ལ་ནམ་པར་དོག་པ་མེད་པས་ན་ནམ་པར་མི་དོག་པའི་ཀུན་གྱི་མཁུན་པ་བརྟན་.....
 ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷག་མཐོང་གིས་ཀུན་གྱི་མཁུན་པ་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་
 དེའི་ཚེ། ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་ནམ་པར་དོག་པ་
 དེ་ན་ཡོད་པས་ན། ནམ་པར་དོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཀུན་གྱི་མཁུན་པ་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །
 གསུམ་པ་ནི། ཀུན་གྱི་མཁུན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་དོགས་པ་ནི། དངོས་པོ་འི་མཐའ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 དོགས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆོ་དངོས་པའི་མཐའ་ཁྲིམ་དུ་ཆུད་པས་ན་ས་དང་པོ་
 ལ་དངོས་པོ་འི་མཐའ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲིམ་པའི་
 ལས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་ལྷག་མ་ནམས་རིས་གྱིས་བབྱེད་དེ། གང་གི་ཆོ་སྒྲིབ་པ་
 མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པ་
 ཞེས་བྱའོ།

དམིགས་པ་བཞི་པོ་འདིས་ཅི་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞི་ལྷག་གཉིས་བསྒྲུབས་
 པ་ལས་དངོས་པོ་འི་མཐའ་ལྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་དོགས་པ་
 དང་། དེ་བསྒྲུབས་པ་ལས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལྟེ། ལྷག་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཆོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 ཐོབ་པར་བསྟན་ནོ།

འབྲས་བུ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒྲིམ་
 དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་བྱིས་ནམ་པར་དག་པ་སོགས་ཞི་ལྷག་གི་རྒྱ་ཚོགས་

ནམས་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱིང་ཆེ་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
 བ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཤང་། དེ་ཡང་བསྒོམ་རིམ་བར་བ་སོགས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་
 སྒོམ་པའི་ཆོ་ལུས་ནམས་སྤང་ཆོས་བདུན་ལྟན་གྱི་སྒོ་ནས། བྱམ་བར་སྦྱོར་བ་དང་།
 བསྐྱམ་བར་གྱུར་བའི་ཆོས་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་དང་། རིགས་
 པའི་ནམས་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་
 ལ་ཡབ་ཏེ། ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་ཚུལ་དང་། བྱིང་གོད་ལ་སོགས་པའི་འགལ་
 ཀྱིན་སེལ་ཚུལ་དང་། ཞི་ལྷག་འགྲུབ་པའི་ཚད་དང་། བྱིང་གོད་དང་བྲལ་ཞིང་
 མཉམ་པར་བྱགས་ན་རང་གི་ངང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་གསལ་བར་འཇུག་
 པ་དེའི་ཆོ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་
 སོགས་གསུངས་སོ། །

ཞི་ལྷག་གཉིས་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཆོ་ཅིག་ཤོས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང་། གཉིས་
 ཀ་མཉམ་པར་བྱགས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ་ཆེ་སྤྱིད་དུ་ལུས་སེམས་ལ་གཞོད་པར་མ་
 གྱུར་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཉིང་
 ངེ་འཛིན་ལ་བར་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་དུག་དང་། དེ་དག་གི་གཉིན་པོ་སྤོང་བའི་
 འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྒོམ་ཚུལ་དང་། ལུས་སེམས་ལ་གཞོད་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ་ཆེ་
 ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལྷང་བའི་ཆོ་དང་། ཇེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་
 གྲུབས་སུ་བསམ་པ་ཆེ་ལྟར་སྤྱང་བ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཀྱ་ཆེན་པོ་
 ལ་ཆེ་ལྟར་སྦྱོབ་ཚུལ་སོགས་ཡལ་ཆེར་བསྒོམ་རིམ་དང་བོ་དང་། བར་བ་བཞིན་
 བསྟན་ཅིང་། འདྲིར་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་ཡན་པ་དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་
 ཐབས་སྒྲིན་མེད་པ། སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་མི་གནས་པའི་བྱང་

འདས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚལ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་...
སྒྲོབ་ཚལ་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་མདོ་དང་། གྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་
ནམས་ཁྱད་སྤངས་སུ་དྲངས་ནས་བསྟན་ནོ།

དེ་ལྟར་ཇིས་ཐོབ་དུ་ཚལ་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་གསོག་ཚལ་ལས་...
འབྲེས་དེ། གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་ནམ་པར་དོག་པས་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བ་དང་མི་
དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ནམ་པ་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་
བྱ་བྱོང་ཞིང་འཁོར་བ་ན་འཁོར་རོ། གང་དག་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཞིང་ཅི་ཡང་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
སོགས་ལོག་པའི་ལས་ལ་ཡོངས་སུ་འབྱུན་པ་ཀྱང་ནག་ཏུ་གྱུར་གྱིས་སྤེལ་བའི་ལྟ་བ་
ངན་པའི་ཚང་ཚོང་སྤྱུག་པོ་མཐའ་དག་གྲི་མ་མེད་པའི་ལྷང་དང་རིགས་པའི་མཚན་...
རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྤྱད་དབྱང་ཚལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་པ་ལས་སྤྱོགས་
ཅས་གོང་དུ་སྒྲུབ་ཟིན་པས་འདྲིར་མ་སྒྲུབ་སོ།

དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཙ་བ་ནི་སོ་སོར་དོག་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་
པས། དེ་སྤངས་ན་ཙ་བ་བཅད་པ་ཡིན་པས། ཚོས་རབ་དུ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དམ་པ། འཇིག་རྟེན་
དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་མཐའ་དག་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་པས་ན། ཐོག་པ་ཆེན་པོ་སྤང་བ། ཐོས་བ་ལྷུང་བ། བདག་གི་ལྟ་བ་
མཚོག་དུ་འཇོག་པ། སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས་པ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚལ་མ་དོགས་པ། བདག་སྤང་བར་བྱས་ནས་

གཞན་ཡང་སྤང་བར་བྱེད་པ། རིགས་པ་དང་ལྷང་དང་འགལ་བའི་དྲུག་གིས་
བདེ་བའི་ཆོག་ནི། མཁས་པ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཟས་དྲུག་ཅན་བཞིན་
དུ་རྒྱང་རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་སོ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་དག་གིས་ཐབས་དང་
ལུན་པའི་ཤེས་རབ་བསྟན་པས། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཤིན་དུ་
མཁས་ཤིང་། སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ། །དེ་ལས་གཞན་
དུ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་ན་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་.....
འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་ངོ། །
དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོས་ནམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་.....
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་སློབ་པ་དེ་ཉིད་གནད་ཀྱི་དམ་པར་.....
བརྟུང་ནས། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
སློང་དོགས་དང་བསྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་། ནམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་པས། ཡེ་ཤེས་དེ་འདོད་པས་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལུགས་འབྱུང་ཐོག་གི་སློན་ནས་བདག་
མེད་པའི་དོན་ལ་སློབ་པ་རྒྱས་པའི་ཐབས་ལན་གཅིག་ས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་
དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དབལ་ནམ་པར་རེལ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་འི་མདོ་དང་། མདོ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་
སྤྱན་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་ཆངས་པས་ལྷས་པ་མདོ་ཆན་ཇི་སྟེད་ཅིག་
ཁྲངས་སུ་དྲངས་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་ནོ།

ཡང་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཟེར་བ་དེ་ནི་ལས་ཟད་ནས་གྲོལ་བར་
 གླུ་བའི་ཕྱ་ཕྱེགས་པ་ཀུན་དུ་འཕྲོ་བའི་ལྷ་བ་འདོད་པར་འདུག་པས་དེ་མི་འཐད་དེ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་ཉོན་མེད་ས་ཟད་ནས་གྲོལ་བ་ལས། ལས་ཟད་
 ནས་གྲོལ་བ་མེད་དེ། ཐོགས་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་ལས་མཐའ་ལས་གིང་།
 ལས་མི་དགེ་བ་དགག་པའི་ཆོ་དགེ་བའི་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་དགག་དགོས་དེ་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད་པས་དགག་བསྐྱར་དུ་བྱས་ན་ཡང་མི་ཅད་དེ།
 བདག་འཛིན་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གིས་བསྐྱར་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་...
 འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནམས་ཀྱི་དགེ་བའི་
 ལས་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་གྲུང་བ། ཟག་བཅས་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་དེ་དག་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་...
 མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེས་བཅུ་པའི་མདོ་དང་དཀོན་བཅེགས་འོད་སྤང་གི་
 ལེབ་བྱངས་སུ་མཛད་ནས་བསྟན་ནོ།།

གཤམ་དེ་གྲོལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ལ་ལས་ཟད་དགོས་ན། སངས་བྱུས་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། འཁོར་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
 སོགས་སྤྱན་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པ་ལ་སོང་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་དག་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དགེ་བའི་
 ལས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་ཀུན་དུ་མི་ཕྱོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཁྱད་རིང་དུ་བསྐྱངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆུལ་དེ་ནི། མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་
 པས་བསྟན་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་། མདོ་ཀུན་ལས་བདུས་

བ་དང་། ཡུང་པོ་གསུམ་ཡོངས་སུ་བསྡེས་བ་དང་། ཚངས་པ་བྱུང་བར་སེམས་
 ཀྱིས་ཉུས་བ་མདོ་ཚན་རྩིས་ཅིག་དང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་སོགས་བྲངས་ནས་རྒྱས་
 བར་བསྟན་དོ།

མདོ་སྡེ་དེ་དག་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་འདྲུ་ཤེས་ཅན་གྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། ། ཞེས་སོང་གསུངས་པ་ནི། སྤྱིན་ཅི་ཡོག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་
 ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཡོངས་སུ་མ་དག་སྤྱིན་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་ཀྱི། སྤྱིན་པ་ཐམས་
 ཅད་དགག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤོན་སྤོབ་
 པ་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བ་སོགས་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནམས་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་སོགས་ཀྱིས་དགག་དགོས་
 པ་ལ་ཅིའི་སྤྱིར་དགག་པར་མ་མཛད་ཅེས་སོགས་ལྟར་དོན་གྲུ་དུ་མི་བཀྱི་བའི་སྤྱིར་
 ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་དགག་བཞག་གིས་མཐའ་བཅན་པར་མཛད་དོ།

དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གོང་བྱིར་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་ས་
 དང་པ་རྒྱུ་སྤྱིན་པའི་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འཇུག་སྒོ་གཞན་མེད་པས། པ་
 རྒྱུ་སྤྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་
 དུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྩེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ལས་སྒོས་པ་ལས། གཅིག་ཁོ་ནས་
 ཚིག་པར་འཛིན་པ་ཆེས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་...
 རྒྱས་པ་དང་། མདོ་ཀྱན་ལས་བདུས་པ་དང་། གཙུག་ལྷན་རྒྱུ་སྤྱིན་པ་ཅེས་ཉུས་
 པ་དང་། དཀོན་བཅེགས་འོད་སྤྱང་ལེབ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་
 མདོ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་མཛད་དོ།

1. བར་སྤྱིན་ཐིག་པའི་དང་ལས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་དོ།

དེ་ལྟར་ཐམས་དང་ཤེས་རབ་ལ་དྲལ་དུ་གྱུས་པས་ལྷན་རིང་དུ་གོམས་པར་...
 བྱས་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དེས་གྱིས་དག་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བསྐྱོམས་པ་...
 རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོག་པའི་ང་
 བ་མཐའ་དག་དང་བུལ་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་དུ་གསལ་བར་རྟོགས་པ་དངོས་
 བོ་འི་མཐའ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་ས་
 གོང་ས་ནམས་རིས་གྱིས་སྤངས་ནས། བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་
 དག་ཟད་དེ། ཆགས་ཐོགས་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ལ་མངའ་བ།
 ཡོན་ཏན་ས་ལུས་པའི་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སྟེ་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུབ་པའི་...
 དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་མཆུན་པ་ཉིད་ཐོབ་
 པར་འདོད་པ་སྟེ་ཞང་མཛངས་ལ་གྱུ་ཆེ་བའི་ནམ་དབྱེད་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་...
 ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལམ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་དགོས་པར་གདམས་པ་དང་། དགོ་
 བ་བསྟོ་བ་བཅས་ཀྱི་བསྐྱོ་ནས་བསྐྱོམ་རིས་ཐ་མའི་མཆུག་བསྟུ་བར་མཛད་དོ།

༥ གསུམ་ལ། ཞར་བྱང་འཕྲོས་རོན་ཚུང་ཟད་བཤད་པ།

(༡) བསྐྱོམ་རིས་གསུམ་མཛད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

དེ་ཡང་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་བྱས་ན། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
 སྤང་ལྷེ་བཅན་གྱིས་མཁས་མཆོག་ཀམ་ལ་ཤི་ལར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་
 གྱིས་བདག་མེད་པར་གདན་ལ་འབབ་ཚུལ་དང་། དོན་དེ་ཉིད་ལྟན་ཐོག་གཅིག་
 དུ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བུ་རི་ལྟ་བུ་མཆིས་ཞེས་
 དྲི་བ་གསུམ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་བསྐྱོམ་རིས་གསུམ་རིས་པ་བཞིན་མཛད་པར་གསུངས་

སོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐྱོམ་རིམ་ཐ་མར་དང་བོ་གཉིས་ལ་ལྟོས་དེ་འབྲས་བུའི་ནམ་
 བཞག་རྒྱས་ཅམ་ཞིག་བསྟན་དགོས་པ་ལ་དེ་མ་བསྟན་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
 བ། བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བསྐྱོམ་རིམ་གསུམ་བསྟན་བཅས་གཅིག་གི་ཆ་
 འས་སུ་གྱུར་པའི་ལེའུ་འམ་རབ་བྱེད་དང་གཉིས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་རང་
 མཚན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་གདུལ་བྱ་ལས་ལ་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་གཟིགས་ནས།
 རྒྱས་བསྐྱུས་དང་། གཙོ་ཆེ་ཆུང་ཅམ་ལས་གསུམ་ཀར་ལས་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་
 ཆ་ཆང་པ་རེ་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

གལ་དེ་བསྐྱོམ་རིམ་ཐ་མ་ལྟ་བུ་གཞུང་རང་མཚན་པ་ཞིག་གི་ནང་སྒྲིང་གཞི་རྒྱ་
 རྒྱན་སོགས་འབྲེལ་བ་ཆེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་བཞག་གང་ཡང་མ་བསྟན་པར་འབྲས་བུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཐོལ་བུང་བཞེན་པར་བསྟན་ན།
 རྒྱུ་བོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བསམགས་རྒྱལ་ཤིན་དུ་ཆུང་ཞིང་། མདུན་གྱི་ཕྱོ་སྟོད་སོར་
 མངོན་སུམ་གྱི་སྟོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ནམས་ལས་སྐྱོག་དུ་གྱུར་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་
 འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ཡང་ཡིད་ཆེས་རྒྱ་བཞག་ནས། འདི་འདྲ་བའང་ཡོད་སྲིད་སྟུམ་
 པའི་དྲོགས་པ་ཅམ་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་མེད་པ་དག་ཇི་ལྟར་ཇིས་སུ་
 འཛིན་ཀུས་སམ། དོན་དེ་འདྲ་བ་དག་ལ་དགོངས་ནས་གཞུང་རང་ཚན་པ་མང་པོར་
 གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་གྱི་ནམ་བཞག་ཆ་ཆང་བ་སྟོན་པ་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་ཐོལ་
 བུང་དུ་བསྟན་པ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་འཛིག་དེན་དུ་བྱོན་པའི་ཆོན་ཡང་། རྒྱ་
 འབྲུང་མ་ཐག་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཤ་སྟག་མི་སྟོན་པར། ཐོག་མར་ཡིག་
 ཅིས་སྟོབ་པ་དང་། ཁྱིམ་ལས་རབ་དུ་བུང་བ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱད་པ་སོགས་
 མཛད་ནས་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་གནད་གང་ལ་བྱག། དེ་

བཞིན་དུ་སྒྲིམ་བྱ་དམ་བ་བསམ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱོན་པ་ཐམས་ཅད་...
 ཀྱང་། སྔོན་བྱོན་སྔོན་པའི་ནམ་ཐར་དང་། ཇེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་
 བྱེད་ཚུལ་གྱི་ལས་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་བཟུན་པའི་ཆེད་དུ་གྲུལ་བཟུན་ཡོངས་རྒྱལ་ལ་
 རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་མཁས་ཚུལ་བཞེས་པ་ལས། ལྷ་མེད་རང་བྱུང་ལྟ་བུ་
 མི་མཛད་པ་འདི་དག་རབ་འབྱིང་ཐ་མའི་སློབ་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལས་ལ་བཀྲི་བའི་...
 ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་མངོན་ནོ།

གཞུང་དོན་བཟུན་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བརྟགས་ན་བསྐྱོམ་རིམ་གསུམ་མཛད་...
 དགོས་པའི་སྒྲུ་མཚན་འདི་ལྟར་སྤང་ཤེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ལ་འཇུག་
 པའི་དེན་གྱི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་བ་དང་། ལས་ལ་འཇུག་བཞིན་བ་དང་།
 ལྷགས་ཟིན་པ་གསུམ་གྱི་སློབ་མཐོ་དམན་དང་བཟུན་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་དུ་...
 མངོན་ཏེ། བསྐྱོམ་རིམ་དང་པོ་དེ་སྐབས་སུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཤེ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཡི།

ཚུལ་དབྱེད་ལས་ནི་དང་པོ་བ།

དེ་ལས་བཅམས་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ཡི།

རིམ་པ་མདོ་ཙམ་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་གདུལ་བྱ་ལས་དང་

པོ་བ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ཐོག་མར་སྤྱིང་ཇེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིམ་ཚུལ་གྱིས་པར་...
 བཟུན་ནས། དེ་ནས་གཙོ་བོ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲིམ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་
 མེད་པའི་ལྟ་བ་གདན་ལ་དབབ་ཚུལ་དང་། དེ་ནི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ས་ལས་གྱི་
 རིམ་པ་དང་བཅས་པ་གྱིས་པར་བཟུན་ནོ།

བསྐྱོམ་རིམ་པར་བའི་སྐབས་སུ་“ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་ཚུལ་གྱི་རིམ་སུ་

འཇུག་པ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱེམ་པའི་རིམ་པ་མདོར་བཤད་དོ།” །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་བཞིན་པ་དེ་དག་གི་སྤྱིར་དུ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་
 རྒྱ་རྒྱུན་ངོས་བརྒྱུད་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་གཙུག་པོར་བསྐྱེམ་དགོས་པ་དང་། དེ་བསྐྱེམ་པའི་ཚུལ་ཡང་། ཞི་ལྷག་
 གི་རྒྱ་ཚོགས་མཐའ་དག་ལེགས་པར་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་ལྟན་ཐོག་གཅིག་
 ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱེམ་ཚུལ་གྱིས་པར་བསྟན་ནོ།

བསྐྱེམ་རིམ་པ་མའི་སྐབས་“ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེལ་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་
 ནམས་ཀྱི་སྤྱིར་བསྐྱེམ་པའི་རིམ་པ་མདོར་བཅུད་པར་བྱའོ།” །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཆེན་པ་སྒོ་ཁ་མཐོ་བ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་སྤྱོད་འགྲོ་སྤྱིང་རྗེ་དང་
 སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མ་མཛད་པར། རྒྱལ་བས་དྲིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་
 ཡས་པ་ཞིག་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གཉིས་སུ་འདུས་པས་དེ་གཉིས་བསྐྱེམ་
 དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་དགོངས་འབྱེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དམིགས་པའི་
 དངོས་པོ་བཞི་ལྟེ། རྣམ་པར་མི་དོག་པ་དང་། རྣམ་པར་དོག་པ་དང་བཅས་
 པའི་དམིགས་པ་དང་ལྟན་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་
 མཐའ་ལྟེ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་དོགས་པའི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ཚུལ་དང་། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་
 སྒྲིན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྗེ་ལྟར་ཐོབ་ཚུལ་བསྟན་པར་……
 མཛད་དོ།

དེ་ལྟར་བསྐྱེམ་རིམ་གསུམ་ཀའི་ནང་བཅུད་བྱ་མཚུངས་པ་རྗེ་སྤྱིད་ཅིག་བསྟན་
 པ་ལ་ལ་མཚན་དང་། མི་འོས་པ་སྤྱེ་གཞི་གང་ཡང་མེད་དེ། དུམ་གྱི་མདོ་

ནམས་སྤྱི་འགྲེམ་ཀྱང་བརྒྱུ་ཅ་བརྒྱུད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་
དེན་གྱི་ཁ་སྐད་ལ་ཡང་གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་དན་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྒྱ་ཚར་
གྱི་དཔེ་ལྟར་དགོས་པ་མཉན་དུ་བྱུང་བ་ཆེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

(༢) བསྐྱོམ་རིམ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ལེགས་སྦྱར་མ་དཔེ་རྟེན་ཚུལ།

མཁས་མཆོག་ཀམ་ལ་ཤྲི་ལས་མཛད་པའི་བསྐྱོམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
ལས་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་དང་གི་དུས་སྤྱི་ཡང་ལེ་ཁྲ་སྦྱར་སྟེ་ཐོག་ལ་པལ་ཆེ་་་
ཉམས་མེད་རྟེན་སོན་བྱུང་ཡོད་པ་ལས། བསྐྱོམ་རིམ་དང་པོ་ནི་ཨི་ཏེ་ལའི་མཁས་
བ་ཏུ་ཅི་ཞེས་བ་དེ་རྟེན། ཕྱི་ལོ་༡༩༣༦ ལར་བོད་ནང་བསྐྱོད་སྐབས་སྤོས་ཁང་དགོན་
བར་བཞུགས་པའི་ཀྱུ་དཔེ་ཤིང་ལོ་འི་ཐོག་གིས་བ་ཞིག་ལག་སོན་བྱུང་ཡོད་ཅིང་།
དེའི་དབྱེ་ཤོག་མ་ཚང་ཡང་ངོས་གཉིས་བར་‘དབྱེ་མའི་བསྐྱོམ་རིམ་’ ཞེས་ཡིག་རྒྱང་
འཁོད་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་བོད་དཔེ་སྦྱར་མ་དང་ཞིབ་བརྒྱུར་བྱེད་སྐབས་བསྐྱོམ་རིམ་་་
དང་པོ་ཡིན་པར་ར་འབྲོད་བྱུང་ནས་ཕྱིས་སྤྱི་མཁས་བ་དེས་སྤྱིང་བཞེད་དང་བཅས་
རོམན་ཡིག་ཐོག་དུ་སྦྱར་འདེབས་བྱས་ཡོད། རོམན་ཡིག་ཐག་དུ་ཡོད་པའི་ཀྱུ་
དཔེ་དེ་དང་བོད་པའི་སྦྱར་མ་གཉིས་བརྒྱུར་ནས་སྦྱར་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་དབྱེ་ཤོག་་་་
གཅིག་མ་ཚང་བ་ཅས་དུ་མ་ཟད། ཞབས་ནའང་ངོས་ཤོག་བྱེད་ཅམ་ཚང་མེད་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་འདྲན་མཛད་མཚམས་མི་མཐུན་བ་དང་། ངོས་ཤོག་རེ་རྒྱང་གི་
གཞུང་དོན་བསྟན་མཚམས་མི་མཐུན་བ་སོགས་ཁྱེད་པར་ཆེ་སྟེད་ཅིག་མཆིས་སོ།

བསྐྱོམ་རིམ་ཐ་མ་ཡང་གོང་སྤོས་མཁས་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཅུ་སྤྱ་ནས་རྟེན་སོན་་་་
བྱུང་ཆེས་རོམན་ཡིག་ཐོག་དུ་སྦྱར་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ངོས་ནས་རོམན་

ཡིག་ཐོག་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་དཔེ་དེ་གཉིས་ལེགས་སྤྱར་གྱི་ཡིག་ཐོག་དུ་ཕབ་བཤུས་
 དང་འབྲེལ་བོད་པའི་སྤྱར་མ་ཁག་དང་བསྐྱར་ནས་སྤྱར་ཞིབ་བྱེད་སྐབས། གཞུང་
 འདི་དག་གི་ཐོག་མའི་ལེགས་སྤྱར་མ་དཔེ་གིང་ལོ་འདི་ཐོག་གྲིས་པ་དེ་དག་གི་ཡིག་
 གཞུགས་ཆེས་རྙིང་པའི་དབང་གིས་ཡིག་ངོ་གཤམ་དཀའ་བ་དང་། གིང་ལོར་
 ཆག་སྟོན་དང་། ཅུལ་བ་དང་། འབྲས་ཟེས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས།
 གསར་དུ་ཕབ་བཤུས་སྤྱར་འདེབས་བྱས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་། མགོ་མཇུག་མ་ཚང་
 བ་དང་། ཆོག་དོད་ཆད་བ་དང་། ཆོག་གི་གཅོད་མཚམས་དང་ལྷང་འདྲན་
 འཛོག་མཚམས་མི་མཐུན་པ་སོགས་ཁྲད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་མང་པོར་རྒྱ་དཔེ་ལས་བོད་དཔེ་དག་པ་དང་འཕྲད་ཆེ་བ་ཡོད་
 ཅིང་། སྤྱིར་རྒྱ་དཔེ་དང་བོད་དཔེའི་དབར་ཁྲད་པར་མང་དག་ཡོད་པ་གཞུང་འད་
 ཅམ་མིན་པ་ནི། ད་ཡོད་ཀྱི་ལེགས་སྤྱར་གྱི་རྒྱ་དཔེ་མ་ཉམས་པ་ཁག་དང་བོད་དཔེ་
 བསྐྱར་ནས་དངོས་སུ་བརྟག་པ་བགྱིས་ན་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ།

(3) བསྐྱོམ་རིམ་བར་པ་ཉམས་གསོ་དང་ཕབ་བསྐྱར་བྱེད་ཚུལ།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་བསྐྱོམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དང་མཐུན་པའི་གཞུང་ཚན་
 རྒྱ་ཡོད་དང་། བར་པ་དེ་ཉིད་དུ་ལྷང་འདྲན་མཛད་པ་ལེགས་སྤྱར་སྐད་ཐོག་དུ་
 ཡོད་པ་ནམས་ཚོལ་ཞིབ་བྱས་གིང་། དེ་ནས་གསར་དུ་ཉམས་གསོ་བྱེད་
 དགོས་པ་ནམས་བསྐྱོམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་ངོ་མའི་འགྲོས་དང་
 གང་མཐུན་ཅི་མཐུན་འབྲུང་ཐབས་སུ། བར་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཆོག་གཤམ་ཆེ་ཁག་
 གི་སྐད་དོད་ནམས། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཆོག་གི་ཆོག་མཛད་བཟེས་པ་

དང་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཆེས་སུ་བྱིངས་ནས་ས་པ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་བྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་
པ་ཁག་གི་སྤྱན་ལམ་དུ་ཁྱེས་དག་སྤྱི་ཆེས་བདང་ཆེས་སུ་གཏན་འབེབ་བྱས་སོ།

དེའི་ཆེས་སུ་བསྒྲོམ་རིམ་གསུམ་ཀ་ཉིན་སྐད་ཐོག་སེལ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་.....
ཆོས་ཆོག་གཤམ་ཆེ་ཁག་གི་སྐད་དོད་ནས་ས་ལེགས་སྐྱར་སོར་བཞག་བྱས་ཤིང་།
ཤྱ་དཔེ་དང་བོད་དཔེ་བསྐྱར་ནས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་སར་གཞུང་གི་སྐབས་དོན་དང་....
གང་རན་ཞིང་འཆས་པ་དེ་ཉིད་གཙོ་བཟུང་གི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་སོ།

(༧) འགོར་གཞི་ཆེ་བའི་ཁྱང་འདྲན་ཆོལ་ཞིབ་བྱས་བའི་དགོས་པ།

ལས་དོན་འདི་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཞིང་། ཏུས་རབས་གསར་པའི་དཔེ་དེབ་
བཟོ་སྐྱངས་ཀྱི་གོམ་འགྲོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་དུས། ཁྱང་འདྲན་ཆོལ་
ཞིབ་དང་། སྐར་མ་ཁག་བསྐྱར་བྱ། ཟུར་མཆན་འགོད་བྱ། མིང་ཆོག་གཤམ་
ཆེད་ཆོག་མཛོད་དང་། འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་ཐོ་བཀོད་བྱ་སོགས་ཁ་སྐོང་ངམ་ཟུར་
བཀོལ་ཁག་གིས་མཆོན་ལས་དོན་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་ལས། ཁྱང་འདྲན་འཆོལ་
ཞིབ་བྱེད་སྐྱུའི་ལས་དོན་འདིའི་ཐད་མཆོན་རིག་གི་འཕ་སྲོལ་དང་མཐུན་བའི་ཆ་.....
ཀྱིན་དགོས་ངེས་ཅན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་འགོར་གཞི་ཆེ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་
གཞུང་འདི་ཡང་ཁྱང་འདྲན་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་བའི་གྲས་ཤིས་ཡིན་པས་ད་དུང་....
དཀའ་ཆོགས་སུ་གྱུར་ད།

དེ་ལྟར་འགོར་གཞི་ཆེ་བའི་ཁྱང་འདྲན་ཆོལ་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་འདིར་འབད་
བས་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་སྐྱུའི་ཁྱང་
ཆོག་དེ་དག་ཁྱངས་མེད་རྒྱན་བཟོས་དང་། རང་གི་འདོད་གཏས་བྱུང་བུལ་དུ་སྦྱོར་

བ་དང་། རག་རྒྱན་དང་ཟེར་སྒྲོས་ཅས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བཀའ་གཏེར་བཅོས་
མ་སོགས་ལས་བཏོན་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། བཀའ་བཟུན་བཅོས་ཀྱི་ཁྲུངས་ཚད་
ལྡན་དངོས་སུ་བཟུན་རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པ་བཏན་པོ་རྟེན་ཐུབ་པ་དང་། ལྷང་འདྲེན་
དེ་ལྡན་གྱི་བཟུན་བཅོས་དེ་ཡང་ཁྲུངས་ཐུབ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་
ཐུབ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ནང་ཚིས་ལ་དད་མེས་མེད་མཁན་དང་། བསམ་
ཚུལ་འདྲ་མིན་ཅན་གྱི་ཕྱི་མི་ནམས་ཀྱི་ངོར་ཁྲུངས་སྤེལ་ར་འཕྲོད་གསལ་ལ་པོ་མེད་
པར་སྒྲོམ་འཛོག་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཁྲུངས་འདྲེལ་ཐབས་མེད་པས་དེ་ལྟར་བྱས་སོ།

ལྷང་འདྲེན་ཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལྷང་ཚོག་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་རི་བཞིན་མ་
བྱུང་ཆོ། མཚམས་རེ་སམས་ལྟའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚིག་¹—“ནམ་རྟོག་མ་རིག་ཆེན་པོ་སྟེ།
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་རྒྱང་བྱེད་ཡིན།” །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་
བཀའ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པར་བཀོད་ནས་ཐད་ཀར་དགག་
བ་བྱེད་པའི་མཁས་པ་དག་ཀྱང་སྤང་མོད། གལ་དེ་དེ་ལྷང་འདྲེན་ཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་
ལས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ངེས་ན། རྒྱས་ཟིན་ལྟར་ཁས་ཁྲུང་བ་ལ་
མི་བདེ་བ་ཡོད་རིགས་ཀྱང་། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་དོན་
དུ་འབྲེལ་བ་ལས། ཐད་ཀར་དགག་པ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་
འགར་གང་བྱངས་རྒྱུད་ལྷང་ཚོག་དང་། གང་ནས་བྱངས་སའི་ཐུག་དཔའི་མཚན་
བྱང་གཉིས་མི་མཐུན་པ་དང་། རྒྱས་ཆེན་དམ་པ་ནམས་ཚད་མའི་རྒྱས་བྱའམ།
ཅ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དཀ་ཤོས་ལྟ་བུར་མདོ་རྒྱུད་ནམས་
སུ་ལྷང་བཟུན་པའི་ཚིག་ཞིག་ཨེ་རྟེན་གཟེགས་རྒྱ་ལ་ཤིན་དུ་དབྱེས་ཚོར་ཆེན་པོ་...

1. རྟེ—བཀའ་ (རྒྱད་ཀ་ ༡༤༤)

བྱེད་པ་དག་ནས། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚིག་ལ་འཕྲི་བསྟོན་བྱས་མིན་དང་། སྤར་མེད་
གསར་བཞེས་མིན་སོགས་ཀྱང་ལུང་འདྲིན་ཚུལ་ཞིབ་ཀྱིས་བདག་ས་པ་བྱས་ན་.....
གཤེན་མི་ཟ་བར་དངོས་ར་འཕྲོད་ཐུབ་པ་འབྱུང་ངེས་སོ།

སྤྱིར་ན་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་ནམས་ཚད་མའི་སྤྱེས་བྱ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་
མར་དེ་དག་གིས་གང་བསྟན་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱོན་མེད་དུ་ཚད་
མས་ངེས་པར་བྱས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྟོན་པ་པོ་ཡང་ཚད་མའི་སྤྱེས་བྱ་ཡིན་
པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་དམ་པའི་ཚུལ་ལུགས། ཡང་
དག་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལམ་ཆེན་པ་དག་དོར་ནས། ལུང་བསྟན་ཙམ་ལ་
སྐབས་སུ་རེ་བའི་ངང་ཚུལ་འདྲིན། གློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཆེས་དོག་པར་
མངོན་ནོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་མ་དགོས་པའི་དཔེར་མཚོན་ཞིག་བཟོད་ན།
གངས་ཅན་གྱི་དྲི་སྟོལ་འབྱེད་རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཚད་མའི་སྤྱེས་བྱ་འམ་...
སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། ཆོས་ལ་མ་རྟོན་པར་གང་ཟག་ལ་
རྟོན་པའི་ངང་ཚུལ་ལོག་པ་བརྒྱུད་པ་དང་། ལུང་བསྟན་ཙམ་ལ་སྐབས་སུ་རེ་བའི་
ཐབས་ལམ་ཁོན་ལ་རེ་ཞེས་བྱ་མ་དགོས་པར་རང་ལ་ནམ་དུ་བྱེད་གློ་གྲོས་ཀྱི་ཚུལ་
ཡོད་ན། དམ་པ་དེའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་ནམ་ཐར་སྤྱི་དང་།
ཁྱེད་བར་དུ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྙིང་གསུང་གི་མཛད་པའི་ཕུག་རྩིས་ཁྲ་ན་
མེད་པ། རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པའི་གནད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནམས་ལ་གཞུང་བོར་གནས་པའི་གློ་གྲོས་ཀྱིས་འཇུག་ན་དེ་
གས་འཕུས་པར་མངོན་ཞིང་། ཚུལ་འདྲིས་མཁས་པའི་དབང་པོ་གཞན་ནམས་ལ་

ཡང་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །མདོར་ན་ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས།¹

བསྟན་པའི་ངང་ཚུལ་གྱིས་ནས་སྟོན་པ་ལ།

ཡིད་ཆེས་རྟེན་པས་དྲུག་དྲུག་གང་བར་གྲོག། །ཅེས་གསུངས་པའི་
གནད་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ།

(v) ལྷང་འདྲེན་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ།

གྲུ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ནམས་ནས་རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་ལྷང་འདྲེན་
མཛད་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་གྲིག་སྒྲུང་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་རྒྱད་གཉིས་
དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ནམས་ལས་བཀའ་ཁྲི་ན་མ་གཏོགས་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་ལྷང་འདྲེན་གཏན་ནས་མ་མཛད་པ་དང་། སྐབས་དོན་ལྷུབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ན་
བཀའ་བསྟན་བཅོས་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་བ་སུའི་གསུངས་ཡིན་ཡང་...
ལྷང་འདྲེན་མཛད་རྒྱུ་གནད་པ་དང་། གང་དངས་རྒྱུའི་གཞུང་དེའི་མཚན་ཅམ་
ལས་མཛད་པ་པོ་འི་མཚན་མ་བཀོད་པ་དང་། མཛད་པ་པོ་འི་མཚན་ཅམ་ལས་
གཞུང་གི་མཚན་མ་བཀོད་པ་དང་། མཛད་པ་པོ་དང་གཞུང་མཚན་གང་ཡང་མ་
བཀོད་པར་ཇི་སྐད་དུ་'ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབུ་བཅམས་དེ་ལྷང་འདྲེན་མཛད་པ་...
དང་། གང་དངས་རྒྱུའི་གཞུང་དེའི་ཚིག་སྒྲ་བསྟུས་ནས་བཀོད་པ་དང་། སྐབས་
འགར་གཞུང་དེའི་ཚིག་མགོ་ཅམ་སྟོས་ནས་'ཞེས་སོགས་ནས་ཞེས་པའི་བར་རྟེ།
ཞེས་པ་དང་། ཡང་'དེར་བཀོད་པ་ནམས་འདིའི་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་དོ།' ཞེས་
ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་དང་། ལྷང་འདྲེན་དངས་སའི་གཞུང་མཚན་དངོས་སུ་

1. ཇི་ཁྲི་ཐོད་ཕྱི་ཕྱི་ ༢༥ (བཟུང་སྟུན་-དེཔ་)

བཀོད་ཆེས་སུ་གང་དངས་རྒྱའི་ལུང་ཚིག་དངས་སུ་མ་བཀོད་པར་ལུང་དེའི་དོན་.....
 ཐོབ་ཅམ་རང་ཚིག་གི་ལམ་ནས་བཀོད་པ་དང་། ཡང་སྐབས་དོན་དང་གང་འབྲེལ་
 ཆེ་བའི་གཞུང་ཚིག་ནམས་ཆ་ཕྱེ་ནས་དང་པ་ལས་དེའི་བར་ན་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་
 རྒྱང་བའི་ཚིག་ནམས་མ་དངས་བར་འཛོག་པ་དང་། ཡང་གཞུང་མང་པོར་མདོ་
 ལས་'རྒྱུད་ལས་'བསྟན་བཅོས་ལས་' ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཁབ་ཅམ་ལས་གཞུང་.....
 ཚན་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་མ་བཀོད་པ་དང་། 'འོད་སྤང་གི་ལེའུ་ལས་'བདུད་བདུལ་
 བའི་ལེའུ་ལས་'ཤེས་རབ་ལེའུ་ལས་' ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆ་གས་ཉེ་ཆོ་བའི་མཚན་.....
 ཅམ་ལས་གཞུང་ངོ་མའི་མཚན་མ་སྟོས་པ་སོགས་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་བྲག་བཞེས་
 མི་འདྲ་བ་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་སྤང་ཡང་འདྲིར་བཀོད་པ་ནི་མཚན་པ་ཅམ་སོ།།

སྐབས་འབྲེལ་བསྟོས་རིམ་དུ་དངས་པའི་ལུང་འདྲན་ནམས་གོང་གསལ་.....
 དང་ཚུལ་དེ་དག་ལས་གང་དང་མཐུན་ཞེ་ན། གཞུང་འདྲིར་དངས་པའི་ལུང་
 འདྲན་དེ་དག་ནི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་གཉིས་ཁྲོན་ལ་ཁྲུངས་སུ་མཛད་པ་
 ལས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདྲན་གཏན་ནས་མ་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་བསྟོས་
 རིམ་བར་པ་ལས།¹ “འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཁྱེན་དེ་དག་
 གང་ཞེ་ན། སྦྱས་པ། བདག་ལྟ་བུ་དཔྱུས་ཡོང་དང་འདྲ་བས་དེ་དག་བསྟན་
 པར་མི་རྒྱས་མཛད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་
 བར་སངས་རྒྱས་ནས། གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཇི་སྟོན་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་
 གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་དོ།” །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།།

1. ལྟ་-བསྟན་ (དབུ་མ་གྱི་ ༤༢)

གཤམ་དེ་གཞུང་འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདྲན་གཏན་ནས་མེད་པ་མི་འཐད་
 དེ། སློབ་དབོན་ཁྱུ་སྟུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཀུན་བདུས་ཁྲུངས་སུ་དྲངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འདིར་དྲངས་པའི་མདོ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུང་ཆོག་དེ་
 དག་མདོ་ཀུན་བདུས་དེ་ཉིད་དུ་དྲངས་པའི་འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་
 བསྟན་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ནས་པར་འཕྱུལ་བ་སོགས་ཀྱི་
 མདོ་ཆོག་ཡིན་པ་ལས་སློབ་དབོན་ཁྱུ་སྟུབ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་མིན་པ་ནི་ཆེས་གསལ་ལ་
 བར་གསུངས་སྟེ། བསྟོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས།¹ “འདིར་ཡང་འཕགས་པ་དྲི་མ་
 མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྲུངས་བསྟན་ཅིང་བཤད་ཀྱི། དེ་
 ཡང་སློབ་དབོན་ཁྱུ་སྟུབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ཀྱི་བཀའ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

སློབ་དབོན་ཀམ་ལ་ཤུལ་འདི་གཞུང་གཞན་ནམས་སུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་...
 ཀའི་ལུང་འདྲན་མཛད་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདྲན་གཏན་ནས་
 མ་མཛད་པའི་སྟུ་མཚན་ནི། སྐབས་དེར་ཡོག་པའི་ལམ་ལ་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་བྱ་
 ནག་ཏུ་གང་རྒྱུ་འབྲངས་དང་བཅས་པས་ཆོས་བྱ་མི་དགོས་ཉལ་བས་ཆོག་ཅེས་...
 ལྟོན་པ་“བསམ་གཏན་ཉལ་བའི་འཁོར་ལོ་” ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་མས་ནས། དེ་རིགས་
 བས་སྟུབ་པ་“ལྟ་བའི་བྱ་བ་ཤ་”དང་། ལུང་གིས་སྟུབ་པ་“མདོ་སྟེ་བརྟུན་ཅའི་
 ཁྲུངས་”ཞེས་བྱ་བ་ནམས་བཅུ་མས་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལ་ཁྲུངས་དང་ཡིད་ཆེས་
 ཀྱིས་ཁས་ལེན་དེ་ཅུ་མ་མི་བྱེད་པའི་གནད་འདི་གཟིགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཁས་ས་
 དབང་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས། སློབ་དབོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་ལྟ་བ་ནོར་བ་དེ་

1. ལྟེ་—བསྟན་ (དབུ་མ་ཀོ་ 58)

སྤྱན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅས་འདིར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་ཁྲུངས་སྤྱ་
མཛད་ནས་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

(༦) ལྷང་འབྲེན་ཁྲུངས་གདུགས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ།

དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་འབྲེལ་དུ་བརྩམས་པའི་
བསྟན་བཅས་ཚད་ལྡན་ནམས་སུ། རྒྱལ་གསུང་བདུད་ཅིའི་དགོངས་དོན་ནམས་
མི་དགྲལ་ཅིང་། དེ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་ཁྲུངས་སྤྱ་མཛད་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ཡང་རྒྱད་སྟེ་མ་ལས།¹

གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཛིག་དྲིན་འདི་ན་ཡོད་མིན་དེ།

མ་ལུས་དེ་ཉིད་མཛོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ།

དེ་ཕྱིར་དྲང་སྟོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞག་མདོ་སྟེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དགྲལ།

ཐུབ་ཚུལ་བཞིག་ཕྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཚུལ་ལ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་སངས་བུས་ལས་ཆས་...

མཁས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཡང་འཛིག་དྲིན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ།

རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་ཆེ་སྟེ་པའི་དོན་མ་ལུས་པ་དང་། ཟབ་པ་ཆེ་ལྟ་བའི་དོན་མཐའ་

དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ནམ་པ་ཀུན་མཛོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་...

མཁྱེན་གྱི། གཞན་གྱིས་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་

པའི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་དུ་ནམ་པར་བཞག་པའི་མདོ་སྟེ་དོན་ནམས་རང་...

བཟོས་མི་དགྲལ་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལ་ཁྲུངས་སྤྱ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

1. ལྟོ་བསྟན་ (བཅས་ཚུལ་ 'མེ' ༡༢)

དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་དེ་དགོངས་འབྲེལ་དུ་བཅུམས་པའི་འཕགས་བོད་མཁས་་་་
 པའི་བསྟན་བཅས་ཚད་ལྡན་ནམས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་ཁྲངས་སུ་བྱེད་དགོས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ཡང་རྒྱད་སྟེ་མ་ལས།¹

གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི།

དབང་བྱས་ནས་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད།

ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ལས་དང་རྗེས་མཐུན་པ།

དེ་ཡང་དྲང་སྟོང་བཀའ་བཞིན་སྤྱི་བོས་སྒྲང་། །ཞེས་གསུངས་

པ་བཞིན་ཕྱོག་པ་ཚད་མ་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་།

དེའི་བསྟན་པ་ཚད་མ་འབའ་ཞིག་གི་དགོངས་དོན་བརྗོད་བྱ་ལྟར་ལེན་པའི་དབང་་་་

དུ་བྱས་ཏེ། ཙྴམ་པ་པོ་འི་ཀྱན་སྟོང་གི་ཁྲད་པར་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་།

གྲགས་པ་ལ་བལྟ་བ་སོགས་འཁོར་བའི་འདྲ་འཛིན་ནམ་གཡེང་མེད་པའི་ཡིད་་་་

ཅན་གྱིས་བཤད་ཅིང་། བརྗོད་བྱའི་ཁྲད་པར་འབྲས་བུ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ལས་དང་

རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཕྱོག་པའི་བསྟན་བཅས་དེ་ཡང་དྲང་སྟོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་་་་

བཞིན་དུ་སྤྱི་བོས་སྒྲང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་གཏད་སོ་ཡོད་པ་ཞིག་

འཛོག་ཐུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་དོན་མེད་དོན་ལོག་སོགས་ཀྱི་འཁྲལ་

པའི་བློ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རེ་ཁྲངས་དང་གཞི་

ཅར་ངེས་བརྒྱུད་བྱས་ནས། གཞུང་གཞན་ནམས་དེ་དང་སྦྱར་དེ་ལྷང་རིགས་ཀྱི་སྦྱབ་

བྱེད་དང་ལྡན་པའི་དབྱེད་པའི་ལས་ནས་དགག་བཞག་བྱེད་ཅིང་རང་ལུགས་འཛོག་

བ་ལས། གང་བྱང་གི་དཔེ་ལ་བལྟ་ཞིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མི་རིགས་དེ། རྗེ་བྱང་
ཐང་གི་གསུང་སློབ་གཉེར་བསྐྱབ་བྱ་ལས།¹

འབྲུལ་བྲལ་གཞུང་རེ་ངེས་བརྒྱུད་གཞིར་བྱས་ནས།

གཞན་ནམས་དེ་དང་སྐྱར་དེ་དབྱེད་བ་ལས།

གང་བྱང་དཔེ་ལ་ལྟ་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི།

རྗེས་སུ་འབྲངས་བ་ཤེས་རབ་འཆལ་འགྱུར་བས།

རང་བླགས་གདད་སོ་ཡོད་བར་གྱིས་ཤིག་ཨང་། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་དོན་གྱི་གནས་ལ་དབྱེད་བ་མི་ཐལ་བའི་དགོས་བ་ཡོད་དེ།
དེ་ཡང་གོ་རིགས་ཐན་ཐུན་གྱི་དབྱེད་པས་ངེས་བ་ལས་ཅམ་རྟེན་ན་ཡང་། ཆོས་
ཚུལ་གིན་དུ་ཟབ་བའི་གནས་ནམས་ལ་རང་དགར་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྟེ། ཉན་དང་
གོལ་ས་གཞན་ལས་ཆེ་བས། ཆོས་ས་སྤྱོད་བར་ཚད་ལྡན་ཁྱད་པར་གསུགས་བྱེད་
འོས་ཀྱི་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བཞིན་དུ་བདགས་ན། དབྱེད་བ་བྱེད་ཚུལ་ཐལ་ཆ་མེད་བ་
ཞིག་འབྱུང་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེ་བྱང་ཐང་གི་གསུང་སློབ་གཉེར་བསྐྱབ་བྱ་ལས།²

དབྱེད་པས་ངེས་བ་ལས་ཅམ་རྟེན་ན་ཡང་།

ཆོས་ཚུལ་ཟབ་པས་ཐག་ཚད་མི་སྟེ་ཞིང་།

འགྲིག་འགྲིག་མང་པོས་ནམ་དོག་བྱ་སྦྱེད་པས།

དབྱེད་བ་ས་ཐལ་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བཞིན་དུ།

ཀྱས་བསྐྱུས་འཆམ་བའི་དབྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཤིག་ཨང་། །ཞེས་

1. གུང་ཐང་ 'ང' rs (ལྗེ་ཐེ་—དེ་བ་) 2. གུང་ཐང་ 'ང' rs (ལྗེ་ཐེ་—དེ་བ་)

གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མདོར་ན་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་གང་ཞིག་སློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གང་ཞིག་ཆེས་ཁྱད་སྤངས་སྐྱབ་དང་། ཚད་ལྡན་ཡིན་པ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་དོན་གང་ཞིག་རང་བཟོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་སྤངས་
ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་གྱི་བསྟན་ཚུལ་གང་ཞིག་གཞུང་འདི་དང་
མཚུངས་པ་གཞན་ལ་ཡང་གསལ་ཡོད་པ་སྤྱད་པར་བསྟན་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་……
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

(༧) སྤར་མ་འདྲ་མེད་བསྐྱར་ཚུལ།

གཞུང་འདིའི་མ་ཕྱི་སྤེད་གཤམ་སྤར་མ་གཞི་ཅར་བརྒྱུད་པའི་ཐོག་། ཅོ་ནེ་དང་།
སྤར་ཐང་དང་། བེ་ཀིང་སྤར་མ་གསུམ་དང་བསྐྱར་པའི་ཚོ། སྤེད་གཤམ་དང་ཅོ་ནེ་
གཉིས་ཀྱི་དབར་ཁྱད་པར་སྟན་ཆོགས་རེ་རྒྱུད་ལས་ཁྱད་ཆེ་བ་མེད་པས་ཕྱོགས་……
གཅིག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤར་ཐང་དང་བེ་ཀིང་སྤར་མ་གཉིས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་
བཞག་ན་མི་འཕྱས་པ་མེད་པས། སྤར་མ་སྤར་མ་གཉིས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དབར་
ཞིབ་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས། བསྐྱོམ་རིམ་སྤར་མའི་ཐད་སྤར་ཐང་དང་བེ་ཀིང་གི་སྤར་
མ་དེ་གཉིས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་མ་དག་པ་དང་ཆད་སྟོན་རྗེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་
པས། དེ་དག་ངོས་ཤོག་སོ་སོ་འི་གཤམ་དུ་མཆན་བྱར་བཤམ་ཅིང་། སྐབས་
འགར་སྤར་མ་སྤར་མ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་སྐབས་དོན་དང་རན་
ཞིང་། རྒྱ་དབེ་དང་མཐུན་ཚབ་ཆེ་བ་ཡོད་སར་སྤར་མའི་ཆོག་ནམས་མཆན་བྱར་
བཤམ་གོ། །ཡང་སྐབས་མང་པོར་གཞུང་གི་བསྟན་དོན་དང་གིན་དུ་མཐུན་ཞིང་རྒྱ་

དབང་དངས་སྤྱ་གསལ་བ་ལ་བོད་པའི་སྤྱར་མ་བཞི་ཀརི་ནང་མི་གསལ་བ་དང་།
 དེ་ལས་ཐོག་དེ་གཞུང་གི་སྤྱབས་དོན་དང་འཇམ་ཞིང་བོད་དབང་ཡོད་པ་ལ་གྱུ་.....
 དཔེར་མི་གསལ་བ་ཡང་། མྱེད་ཅེག་ཡོད་པ་དེ་དག་གཞུང་ངོ་མར་ཤད་གྲག་གི་...
 ཅང་དུ་བཅུག་ནས་བཀོད་རོ།

དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་དུ་དངས་པའི་ཁྱེད་ཚོ་ག་དང་།
 མདོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་རིས་དབང་དོན་མཐུན་ཡང་། ཚིག་སྤྱར་གྱི་འབྲེལ་ལ་མི་འདྲ་
 པའི་ཁྱེད་པར་མྱེད་ཅེག་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གྱུ་མཚན་ནི། ཁྱེད་
 འདྲིན་ལེན་ཡུལ་གྱི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་བསྐྱར་བ་པོ་དང་། དེ་ལས་དངས་
 པའི་ཁྱེད་འདྲིན་དེ་ལྟར་གྱི་བསྟན་བཅོས་བསྐྱར་བ་པོ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་དབང་.....
 གིས་འབྱར་གྱི་ཁྱེད་པར་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྤྱབས་འགར་ཁྱེད་འདྲིན་ལེན་ཡུལ་
 གྱི་མདོ་རྒྱུད་མ་བསྐྱར་གོང་དེ་ལས་དངས་པའི་ཁྱེད་འདྲིན་དེ་ལྟར་གྱི་བསྟན་བཅོས་...
 བསྐྱར་ཟིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གཤམ་དེ་ཁྱེད་འདྲིན་ལེན་ཡུལ་གྱི་མདོ་རྒྱུད་སྟོན་ལ་
 བསྐྱར་ཟིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་ལས་དངས་པའི་ཁྱེད་འདྲིན་དེ་ལྟར་གྱི་བསྟན་བཅོས་
 བསྐྱར་བའི་ཚོ། དེར་དངས་པའི་ཁྱེད་འདྲིན་ནམས་ཐད་ཀར་ཐབ་བསྐྱར་བྱེད་པ་
 ལས། དངས་ཡུལ་གྱི་མདོ་རྒྱུད་བསྐྱར་ཟིན་པ་དེ་དང་དེའི་ཤོག་ངོས་གང་དུ་ཡོད་
 མེད་འཛོལ་ཞིབ་བྱུང་གྱི་དེ་དུས་ཀྱི་ཡམས་སྟོན་དེ་འདྲ་མེད་ཚད་དུ་སྤང་ངོ་ ॥ ॥

སྤྱར་བཅོས་ཀྱི་ཡ་ཀྱན་གཤམ་གསལ་པའི་གཞུང་ལས་མཚོག་།

རབ་དང་གྱུ་ཚེདི་གསུང་རབ་སྟེང་བོ་དེ་དོན།

གཅོག་དུ་བསྒྲོལ་བའི་མེད་བྱུང་ཐབས་བཟང་བོ།

སྟོན་མཚན་མཁས་མཚོག་ཀམ་པ་ཤི་ཡ་གྱུལ།

སྒྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་ནི་དབྱེད་ལུས་སྟོབས་ཀྱི།

གཤམ་ཅལ་རབ་ཆོག་སྟེ་ཤེས་བྱའི་མཁའ་དབྱངས་སུ།

སྟེ་གྲུ་བྱ་ལས་གྲུ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱོད།

འདབ་བཟང་དབང་པོ་བཞིན་དུ་མངོན་བར་འཕགས།

གང་དེའི་མཆོག་རབ་དྲ་བུན་དབང་བོས་གངས་ཅན་ལོག་སྒྲའི་ཐུན་ཕྱག་ཀྱན།

བསལ་བྱེད་བཅོས་ཐུན་སྒྲ་བའི་སང་གའི་དྲི་མེད་བཀའ་ལུང་ཁྱོན་ཀྱན་དང་།

རྫོང་ར་ཆ་ཟེར་རིགས་ལམ་སྟོང་གིས་དུང་ནས་ཕྱང་དང་ལྷན་གཅིག་དུ།

སྐལ་ཐུན་གདུལ་བྱའི་ནི་དབྱེད་འཛིན་མར་ཡང་དག་ལྟ་བུ་འོད་ཟེམས་འཕྱོ།

ཅུལ་འདྲར་འབད་ལས་བྱང་བའི་དགེ་བ་ཡིས།

འགྲོ་ཀྱན་ཟབ་རྒྱས་ལས་གྱི་ཅུལ་དྲོགས་ནས།

ཉིན་མཆོག་ཀྱན་དུ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་ལེན་བ།

དྲིལ་དུ་རྒྱལ་བ་སྐས་བཅས་མེས་བྱེད་ཤོག།

སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་ ༡༥༣༠

ཡུ་ཅུ་རྒྱལ་མཆོག་ནི་གྲོ་ལ།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༧༧༩

(རྒྱ་ཁ་མཐོ་སྟོབས)

ཞོ་རྒྱལ་བཟུན་དབྱར་གྱི་མཆོ་བཞིན་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས།

བཟུན་འཛིན་བད་དཀར་ཚལ་བཞིན་ནི་ཐར་གཅིང་།

བདེ་སྦྱིད་ཉི་མའི་འོད་བཞིན་སྟོགས་བཅུ་རུ།

འགྲན་བཞིན་ཁུབ་བ་ཆོགས་ཐུན་དུས་བཞིན་ཤོག།

(རྟུན་རྒྱུ་—འཇུ་ ༩༠༩)

དགེ་ལེགས་འཕེལ།

༡༡། །སློབ་དཔོན་ཀམ་པ་ཤེལ་ས་མཛད་པའི་བསྟོམ་རིམ་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་བཞུགས་སོ།

ཇི་ཆེན་པོ་འོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱིང་ཇི་ཆེན་པོས་ནི། སངས་བྱུས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནྱེས་ཀྱི་ལག་མཐིལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །
 བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔའ་བགྱིས་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་བྱུང་བོ་འཁོར་ལོ་
 རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་དབྱུང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བཅོམ་
 ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིང་ཇི་ཆེན་པོ་གང་དུ་མཆིས་པ་
 དེར་སངས་བྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔའ་བགྱིས་
 ན་སྟོག་གི་དབང་པོ་མཆིས་ན་དབང་པོ་གཞན་ནམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
 བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་ཇི་ཆེན་པོ་མཆིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་
 གཞན་ནམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།” །ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

འཕགས་པ་མཆོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྐྱན་པ་ལས་¹ཀྱང་གསུངས་དེ།

“བཙན་པ་ཤར་དཀྱིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནྱེས་ཀྱི་སྤྱིང་ཇི་ཆེན་པོ་
 ཡང་མི་²ཟད་དོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཙན་པ་
 ཤར་དཀྱིའི་བྱ། འདི་ལྟ་³ལྟེ། དཔའ་ན་དབྱགས་སྟོན་དུ་སྐྱུ་བ་ནི་མིའི་སྟོག་
 གི་དབང་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིང་
 ཇི་ཆེན་པོ་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་འི་(ཚོགས་⁴)ཡང་དག་པར་འགྱུར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །

འཕགས་པ་གཡུ་མགོ་འི་རིའི་མདོ་ལས་⁵ཀྱང་གསུངས་དེ། “འཇམ་དཔལ་

1. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་མ་༡༣༢) 2. ལྟེ་—ནི་ཟད་དོ།, ཅེས་གསལ་ཡང་ཆུ་དཔེ་དང་མདོ་ངོ་མ་

གཉིས་ཀར་སྤྱིང་ཇི་ཆེན་པོ་ཡང་མི་ཟད་དོ།, ཅེས་གསལ་པ་བཞིན་འཐད་པར་སྤྱང་ངོ་།

3. ཅོ་—འདི་ལྟེ་(ཆད་—འདི་ལྟེ་ལྟེ་) 4. ཆུ་དཔའ་—महायान सम्भार = ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་

5. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་མ་༢༤༥)

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཙོམ་པ་ནི་ཅི། གནས་ནི་གང་།
 འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྦྱས་པ། ལྷའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་
 ཙོམ་པ་ནི་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོ་ལོ། །གནས་ནི་སེམས་ཅན་ནོ།” །ཞེས་དེ་ལ་སོགས་
 པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་²ནམས་བདག་
 ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བར་གཞན་ལ་ཤིན་དུ་ཕན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱིར་ཚེགས་པས་³
 པ་ཤིན་དུ་⁴བྱ་དཀའ་ཞིང་ཡུན་རིང་ལ་དུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་གོ། །འཇུག་ས་
 པ་དད་པའི་སྤོབས་སྤྱོད་པ་ལས་⁵གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། “དེ་ལ་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོ་
 ཉི་གང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རྒྱལ་བརྒྱལ་སྤྱི་⁶
 པ་མི་ལེན་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ།⁷ །དེས་བདེ་བ་སྤྱི་བ་མི་འདོར་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ།”
 ཞེས། །དེ་ལྟར་ཤིན་དུ་⁸བྱ་དཀའ་པ་ལ་བྱུགས་ནས་རིང་བོར་⁹མི་ཐོགས་པར་
 ཚེགས་ཡོངས་སུ་ཆོགས་དེ་གཤོན་མི་ཟ་བར་ཐམས་ཅད་མཆུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་ངོ། །དེ་བས་ན་རངས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་¹⁰ཕ་མ་ནི་སྤྱིང་ཆེ་
 ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལོ། །སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་རྒྱུན་པས་ན་རངས་བྱས་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཆུན་པའི་ཡེ་ཤེས་¹⁰ཀྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་ནས་འགྲོ་

1. ལྷ་དཔེར་ཀླུ་མའི་ཀླུ་མ་ = དེ་ལྟར་དེས་
 2. ལྷ་མེ་—དཔའ་བདག་ 3. ལྷ་མེ་—དུ་དཀའ་(ཆད་—དུ་ཐ་དཀའ་)
 4. ལྷ་མེ་—བྱུགས་(མདོ་ཚུ་) 5. ལྷ་མེ་—བསྐྱོད་པ་ 6. ‘སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་སྤྱི་བ་མི་ལེན་པ་ཅི་’
 ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྷ་དཔེར་མེད། 7. ལྷ་མེ་—དུ་དཀའ་(ཆད་—དུ་ཐ་དཀའ་)
 8. ལྷ་མེ་—པོ་ 9. ལྷ་མེ་—ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཕ་མ་ 10. ‘ཡེ་ཤེས་ཀྱི་’—ལྷ་དཔེར་མེད།

དེ་ཡང་སྐྱབ་བཟུལ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཤིང་ཡོད་ལ་³བྱ་བ་མང་དུ་
 བྱས་པས་སྡེ་བར་⁴འགྱུར་དེ། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་ཐམས་
 ཅད་སྐྱབ་བཟུལ་ནས་བ་གསུམ་གྱིས་རི་ལྟར་མཐུན་བ་བཞིན་དུ་⁵(ཤིན་དུ་⁵)སྐྱབ་...
 བཟུལ་ཡོ། ཞེས་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོམ་མོ། དེ་ལ་སེམས་
 ཅན་དཔུལ་བ་⁶པ་དེ་དག་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་ཅིང་ཡུན་རིང་ལ་ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་...
 སྐྱབ་བཟུལ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་ཏུ་⁷བོར་བྱེད་ངོ། ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
 ལྷལ་དོ། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དུགས་ནམས་ཀྱང་པལ་⁸ཆེར་ཤིན་དུ་མི་བཟད་པའི་
 བཀྲེས་⁹བ་དང་སྐོས་པའི་སྐྱབ་བཟུལ་གྱི་མེས་¹⁰སྐམས་པའི་ལུས་ཤིན་དུ་སྐྱབ་...
 བཟུལ་མང་པོ་སྤྱོད་མེ། ཡོ་བརྒྱར་ཡང་ལ་ལས་མཆོལ་མའི་ཐལ་བ་དང་།
 མི་གཙང་བ་ཙམ་¹¹ཡང་བཟར་མི་རྙེད་དོ། ཞེས་¹²བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 བཀའ་ལྷལ་དོ། །དུད་འགོ་ནམས་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་¹³བ་¹⁴དང་། ཁྲོ་
 བ་དང་། རྣམ་པར་འཛོ་བ་དང་། གསོད་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱབ་བཟུལ་མང་
 པོ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་སྤྱོད་མེ། འདི་ལྟར་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་འབྲགས་བ་དང་། བརྟེག་

- [illegible]

པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། གདགས་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་པ་དབང་ཆེད་
 བར་གྱུན་གྱིས་བདེ་བ་ཡིན་དེ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁལ་ཆེན་པོ་ཕྱི་བ་བསྐྱར་
 བས་སྐྱོ་ཞིང་ལྔ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོན་པ་ན་འཁོད་པ་ཡང་ཉེས་པ་
 མེད་པར་ཁ་ཅིག་ཆེད་ཆོལ་ཞིང་གསོད་དེ། དྲི་དུ་འཇིགས་པས་ཡིད་
 འཁྲུགས་དེ་མན་ཚུན་འཁོད་ཆེང་འབྲེས་པ་ཡང་གྲངས་མེད་པའི་སྐྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་
 དཔག་དུ་མེད་པ་མཐོང་བ་ཉེ་ནས་སྤང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་
 དཔྱུལ་བའི་སྐྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་པ་ཡིད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ན་ཀྱན་པོ་ལ་སོར་
 བ་གང་དག་ཡན་ལག་གདུབ་པ་དང་། གསལ་གྱིང་ལ་བསྐྱོན་པ་དང་།
 དབྱངས་དེ་བཅས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉེན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་
 དཔྱུལ་བའི་སྐྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གང་དག་དབྱུང་ཞིང་མོངས་པ་མེད་
 དག་ནི་ཡི་དྲུགས་དང་འདྲ་བར་བཀྲེས་གྱིང་སྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་
 ཡོ། །བྲན་ལ་སོགས་པ་གང་དག་གཞན་གྱིས་ལྷན་ལ་དབང་བྱས་པ་དང་། གང་
 དག་མཐུས་མནན་དེ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་དུད་འགྲོ་དང་འདྲ་བར་བརྟེན་
 པ་དང་། གདགས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ཡོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོལ་བར་
 བྱ་བ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱུ་གུ་བ་

1. 'གདགས་པ'—ཀྱ་དཔེར་མེད་ 2. ཀྱ་དཔེར་—अतन्नीकृतशरीराः = ལུས་ལ་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ།
3. སྐྱ་མི་—མེད་པ་ 4. ཀྱ་དཔེར་—परिखिन्नवपुष = ལུས་ཡོངས་སྐྱུང་ལ་མོ་
5. སྐྱ་སྐྱ་—ཕྱིར་དུ་འཇུག་དང་། འདི་ནི་ཐད་ཀྱི་མེད་སྐྱུར་ཀྱ་དཔེར་གསལ་ལ་མེད། 6. སྐྱ་མི་—ལྷན་པོ་ཆེང་
7. 'གྲངས་མེད་'—ཀྱ་དཔེར་མེད་ 8. སྐྱ་མི་—པ་ཁོ་ནས། 9. 'མཐོང་བ'—ཀྱ་དཔེར་མེད་
10. སྐྱ་མི་—སྐྱུངས། 11. 'ཉེན་མོངས་'—ཀྱ་དཔེར་མེད། 12. ཀྱ་དཔེར་—द्वारिद्रयादि = 'ཐུལ་ཞིང་
 མོངས་པ་སོགས། 13. ཅོ་—ཀྱ་ག་ལ་ 14. ཀྱ་དཔེར་—द्रोहोपघात = གཞོད་པ་དང་བརྟེན་པ།

དང་བུལ་བ་དང་། མི་སྤྱུག་པ་དང་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་¹པ་དེ་དག་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
 དཔག་དུ་མེད་དོ། །གང་དག་ཁ་ཅིག་སྤྱུག་ཅིང་སྦྱོར་བ་དང་འདྲ་བར་སྤང་བ་²པ་དེ་
 དག་ཀྱང་འབྱོར་བའི་མཐའ་ནི་གྱུར་བ་སྟེ། ལྷ་བ་འན་བ་སྤྲ་ཆོགས་གཟིང་གཟིང་
 བར་ལྷུང་ཅིང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ལ་སོཏེ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིང་བར་འགྱུར་བའི་
 རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ་³བསཏེ་བས་གད་ཀ་ན་འདུག་པའི་(ཤིང་⁴)དང་འདྲ་
 བར་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་བ་ཡང་⁵ཡང་དག་པར་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།
 ལྷ་ལ་ཡང་གང་དག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྦྱོར་བ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་
 མེས་ཡིད་རབ་དུ་འབར་ཞིང་སེམས་འཁྲུགས་པ་དང་འདྲ་བར་⁶གཤམ་མར་མི་
 འདུག་ལ། སྤྱད་ཅིག་ཀྱང་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པར་མི་འགྱུར་དེ།
 རབ་⁷དུ་ཞི་བ་བདེ་བའི་ནོར་བྱིས་དབྱེལ་བ་དེ་དག་ལ་བདེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དག་
 དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་རྒྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཛོགས་པའི་སྤྱད་ཅིག་ནོན་པ་དག་
 སྟེ། དེ་དག་ཇི་ལྟར་བདེ། གང་དག་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོར་
 པ་དེ་དག་ཀྱང་⁸སྤྱད་ཅིག་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་ལས་འདས་མེད་ཀྱི།
 འོན་ཀྱང་དེ་དག་འདོད་པ་ན་སྦྱོར་བའི་བག་ལ་ཉལ་མཁས་ཤིན་དུ་མ་སྤངས་པས་
 ཡང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་རྒྱང་བ་ཡོད་པས་¹⁰འགྱུར་བའི་སྤྱུག་
 བསྐྱེལ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ལྷ་དང་མི་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་

-
1. 'སོགས་པ་'—རྒྱ་དཔེར་མེད། 2. རྒྱ་དཔེར་—इव लभ्यन्ते = འདྲ་བར་བཟོད་པ།
 3. རྒྱ་དཔེར་—विविध = ལྷ་ཆོགས་ 4. རྒྱ་དཔེར་—प्रपातस्था इव तद्वतो = གད་ཀ་ན་འདུག་པའི་
 ཤིང་དང་འདྲ་བར། 5. 'ཡང་'—རྒྱ་དཔེར་མེད། 6. རྒྱ་དཔེར་—अस्वच्छेत्तसः = མེམས་གཤམ་མར་མི།
 7. ལྷ་པེ་—རབ་ཞེ (ཆད་རབ་དུ་ཞེ་བ། 8. ལྷ་པེ་—དག་གཞུག་མེད་པ་(ཆད་གཞུགས་དང་གཞུག་མེད་པ།)
 9. ལྷ་པེ་—ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས་(ཆད་—ཀྱང་སྤྱད་ཅིག་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས། 10. ལྷ་པེ་—པར་

བ་ལ་སོགས་བའི་རྒྱུ་¹གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་བས་ན་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ག་བསྐྱེད་
གྱིས་རྒྱུ་ག་བསྐྱེད་བ་ཉིད་དོ།

དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ག་བསྐྱེད་ཀྱི་མེ་ཁྱེད་མེད་བའི་ས་²ཡིན་པར་
བརྟུས་ལ། རི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ག་བསྐྱེད་མི་རྒྱུ་ག་བ་ལྟར་བཞུགས་དག་གི་
ཡང་³དེ་དང་འདྲ་བ་སེམས་ཤིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བ་ཁོ་ན་.....
བསྐྱོམ་བར་བྱ་ཏེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མཛེད་བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་གོང་དུ་སྒྲོམ་
བའི་རྒྱུ་ག་བསྐྱེད་སྒྲ་ཚོགས་སྤྱིང་བར་ལྟ་ཞིང་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ།

དེ་ནས་སེམས་མཉམ་བས་བྱེ་བྲག་མེད་བར་ལྟ་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་⁴པ་
ཅན་གྱི་འཁོར་བ་⁵ན་ལན་བརྒྱར་ཡང་བདག་གི་གཞིན་དུ་མ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་
གང་ཡང་མེད་རོ་སྒྲུམ་དུ་སེམས་པས་པལ་བ་ལ་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །གང་
གི་ཆོ་མཛེད་བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་འདྲ་བར་པལ་⁷པ་ནམས་ལ་ཡང་⁸སྤྱིང་རྒྱུ་.....
མཚུངས་བར་འཇུག་བ་དེའི་ཆོ་དབྱེད་ཕྱོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་མཉམ་.....
བ་ཉིད་ལ་སོགས་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་མཛེད་
བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་འདྲ་བར་དབྱེད་ལ་ཡང་མཉམ་བར་འཇུག་བ་དེའི་⁹ཆོ་རིམ་...
གྱིས་ཕྱོགས་བཅུད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་¹⁰བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །

གང་གི་ཆོ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་...
རྒྱུ་ག་བསྐྱེད་གཏན་ནས་¹¹དབྱུང་བར་འཛིད་བའི་ནམ་པའི་སྤྱིང་རྒྱུ་རང་གི་ངང་གིས་

1. 'རྒྱུ་'—རྒྱ་དཔེར་མེད། 2. རྒྱ་དཔེར་—अग्निज्वालीढम् = མེ་ཁྱེད་ལམར་བ་ཡོན་པར།

3. རྒྱ་དཔེར་—अन्येषामप्रियामिति = གཞན་དག་ལ་མེ་རྒྱུ་ག་བཞོ་ཞེས། 4. རྒྱ་མི་—མེད་ཅན་

(ཆད་—མེད་པ་ཅན་གྱི་) 5. རྒྱ་མི་ཆོ་—ལལ་ལོ་པ་ལན་(ཆད་—ལལ་ལོ་པ་ན་ལན་) 6. རྒྱ་དཔེར་—

परिचिन्तयता = ཞོངས་སུ་སེམས་པས། 7. རྒྱ་མི་—ལམལ་ 8. 'ཡང་'—རྒྱ་དཔེར་མེད། 9. རྒྱ་མི་—

དེའི་རིམ་(ཆད་—དེའི་ཆོ་རིམ་གྱིས་) 10. 'ཡང་'—རྒྱ་དཔེར་མེད། 11. 'གཏན་ནས་'—རྒྱ་དཔེར་མེད།

དེ་ལྟར་སྤྱིང་ཆེ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་བྱང་བར་
 དམ་བཅས་ན་ཁྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སྒྲོན་པའི་རང་……
 བཞིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱིམ་མི་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྦྱེ། འཕགས་པ་
 ཚེས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།⁶ “སེམས་ཅན་མགོན་མེད་པ། སྟོབས་མེད་པ།
 སྤྱིང་མེད་པ་དག་མཐོང་ནས་ (སྤྱིང་ཆེན་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་ནས་⁷) ཁྲ་ན་མེད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ།” །ཞེས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །གཞན་⁸གྱིས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་⁹ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོས་
 ཝན་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་……
 བྱང་ཆེ་བར་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་……
 ཀྱི་ཐུག་ཀྱང་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཀའ་སྤྱུལ་དོ།

[illegible]

ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྒྱུ་ཕྱིན་པའི་བར་ལ་སྒྲོབ་མི་བཟོད་
 ན་འདི་ལྟར་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་¹ རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འདྲན་པ་དང་། དད་བ་
 དང་། རོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སྒྲོན་པ་འདི་འགྲོ་ཡང་ཅང་། འགྲོང་ཡང་
 ཅང་། འདྲུག་ཀྱང་ཅང་། ཉལ་ཡང་ཅང་། སད་ཀྱང་ཅང་། ཟ་ཡང་ཅང་།
 འཐུང་ཡང་ཅང་། ཉྱལ་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག །ཡིད་ལ་
 གྱིས་ཤིག །སྒྲོམས་ཤིག །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།
 (འཕགས་པ་²) ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སོ་སོ་³ བོ་ཐམས་ཅད་
 དང་། བདག་གི་⁴ འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བའི་དགོ་
 བའི་ཙ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མཆོག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་བར་གྱིས་ཤིག །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། (འཕགས་པ་⁵) ཉན་ཐོས་ནམས་⁶
 ལ་མཆོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབྱེ་ལོ། །སྤྱལ་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱིས་ཤིག །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་
 ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་དུ་ཁྲ་ན་མེད་
 པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲོས་⁷ ཤིག །རྒྱལ་བོ་ཆེན་
 པོ་ཁྱེད་དེ་ལྟར་བྱུགས་ལ་རྒྱལ་བོ་གྱིས་ཤིག །རྒྱལ་བོ་འི་སྤྱིད་ཀྱང་མི་ཉམས་སོ།།

1. ལྷ་ཏམེར་—लव महाराज = ལྷ་ལ་བོ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་

2. ལྷ་ཏམེར་—आर्यभट्टक = འཕགས་པ་བ་ཉན་ཐོས་ 3. ཐེ་ཙོ་—མོ་མོ་འི་བྱེ་ 4. ཐུ་བེ་—གོས་

5. ལྷ་ཏམེར་—आर्यभट्टकाणां = འཕགས་པ་བ་ཉན་ཐོས་ནམས་ལ་ 6. ཐུ་བེ་—ནམས་མཆོད་

7. ཐེ་ཙོ་—བསྐྱོས་ཤིག་

མཆོད་བ་འདི་ནི་བྱད་པར་འཕགས།

དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ།) ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

སྒྲིང་པོ་བཀོད་པ་ལས་¹ཀྱང་བསྐྱབས་དེ། “རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ།” ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་ནམ་པ་གཉིས་དེ། སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་།

ལྷགས་པའི་སེམས་དེ། འཕགས་པ་སྒྲིང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་²གསུངས་པ།
“རིགས་ཀྱི་བྱ་སེམས་ཅན་ཀྱི་འཛིན་དེན་ན་གང་དག་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་...
ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་ཀྱིས་སྒྲོན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་³དང་དེ་དག་ནི་ཆེད་...
པར་དགའོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཆེད་པར་དགའོ།”
ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་⁴དེ་ནི་སྒྲོན་པའི་སེམས་སོ། །

གང་ཕན་ཆད་སྒྲོམ་པ་བརྒྱུད་སྤེ་ཆོགས་ནམས་ལ་ལྷགས་⁵པ་དེ་ནི་ལྷགས་པའི་.....
སེམས་སོ།

སྒྲོམ་པ་ནི་པ་རོལ་བོ་མཁས་པ་མཐུ་དང་ལྷན་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་(པའི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་⁶)ལས་ནོད་⁷དོ། །མཐུན་པའི་(ནོད་པ་པོ་⁸)མེད་ན་

1. ‘ཕྱི’-བཀའ་(ལལ་ཆེན་-‘ང’300)

2. ‘ཕྱི’-བཀའ་(ལལ་ཆེན་-‘ང’304) 3. ལྟ་བུ་-དེ་དག་ 4. ལྟ་བུ་-བཤིན་

5. ལྟ་བུ་མེད་-ལྷན་པ་= མཐུ་དང་པ་ 6. ལྟ་བུ་མེད་-མེད་པ་མཐུ་ལྷན་པ་= ལྟ་བུ་མེད་པ་
གནས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་ 7. ལྟ་བུ་-མནོད་དོ།

8. ལྟ་བུ་མེད་-མཐུ་ལྷན་པ་མཐུ་ལྷན་པ་= ལྟ་བུ་མེད་པ་པོ་ལྷན་པ་པོ་མེད་ན་

སངས་ཀྱིས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་མངོན་དུ་བྱས་ལ། འཕགས་པ་¹
འཇམ་དཔལ་གྱི་པོ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པ་ན་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་……
བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་མ་དུ་ལ་ན་གཞན་
མི་དུལ་བར་ཤེས་ནས་བདག་ཉིད་སྦྱིན་པ་(བྱིན་པ་²)ལ་སོགས་པ་སྦྱབ་པ་ལ་རབ་
དུ་སྦྱར་རོ། །སྦྱབ་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པོ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཕགས་
པ་ག་ཡུ་མགོ་དེ་རི་ལས་³གསུངས་པ། “བྱང་ཆུབ་ནི་སྦྱབ་པ་སྦྱིང་བོར་བྱེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ཡིན་དེ། ཡོག་པར་
སྦྱབ་པ་སྦྱིང་བོར་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་པ། འཕགས་པ་དྲིང་
ངེ་འཇིན་གྱི་པོ་ལས་⁴གསུངས་དེ། “དེ་ལྟ་བུས་ན་སྦྱབ་པ་སྦྱིང་བོར་བྱེད་
ཞེས་གཞིན་ནུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གཞིན་ནུ་
སྦྱབ་པ་སྦྱིང་བོར་བྱེད་པ་ལ་ཁྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེད་
དཀའ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།” །ཞེས་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་པ་དེ་ཡང་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆོད་
མེད་པ་དང་། བཟུ་བའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་འཕགས་པ་
ཆོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བཟུན་⁵པ་དང་། དཀོན་མཆོག་སྦྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་
ལས་ཀྱིས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་
གནས་ཀྱི་བར་དག་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་……

-
1. ‘འཕགས་པ’—ཁྱ་དཔེར་མེད་ 2. ཁྱ་དཔེར་—स्वयमेव दानादि ददाति = བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་
བྱིན་པ་ལ་སོར་པ་ 3. སྟེ—གཞན་(མདོ་‘ཅ’ 207) 4. སྟེ—གཞན་(མདོ་—‘ད’ 22) 5. ‘བཟུན་པ’—ཁྱ་དཔེར་མེད་ 6. སྟེ—དཔེར་

པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་རབ་ནི་ཐབས་དེའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་དེ། དེས་ཡང་དག་པར་ཐབས་ཀྱི་
 བྱེ་བྱག་ཕྱེད་ནས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྩི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་
 བསྐྱབས་པས་སྒྲགས་ཀྱིས་བདབ་པའི་དུག་ཟ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས་¹བཀའ་སྒྲུབ་དེ།
 “ཐབས་ནི་བསྐྱབ་པ་ཤེས་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་²ཤེས་པའོ།”
 ཞེས་འོ། །འཕགས་པ་དང་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལས་³ཀྱང་གསུངས་དེ།
 “ཐབས་ལ་མཁས་པ་(གང་ཞེ་ན།⁴) ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་གང་
 ཡིན་པའོ། ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པ་ལ་མཁས་
 པའོ།” (ཞེས་སོ།⁵) ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ནི་སར་རྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་⁶བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་(དང་ཐབས་
 འབའ་ཞིག་⁷)ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡང་པ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་དེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལ་
 སོགས་⁸པ་ལས་⁹ཀྱང་“སྒྲག་མ་ནམས་ཀྱང་ཀྱན་དུ་མི་སྦྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།”
 ཞེས་འགྲུང་ངོ་།

1. སྟེ་—བཀའ (མདོ་‘ཅ’ 224) 2. སྟོམ་རིམ་བོད་དཔེར་ཡོངས་ཀྱི་སྦྱོད་ཅེས་ཡོད་ཀྱང་མདོ་ཉིད་
 དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ཅེས་གསལ་བ་ཀྱི་དཔེ་དང་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ།
 3. སྟེ་—བཀའ (མདོ་‘ཆ’ 22) 4 རྒྱ་དཔེར་—उपायकौशलं कतमम्? = ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཞེ་ན།
 5. རྒྱ་དཔེར་—इति = ‘ཞེས་སོ།’ ཡང་ན་‘ཞེས་ཞེས་ཡོད་པས་བྱང་འདིན་ཐོགས་མཚམས་ཀྱི་ཆོག་
 འདི་ལྟར་ཡོངས་པར་དུ་དགོས་པར་སྤང་ངོ་། 6. ལྟ་བུ་—ཅད་པ་ཕྱིན་(ཅད་—ཅད་དུ་པ་ཕྱིན་) 7. རྒྱ་དཔེར་—
 न तु प्रज्ञामात्रं नोपायमात्रम् = ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་དང་ཐབས་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ།
 8. ལྟ་བུ་—སོགས་ལས་(ཅད་—སོར་‘མ’ལས) 9. སྟེ་—བཀའ (པལ་ཆེན་པོ་ལཱ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་པ་—722)

ས་བརྒྱད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་བར་གནས་པ་ལ། སངས་
 རྒྱུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་¹ནམས་ཀྱིས་བསྐྱང་བ་དང་ཡང་འགལ་དེ། འདི་ལྟར་
 དེ་ལས་²གསུངས་པ་ནི། “ཀྱེ་³རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་⁴དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྩོན་གྱི་སྒྲོན་ལས་གྱི་……
 ལྷོ་བས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་འི་རྒྱན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་
 བཙུམ་ལྷན་འདས་ནམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བར་སྐྱབ་པར་མཛད་
 ཏོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ལེགས་སོ་ལེ་སོ།
 སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་རོན་དམ་བའི་
 བཟོད་པ་ཡང་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་⁵གང་དེ་གྱི་ལྷོ་བས་བཅུ་དང་སི་འཛིགས་པ་
 ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱེད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཙུམ་པའི་ཕྱིར་⁶བཙོན་འགྲུས་……
 ཚུམས་ཤིག། །བཟོད་པའི་སྒོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་དོར་ཅིག་⁷ །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྱེད་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བ་ནམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་ལོ་མ་ཞི་བ།
 རབ་དྲུ་མ་ཞི་བ། ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱན་⁸འབྱུང་⁹བར་འགྱུར་བ།

1. ‘བཙུམ་ལྷན་འདས་’-རྒྱ་དབེར་མེད། 2. ལྷོ་-བཀའ (ལལ་ཆེན་ཀུན་གྱི་ལྷོ་སོག་ཅིག་པ་ ༥༥)

3. ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་སོགས་ས་བཅུ་བའི་མདོ་འི་ཁྱང་འདྲིན་དོང་པོ་འདོ། ལེགས་སྐྱུར་རྒྱ་དབེར་
 ‘དེ་ནི་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས་ཤིས་བར་བྱའོ་’ཞེས་ཞུས་འཕངས་མཛད་པ་ལས་དངོས་བྱ་བཞེད་མེད།

4. ལྷོ་པེ་-སྤྲུལ་བྱང་ 5. རྒྱ་དབེར་-ཀུལ་ཕུན་ཡཱ་= རིགས་ཀྱི་བྱ། ཀྱང་

6. རྒྱ་དབེར་-ཤལ་ཤལ་ལ་མཚུགས་ཀྱི་ལྷོ་བས་བཙུམ་པའི་ཕྱིར་མཛོན་བར་སྐྱེད་ཤིག་

7. ལྷོ་པེ་གྱི། 8. ལྷོ་པེ་-ཀྱན་འབྱུང་ 9. རྒྱ་དབེར་-སྐྱུ་ལྷན་འགྱུར་པ་= ཀྱན་དྲུ་སྐྱེད་

ས་འབྱུང་བའམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ།

ནམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་པ་སྤྲོ་ཆོག་གིས་གཡན་¹སྤྱོད་འདི་དག་ལ་སོམས་ཤིག །
 ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག །ཡང་རིང་
 ཀྱི་བྱ་འདི་ནི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་བྱུང་ཡང་
 ཅང་། མ་བྱུང་ཡང་ཅང་། ཆོས་²ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ།
 འདི་³ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་
 མེད་པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཉི་ཆོ་⁴པ་རབ་དྲུ་དབྱེ་བར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཐོབ་པོ།

ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་ངེད་ཀྱི་ལུས་ཆད་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པ་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཆད་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་
 ཆད་མེད་པ་དང་། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆད་མེད་པ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་ཡན་
 ལག་ནམ་པར་དག་པ་ཆད་མེད་པ་ལ་ལྟེས་དེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་
 པར་སྐྱབ་པ་བསྐྱེད་ཅིག །རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་སྤང་བ་འདི་ནི་སྤང་བ་གཅིག་སུར་ཟད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ལ་ནི་ཆོས་སྤང་བ་འདི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་དེ།

1. ལྷ་དཔེར་—‘उपहत’ཞེས་མ་མདོ་རྩིད་དུ་‘ཡོངས་སུ་མནར་བ’ཞེས་ཡོད།
2. ལྷ་དཔེར་—‘स्थितैर्विषा धर्मता धर्मधातुस्थिति’ = ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་ཉིད་
 འདི་ནི་གནས་མ་ཉིད་དོ། (འདི་ནི་མདོ་རྩིད་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་འདི་
 ནི་དེ་བཞིན་དུ་འདྲུག་པ་སྟེ། ཞེས་གསལ། 3. ‘འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ཉིད་དང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ།’ ཞེས་མ་མདོ་འདི་ནི་ལྷ་དཔེར་གསལ་ཡང་། བོད་དམི་བཀའ་
 འགྱུར་ནང་མི་གསལ་པས་ཆད་པར་མངོན་དོ། 4. ལྷ་དཔེར་—ཆོ་རབ་(ཆད་—ཉི་ཆོ་མ་པ་རབ་དྲུ་)

མཛད་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་འབྲེལ་བ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་དེ། གང་དག་
 བྲངས་དང་། བབྲང་བ་དང་། ཚད་དང་། དཔེ་དང་། རྒྱ་ཡང་མེད་པ་
 དེ་དག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་སྦྱེད་ཅིག །རིགས་ཀྱི་བྱ་རེ་
 ཞིག་སྟོགས་བཅུ་ལྔ་ཞིང་ཚད་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་དང་།
 ཚོས་ནམ་པར་སྤེལ་བ་ཚད་མེད་པ་ལ་ལྟོས་དེ། རི་²ལྟ་བ་བཞིན་བབྲང་བར་གྱིས་
 ཤིག་³ཅེས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་དོ། །ཀྱི་⁴ཀྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟོས་ལྟོས་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་མངོན་
 པར་སྐྱབ་པའི་(སྟོ་⁵)ཚད་མེད་པ་དེ་དག་ལ་སགས་པ་གང་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་ནམ་པར་སྤེལ་བ་ཚད་མེད་པ་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་ལམ་⁶
 མངོན་པར་སྐྱབ་པ་དག་ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །ཀྱི་ཀྱལ་བའི་སྤྲུལ་བྱོད་
 མོས་པར་བྱའོ། །བྱོད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གལ་དེ་སངས་རྒྱས་
 བཙུགས་ལྟོས་ལྟོས་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་.....

-
1. 'མཛད་པ་ཞེས་པ་ནས་འགྱུར་དེ' ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་དཔེར་གསལ་ཡང་བོད་དཔེ་བཀའ་འགྱུར་ནང་མིན།
 2. ཀྱི་དཔེར་—'तत्सर्वमनुगणय' ཞེས་པའི་ཐད་མནོ་ཉིད་དུ་'མ་ནོར་བར་བབྲང་བར་གྱིས་ཤིག' ཅེས་ཡོད།
 3. ཀྱི་དཔེར་—'यथावत्तया अभिनिर्हारात्मुपादय = རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་སྦྱེད་ཅིག' ཅེས་པ་མནོ་འདྲིའི་ཀྱི་དཔེར་གསལ་ཡང་། བོད་དཔེ་བཀའ་འགྱུར་དང་། བྲང་འདྲིན་འདྲིར་ཡང་མེ་གསལ་བས་བརྟགས་དགོས་སོ།
 4. ཀྱི་ཀྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་སྟགས་ནས་ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། ཅེས་པའི་བར་ཀྱི་མནོ་ཆོག་འདོ། མནོ་འདྲིའི་ཀྱི་དཔེ་དང་། བོད་དཔེ་བཀའ་འགྱུར་དང་། བྲང་འདྲིན་བོད་དཔེ་བཙུགས་པ་ཀྱི་ཀྱལ་བའི་སྤྲུལ་པར་འཛུལ།
 5. མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོ་ཅེས་པ་མནོ་འདྲིའི་ཀྱི་དཔེ་དང་། བོད་དཔེ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་བཞིན་ལོགས་པས་འདྲིར་ཡང་བཞུད་དོ།
 6. མནོ་འདྲིའི་ཀྱི་དཔེ་དང་བོད་དཔེ་གཉིས་ཀར་ལས་མངོན་པར་ཞེས་ཡོད།

ལྷ་བས་ན་གཉི་ག ¹དུས་ཐམས་དུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབས་²འཕྱོན་པར་བྱ་བ་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མི་གནས་པའི་སྤྱ ངན་ལས་
འདས་པ་ཡང་³འགྲུབ་བོ།

འདི་ལྷར་སྤྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་དང་། ཞིང་
དང་། གཡོག་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆན་བོ་དེ་འབྲས་བྱ་ཕྱན་སྦྱར་
ཚོགས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་འཛིན་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་⁴ཡོངས་སྤྱོད་ལས་འདས་
པ་ལ་ཡང་མི་གནས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་(མཐའ་དག་⁵)ཡང་དག་པར་
སྤངས་པས་འཁོར་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་ཏེ། འཁོར་བའི་ཙ་བ་ན་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གཞན་ཡང་⁶)ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལས་
འདིས་སྦྱོ་འདོགས་པ་དང་། སྦྱར་བའི་མཐའ་ནས་པར་སྤངས་ནས་དབྱ་མའི་
ལས་བསྟན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་སྦྱོ་འདོགས་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། ཐབས་
ཀྱིས་ནི་སྦྱར་བའི་མཐའ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་
དག་པར་བསྟར་བ་ལས་⁷ཀྱང་བཀའ་སྦྱུང་ཏེ། “མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་བོ་དེ་
གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་
མངོན་པར་དོགས་པ་ཙམ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་སོ།
ཡང་བཀའ་སྦྱུང་པ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པ་ལྟེ། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་འཛོག་པ་ཡང་སྤྱིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།” ཞེས་།

1. ལྷ་བ་—གཉིས་ཀ 2. ལྷ་བ་—དབས་པ་ཕྱོན་ 3. ‘ཡང་’—ཀྱི་དཔེར་མེད་ 4. ལྷ་བ་—འདས་ཕྱ་
5. ཀྱི་དཔེར་—सकलविपर्ययास = ཕྱིན་ཅི་ལོག་མཐའ་དག་, 6. ཀྱི་དཔེར་—अन्या च प्रज्ञा = གཞན་
ཡང་ཤེས་རབ་ 7. ལྷ་བ་—བཀའ་(མདོ་ཞ’—༡༤)

ནས་པར་སྤང་མཛད་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལས་¹ཀྱང་། “ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་ཙ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

“²གང་ཚོས་གཞིངས་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཚོས་³ཉིད་ཀྱང་སྤང་
བར་བྱ་ན། ཚོས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་⁴ཅི་སྟོས།” །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་
དུ་མང་ན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་སྤང་ངོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་གྱི།
དགོས་པ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་མི་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདྲི་སྐད་དུ་
གསུངས་ཏེ། “ཚོས་ཡོངས་སུ་གཞུང་མཛད་ཀྱི་ཡོག་པར་མི་གཞུང་ངོ་།” །ཞེས་⁶
བྱ་བ་ནི་ལམ་ཡོག་པར་གཞུང་བར་མི་བྱ་བའི་དོན་དོ། །ཁ་ཅིག་ལས་སྦྱོན་པ་ལ་
སོགས་པ་འཁོར་བའི་འབྲས་བུ་བཞེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་……
བའི་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཞེད་པ་དང་། དེ་ཙམ་གྱི་དགོ་བའི་ཙ་བས་
ཚོག་པར་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གོང་ནས་གོང་དུ་དགོ་བའི་
ཙ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་ཟེན་ན་འཕགས་⁸པ་རྩེ་མ་
མེད་པར་བྲགས་པས་བརྟན་པ་ལ་སོགས་⁹པ་སྤར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་……

-
1. ཐེ་—བཀའ (ཐུད་མཁ་༡༢) 2. རྒྱ་དཔེར་—‘यत् पुनश्चतम’ = ཡང་པཀའ་སྩལ་པ་ཞེས་ཡོད་ལ།
ཟུང་འཛིན་འདྲ་དོན་མཐུན་པ་ཞེས་རྟོག་ཏེ་གཏོང་བ་(ཤེས་ཕྱིན་པ་རྫོགས་ཀྱི་༡༢)ལ་ཡང་ཡོད།
 3. འདྲིའི་ཐུད་རྟོག་ཏེ་གཏོང་བར་ཚོས་ནམས་ཀྱང་སྤང་བར་ཞེས་གསལ།
 4. རྒྱ་དཔེར་—प्रगु एवाधर्माः = ཚོས་མ་ཡིན་པ་སྟོན་ཏེ་ལ། 5. ཐེ་ཙ་—ཕྱིན་
 6. ཐུ་བ་—ཞེས་འབྱུང་བའི་ཡོག་པར་མི་གཞུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ 7. རྒྱ་དཔེར་—གོང་ཞེས་པ་གཏེག་
ལས་མེད། 8. ‘འཕགས་པ’—རྒྱ་དཔེར་མེད་
 9. རྒྱ་དཔེར་—སོགས་སྤར་སྟོས་པ་ཞེས་པ་མེད།

འགལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ན་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གཉིས་ཀ་བསྟེན་
དགོས་པ་ཁོ་ནར་གནས་སོ། །

དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་...
ཕྱིན་པའི་མིང་ཐོབ་ཟླ། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་གནས་པར་བྱས་ལ།
ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆེ་འབད་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཟླ།
དེས་རེ་ཞིག་ལྷང་གི་དོན་ཀྱན་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བསམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངས་པ་དང་དྲང་བའི་དོན་ནམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ནས་དེས་བྱེད་ཐུག་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པ་ཁོ་ནའི་དོན་བསྒྲུབ་...
པར་བྱའི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཤིང་ཐེ་ཆོས་ཡང་མ་བསམ་ལ་¹བས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
ཡང་འགྱུར་པར་མི་འགྱུར་དེ། དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་སྐྱ་
སྟགས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་²པ་དང་འདྲའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དྲིང་
འཛིན་གྱི་ཀྱལ་པོ་ལས་³ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་དེ།

གལ་དེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །

སོ་སོར་དེ་བདག་ས་གལ་དེ་བསྒྲུབ་པ་ནི། །

དེ་ཉིད་ཀྱང་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱའི་བྱ། །

བྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཞི་མི་འགྱུར་། ། ཞེའོ།

1. ཐེ་ཆོ་—བསྐྱུལ་(གནལ་བོ་ཉི་ཤེས་སྟོན་) 2. 'བསྒྲུབ་པ'—བྱ་དཔེར་མེད།

3. ཐེ་—བཀའ་(མདོ་—'ད' 20)

དེ་ལྟ་བུ་ན་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རིག་པ་དང་ལྷང་གིས་བརྟགས་
 ལ་ཡང་དག་པ་ཁོ་ནའི་དངོས་པོ་འི་རང་གི་ངོ་བོ་བསྐྱོས་པར་བྱའོ། །ཡང་དག་
 པའི་དངོས་པོ་འི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་དོན་དམ་པར་ཉ་སྟེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
 རིགས་པ་དང་ལྷང་གིས་གཏན་ལ་དབབ་བོ། དེ་ལ་ལྷང་ནི་འཕགས་པ་ཆོས་
 ཡང་དག་དག་པར་བསྟུན་པ་ལས།² “སྟེ་བ་མེད་པ་ནི་བདེན་ནོ། སྟེ་བ་³ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་ནི་མི་བདེན་ནོ།” ཞེས་ཇི་སྟངས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
 ཡང་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་བ་མེད་པ་བདེན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི།
 དོན་དམ་པར་ནི་སྟེ་བ་ཡང་མ་ཡིན། མི་སྟེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་དེ། དེ་ཐ་སྟོན་ཐམས་
 ཅད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་⁴ལས་བཀའ་སྟུལ་པ། “རིགས་
 ཀྱི་བྱ་འཇུག་དེན་⁵ལ་གནས་པ་ནི་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་དེ།
 དའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་བྱུགས་ཇི་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་འཇུག་དེན་གྱི་……
 སྟེ་བ་⁶པའི་གནས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བོ། འགག་གོ་
 ཞེས་གསུངས་ཀྱི། འདི་ལ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་སྟེ་བ་མེད་དོ།” ཞེས་འཕགས་⁷
 པ་སངས་རྒྱས་བཟོ་བ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྟུལ་དེ། ཚུལ་བཞིན་⁸འདྲི་བ་ནི་གང་
 ལགས། ཚུལ་བཞིན་ནི་གང་ལགས། བཀའ་སྟུལ་པ། སྟེ་བ་མེད་པ་ནི་ཚུལ་

1. ལྟ་བུ་—པར་སྟེ་ 2. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ཁྱ་ 6) 3. ལྟ་དཔེར་—སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཞེས་
 པ་མེད། 4. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ཁྱ་ 6) 5. ལྟ་བུ་—རྟོན་གནས་ 6. ལྟ་བུ་—བསྟུན་པ་གནས་
 (ཆད་—བསྟུན་པའི་གནས་) 7. ལྟེ་ཙོ་—འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟུན་པ་
 ལས་ཞེས་གསུངས་ཡང་། ལྟ་དཔེར་དང་། ལྟར་ཐང་བེ་ཀོང་གི་སྟར་མར་བཞུད་པ་ལྟར་སྟེ་བྱང་འདིན་
 འདྲི་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བཟོ་བ་ཞེས་པའི་མདོར་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་འཐད་ཚུལ་ལྟར་བྱ་བུས་སོ།
 (ལྟེ་—བཀའ་—མདོ་ཁྱ་ 222) 8. ལྟ་བུ་—བཞིན་དུ་

དང་¹སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་དག་གོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་²བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་སྟེ།
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།” །ཞེས་འབྲུང་ངོ་། །འཕགས་པ་
 བདེན་པ་གཉིས་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ལས་³ཀྱང་། “སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རོ།” །ཞེས་བཟོད་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བ་རིལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་⁴ཀྱང་། “རབ་འབྱོར་གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།” །ཞེས་བཀའ་
 ལུང་རྟེ། །སྤང་བའི་ཅལ་ལས་⁵ཀྱང་།

མདོ་འདི་དང་། འཇམ་དབལ་མཚན་བརྟོད་སྟོན་གྱི་དཔེ་མང་བོར་‘མ་རལ་ལ་ལྟ་བུ་’ = ཨ་ར་ལ་
 ཅ་ན་ནི་‘ཅ་’ཤས་ཀྱི་ལྟོགས་སྤྱད་‘ལ’ = ཅ་ཞེས་གྲེ་ཐད་དུ་བོད་ཞེས་ལ་‘ཅ’ཞེས་ཉིད་བྱེད་ལ་ནི་ལྟོགས་
 སྤྱད་ལ་‘ཅ་’ཅ་སྟོན་མེད་པར་བཞེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་མངོན་ཞིང་། ཀྱང་ལྟར་ལྟོགས་སྤྱད་
 ལ་‘ཅ’ཅ་སྟོན་མེད་པ་ལས་‘ཅ་’ཅ་སྟོན་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་དཔྱད་པ་ཞིབ་དུ་བྱེད་དགོས་པར་
 ལྟར་ཨང་ཆོག་མངས་བྱ་དགོས་ནས་མ་བྲོས་སོ།

1. ལྟ་བུ་—དང་བྲལ་བ་(ཆད་—འཕྱོ་བ་དང་བྱེད་བྱེད་པ་) 2. ‘ཅ’ཞེས་ལ་སྤྱད་པའི་ཞེ་གེ་ནི་
 རྣམ་པའི་སྒོ་ནི་ཆོག་དེ་ལྟོད་མ་ཐག་དུ་སྒོ་མ་རིམ་བོད་དཔེར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་སྟེ།
 ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ལྟ་དཔེར་‘མ་མཐུག་ལྟར་། སེམས་མཐུག་།’ = ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་སྒོ་
 སྟེ།ཞེས་གསལ་ཨང་མདོ་ཉིད་དུ་ཨ་ར་ལ་ཅ་ན་སྟོན་མེད་གེ་ནི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནི་རིམ་པ་དང་བཟུན་ན་
 ‘ཅ’ཞེས་གྲེ་ལོག་དུ་‘ན’ཞེས་གྲེ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནི་ཆོག་“ན་ནི་སྒོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་དང་བྲལ་
 བའོ།” །ཞེས་སྟོན་འབྲུང་དགོས་ཆོད་དུ་ལྟར་ཨང་དེ་མེད་ལ། མདོར་ན་ལྟ་དཔེ་དང་བོད་དཔེར་
 རངས་པའི་ལྟར་ཆོག་དང་། མདོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་དེས་པཅས་གཟུམ་ཀར་མཐུན་མེ་མཐུན་ལྟ་ཆོགས་
 ཤེས་ཞེས་པས་དཔྱད་སྟེན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དུ་དཔྱད་པར་བཞུགས།
3. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་མ་ ༢༠༩) 4. ཆོས་ཞིབ་ངེས་རྟོག་མ་བྱུང་བ།
5. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ཆ་ ༡༠༡)

གང་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱིན་པ་ཡི།

དངོས་པོ་གང་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ།

འབྱུང་བ་མེད་པའི་དངོས་ནམས་ལ།

བྱིས་པ་དག་ནི་འབྱུང་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ལས་¹ཀྱང་། “ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དུས་གསུམ་
དུ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པ་དག་སྟེ། འདས་པའི་དུས་ནི་ཡང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མད་པ་ནས་²དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་བར་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་
བའོ།” །ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་³ལྟངས་གསལ་བདག་པར་བྱའོ།

རིགས་པས་བདག་པར་བྱས་ནི་ལྟངས་གསལ་བདག་པར་བྱ་བ་ཀྱི་མི་ལྟས་ཏེ། དེ་
བས་ནི་རིགས་པས་(ཀྱང་⁴)སོ་སོར་བདག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རིགས་པ་མཐོང་
བཞིན་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཞིག་གསལ་
སྐྱེ་ཡོད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཞིག་དུ་འབྱུང་གྲང་ན། རིས་འགའ་བ་ཡིན་པར་
སྤང་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་ལ་མི་ལྟས་པར་བྱ་
བྲལ་མེད་པའི་ཕྱར་སྐྱེ་བའི་དུས་བཞིན་དུ་ཉལ་དུ་ཐམས་ཅད་ཉལ་དངས་པོ་……
ནམས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྱུང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་དུས་དང་ཡང་བྱེ་བྲལ་མེད་
པས་སྐྱེ་བའི་དུས་ནི་ཡང་འབྱུང་བར་མ་རགས་སོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྐྱེ་མེད་པ་
ལས་འབྱུང་དུ་མི་ཅང་ངོ། སྐྱེ་ཡོད་པ་ལས་འབྱུང་བའང་⁵མ་ཡིན་ཏེ། འདོ་

1. ཕྱི་བཀའ་(དཀོན་པུལ་མ་འང་ 752) 2. ཕྱི་ནི་5 (ཆད་པ་ནས་དེ་ལྟར་)

3. ཕྱི་མེ་ཞིག་ 4. སྐྱེ་དཔེར་—ཐུགས་ཀྱི་འདུན་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ 5. ཕྱི་མེ་—དུ་ཐམས་ཅད་

6. ཕྱི་ཚོ་—ཅད་དངོས་(ཆད་པའི་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་ 7. ཕྱི་མེ་—འབྱུང་བའི་

8. ཕྱི་མེ་—པ་མ་ཡིན་(ཆད་པའི་འབྱུང་བའང་མ་)

ལྷར་སྤྱེགས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་དྲག་པ་རྒྱར་བདགས་པ་
 དེ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་ནམས་མི་སྤྱེ་ལྟེ། རེས་གྱིས་འབྱུང་བར་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་རོ།
 རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་འབྲས་¹བྱ་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷས་²
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བདག་ཉིད་ལ་མཐུ་ཡོད་པ་ནི་
 གཞན་ལ་ལྷོས་³པ་མེད་དེ། དྲག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཞན་དག་གིས་ཕན་གདེང་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕན་མི་འདོགས་པ་ལ་ལྷོས་པར་ཡང་མི་རུང་ངོ། །
 དེ་བས་ན་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མོ་……
 གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ང་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དངོས་
 པོ་ནི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་གང་དུ་ཡང་འབྲས་བྱ་རེས་……
 གྱིས་སྦྱོང་⁴ཀྱང་མི་རྒྱས་ཏེ། གོང་དུ་བདགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིག་ཅར་ཡང་མི་
 སྤྱེ་ལྟེ། འདི་ལྷར་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་⁵ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་ནས། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་
 གཤམ་དེ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་རྒྱས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་རྗེས་་
 སྤྱ་འཇུག་པས་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །རྗེས་སྤྱ་མི་འཇུག་
 ན་ནི་སྤྱ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་བོར་བས་མི་དྲག་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་བས་ན་དྲག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་⁶སྤྱུ་ལ་བ། “སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་ལྟེ། ནམ་
 མཁའ་དང་། འགོག་པ་དང་། སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་⁷པ་མ་
 བྱས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་སྒོ་འདོགས་པ་ནི་མེད་པ་ལས་སྒོ་འདོང་་

-
1. 'འབྲས་བྱ'—རྒྱ་དཔེར་མེད་ 2. ལྷ་མེ—བཟྱོས་ 3. ལྷ་མེ—བཟྱོས་
 4. ལྷ་མེ—བསྐྱེད་ 5. ལྷ་མེ—ཅད་བསྐྱེད་(ཆད་—ཅད་'ཅིག་ཅར་'བསྐྱེད་)
 6. སྤྱ་—བཀའ་(མདོ་'ཅ' གང་ག་ཞེས་—ཇམ་) 7. 'ཐམས་ཅད'—རྒྱ་དཔེར་མེད་།

པ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་པ་སོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་དེ་དག་ནི་དྲག་པ་ལས་སྒྲེར་མི་
 རུང་ངོ་། །མི་དྲག་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་དེ། །དེ་ལས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་
 པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་དེ་ལས་སྒྲེ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ཟེ། །རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྒྲེ་²
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་དེ་ལས་མི་སྒྲེ་བའི་
 ཕྱིར་དེ་ལྟར་གྱི་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ་འོ། །འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་དུས་མཉམ་པ་ལས་མ་ཡིན་
 པ་ནི་རྒྱུ་འདྲི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་དང་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་ཟེ།
 ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་ཐ་དད་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ་ཟེ། །དུས་གཞན་གྱིས་
 ཆོད་པེ་སྒྲེ་ན་ནི་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བར་
 དུ་མ་ཆོད་པར་སྒྲེ་ན་གཤམ་དེ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཀྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་ན་ནི་སྐད་ཅིག་
 གཅིག་དུ་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་པས་བསྐྱེད་པ་ཡང་སྐད་ཅིག་ཅམ་དུ་འགྱུར་དེ།
 དཔེར་ན་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ནམས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲེས་ནས་གོང་བུ་རྒྱལ་...
 ཕྱ་མོ་ཅམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ཕྱེ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སྤང་⁴ན་ནི་དེའི་
 ཆོ་སྐད་ཅིག་ལ་ཆ་ཤས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྒྲེ་ཟེ། །རྒྱ་
 མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་འོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱོགས་འདི་འདྲས་པའི་ཕྱིར་དེ།
 བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་དེ།
 ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་⁶འདྲ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བས་ན་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་⁷ནི་མ་སྒྲེས་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་ལ། །ཀུན་རྫོབ་དུ་ནི་སྒྲེ་བ་ཡོད་པས་ལུང་ལ་སོགས་པ་དང་ཡོང་མི་

1. ལྟ་པ་—ཞེས་པ། 2. ‘སྒྲེ་བར་’—རྒྱ་མེད་མེད་
 3. ལྟ་པ་—མཆོད་ 4. ‘སྤང་ན་’—རྒྱ་མེད་མེད་ 5. ལྟ་པ་—ཁོ་ན་ནི་ཕྱོགས་
 6. རྒྱ་མེད་—ཐོག་ཀྱིས་ 7. ལྟ་པ་—ཅམ་མ་

འགལ་ལོ། །དེ་སྐད་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་¹ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དེ།

དངོས་པོ་སྦྱོར་བ་ཀྱན་ཚུལ་དུ།

དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད།

རང་བཞིན་མེད་²ལ་འབྱུང་བ་གང་།

དེ་ནི་ཡང་³དག་ཀྱན་ཚུལ་འདོད། ཅེའོ། །རིགས་པ་འདི་

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོངས་དེ། སྤྱུ་ལུ་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལས།

བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྦྱོར་བ་བཀའ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ནམ་པ་གཅིག་དུ་ན་འདི་ལྷན་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ།

དངོས་པོ་ནམས་ནི་ནམ་པ་གཉིས་དེ། གཟུང་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་

བའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རྩལ་སྤྲུལ་མོ་ཐ་

དད་པའི་ངོ་བོ་⁴ཉིད་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྩལ་སྤྲུལ་མོ་ཤར་

རྒྱལ་ན་གནས་པ་ནམས་ཀྱང་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་དང་ལྷན་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་

དད་པ་ནམས་ཀྱང་⁵ནམ་པར་བྱེ་ན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲུལ་མོ་⁶ནམས་ནི་བསཏ་

པའི་བདག་ཉིད་⁷ཡིན་པས་ན། རྩལ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་

དང་རྩལ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་གཏོར་བ་དངོས་པོ་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་མེད་པས་

1. ལྷོ་བཀའ་(མདོ་-‘ཅ’ ལང་གཤགས་ ༡༦༤)

2. ལྷོ་དཔེར་-འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷན་པ་རང་བཞིན་མེད་དངོས་པ་ 3. ལྷོ་དཔེར་ལྷན་དཔེར་ལྷན་པ་
ཅེས་པའི་སྐད་དོད་དངོས་ཀྱི་མེད་ཅེང་། གཤམ་དེ་‘སྤྱུ་ལུ་ལྷུང་བ་’ཀྱན་ཚུལ་ཀྱི་སྐད་དོད་ཀྱི་ཆོག་
ལྷན་དུ་ཉི་བསྐྱར་‘སྤྱུ་ལུ་ལྷུང་བ་’ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྷན་པ་ཀྱན་ཚུལ་ཅེས་པའི་ཆོག་བསྐྱར་ཆད་ལ་
‘ཡང་དག་ཀྱན་ཚུལ་’ཅེས་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

4. ལྷོ་དཔེར་-འཇིག་ 5. ལྷོ་དཔེར་-ཀྱང་མི་འགྲུབ་(ཆད་-ཀྱང་‘ནམ་པར་བྱེ་ན་’མི)

6. ལྷོ་དཔེར་-མོ་བསཏས་ 7. ལྷོ་དཔེར་-ཉིད་ཀྱི་མེད་(ཆད་-ཉིད་‘ཡིན་པས་ན་’དུ་མེད་)

དངོས་པོ་གཞུགས་ཅན་འདི་དག་ནི་མི་ལས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པའི་གཞུང་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཡང་འཕྲུ་
བ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་¹བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། “སྤྱོ་
གོས་ཆེན་པོ་སྤྲུང་གི་རྩལ་ལྷུ་ལ་ཕྱ་མོར་བཤེགས་ན་མི་འདུག་གོ། ²རྩལ་ཕྱ་མོ་
ནམས་ཀྱང་སོ་སོར་བཤེགས་ན་རྩལ་ཕྱ་མོ་འི་མཚན་ཉིད་ལས་མི་གནས་སོ།” །
ཞེས་³སོ།

གང་དག་གཞུགས་མེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བདགས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་...
མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་རྩལ་གྱི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མེད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱང་བོ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་...
དག་ཉིད་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་(སྤྲུང་ངོ་ཞེས་4)ཁས་སྤྲུང་དགོས་སོ། །
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་⁵

སྤྱི་རྩལ་གཞུགས་ནི་ཡོད་མིན་དེ།

རང་གི་སེམས་ནི་སྤྱི་རྩལ་སྤྲུང་། ཞེས་བཀའ་སྩལ་དོ། །
དེ་བས་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུང་ཆོགས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྲུང་བའི་སྤྱིར་དང་། །
གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ནམ་པར་སྤྲུང་བའི་སྤྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་དུ་མི་རུང་སྟེ།
གཅིག་དང་དུ་མ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱིར་གཅིག་ནི་དུ་མའི་ངོ་བོ་⁶ཉིད་ཁོ་ནར་མི་རུང་
ངོ། །གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དུ་མའི་ངོ་བོར་ཡང་མི་...
རུང་སྟེ། དུ་མ་ཉིད་ནི་གཅིག་འདུས་པའི་ངོ་བོ་⁷ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

-
1. ཐེ་-དཀའ་(མདོ་-ཅ' - ༡༥) 2. ཐུ་དཔེར་-ཉུག་པུ་ཡི་= ཀུན་ཀྱི་ཡང་
3. ཐུ་པེ་-ཞེས། 4. ཐུ་དཔེར་-ཤུའི་མཐུ་སྤྲུང་ཅུ་ཡི་= ཐུང་ངོ་ཞེས་
5. ཐེ་-དཀའ་(མདོ་-ཅ' , ༡༥) 6. ཐུ་པེ་-ངོ་བོར་མི་རུང་ 7. ཐུ་པེ་-ངོ་བོ་ཡན་

ཇི་ཏྲེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འདི་དག་རྩལ་པ་ཉིད་ཏུ་སྒྲུང་བར་...
 ཁས་ལེན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་མི་བདེན་པར་འགྱུར་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་རོ། །བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ངོ་
 བོ་ལས་གྱུར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་མེད་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའང་
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུང་བར་བྱེད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་.....
 རྣམས་རྩལ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩལ་པ་²ཡིན་པར་...
 ཁས་སྒྲུངས་པར་གྱུར་དོ། །(དེའི་ཕྱིར་³)རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲའོ་
 ཞེས་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དོ། །

དེ་ལྟར་བས་ན་གཅིག་དང་ཏུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོང་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་
 འདི་དག་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ངོས་སོ། །
 དེའི་དོན་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།⁴

ཇི་ལྟར་གཟུགས་རྣམས་མེ་ཡོང་ལ།

གཅིག་དང་གཞན་རྣམས་རྣམ་སྒྲུངས་པར།

སྒྲུང་ཡང་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་བཀའ་སྩལ་དོ།

(⁵གཅིག་དང་གཞན་རྣམས་རྣམ་སྒྲུངས་པ་ཞེས་པ་) གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཏུ་མ་ཉིད་...

1. ལྟ་དཔེར་—न निर्भासन्ते = མེ་རྫོང་བར་མེ་བྱེད་ན་ (དོན་འདྲ་)

2. ལྟ་པེ་—(ལྷག་—པ་)ཉིད་ཡིན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཕྲུག་པ་

3. ལྟ་དཔེར་—तस्मात् = དེའི་ཕྱིར་ 4. ལྟ་—བཀའ་(མདོ་མ་—༡༢༤)

5. ལྟ་དཔེར་—“एकत्वान्यत्त्ववर्जितम् इति एकत्वान्यत्त्ववर्हितम् इत्यर्थः = གཅིག་དང་གཞན་
 རྣམས་རྣམ་སྒྲུངས་པ་ཞེས་པ་གཅིག་དང་ཏུ་མ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་པའི་མ་རྟོག་གོ།” ཞེས་གསལ།

བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་¹ཚོག་གོ། །ཡང་བཀའ་སྡུལ་²ལ།
 རྒྱུ་ཡིས་ནམ་པར་གཞིགས་ན་གོ། །
 རོ་བོ་ཉིད་ནི་གཟུང་དུ་མེད། །
 དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བཟོད་མེད་ཅིང་། །
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་བཤད།། ཅེའོ།

དེ་ལྟར་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་བྱེད་པར་³
 བྱས་ལ་དེ་མངོན་སུམ་⁴ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དོ། །
 ཐོས་⁵པ་ལ་སོགས་པ་ཅེས་གྱིས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མི་འབྱུང་རོ། །ཞེས་འཕེ་
 བ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་པ་བོ་ནམས་
 ལ་ཡང་ཉམས་ཡོད་དེ། ཤེས་པའི་སྤང་བ་ནམས་ཤིན་དུ་གསལ་བ་འབྱུང་བ་...
 མེད་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱན་བ་མི་སྤོངས་སོ། །བསྐྱོམ་པ་ལན་མང་དུ་
 བྱས་ན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་⁶ཡང་ཤེས་པ་ཤིན་དུ་གསལ་བ་འབྱུང་ཟེ།
 དཔེར་ན་མི་སྐྱག་པ་⁷དང་ཟད་པར་ས་ལ་སོཏེ་བ་ལ་སྒྲོམས་པར་བྱུགས་པ་ནམས་
 ཀྱི་ཤེས་⁸པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་⁹ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལྟར་
 བསྐྱོམས་¹⁰པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་
 དང་བཅས་པའི་དོན་¹¹ཡིན་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱལ་པོ་
 ལས་¹²བཀའ་སྡུལ་དེ།

-
1. ཐེ་ཚོ་བའི་ཚོག་གོ་ 2. ཐེ་-བཀའ་(མདོ་'ཅ'-, 736)
 3. ཐེ་པེ་-བ་ཐུས་ 4. ཐེ་-ཐུམ་ཐ་ 5. ཐུ་དཔེར་-ཐུ་ཐུ་ཐུ་= མང་དུ་ཐོས་པ་
 6. ཐེ་པེ་-དོན་ལ་ཤེས་ 7. ཐུ་དཔེར་-ཐུ་ཐུ་ཐུ་= མི་སྐྱག་པ་སོགས་ 8. 'ཤེས་པ་འབྱུང་བ་
 ཐུ་བྱ་ཡོན་ན་'ཞེས་པ་ཐུ་དཔེར་མེད། 9. ཐེ་ཚོ་-དོན་ཐུ་ 10. ཐེ་པེ་-བསྐྱོམ་
 11. 'དོན་'-ཐུ་དཔེར་མེད་ 12. ཐེ་-བཀའ་(མདོ་-'ཅ'-, 736)

1 ཁྱེད་ལ་བསྒྲོ་ཞིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ།

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན།

དེ་ལ་གནས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེས།

དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་ལ་སེམས་2གཞིལ་3འགྱུར།

ཞེས་དེ་4ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ཁོ་ན་མངོན་
སྲུང་དུ་བྱ་བའི་5ཕྱིར་བསྒྲོམ་པ་ལ་རབ་དུ་འཇུག་གོ།

དེ་ལ་ནལ་འབྱོར་བས་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་6ཕྱིར་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་རེ་
ཞིག་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སེམས་ནི་ཆུ་བཞིན་དུ་གཡོ་བའི་7ཕྱིར་ཞི་
གནས་ཀྱི་གཞི་མེད་པར་གནས་པ་མེད་དོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་
ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་8བཞིན་དུ་ཤེས་པར་མི་རུས་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་7ཀྱང་ “མཉམ་པར་བཞག་པའི་(སེམས་ཀྱིས་8)ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ཤེས་སོ།” ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་དོ། །ཞི་གནས་དེ་ནི་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་9

1. ལྟེ་དགེ། ཅོ་ན། ལྟར་ཐང་། བེ་ཀོང་མཚན་པར་མ་བཞེ་ཀར་ “ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། མོས་པར་
བྱ” ཞེས་ཆོག་ཤིང་དང་བོ་ཆོགས་ལྷུག་དུ་བཀོད་འདུག་ཀྱང་ཞེགས་སྤྱད་རྒྱ་དཔེ་དང་། མདོ་9ཏེ་
དུ་ཆོགས་མཚན་ཡོན་པས་དེ་9ཏེ་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་།

2. ལྟ་བེ་—སོགས་ 3. ལྟེ་ཅོ་—གཞིལ་པར་འགྱུར་ 4. ‘དེ་ལ་སོགས་པ’ ཞེས་པ་རྒྱ་དཔེར་མེད།

5. ལྟ་དཔེར་—ཀུལྱ་ཀ་མོ་= ཐུ་འདོད་པ། 6. ལྟ་བེ་—ལྟ་བར་

7. ལྟ་བུ་ཀུལྱ་(མདོ་—ཞེ་—ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པ་ལྟར་) 8. ལྟ་དཔེར་—समाहितचित्तो =
མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་’ ཞེས་གསལ་པ་བཞེན་སྐབས་དོན་དང་འཆམས་ཞིང་མདོ་9ཏེ་དུ་
གསལ་པ་མ་ཟད། ཇི་བདག་9ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་ཞེ་ལྷུག་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་
འདྲི་བཀོད་ནས། བྱང་དོན་འཆད་པའི་ཆོ་“སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ལ་འཇོག་པ་ཅོམ་ཞིག་གོམས་ན་
ཡང་དག་པའི་དོན་9ཏེ་གས་པར་འགྱུར་འོ་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡོན་གྱི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་
ཀྱིས་ཞེས་སྤྱད་རྒྱ་ཡོན་ལ་’ ཞེས་གསུངས་པས་སོ། 9. ལྟེ་ཅོ་—པ་ལ་འདོད་

འདྲིན་པ་ལ་མེ་ལྷ་ཞིང་ཚུལ་¹ ཁྲིམས་ལ་ལེགས་པར་གནས་ལ་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ་.....
 སོགས་པ་དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ་བཙོན་འགྲུམ་བཅས་ན་གིན་
 དུ་གྱུར་དུ་འགྲུབ་པོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲུལ་བ་
 ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་² སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྒྱ་³ ཉེ་.....
 ཡིན་པར་བཞུན་དོ། །

དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚེགས་ནམས་ལ་གནས་དེ།
 ཡིད་དུ་འོང་བའི་⁴ མཁུ་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་.....
 ཅད་ལ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བྱ་ཞིང་། སྤྱི་བ་བཤགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡང་བྱས་ནས། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
 པས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གཏོན་པའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ལྷན་དྲུང་བོར་.....
 བསྐྱེད་པའ་ལྷན་བདེ་བའི་ཕྱིང་དུ་འདུག་པེ། སྤྱིལ་མེ་ཀྱང་བཅས་ལ་དྲིང་
 འཛིན་མངོན་པར་སྐྱབ་པོ། །

དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་མདོར་བརྒྱ་ན་ནམ་པ་རྩི་སྤྱི་ཀྱིས་ནམ་པར་དབྱེད་
 པར་བྱ་བ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་འདུ་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
 སེམས་གཞག་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་འདུས་པ་ནི་གཞུགས་ཅན་དང་། གཞུང་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནམ་པ་གཉིས་དེ། ལས་དང་བོ་བའི་ནམ་པར་
 གཡེང་བའི་ཉིས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་འདུས་པ་དེ་ལ་ནི་དམིགས་པའི་རྩེ་
 སོ། །གང་གི་ཆོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁྲུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་⁷ ཆོ་སྤང་བོ་དང་ཁྲུགས་

1. རྒྱ་དཔེ་དེ་—सम्यक्प्रवृत्ति = ཡང་དག་པར་འདུག་པ་

2. 'ཀྱང་'—ཀྱི་དཔེ་དེ་མེད་ 3. 'རྒྱ'—ཀྱི་དཔེ་དེ་མེད་ 4. ལྷ་པོ་—པའི་ཕྱོགས་ 5. ལྷ་པོ་—སྤངས་

6. ལྷ་པོ་—དཀྱིལ་ 7. ལྷ་པོ་—དེའི་ཕྱང་

ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་¹རྒྱས་པར་ཡང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
 འདི་སྐད་དགོངས་པ་ངས་པར་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་ནལ་འབྱོར་བ་...
 རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་²རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
 གིས་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་³ཀྱན་དུ་བཀའ་སྩལ་དོ།

དེ་བས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་⁴སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་གདགས་
 པའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཅན་དང་གཞུང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་...
 མདོར་བསྟུས་པ་དང་། བར་མ་དང་། རྒྱས་པ་དག་གིས་དངོས་བོར་བ་དུ་དབྱེ་བ་
 ཚོས་མངོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྟན་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་བོ་ལ་སྟོ་⁵འདོགས་པ་
 དང་སྐྱར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པར་བསྟུས་པའི་སྟོ་ནས་
 བགྲང་ངོ་། །དེ་ནས་དངོས་བོ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་བྱེ་བྲག་བྱེད་ནས་དེ་ཉིད་
 ལ་སེམས་ཡང་དང་ཡང་རྒྱན་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ།

གང་གི་ཚེ་བར་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཕྱི་རལ་དུ་
 རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་གྱེས་པར་བྱས་ལ་མི་...
 སྟུག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟོམས་པས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་བར་བྱས་ཤིང་སྐྱར་དུ་
 དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཕྱི་ཕྱིར་གཞུག་པར་བྱའོ། །མི་སྟུག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟོམ་
 པའི་གོ་རིམས་འདིར་ཡི་⁶གོ་མངས་ཀྱིས་⁷དྲོགས་དེ་མ་བྲིས་སོ། །གང་གི་

1. རྒྱ་དཔེར་—विशोध्य विस्तार = རྣམ་པར་དག་པ་རྒྱས་པར་
2. ལྷ་མི་—ཉིད་བཅོ་
3. རྒྱ་དཔེར་—नानाप्रकारम् = རྣམ་པ་ལྷ་ཚོར་པ་
4. ལྷ་མི་—ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ (ཆད་—ཀྱིས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་)
5. རྒྱ་དཔེར་—अध्यासोप = ལྷག་པར་སྟོ་འདོགས་
6. རྒྱ་དཔེར་—विस्तारमयान = རྒྱས་པས་འཇུག་ནས་
7. ལྷ་མི་—ཀྱི་

ཚོ་¹དེ་ལ་(སེམས་²)མི་དགའ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཚོ་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་...
 ལྟ་བུ་དེ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་ཞིང་། རྣམ་པར་གཤམ་བ་ལ་ཉེས་པར་ལྟ་བུ་བས་
 མི་དགའ་བ་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟེ་གང་གི་ཚོ་སྤྲུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་
 རོན་དེ། དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལ་མི་གསལ་ཞིང་སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་བ་དེའི་
 ཚོ་སྤྲུང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོམ་³པ་འཇམ།⁴ མཚོག་དུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་སངས་
 ལྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་...
 ཉིད་དམ་དུ་བརྒྱུང་ངོ་། །ཇི་ལྟེ་གང་གི་ཚོ་དེ་སྤྲོན་དགོད་⁵པ་དང་ཅེ་བ་ལ་སོགས་
 པ་དེ་ཞིང་བར་བར་དུ་སེམས་ཁོད་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཚོ་མི་དག་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཁོད་པ་ཞི་བར་བྱའོ། །
 དེ་ནས་ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་
 པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཚོ་བྱིང་བ་དང་ཁོད་པ་གཉིས་⁷ཀ་དང་བུལ་དེ་
 མཉམ་པར་འཇུག་ཅིང་སེམས་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཚོ་ཚོལ་...
 བ་སྤྱོད་དེ་བདང་སྟོམས་སུ་བྱའོ། །གལ་དེ་མཉམ་པར་འཇུག་པ་ལ་རྩོལ་བ་བྱས་
 བ་སེམས་རྣམ་པར་གཤམ་བར་འགྱུར་ངོ་། །

གང་གི་ཚོ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཇི་སྤྱིད་
 འདོད་པའི་བར་དུ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚོ་ཞི་གནས་ཇོགས་པ་ཡིན་...
 བར་རིགས་པར་བྱ་ལྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཙམ་དུ་
 ཟད་པའི་བྱིར་འདི་ནི་ཞི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་

1. ལྟ་ཚོ་—ཚོ་ལ་(ཆད་—ཚོ་‘དེ་’ལ་) 2. ལྟ་དཔེར་—ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ = དེ་ལ་སེམས་མ་
 དགའ་བར་ 3. ལྟ་ཚོ་—བསྐྱོམས་ 4. ‘འཇམ’—ལྟ་དཔེར་མེད་
 5. ལྟ་མེ—ཁོད་ 6. ‘དངོས་པོ་’—ལྟ་དཔེར་མེད་ 7. ལྟ་མེ—གཉི་ཀ་

དམིགས་པ་ལ་ནི་ངས་པ་མེད་དོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་འདི་ནི་(བཅོམ་སྐྱེ་
འདས་ཀྱིས་¹) ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རེལ་དུ་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་ཕབ་ཤད་དེ།
བཀའ་སྐུལ་པ། “དེ་དང་དེ་ལ་སེམས་འཛོལ་གོ །རྒྱན་དུ་འཛོལ་གོ །
རྒྱན་དེ་འཛོལ་གོ །ཉི་ཤར་འཛོལ་གོ །འདུལ་བར་བྱེད་དོ། ཞི་བར་བྱེད་དོ།
ནས་བར་ཞི་བར་བྱེད་དོ། ཅེ་གཅིག་དུ་བྱེད་དོ། བཅོམ་བར་འཛོལ་གོ །”
ཞེས་ཆོག་དགུ་སྒྲོས་སོ། །

དེ་ལ་འཛོམ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་³འཛོམ་པའོ། །སྐྱེན་དྲུ་
 འཛོམ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེན་དྲུ་འཛོམ་པའོ། །སྐྱེན་དེ་འཛོམ་
 ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཤེས་ནས་དེ་སྦྱོང་བའོ། །ཉི་ཤར་འཛོམ་ཅེས་
 བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤངས་ནས་སྤྱི་སྤྱིར་བརྟན་དེ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་……
 འཛོམ་པའོ། །འདུལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགའ་བ་བསྐྱེད་⁴པའོ། །
 ཞི་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་ཉིས་པ་མཐོང་ནས་མི་དགའ་……
 བར་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱུགས་པ་དང་གཉིད་
 ལ་སོགས་པ་ལངས་པ་རྣམས་སེལ་བའོ། །ཆེ་གཅིག་དུ་བྱེད་པ་ནི་(དམིགས་པ་
 ལ་⁵)མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་འཇུག་པར་འབད་བར་བྱེད་པའོ། །མཉམ་
 བར་འཛོམ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ན་བདང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་རྟེ།
 མཉམ་པར་འཛོམ་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཆོག་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་འདི་ནི་
 འཕགས་པ་བུམས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །

1. श्रुत्वा - अयं च शमथमार्गो भगवता = वे ग व स गु स म त वे प ठे म सू व त स गु स

2. 'ཀྱང་'—ཀྱུ་དཔེར་མེད་ 3. 'སེམས་'—སྐུ་དཔེར་མེད་ 4. ལུ་མི་—སྤྱིར་ 5. ཀྱུ་དཔེར་—

एकोतीकरोति आलम्बने = स्ते'णठेण' ५' सु' ५' स' वे' ५' मे' ण' स' ' ५' ६. सु' मे' - ५' वे' ५' वे' स' ' ५'

མཛོད་ན་རྟེན་ཅིང་འཛིན་པ་ལྟར་འཛིན་པ་དུག་ཡོད་དེ། ལེ་ལོ་དང་།
 དམིགས་པ་བཟུང་བ་དང་། བྱིང་བ་དང་། རྒྱུ་བ་དང་། མི་ཚོལ་བ་དང་།
 ཚོལ་བའོ། །དེ་ནས་ཀྱི་གཞིན་པོར་¹སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བསྐྱེད་པོ། །
 འདི་ལྟ་སྟེ། དང་བ་དང་། འདུན་བ་དང་། ཚོལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་
 པ་དང་། དྲན་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། སེམས་པ་དང་། བདང་
 སྟོམས་པོ། །དེ་ལ་གོང་མ་བཞི་ནི་ལེ་ལོ་འདི་གཞིན་པོ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྟེན་ཅིང་
 འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དང་
 (བས་²)ནལ་འབྱོར་བ་ནས་དེ་ལ་འདོད་བ་སྤྱོད་པོ། དེ་ནས་འདོད་བས་བཙོན་
 འགྲུས་ཚོས་མོ། །དེ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷས་དང་སེམས་ལས་སྤྱུང་
 བ་ཉིད་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ལྷས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པར་གྱུར་བས་ལེ་ལོ་
 རྩོག་སྟེ། དེ་བས་ན་དང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་³བའི་སྤྱིར་བསྐྱེད་པོ། །
 དྲན་བ་ནི་དམིགས་པ་བཟུང་བའི་གཞིན་པོ་འོ། །ཤེས་བཞིན་ནི་བྱིང་བ་དང་རྒྱུ་
 བའི་གཞིན་པོ་སྟེ། དེས་བྱིང་བ་དང་རྒྱུ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་པོ།
 བྱིང་བ་དང་རྒྱུ་བ་རབ་ཏུ་⁴མ་ཞི་བའི་དུས་ན་མི་ཚོལ་བ་ཉེས་པ་སྟེ། དེའི་
 གཞིན་པོར་སེམས་པ་བསྐྱེད་པོ། །བྱིང་བ་དང་རྒྱུ་བ་རབ་ཏུ་ཞི་སྟེ། གང་
 གི་ཆོ་སེམས་ནལ་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ་ཚོལ་བ་ཉེས་པ་ཡོན་དེ། དེའི་གཞིན་པོར་
 དེའི་ཆོ་བདང་སྟོམས་བསྐྱེད་པོ།

སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་རྟེན་ཅིང་འཛིན་ཤིན་ཏུ་……

1. ལྟ་བུ་-པོ་ 2. ལྟ་བུ་པོར་-འཇུག་པའི་ལྟ་བུ་པོར་

3. ལྟ་བུ་-སྤྱོད་བའི་ 4. ལྟ་བུ་-རབ་ཏུ་ཞི་(ཆད་སྐྱོན་-རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་)

གཏན་གཉིས་པའི་སའི་སྟེད་པ་དང་བུལ་བར་གྱུར་དེ་བདེ་བ་དང་། བདང་སྟོམས་
 དང་། དུན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་¹དག་དང་ཐུན་པར་གྱུར་པ་དེའི་²ཆོ་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཁང་གི་ཆོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སའི་སྟེད་པ་
 དང་བུལ་དེ་སྟུག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། བདང་སྟོམས་
 དང་། དུན་པ་དག་དང་ཐུན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཞེས་བྱའོ།
 དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་།
 ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལ་སོང་
 པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བདུན་པར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་
 པར་དབྱེད་པར་བྱ་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བྱུང་བས་ཀུན་དུ་མོངས་པའི་
 ས་བོན་ཤིན་དུ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 བཞིན་དུ་དྲིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མདོ་
 སྟེ་ལས་³ཐེ་སྐད་དུ།

དྲིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྟོམ་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི།
 དེ་ནི་བདག་དུ་འདྲ་ཤེས་འཛིག་⁴མི་བྱེད།
 དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འབྱུག་སྟེ།
 ལྷག་སྟོང་འདི་ན་དྲིང་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་

པ་ལྟ་བུའོ།

1. ལྟ་བུ་—བཞིན་དང་ 2. ལྟ་བུ་—དེའི་བསམ་(ཆད་—དེའི་ཆོ་བསམ)
 3. སྟེ་—བཀའ་(མདོ་དུང་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ ༢༠) 4. 'འཛིག་མི་བྱེད་ཅེས་བསྐྱོམ་རིམ་གྱི་
 དཔེར་མེད་ཀྱང་མདོ་ངོ་མའི་ལེགས་སྦྱར་བྱེད་པེད་ཡོད་དོ།

དེ་ལ་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།¹ ཤེས་རབ་བསྒྲུམ་པའི་
རིམ་པ་མདོར་བཀའ་སྒྲུབ་དེ།

སེམས་ཅམ་ལ་ནི་རབ་བརྟན་ནས།

ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་བདག་གོ།

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་གནས་ནས།

སེམས་ཅམ་ལས་ཀྱང་འདྲ་བར་བྱ།

སེམས་ཅམ་ལས་ནི་འདས་ནས་སུ།

སྤང་བ་མེད་ལས་འདྲ་བར་བྱ།

སྤང་མེད་གནས་པའི་ནྤ་ལ་འབྱོར་བ།

དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་།

ཞི་བ་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས།

སྟོན་ལས་དག་གིས་རྣམ་པར་སྤྲངས།

ཡེ་ཤེས་དམ་པ་བདག་མེད་བ།²

སྤང་བ་མེད་པས་མཐོང་བར་འགྱུར།

དེ་ལ་དོན་ནི་འདྲི་ཡིན་དེ། ཐོག་མར་ནྤ་ལ་འབྱོར་པས་ཆོས་གཟུགས་ཅན་གང་
དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གཞན་དག་གིས་བདགས་པ་དེ་དག་
ལ་ཅི་འདྲི་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ནམ། འོན་དེ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་སྤང་སྟེ། མི་³ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནམ་

1. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ཙ་ ༡༩༤) 2. ལྟ་མི་—མར་ 3. ལྟ་ཏམ་ལྟར་ར་ན་—यथा स्वप्नावस्थया-

यामिति । तत्र विज्ञानाद बहिः परमाणुशो विचारयेत् = དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་

བཞིན་ནོ། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་བ་ནྤ་ལ་སྤང་བ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ།

ཞེས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ནམ་པར་གཤམ་པ་ལས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་བྱ་...
གཤམ་གྱི་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ནམས་ཀྱང་ཆ་གས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་ན་ནལ་འབྱེར་
བས་དོན་དེ་དག་མི་མཐོང་ང་། །དེས་དེ་དག་མ་མཐོང་བས་འདྲི་རྒྱུ་ཏུ་འདྲི་
དག་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅམ་སྟེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་རྒྱུ་ཏུ་སེམས་སོ། །
འདྲི་ལྟར།

སེམས་ཅམ་ལ་ནི་རབ་བརྟན་ནས།

ཕྱི་རྒྱལ་དོན་ལ་མི་བརྟག་གོ། །ཞེས་དེ་སྐད་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་
གཞུགས་ཅན་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤོང་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།

དམིགས་སུ་རྒྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་དག་¹ནམ་པར་དབྱུང་ན་མི་
དམིགས་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་གཞུགས་ཅན་²ནམས་ནམ་པར་བཤམ་ནས་
གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནམ་པར་བཤམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞུང་³བ་མེད་ན་འཛིན་པར་མི་རུང་སྟེ། འཛིན་པ་ནི་གཞུང་བ་
ལ་ལྟོས་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་སེམས་ནི་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལས་
དཔེན་ཞིང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཁོ་ན་⁴ཡིན་པར་ནམ་པར་དབྱུང་ནས་གཉིས་སུ་མེད་...
བའི་མཚན་ཉིད།

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་⁵གནས་ནས།

སེམས་ཅམ་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་བྱ།

-
1. ལྟ་བུ་—དག་ལ་ནམ་ 2. ལྟ་བུ་—ཅན་ནམ་པར་(ཅད་—ཅན་'ནམས་'ནམ་པར་)
3. ལྟ་བུ་—གཞུང་ས་ 4. ལྟ་བུ་པར་—མཐུལ་མེད་ ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ = གཉིས་སུ་མེད་པ་ཁོ་ན་སེམས་ཀྱི་
ཆོད་མ་འུམ་མཚན་ཉིད། 5. ལྟ་བུ་—དམིགས་ནས་(ཆད་—དམིགས་'གནས་'ནས་)

མཐོང་བ་¹⁾གང་ཡིན་པའོ། །དེ་སྐད་མདོ་ལས་²ཀྱང་གསུངས་ཏེ། “དོན་དམ་པ་
མཐོང་བ་གང་ཞིག་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ།” ཞེས་
འབྱུང་ངོ་། །འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། མི་མཐོང་བ་
ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་བྱ། མིག་བཙུགས་པ་དང་། དཔྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་
ཀྱིན་མ་ཚང་བ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་མི་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་བས་ན་དངོས་བོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སགས་³བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་བག་
ཆགས་མ་སྤངས་པས་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་……
ལས་ལངས་པ་བཞིན་ཀྱང་ལས་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཅུ་བ་ཅན་……
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚེ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་
བ་མ་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱང་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཅུ་བ་ནི་⁴དངོས་
བོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་བརྟན་པ་
(སོགས་⁵)ལས་ཀྱང་⁶བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་
ལས།⁷ “ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྤོང་ངོ་།”
ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་མི་དཔྱད་པས་པ་……
གང་ཡིན་པ་⁸དེ། དེར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་དགོངས་ཀྱིས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
མེད་པ་ཅུ་མ་ནི་མ་ཡིན་དེ། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་

1. བདེན་ཐོས་བཞེས་ཀྱི་ཆེ་ཆེ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། རྒྱ་ཡིག་སྐད་ཀྱི་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བཞུགས་ཏེ། 2. ལྟོ་—བཀའ་(མདོ་ལ་) ཚངས་པ་ཀྱང་པར་ཞེས་ཀྱིས་ཀྱིས་པ། 3. ལྟོ་ལོ་—སོགས་ཕྱིན་ 4. ལྟོ་ལོ་—ནི་དངོན་པར་(ཆད་—ནི་དངོས་བོ་ལ་)མངོན་པར་ 5. རྒྱ་ཡིག་—འཇུག་པ་ཞེས་པ་ 6. ‘ཀྱང་’—རྒྱ་ཡིག་ཀྱང་ 7. ལྟོ་—བཀའ་(མདོ་ལ་) 8. ལྟོ་ལོ་—པ་དེར་ཡིད་

བ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

ཐེ་ཚོམ་མ་སྤངས་པར་ནི་སྡོན་དམིགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་མི་རུས་དེ། མེས་སྤངས་པར་
ཚ་བ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་ནམ་པར་
རྟོག་བ་(1ཡོག་བ་)འདི་དག་ཚར་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་ལག་……
བས་དབྱུང་ཞིང་བསལ་དུ་མི་རུང་སྟེ། (2ཅེ་ཞེན་)ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བོན་སྤང་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བོན་དེ་ཡང་ནལ་འབྱོར་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤང་
བ་བྱུང་སྟེ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་བརྟགས་ན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྤར་
དམིགས་པ་དམིགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྱུར་པ་དེ་དག་མེ་དམིགས་པའི་……
ཕྱིར་ཐག་པ་ལ་³སྦྱལ་དུ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་སྤང་གི། །གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་4ཚེ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བོན་དང་བྲལ་བས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་སྤོང་རུས་པར་འགྱུར་དེ། །གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ།
དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤང་བ་མ་བྱུང་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་མ་བརྟགས་ན་སྦྱར་བྱུང་
ན་འདུག་པའི་མི་ལྟར་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་ཡོད་པའི་བྲམ་པ་ལ་སོགས་པ་སོམ་ཉི་ཟ……
བར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་ནལ་འབྱོར་པ་ཡང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་སོམ་……

1. ཐེ་ཚོ་—ཤ 195 རྟོག་པ་(ཞོག་པ་ 195 རྟོག་པ་) རྩ་དཔེར་ཡང་ 'मिथ्याकित्य = རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཞོག་པ་' ཞེས་གསལ།
2. རྩ་དཔེར་—किं तर्हि = ཅེ་ཞེན་
3. རྩ་དཔེར་—ཤ 195
4. རྩ་དཔེར་—तथा = དེ་ལྟར་

ཉི་ཟླ་བ་ཐོག་པར་མི་འགྲུར་རོ། །དེ་མ་ཡོག་ན་མིག་¹རབ་རིབ་ཀྱི་སྒྲིལ་མ་བསལ་
བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་བདེན་²ལ། མངོན་པར་ཞེན་པ་འབྱུང་སྟེ་
ཅིས་ཀྱང་མི་སྒྲིགས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུས་ན་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལག་གིས་སེམས་བརྒྱུད་ཏེ་ཤིན་དུ་ཆ་ཕྱ་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོག་པར་³ནམ་པར་རྟོག་པའི་
ས་བོན་གྱི་⁴ཟུག་⁵རྩ་སེམས་དེ་ལ་ཡོད་པ་བསལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་
ཙ་བ་ནས་ཕྱང་བའི་ཤིང་དག་ས་ལས་མི་སྒྲིལ་བ་བཞིན་⁶ཙ་བ་མེད་པས་ན་ཡོག་
པར་ནམ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱང་སྒྲིལ་བར་མི་འགྲུར་རོ། །དེ་བས་ན་སྒྲིབ་པ་
སྤོང་⁷བའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་འབྱེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་
བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྟེ་དེ། དེ་གཉིས་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་⁸དུ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་དྲིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་སྟེ།

དྲིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་¹⁰ནི་ཡེ་ཤེས་ནམ་པར་དག་པ་ཐོབ།

ཡེ་ཤེས་ནམ་པར་དག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས།

ཞེས་བཀའ་སྟེ་དེ། །

འདི་ལྟར་གང་གི་ཆེ་ཞི་གནས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བདེན་པར་བྱས་

-
1. 'མིག'—ཁྱ་དཔེར་མེད། 2. ཁྱ་དཔེར་—མཉམ་པོ་ཤེས་ཀྱི་ལུ་ལྷན་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ། 3. ཁྱ་པེ—མར་རྟོག་པའི་ 4. ཁྱ་པེ—བྱུས་
5. 'ཟུག་རྩ'—ཁྱ་དཔེར་མེད། 6. ཁྱ་པེ—བཞིན་ཙ་ 7. ཁྱ་པེ—སྤངས་ 8. ཐེ—བཀའ་(དཀོན་
བཅུགས་—ཆེ་ཤོས་སྤངས་ཀྱི་ཁྱེད་—༡༩༩) 9. ཁྱ་པེ—བསྐྱེད་ 10. ཁྱ་པེ—ཀྱི་

བ་དེའི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རབ་དུ་བདགས་ན་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་.....
 འབྱུང་ཟླ། དེའི་ཚེ་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བས་སྐྱན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱིབ་པ་དབྱུང་
 འོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མིག་དང་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་
 བ་ལ་ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུང་བ་དང་སྐྱན་པ་བཞིན་དུ་མི་
 མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དྲིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྐྱན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་དེ། ཅི་ཞེ་ན།
 སེམས་ཚེ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཤེས་རབ་དང་
 ཤིན་དུ་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ཉན་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་...
 བ་དེ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་དམ་བཤོ། །རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཤིགས་
 སྐབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་དེ། དེའི་ཕ་རོལ་དུ་
 བལྟ་བར་བྱ་བ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འོ། །ཞི་བ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་
 བ་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་འོ། །

འདི་ལྟར་གང་གི་ཆོ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདགས་ན་དངོས་པོ་འི་
 ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡང་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དངོས་པོར་རྣམས་པར་རྟོག་པ་མི་...
 འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཡང་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

-
1. ལྟ་དཔེ་དེ་—‘अवरणम् अपहीयते = ལྟོབ་པ་འཕྱེན་ནི་’ཞེས་སམ་‘ལྟོབ་པ་དབྱུང་འོ།’ ཞེས་གསལ་
 ཡང་བོད་བའི་སྐད་མ་བཞེ་ཀའི་ནང་‘སྒྲུབ་པ་འབྱུང་འོ།’ ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་ནི་གཞུང་གི་
 བལྟ་ན་དོན་དང་འགལ་བས་མི་འཐུན་དོ། 2. ལྟ་བེ་—དུ་ཤེས་ 3. ལྟ་བེ་—བས་མཉམ་

(ཆད་—བས་’ན་’མཉམ་) 4. ལྟ་བེ་—ཉིད་དམིགས་(ཆད་སྒྲོན་—ཉིད་’མི་’དམིགས་)

5. ལྟ་ཚེ་—‘ཀྱི་ཞེ་གནས་སྐབས་’ཞེས་གསལ་ཡང་‘ཞེ་གནས་’ཞེས་བ་ལྟ་དཔེ་ར་མེད་

6. ལྟ་བེ་—བོ་རྣམ་ 7. ལྟ་བེ་—ཉིད་དེ་

གཤམ་ཏེ་བརྒྱུ་ལ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ནི་བཀག་པས་
 དངོས་པོ་མེད་པར་ནས་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་ངོ་། །གང་གི་ཆོ་ནལ་འབྱུར་པས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་བརྟགས་ན་དུས་གསུམ་དུ་ཡང་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ་……
 དེའི་ཆོ་ཅི་ཞིག་བཀག་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་ནས་པར་རྟོག་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་
 དུ་ནས་པར་རྟོག་པ་གཞན་དག་ཀྱང་དེའི་ཆོ་དེ་ལ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དེ། ཡོད་པ་
 དང་མེད་པ་ནས་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་དེ། ཁྲུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་ཁྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་ནི་ནས་པར་མི་རྟོག་པའི་ནལ་འབྱུར་དམ་པ་ཡིན་དེ། དེ་ལ་གནས་པའི་ནལ་
 འབྱུར་བ་ནི་ནས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལྷུབ་པས། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་¹
 དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྤོང་ངོ་། །འདྲི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་
 པ་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་མ་འགགས་པའི་དངོས་པོ་ནམས་ལ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པར་
 ཕྱིན་ཅི་ཡོག་པའི་ཙ་བ་སྟེ་ལྷུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པ་
 ལ་སོགས་པ་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་དོ། །

ནལ་འབྱུར་གོམས་པ་འདྲིས་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་
 ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དངོས་²པོ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་པ་མ་རིག་པའི་ངོ་……
 བོ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཙ་བ་སྤོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཙ་བ་བཅད་པས་ཉོན་
 མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཙ་བ་³ཡང་དག་པར་སྤོང་ངོ་། །ཇི་སྟེན་དུ་ཡང་འཕགས་
 པ་བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པ་ལས་⁴གསུངས་དེ། “འཇམ་དཔལ་ཇི་ལྟར་ཉོན་

1. ལྷུ་ལྟར་ཡང་དག་(ཆད་པ་དང་ཤིས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་) 2. ལྷུ་དཔེར་-ཐུགས་སྐྱེད་
 དངོས་པོ་མཐུན་དག་ 3. ‘ཙ་བ་’-ལྷུ་དཔེར་མེད་ 4. ལྷུ་-བཀའ་(མདོ་-མ་’ x r 3)

མོངས་པ་ནམས་འདུལ་བར་འགྱུར། རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པ་ཡིན། འཇམ་དབལ་གྱིས་སྦྲས་པ། རོན་དམ་པར་ཤིན་དུ་མ་སྦྱེས་པ་དང་།
 མ་བྱང་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་དག་
 པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ལས་
 ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དེ་ལས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་¹ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
 པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལས་བདག་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །བདག་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་
 དེ་ལས་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་ཐང་ངོ། །ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་ཐང་བ་དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་འགྱུར་ངོ། །ལྟའི་བྱ་རོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་མ་སྦྱེས་པ་དང་།
 མ་བྱང་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་རབ་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རོན་དམ་
 པར་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །གང་རོན་དམ་པར་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་མི་རྟོག་ །
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། གང་མི་²རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ཚུལ་བཞིན་ལ་
 བཞུགས་³པའོ། །གང་ཚུལ་བཞིན་ལ་བཞུགས་པ་དེ་བདག་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་
 མི་འགྱུར་རོ། །གང་བདག་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་
 ཐང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རོན་དམ་པར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ལྟ་བའི་བར་
 གྱི་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་ཐང་⁴པ་ཡང་⁵འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྦྱི་བ་མེད་
 པར་གནས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཤིན་དུ་བྱུལ་བར་བལྟ་⁶བར་བྱ་ཏེ། དེ་ནི་

1. ལྟ་བུ་—བ་ཡིད་ 2. 'མི་རྟོག་'—ལྟ་དཔེར་མེད་ 3. ལྟ་བུ་—ཞུགས་ 4. ལྟ་བུ་—(ཞུགས་—ཐང་
 'བའི་བར་གྱི་ཀུན་ནས་ཐང་བ་') 5. ལྟ་དཔེར་—सर्वदृष्टिपर्युत्थानम् = ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་ཐང་བ་
 ཐམས་ཅད་ 6. ལྟ་བུ་—ལྟ་བ་

ལམ་དག་གིས་ནམ་པར་སྤངས།” །ཞེས་གསུངས་དེ། སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་བོས་སེམས་
 ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་(1འུ་བའི་ཕྱིར་) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་ལམ་བཟུང་བ་
 བ་གང་ཡིན་པའི་སྟོན་ལམ་དེའི་ཕྱོད་པས་ ཀྱིས་ཕྱི་ཕྱིར་ཞིང་སྟོན་བ་ལ་སོགས་བ་.....
 དགེ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་གནས་2སྐབས་དེ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པར་....
 འགྱུར་དེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ཀྱང་སེམས་
 ཅན་མཐའ་དག་(3གི་བརྟོས་པ་མ་བཞུག་གི་བར་) འཁོར་བའི་ཉིས་པ་ནམས་.....
 ཀྱིས་མི་གོས་པར་འཁོར་བ་ཆེ་སྤྱིད་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ།

ཆེ་4ལྟར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཞི་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཡོ་ཤེས་དམ་པ་བདག་མེད་པར།

སྤང་བ་མེད་པས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་འདྲར་5རྒྱ་བཀའ་

སྟུལ་དོ། །འདི་ལྟར་ནང་6གི་ཤེས་བྱ་སྟུ་བ་ནམས་ཀྱི་7གཉིས་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཀྱི་ཤེས་པ་དམ་པ་མཆོག་ཡིན་པར་འདྲོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བདག་མེད་དོ། །
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ནལ་འཕྱོར་པས་གཉིས་མེད་པར་སྤང་བ་མེད་པའི་ཡོ་ཤེས་...
 ཀྱིས་མཐོང་ངོ་། །དེ་ཕན་ཆད་བརྟ་8བར་བྱ་བ་མེད་པས་ན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །
 ནམ་པར་དོག་པ་སྟུ་9ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཞི་བའོ།

གཤམ་དེ་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཆོག་གང་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ནམ་འཕྱོར་པ་དེ་སུ་ཡོད་ཅེ་ན།

1. ལྟ་དཔེར་—‘सर्वसत्त्वार्थकरणाय = སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཐུང་པའི་ཕྱིར་’ ཞེས་གསལ་
 ཡང་། བོད་དཔེར་—‘དོན་ལ་ལྟ་བར་’ ཞེས་གསལ།
2. ‘གནས་སྐབས་’—ལྟ་དཔེར་མེད་
3. ལྟ་དཔེར་—‘सकलसत्त्वापेक्षा न व्यावर्तते यावत् = སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་བརྟོས་པ་མ་བཞུག་
 གི་བར་’ ཞེས་གསལ་ཡང་། བོད་དཔེར་‘མཐའ་དག་ལྟ་བུ་གི་བརྟོག་ཅིང་’ ཞེས་གསལ།
4. ལྟ་དཔེར་—‘ཉིད་’ 5. ལྟ་བེ་—‘འདྲོད་བཀའ་’ 6. ལྟ་དཔེར་—‘अद्वयवादिनां = གཉིས་མེད་
 བར་སྟུ་བ་ནམས་’ 7. ལྟ་བེ་—‘ཀྱིས་’ 8. ལྟ་བེ་—‘ལྟ་བར་’ 9. ‘ལྟ་ཆོགས་’—ལྟ་དཔེར་མེད་

བདེན་¹དེ། དོན་དམ་པར་ན་བདག་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་ཡོད་པའི་ནལ་འབྱེར་
 བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །མཐོང་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་ཀུན་ཚོ་བ་དུ་ཚི་
 ལྟར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་ནམ་²པའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་ནམ་...
 བར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལྟ་སྤྱིན་ནམ་མཆོད་སྤྱིན་གྱི་ཤེས་...
 བས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་དེ། བདག་ལ་སོགས་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་
 དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདྲིར་ཡང་གཉིས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་མེད་པའི་ཤེས་³
 བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ན།⁴ སྣང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་དེ་ལྟར་མང་
 འདོགས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་མེད་ཀྱི་ ཀུན་
 ཚོ་བ་དུ་ནལ་འབྱེར་པའི་ཤེས་ བའམ། སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་
 ཅུང་ལྟ། མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ད་སྐད་⁵དུ་འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་
 བལྟན་པ་ལས་⁶བཀའ་སྤྱུལ་དེ། “དོན་⁷དམ་པར་ཤིན་དུ་དངོས་བོ་མེད་ཀྱང་
 ཀུན་ཚོ་བ་དུ་ཡང་ལམ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ།” །ཞེས་⁸བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ་།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དང་། སངས་⁹རྒྱས་དང་། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་¹⁰བྲག་
 ཀྱང་ཅིས་དབྱེ། འདི་ལྟར་གང་ལ་ཀུན་ཚོ་བ་དུ་ཡང་རྒྱ་མེད་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཚོ་བ་དུ་
 ཡང་མི་སྤྱི་ལྟ། དེ་བོང་གི་རུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ལ་རྒྱ་¹¹ཡོད་པ་
 དེ་དོན་དམ་པར་བཞུན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་བ་ཁོ་ན་ལྟ། སྤྱོ་མ་དང་། གཞུགས་

1. ‘བདེན་དེ’—རྒྱ་དཔེར་མེད་ 2. ལྟ་ཅི་ལྟ་—བར་ཤེས་ 3. ‘ཤེས་པ’—རྒྱ་དཔེར་མེད་
 4. ལྟ་ཅི་—ནམ་ 5. ལྟ་མི་—དེ་སྐད་འཕགས་ 6. ལྟ་—བཀའ་ (མདོ་—མ་ 21)
 7. ལྟ་མི་—དེ་དོན་ 8. ‘ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་’—རྒྱ་དཔེར་མེད་ 9. ‘སངས་རྒྱས་དང་’—རྒྱ་
 དཔེར་མེད་ 10. རྒྱ་དཔེར་—अवस्था = རྣམ་བཞག་ 11. ‘རྒྱ’—རྒྱ་དཔེར་མེད་

བརྟན་དང་། བྲག་¹ཅ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་
 ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་བརྟན་མི་བརྟོན་པས་རོན་དམ་...
 བར་དངོས་བོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་མི་འབྱུང་རོ། །དེ་བས་ན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་
 མ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཉན་མཛས་པ་དང་ལས་སྐྱ་
 མའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱ་བ་སྐྱ་མ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཏུ་ནལ་འབྱོར་
 བ་ནམས་ཀྱི་²བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱ་མའི་དབང་གིས་ནལ་འབྱོར་
 བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་མ་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་སྐད་ཏུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་³ཀྱང་བཀའ་སྐྱུལ་དེ། “རབ་⁴འབྱོར་འདི་ལྟར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱལ་བ་ཡིན་དེ། ལ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱལ་བའོ། །ལ་ལ་ནི་རང་
 སངས་བྱས་ཀྱི་སྐྱལ་བའོ། །ལ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བའི་སྐྱལ་བའོ། །ལ་ལ་
 ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བའི་སྐྱལ་བའོ། །ལ་ལ་ནི་ཉན་མཛས་བའི་སྐྱལ་བའོ། །
 ལ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་སྐྱལ་བའོ། །རབ་འབྱོར་ནམ་གྲངས་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྐྱལ་བ་ལྟ་བུའོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

ནལ་འབྱོར་བ་ནམས་དང་སོ་སོ་འདི་སྐྱ་བོ་ནམས་ཀྱི་ཉེ་བྲག་ནི་འདི་ཡིན་དེ།
 དེ་དག་ནི་སྐྱ་མ་མཁན་བཞིན་ཏུ་སྐྱ་མ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་.....
 བརྟན་པ་ཉིད་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་དོ། །དེ་⁵བས་ན་དེ་དག་ནལ་འབྱོར་བ་ཞེས་
 བའོ། །གང་དག་བྱིས་⁶པ་ལྟར་མོ་བ་བཞིན་ཏུ་དེ་ལ་བརྟན་པ་ཉིད་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་དེ་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

1. ‘བྲག་ཅ’—ཏུ་དཔེར་མེད་ 2. ལྟ་བུ་—ཀྱས་ 3. ཆོས་ཞེས་ངས་རྟོན་མ་བྱུང་བ།

4. ‘རབ་འབྱོར་’—ཏུ་དཔེར་མེད་ 5. ལྟ་བུ་—དེས་ན་ 6. ཏུ་དཔེར་—ཐལ་ལྡན་འབྱུང་བ་

कौतूहलं = ཉེས་པ་སོ་སོ་འདི་སྐྱ་བོ་བཞིན་རྟོན་མོ་ག་

དེ་དག་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་སྐད་¹དུ་འཕགས་པ་ཚོས་ཡང་དག་²
བར་སྐྱད་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྡུལ་དེ།

དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་ཞིག །

སྐྱུ་ལ་བ་ཐར་བར་བྱ་བྱིར་བཙོན། །

དེས་ནི་སྐར་ནས་དེ་ཤེས་བས། །

སྐྱུ་ལ་བ་དེ་ལ་ཆགས་བ་མེད། །

སྲིད་གསུམ་སྐྱུ་ལ་བ་འདྲ་བར་ནི། །

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཁས་པས་ཤེས། །

འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་གོ་བགོས་དེ། །

འགྲོ་བ་དེ་ལྟར་སྒྲ་ནས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་བྱིང་བ་དང་གོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་³ན་སྐར་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་ཞི་
བར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བོ་ཉིད་མེད་པར་དམིགས་པ་ལ་བྱིང་བ་
དང་གོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་
འཆུག་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་དང་རྣམས་མཐོང་རྒྱུ་འབྲེལ་བར་འཆུག་.....
པའི་ལམ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆོ་རི་སྲིད་དུ་རྒྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་མོས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་ལ་གནས་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ལ་མོ་ཀྱང་མ་བཤིག་པར་ལངས་ལ་འདི་

1. ལྟ་བུ་—སྐད་འཕགས་ 2. ལྟེ་—བཀའ་ (མདོ་ཨ་ ༤༩) 3. ལྟ་དཔེར་—ལྟ་ལྟོན་པ་
ལང་ནའམ་སྐར་ན་

སྒྲུབ་ཏུ་བསམ་བར་བྱ་ཏེ། ཡང་¹ནི་ཚེས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བར་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་²མོད་ཀྱི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བསམ་མོ། །དེ་³སྒྲུབ་འཕགས་
 བ་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་ལས་⁴ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་དེ། “ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
 བདག་མེད་པ་ལ་སྐུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབའ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ ཚོར་བ་དང་།
 འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་དེ།
 དེ་གཞུགས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་བ་མི་དམིགས། ཀུན་⁵འབྱུང་
 བ་མི་དམིགས། འགོག་པ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་
 ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྦྱེ་བ་མི་དམིགས།
 (ཀུན་འབྱུང་བ་མི་དམིགས་འགོག་པ་མི་དམིགས་) སོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་བར་
 སྦྱེ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། ¹⁷ཐ་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་སྐྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། །བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཅན་འདི་དག་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་བོ་རྣམས་ལ་(⁸ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་) མངོན་པར་ཞེན་པའི་
 དབང་གིས་འཁོར་བ་ན་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྒྲ་ཚོགས་དག་ཉམས་སུ་
 བྱུང་ངོ་སྒྲུབ་ཏུ་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་བོ་⁹མངོན་ཏུ་བྱས་ལ་འདི་སྒྲུབ་ཏུ་བསམ་བར་བྱ་ཏེ།

-
1. ལྟ་བུ་ཡང་ནི་ 2. ལྟ་བུ་མེད་པ་ཡིན་མོད་ 3. ལྟ་བུ་དེ་འཕགས་
 4. ཐུ་མཁན་(མདོ་—ལྟ་མཁན་) 5. ལྟ་མཁན་—ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པའི་གོ་རིམ་འདི་གས་
 རྟོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད། 6. ལྟ་མཁན་དང་མདོ་ཉིད་ཏུ་གསལ་བ་བཞེན་འདིར་བཀོད་དོ།
 7. བཅུན་འབྱུང་དབར་མ་བཞེན་ཀའི་ནང་མུ་དེ་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་གསལ་ཡང་ལྟ་མཁན་དང་མདོ་ཉིད་ཏུ་
 མུ་ཐུན་གྱི་དང་བཞེན་ཞེས་གསལ་བ་བཞེན་འཐད་པར་མངོན་ནོ། 8. ལྟ་མཁན་—འཕགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅན་
 འཕགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅན་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྤྱོད་ཅན་ 9. ལྟ་མཁན་—ཀུན་འབྱུང་ལ་མུ་ཐུན་

ཅི་ནས་བདག་གིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་ནས་འདི་དག་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམ་མོ།

དེ་ནས་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་དང་
བསྟོད་པ་གསོལ་དེ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ལས་
ཆེན་པོ་གདབ་བོ། དེ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟིང་ཆེད་སྟིང་པོ་ཅན་གྱི་སྟིན་པ་ལ་
སོགས་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་
བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་
སྤྱུལ་དེ། “ཡང་དག་པ་ཆེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་ཅན་ནམས་ལ་སྟིང་ཆེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །དེ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་
གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཆེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་དྲིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྟོ་
འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་དེ། དེའི་སྟིང་ཆེ་
ཆེན་པོ་དེས་བསྐྱལ་བས་སྟག་པའི་ཚུལ་བྱིས་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་།
ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་(³ཕྱེ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་) ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བྱས་ནས་སྐྱ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྒྱགས་པར་འཆང་……
བྱའོ།” །ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

ཐམས་དང་ཤེས་རབ་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམས་ཀྱི་ལས་ཡིན་དེ། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་མཐོང་ཡང་ཀྱན་རྒྱུ་མི་

1. ལྷ་བ་—འདི་ཆོས་(ཆད་—འདི་དག་ལ་ཆོས་ཉིད་) 2. ཕྱེ་—བཀའ་(མདོ་ལྟ་པར་)
3. རྒྱ་དཔེར་—‘अधिप्राज्ञं च शिक्षात्रयं = ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཕྱེ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་’ཞེས་གསལ་ཡང་།
ཕྱེ་དགེ་བར་མང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་ཞེས་གསལ་བ་ལ་བརྟགས་ན་བསྐྱབ་པ་དང་བསམ་པ་
ནོར་བར་མེན་ནམ་ལྟམ་མོ།

གཅོད་ལ། ཀུན་རྒྱུ་མ་བཅད་པས་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་སྤོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཕུན་ཅི་
ལོག་མེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་¹པ་ལ་འཇུག་གོ་² །དེ་སྐད་
འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་³ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་དེ། “ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སློབ་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་དེ་ཡང་མི་དམིགས། བསྐྱབ་
པའི་ལམ་⁴ཡང་མི་དམིགས། གང་སློབ་པ་དེ་ཡང་མི་དམིགས་དེ། སྤྱི་དེ་དང་
རྒྱུན་དེ་དང་གཞི་རིས་ཆད་པར་ལྟ་བར་མི་ལྟུང་ངོ་།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འཕམ་
པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་⁵ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་དེ། “བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་⁶ལྷན་འདས་⁷བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཅི་ལགས་པ་དང་། ངག་གི་ལས་གང་ཅི་ལགས་པ་
དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་གང་ཅི་ལགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ལྟ་བུ་པས་འཇུག་པ་ལགས་སོ། །སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་སྤོན་དུ་འགྲོ་བ་ལགས་ས།
སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལགས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོན་
པ་དང་བདེ་བར་བབྱི་བའི་སྤྱོད་པའི་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལགས་སོ། །དེ་ལྟར་
སྤྲོན་པར་བབྱི་བའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་འདི་སྤྲོམ་དུ་འདུ་གཤེས་བབྱིད་དེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་⁸སྐྱབ་པ་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་

-
1. ‘སོགས་’—རྒྱ་དབེར་མེད་ 2. རྒྱ་དབེ་ལྟར་ན་—མཚམས་འདྲེན་གཤམ་གསལ་“འདི་ག་རྟོན་ལས་
འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཞེས་སོགས་ནས་ལམ་འབྱུང་བ་ཁོང་དུ་ཆད་པར་བྱའོ།” ཞེས་
པའི་བར་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་། གཞུང་དོན་ལ་བརྟགས་ན་བོད་དཔེ་བཀོད་པ་ལྟར་ལོགས་པར་མངོན་ནོ།
3. ལྟེ་—བཀའ་ (མདོ་ལྡ ༢༠) 4. ལྟེ་ཅོ་—ལམ་ལ་ཡང་ 5. ལྟེ་—བཀའ་ (མདོ་ཞྭ་ ༧༤)
6. ‘བཅོམ་ལྷན་འདས་’—རྒྱ་དབེར་མེད་ 7. ལྟེ་པེ་—འདས་ཀྱིས་ 8. ལྟེ་པེ་—བའི་སྐྱབ་ (ཆད་—
ཕན་‘བ་སྐྱབ་པ་དང་བདེ་བ་’སྐྱབ་པའི་)

པ་དེ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་འཕྲོ་པ་ལྟ་བུ་ལྟོས་པ་
 ལྟ་བུར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེད་པ་ལྟར་བོ་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡང་མི་འཚེ།
 ཁམས་ཀྱིས་ལྟོས་པ་ལྟར་བྱུག་པ་ལྟ་བུར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེད་པ་ལྟར་ཁམས་ཀྱིས་
 ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡང་མི་འཚེ། རྩེ་མཆོད་ཀྱིས་ལྟོས་པ་ལྟར་བྱུང་བ་ལྟར་སོ་
 སོར་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེད་པ་ལྟར་མཆོད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཡང་མི་འཚེ། གཞུགས་
 ལ་དབྱེ་བ་དོན་པ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཞུང་
 གྱི་སྐྱེད་པར་སྐྱེད་པ་ཡང་མི་འདོར། ཚོར་བ་ལ་ཆུད་ཆུ་བྱར་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་
 པ་ཡང་སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་དྲིང་དེ་འཛིན་ལ་སྐྱེད་པ་
 བར་འཆུག་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་མི་ཚོས་བ་ཡང་མ་ལགས། འདྲ་
 ཤེས་ལ་སྐྱེད་པ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སྐྱེད་པ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་མ་ལགས། འདྲ་བྱེད་ཀྱིས་ལྟོས་པ་ལྟར་སོ་
 སོར་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེད་པ་སངས་བྱུང་གྱི་ཚོས་མཛོན་པར་འདྲ་བའི་བཅིངས་པ་
 ཡང་མ་ལགས། རྩེ་མཆོད་ཀྱིས་ལྟོས་པ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེད་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཐོག་མར་འགྲོ་བའི་ལྷན་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལྟོས་སྐྱེད་པ་མི་སྐྱེད་པ་
 ཡང་མ་ལགས་སོ།” ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་
 མདོ་སྤེལ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་སྐྱེད་པ་མཐའ་ཡས་པ་
 འབྱུང་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།

1. ལྟ་བུར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ 2. ལྟ་བུར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ 3. ལྟ་བུར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ 4. ལྟ་བུར་སོ་
 5. 'མཛོན་པར་'—ལྟ་བུར་སོ་སོར་ 6. ལྟ་བུར་སོ་སོར་(ཆུད་པར་སྐྱེད་པ་མཛོན་པར་) 7. ལྟ་བུར་སོ་

“¹འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཐབས་ལ་བརྟེན་
 པ་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱི། ཐབས་བརྟེན་པའི་དུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སྦྱུ་མ་
 མཁན་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱོར་
 བ²དང་།³ ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱོར་བའི་རྗེས་ལས་བྱུང་བ་དངོས་པོ་འི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་རི་
 ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་⁴ཡོད་པ་ཉིད་དེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྒྱང་དུ་
 འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་སྒྲོ་བྱས་མི་ཟད་པས་
 བཞུན་པ་ལས་འཁྱུང་། བསམ་གཏན་མི་ཟད་པའི་སྐབས་ནས་ཐབས་དང་ཤེས་
 རབ་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་འབྱུང་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། རིམ་
 པ་འདི་ལྟ་བུ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་གསུ་
 བར་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བསྒོམས་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཅུ་གཉིས་སུ་
 འགྱུར་རོ། གནས་སྐབས་དེ་དག་ནི་གོང་མ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་གནས་པའི་ཕྱིར་
 སར་ནམ་པར་བཞག་སྟེ། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
 དུའོ།

དེ་ལ་ཇི་སྟེན་དུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་
 མི་བྱེད་མོད་ཀྱི། མོས་པ་ཤིན་དུ་བརྟེན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། བདུད་ལ་སོགས་
 པས་མི་བྱེད་ལ། གང་གི་ཆོ་མོས་པའི་སྟོབས་(7ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་

-
1. ལགས་སྦྱར་བྱ་དཔེ་ལྟར་ན་ 'འཇིག་རྟེན་ལས་ཞེས་སོགས་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།' ཞེས་པ་
 ཁོང་དུ་བཞེན་ཡོད། 2. ལྟ་བུ་—བའི་རྗེས་ 3. ལྟ་དཔེར་—'དང་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱོར་བ' ཞེས་པ་མེད་
 4. ལྟ་བུ་—རབ་ཉིད་(ཆད་—ཤེས་རབ་ཡོད་པ་ཉིད་) 5. འདིར་བྱང་འབྲེན་མཇུག་མཚམས་གསལ་ཁ་
 མོད་པས་དབྱེད་དགོས་སོ། 6. ལྟ་བུ་—རབ་ཉིད་ 7. ལྟ་དཔེར་—'ཐུགས་རྟེན་དེ་ཁོ་ན་'

དེའི་ཆོ་མོས་པ་བདུན་པའི་སྒྲོ་ནས་མོས་པས་སྟོད་པའི་སར་རྣམ་པར་བཞག་གོ།
 ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དབའ་ནི་སོ་སོ་འི་སྒྲེ་བོ་ཡིན་མོད་ཀྱི།
 བྱིས་པའི་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་།
 གཟུངས་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་གྲངས་མེད་པ་དག་དང་ལྡན་པ་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་འབྱུང་
 པ་ཡིན་ནོ།

འདི་ཉིད་ཐ་མ་དང་། འབྲིང་དང་། རབ་དང་། རབ་ཀྱི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་
 བཞིས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་ཏེ། འདི་ལྟར་
 གང་གི་ཆོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམ་པར་འཛིག་པ་ན་ཤེས་པའི་སྒྲིང་བ་ཅུང་ཟད་གསལ་
 པ་བྱུང་བ་དེའི་ཆོ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། རེ་
 ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་འདིར་སྒྲིང་བ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་
 ཤེས་པའི་སྒྲིང་བ་དེ་ཉིད་འབྲིང་ཙམ་དུ་གསལ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ངེས་པར་འབྱེད་
 པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཅེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་དེ་ཉིད་ཆེས་གསལ་པར་གྱུར་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་
 སྒྲིང་པའི་ཤེས་པའི་སྒྲིང་བ་འབྱུང་བ་དེའི་ཆོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་གནས་པའི་³
 ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱོགས་
 གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཏེ། གཟུང་པའི་རྣམ་པ་མི་

1. ལྷ་དཔེར་—अस्यामपि भूमी = ས་འདིར་ཡང་ 2. ལྷ་དཔེར་—सर्वधर्मनैरात्म्यं भावयता =
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མདག་མེད་པར་བསྐྱོམ་ན་ཞེས་གསལ་ཡང་བོད་དཔེ་ལྷགས་པར་མངོན་ནོ།

3. ལྷ་པེ་—ཐའི་ངེས་(ཆད་—ཐའི་ཕྱིར་ངེས་པར་)

རམ་གས་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཆོ་འཕྲིན་པའི་རྣམ་པ་དང་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡང་²རྣམ་པར་འཇིག་པ་དེའི་ཆོ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་...
མཐུན་པ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཐག་པའི་དྲིང་ངེ་འཇིན་ཞེས་
ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་མ་ཐག་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་བར་དུ་
ནི་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་ཡིན་ནོ། །

ས³གཞན་དག་ནི་མདོར་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་ཡོངས་སུ་རྫོང་པའི་སྒྲོན་ས་
རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལ་ས་དང་པོར་⁴ནི་ཐོག་མར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་
མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་
སྟེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་མཇུག་⁵ཐོགས་ཁོ་ནར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་དུ་གསལ་བ་འཇིག་
རྟོན་ལས་འདས་པ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཐོག་⁶མར་བྱུང་བ་དེའི་ཆོ་བྱང་...
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་...
སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་ས་དང་པོར་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་⁷ཁོ་ན་ཁོང་དུ་⁸མ་ཆུད་⁹
བ་ས་འདི་ལ་ཐོག་མར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་¹⁰རབ་དུ་
དགའ་བ་ཡིན་དེ། དེས་ན་ས་དེར་བ་དུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་དེར་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྟུ་ཙ་བཅུ་གཉིས་སྟོང་ངོ་། །

1. ལྷ་ཏུ་ཐེན་—ग्राह्यप्रहकाररहितम् = གཟུང་བ་དང་འཇོན་པའི་རྣམ་པ་བྲལ་བ་

2. 'ཡང་'—ལྷ་ཏུ་ཐེན་མེད་ 3. ལྷ་ཏུ་ཐེན་—གཞན་དག་(ཆད་—'ས'་གཞན་དག་)

4. ལྷ་ཏུ་ཐེན་—བོ་ན་ 5. ལྷ་ཏུ་ཐེན་—འཇུག་ 6. ལྷ་ཏུ་ཐེན་—ཐོག་མ་

7. ལྷ་ཏུ་ཐེན་—དེ་ཁོ་ན་(ཆད་—དེ་ཁོ་ན་ཁོང་དུ་) 8. ལྷ་ཏུ་ཐེན་—དུ་ཆུད་(ཆད་—དུ་མ་ཆུད་)

9. ལྷ་ཏུ་ཐེན་—ཆུད་བས་འདི་ 10. 'ས'—ལྷ་ཏུ་ཐེན་མེད་

ས་ལྷག་ས་ནམས་ནི་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་དག་དུ་བསྐྱེད་པས་¹
 བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁམས་གསུམ་བའི་ཉན་མོངས་²ལ་བཅུ་དྲུག་སྤྱོད་ངོ་། ས་
 དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་རྟོགས་པས་བདག་
 གི་དོན་དང་འདྲ་བར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
 བ་ཤིན་དུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་དེས་དེ་ཁོ་ན་³(ཡང་དག་
 བར་)ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱང་རི་སྤྱིད་དུ་ལྷུང་བའི་འབྲུལ་བ་ཆ་སྤྲ་བ་ནམས་ལ་ཤེས་བཞིན་
 དུ་གནས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་དེ་སྤྱིད་⁴ས་⁵དང་བོ་འོ། །གང་གི་ཆོ་རྒྱས་པ་
 དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པས་ས་གཉིས་བར་ནམ་བར་གཞག་གོ། །
 དེ་བས་ན་ས་དེ་ལ་ལྷུང་བའི་འབྲུལ་བ་ཆ་སྤྲ་བ་ཀྱན་དུ་མི་སྤྱོད་པས་ཆུལ་བྲིམས་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་བ་⁷ཤིན་དུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །འཆལ་བའི་ཆུལ་བྲིམས་ཀྱི་
 རྩིས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ས་དེ་རྩིས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

(⁸དེ་)ལྷུང་བའི་འབྲུལ་བ་ཆ་སྤྲ་བ་ནམས་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡང་⁹
 ཡིན་ནོ། རི་སྤྱིད་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་དྲིང་ངེ་འཇིན་མཐའ་དག་ལ་སྤྱོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་། རི་སྤྱིད་ཐོས་པའི་དོན་ཀྱན་དུ་འཇིན་མི་རྒྱས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ས་
 གཉིས་པ་ཁོ་ནའོ། །གང་གི་ཆོ་རྒྱས་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་ཇོགས་
 པས་ས་གསུམ་བར་ནམ་བར་གཞག་གོ། །ས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཐོས་
 བ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དྲིང་ངེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་

1. ལྷ་མེ་-བསྐྱེད་ 2. ལྷ་མེ་-ཉན་མོངས་པའི་ཉན་མོངས་པ་(ལྷག་-མོངས་པའི་ཉན་མོངས་པ་)
 3. ལྷ་དཔེར་-མཐའ་ཐིག་ཅེས་ཀྱི་ཁོ་ན་ཡང་དག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ 4. ལྷ་མེ་-སྤྱོད་པ་
 5. ལྷ་མེ་-པ་དང་བོ་ 6. ལྷ་མེ་-དེའི་ཡན་(ཆད་-དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་) 7. ལྷ་ཆོ་-པ་ཤས་
 8. ལྷ་དཔེར་ཡོད་ 9. 'ཡང་'-ལྷ་དཔེར་མེད་

སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པས་ན་བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
ཤིན་དུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་ཐོབ་པས་ས་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་¹ཆད་མེད་པ་བྱེད་པས་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་དག་ཐོབ་ཀྱང་རི་སྤྲོད་དུ་རི་ལྷར་ཐོབ་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་²ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཆོས་³དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་⁴པའི་སེམས་བྱང་སྒྲོམས་སུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་དེ་སྤྲོད་
དུ་ས་གསུམ་པའོ། །གང་གི་ཆོ་རྒྱས་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པས་ས་བཞི་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་⁵སེམས་དཔའ་རྒྱན་
མི་འཆད་པར་(⁶ལུས་དང་) དག་དང་ཡིད་ཀྱི་བཟོད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་⁷
པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་གནས་པས་ན་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཤིན་དུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ས་དེ་ནི་རྟེན་མོངས་པའི་ཤིང་མཐའ་
དག་སྟེག་⁸པར་རྒྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་བ་ཤིན་དུ་བྱང་
པས་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱའོ།

དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
རི་སྤྲོད་དུ་བདེན་པ་རྣམས་བསྒྲོམ་པ་ན་འཁོར་བ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་དང་། ཟླ་ངན་
ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལས་སེམས་བསྒྲོག་དེ། ཐམས་ཀྱིས་ཟིན་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་(⁹ཀྱི་ཆོས་) བསྒྲོམ་མི་རྒྱས་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་ས་བཞི་པའོ། །

-
1. ལྷ་མོ་—བ་མེད་(ཆད་—ཐུང་བ་ཆད་མེད་) 2. ལྷ་མོ་—ཀྱི་ཆོས་(ཆད་—ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་)
3. 'ཆོས་'—ལྷ་དཔེར་མེད་ 4. ལྷ་དཔེར་—सर्वसमापत्तिना = ཐུམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་
5. ལྷ་མོ་—ཐམ་དཔལ་(ཆད་—ཐུང་ཐམ་སེམས་དཔལ་) 6. ལྷ་དཔེར་ཡོད་
7. ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་—པལྒྱུ་ 8. ལྷ་མོ་—པསྟེག་ 9. ལྷ་དཔེར་ཡོད་

གང་གི་ཆོ་རྒྱལ་བ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་ཁྲ་བར་ནམ་བར་
བཞག་གོ། །དེ་བས་ན་ས་དེ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྐྱེད་
པ་དེ་ཡོངས་¹སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་དུ་སྤྱད་བར་དཀའ་བས་ན་ཤིན་དུ་
སྤྱད་དཀའ་²བ་ཞེས་བྱའོ།

ས་དེ་ལ་⁽³⁾འཕགས་པའི་) བདེན་པའི་ནམ་པ་སྐྱེས་པ་ལན་མང་དུ་བྱེད་པས་
བསམ་གཏན་གྱི་པ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཤིན་དུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་དེ། དེ་ཐབས་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་⁴ལན་མང་དུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྲིད་
དུ་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པས་སྟོབ་དང་ལྷན་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་
ཀྱིས་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་མི་རྒྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་
ཁྲ་བའོ། །གང་གི་ཆོ་རྒྱལ་བ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་
དུག་པ་ནམ་བར་བཞག་གོ། །ས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པས་གནས་པས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཤིན་
དུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཤིན་དུ་ཤས་
ཆེ་བའི་ཕྱིར་ས་དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་⁽⁶⁾བྱང་བས་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་) ཞེས་བྱའོ།

དེ་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྲིད་དུ་སྐབས་
མེད་པར་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་མི་རྒྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་
ས་དུག་པའོ། །གང་གི་ཆོ་རྒྱལ་བ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་

1. ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་—ཀྱི་དཔེར་མད་
2. ལྷ་པོ་—དཀའ་ཞེས་(ཆད་—དཀའ་‘པ་’ཞེས་)
3. ཀྱི་དཔེར་ཡོད་
4. ལྷ་པོ་—ཀྱིས་མང་དུ་(ཆད་—ཀྱིས་‘ལན་’མང་དུ་)
5. ལྷ་པོ་—སྐྱེས་
6. ཀྱི་དཔེར་ཡོད་

བདུན་པར་ནམ་པར་གཞག་གོ། །ས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མཚན་ས་ཐམས་
 ཅད་མཚན་ས་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ལ་མཚན་མར་བྱས་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱང་འགོག་གོ་
 བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་ས་དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་¹ཤིན་དུ་ཤས་
 ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ས་འདི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་དུ་
 རིང་དུ་སོང་བས་²རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་སྐབས་མེད་པ་མཚན་ས་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །³ཇི་སྟེན་
 དུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པས་འཇུག་པའི་མཚན་ས་མེད་པར་གནས་པ་ལ་མཉམ་པར་
 འཇོག་མི་ཉུས་པ་དེ་སྟེན་དུ་ས་བདུན་པའོ། །གང་གི་ཆོ་ཉུས་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་
 དེ་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པས་ས་བརྒྱད་པར་ནམ་པར་བཞག་གོ། །ས་དེ་ལ་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱར་བས་ན་སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 ཤིན་དུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚན་ས་མེད་པ་ལ་ཚོལ་བས་མི་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་དེ་མི་གཡོ་
 བ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཚན་ས་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །⁴ཇི་
 སྟེན་དུ་ནམ་གངས་དང་། རིས་པའི་ཆོག་ལ་སོགས་པའི་རབ་དུ་དབྱེ་བས་ནམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་(⁵ཐམས་ཅད་) ལྟོན་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་མི་ཉུས་པ་དེ་
 སྟེན་དུ་ས་བརྒྱད་པའོ། །གང་གི་ཆོ་ཉུས་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་
 ཇོགས་པས་ས་དབྱུ་པར་ནམ་པར་བཞག་གོ། །ས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
 སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་
 བར་ཡོད་པར་འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་

1. ཐུ་ཚོ་—བར་ 2. ཐུ་ཚོ་—བཀ་རིང་ 3. ཐུ་ཚོ་—དེ་ཇི་(དེ་ཞེས་པའི་སྟེན་དོན་ལྟ་དཔེར་མེད་)

4. ལྟ་དཔེར་ཡོད་ 5. ཐུ་པ་—ལག་ཡང་དེ་

པར་དང་ལྷན་པས་ན་སྟོབས་ཀྱི་པ་རྩལ་དུ་སྒྱུ་བ་¹ཤིན་དུ་ཤིས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་མཁས་པའི་སྤྱིར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་སྟོ་
 སྟོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཐོབ་པའི་²སྤྱིར་ལེགས་པའི་སྟོ་སྟོས་ཞེས་བྱའོ།

དེ་སོ་སོ་³ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བ་བཞི་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །རྩིས་དུ་
 སངས་བྱུས་ཀྱི་ཞིང་དང་། འཁོར་དང་། སྤྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྟན་པ་དང་།
 ཆོས་ཡོངས་སུ་རྩིས་པར་ཡོངས་སྤྱད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྱུ་
 བར་བྱེད་མི་རྣམས་པ་དེ་སྤྱིར་དུ་ས་དབྱུ་བའོ། །གང་གི་ཆོ་རྒྱས་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་
 ལག་⁴དེ་ཡོངས་སུ་རྩིས་པས་ས་བཅུ་⁵པར་རྣམས་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལ་སྤྱལ་
 པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྱུ་བར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པའི་ཁྱད་པར་
 དང་ལྷན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རྩལ་དུ་སྒྱུ་བ་ཤིན་དུ་ཤིས་
 ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱིར་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་
 ཡས་པ་རྣམས་སུ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་
 ཡང་སྤྱང་བོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་
⁷རྣམས་རྣམས་པར་བཞག་པ་ཡོད་དེ་ ཡི་⁸གི་མངས་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ།

⁹དེས་སྤྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཐོབ་ཀྱང་རྩིས་དུ་ཤིས་བྱ་ཐམས་ཅད་

-
1. ལྷ་པོ་-པ་ཤིས་(ཆད་-སྤྱིར་བ་ཤིན་དུ་ཤིས་)
 2. ལྷ་པོ་-པ་ལེགས་(ཆད་-ཐོབ་པའི་སྤྱིར་ལེགས་) 3. ལྷ་པོ་-སོ་སོར་
 4. ལྷ་པོ་-ལག་ཡོངས་(ཆད་-ལག་དེ་ཡོངས་སུ་) 5. ལྷ་པོ་-བཅུ་རྣམས་(ཆད་-བཅུ་པར་རྣམས་)
 6. ལྷ་པོ་-ཞུགས་ལེགས་= 'ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་པམ་མཁུན་པའི་ཁྱད་པར་'
 7. ལྷ་པོ་-ས་རྣམས་པར་(ཆད་-ས་རྣམས་པར་པར་) 8. ལྷ་པོ་-ཀློག་པར་པར་པར་པར་= ཀློག་པར་པར་པར་པར་པར་པར་
 9. ལྷ་པོ་-སྤྱིར་པར་= དེ་

ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པར་མི་ཉུས་པ་དེ་སྤྱིར་དུ་ས་བཅུ་པའོ། །གང་གི་ཆོ་ཉུས་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་
ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནམ་པར་བཞག་གོ། །ས་ནམ་
པར་གཞག་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བསྐྱེད་དོ། །
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་འདི་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་དག་རབ་
ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ལས་གོང་ན་ནམ་པ་གཞན་མེད་པས་དེ་¹ཕན་ཆད་ས་
ནམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་རབ་དུ་དབྱེ་བ་དབག་དུ་མེད་
པས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་ན་བདག་
འདྲ་བས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་སྤོང་བོ་བཞོད་པ་
ལས་²ཀྱང་།

ཤིན་དུ་བདགས་ཀྱང་རང་བྱུང་གི།

ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མཐའ།

མི་དོགས་³སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ནི།

ཆོས་རྣམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ། ། ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་

ལྟ་བུའོ། །མདོར་⁴ན་འདི་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཉུས་དེ། “⁵བདག་དང་གཞན་
གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉེས་པ་མ་ལྷས་པ་བསལ་བའི་

1. ‘ད་ཕན་ཆད་ས་ནམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ།’ ཞེས་བ་རྒྱ་དཔེར་མེད།

2. ལྟ་—བཀའ་(ཐུག་ཆེན་—‘ག’ 200) 3. ལྟ་ཙམ་—དོགས་ 4. ལྟ་པེ་—མདོར་འདི་ཙམ་

5. བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་……ཞེས་སོགས་ནམ་པའི་ཕྱོགས་པོས་བཀའ་སྩལ་ནས་ཞེས་པའི་བར་རྒྱ་
དཔེར་ཆོང་མེད།

མཐར་ཐུག་པ་བརྟེན་ནས་སངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་.....
བཞུགས་ཏེ། ཡོངས་སྤོང་རྫོགས་པ་དང་སྤྱུ་ལ་བའི་སྤྱུ་ལ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་
དོན་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཚལ་གྱིས་མཛད་ཅིང་འཁོར་བ་རི་སྤྲོད་པར་བཞུགས་སོ།

དེ་ལྟར་བས་ན་དོག་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་
གནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་
བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རབ་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །སྤྱུ་གསུམ་
ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཡི་གེ་སངས་ཀྱིས་དྲྀགས་ཏེ་མ་བྲིས་སོ།

མདོ་སྤེ་དག་གི་ཚལ་གྱི་¹ལྷགས་མཐུན་པ།

རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་ལ་ཡམ་འདི་ལེགས་བཤད་པས།

བདག་གིས་བསོད་ནམས་མི་ཚུང་གང་ཐོབ་དེས།

འགྲོ་བ་ཤེས་ཞན་²སྤོ་མཚོག་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག །

སའི་སངས་བདག་དབལ་ལྷ་བཅན་པོས་བཀའ་སྤྱུ་ལ་ནས་³ཀམལ་ཤྱི་.....
ལས་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ་འདི་བཀྲིས་སོ། །བསྒྲུབ་རིམ་དང་བོ་
རྒྱགས་སོ། །ཀྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔྱེད་པའི་⁴དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙ་བ་
བརྟེན་ལེ་ཤེས་སྤེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་ལྷས་ཏེ་གདན་ལ་ཐབ་བའོ། ། །

1. རྟེ་ཚོ་-གྱིས་ 2. ལྷ་པོ་-གཞན་ 3. ལྷ་པོ་-ལྷ་མོ་ 4. ལྷ་པོ་-བན་ཆེ

༄༅། །ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། རྒྱ་བརྒྱུ་མ། བོད་སྐད་དུ། བསྐྱེད་¹
བའི་རིམ་པ། འཇམ་དབལ་གཞིན་ཉུང་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཡོ། །

ཐོག་པ་ཆེན་པོ་འི་²མདོ་སྡེའི་ཚལ་གྱི་³ཆེས་སུ་འབྱུག་པ་ནམས་ཀྱི་⁴བསྐྱེད་
བའི་རིམ་པ་མདོར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ཤིན་དུ་སྒྱུར་དུ་
ཐོབ་པར་འདོད་པ་དོག་⁵པ་དང་ལྷན་པས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནམས་དང་རྒྱུན་
ནམས་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པར་བྱའོ།

འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་འདི་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བར་མི་
ཅུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་
བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ལྟོས་⁶པ་མེད་པར་འབྱུང་ན་ནི་གང་དུ་ཡང་
ཐོགས་པར་མི་ཅུང་སྟེ། གང་གིས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་
དུ་མི་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ལ་ལར་བརྟུ་ལམ་ན་འགའ་ཞིག་འབྱུང་དུ་ཟད་
བས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་
ཉིད་དུ་ཡང་ལ་ལར་བརྟུ་ལམ་ན་འགའ་ཞིག་འགྱུར་དེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་
མ་ཡིན། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་དེའི་
ཕྱིར་དེ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་⁷པར་ངེས་སོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་དེ་དག་གི་ནང་ནས་
ཀྱང་མ་ནོར་ཅིང་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ནམས་བཞེན་པར་བྱའོ། །རྒྱ་ནོར་བ་ལ་ནན་
དན་བྱས་ན་ནི་ཕྱན་ཤིན་དུ་རིང་བོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་
མེད་དོ། དཔེར་ན། །རྩ་ལས་འོ་མ་བཞེས་བཞེན་ནོ། །རྒྱ་མཐའ་དག་མ་སྤྱད་⁸

1. ལྷ་པོ་སྐྱེད་ 2. ལྷ་ཙོ་པོ་ 3. ལྷ་པོ་ཕྱེས་ 4. ལྷ་ཙོ་ཀྱེས་ 5. ལྷ་ཙོ་རྟོགས་
6. 'པོ་ལྟོས་ 7. ལྷ་པོ་ལྟོས་ 8. ལྷ་པོ་དཔྱད་

བ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་འབྲུང་བ་མེད་དེ། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རྒྱང་བ་
ཞིག་མེད་ན་སྐྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བྱ་མི་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་
འབྲས་བྱ་དེ་འདོད་པས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ནོར་བ་དང་མཐའ་དག་ལ་བསྟན་པར་བྱའོ།

འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཆུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།

སྐྱས་པ། བདག་ལྟ་བུ་དཔུས་ཡོང་དང་འབྲས་བྱ་དེ་དག་བསྟན་¹པར་མི་ནུས་
མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཇི་སྟན་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་བཀའ་²ཉིད་ཀྱིས་བཤད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེར་བཀའ་
སྤྲུལ་³པ། “གསང་⁴བའི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཆུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྤྱིང་
རྩི་རི་ཅ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་
ཀྱིས་མཐར་ཐུན་པ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐམས་ཅད་
མཆུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྤྱིང་རྩི་དང་། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དང་།
ཐབས་དང་གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

སྤྱིང་རྩིས་བསྟོད་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་……
མངོན་པར་གདོན་པའི་སྤྱིར་ངེས་པར་དམ་འཆའ་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ནས་
བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་བསལ་ནས་ཤིན་དུ་བྱ་དགའ་ཞིང་རྒྱུན་མི་ཆད་ལ་ཡུན་རིང་……
པོར་བསྐྱབས་⁵པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་གྲུས་པར་འཇུག་གོ།
དེར་གྲུགས་ནས་ངེས་པར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

1. ལྟ་ཅི་—བསྟན་ 2. ལྟ་—བདག་ཉིད་ 3. ལྟ་—བཀའ་(ལྟར་པ་, r3)

4. ལྟ་པེ་—གསང་བ་པེ་ 5. ལྟ་པེ་—བསྐྱབ་ 6. ལྟ་ལྟ་—དེ་

པར་སྐྱབ་¹པོ། །ཚོགས་ནམས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ན་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་
ལག་²མགྲིལ་དུ་བོལ་པ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་མཆིན་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་སྒྲིང་རྗེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ནི་བོགས་མ་ཁོ་ནར་གོམས་པར་བྱའོ། །
ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱད་པ་ལས་³ཀྱང་བཀའ་སྐྱེད་དེ། “བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་⁴ཆོས་རབ་དུ་མང་བོ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བཤུའོ། །བཅོམ་ལྷན་
འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་⁵པས་ཆོས་གཅིག་རབ་དུ་གཟུང་ཞིང་རབ་དུ་དོགས་པར་
བགྱིས་ན་⁶སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དེ་ལག་མགྲིལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་”
སོ། །ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འོ།” ཞེས་
འབྱུང་ངོ་། །

སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་ན་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་
རང་གི་དོན་ཕུན་སྐུམ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་བརྟེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་……
མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་དོ། །ཉན་བོས་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གིན་དུ་ཞི་བར་ཡང་འཇུག་པར་མི་མཛད་དེ། སེམས་ཅན་
ལ་གཟིགས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞི་བ་དེ་ལྟུགས་ཀྱི་ཁང་བ་……
འབར་བ་བཞིན་དུ་ཐག་རིང་དུ་སྒྲོང་⁷པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ཀྱི་⁸མི་གནས་
བའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲྭ་ནི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་⁹དེ་¹⁰ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དེ་དང་བོ་འཇུག་པ་ནས་བཅུམས་དེ་བཞིན་

1. ལྟ་བུ་—བསྐྱབ་ 2. ལྟ་བུ་—ལག་དུ་ 3. ལྟ་བུ་—བཀའ་ (མདོ་ཞེ་ ༥༤)
4. ལྟ་བུ་—དཔས་ 5. ལྟ་བུ་—སེམས་ཆོས་ (ཆད་—སེམས་པས་ཆོས་) 6. ལྟ་བུ་—ནས་
7. ལྟ་བུ་—ཁང་ 8. ལྟ་བུ་—གྲྭ་ 9. ལྟ་བུ་—པོ་དེ་ 10. ལྟ་བུ་—ཉིད་

བར་བྱའོ། །ཐོག་མར་རེ་ཞིག་བདང་སྟོམས་བསྟོམས་¹པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཇེས་སྤྲུལ་ཆགས་པ་དང་། ཁྲིང་ཁྲོ་བ་བསལ་དེ་སྟོམས་པའི་སེམས་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ནི་འདོད་རྒྱལ་བསྐྱལ་བ་ནི་མི་འདོད་ལ། ཐོར་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ན་²སེམས་ཅན་གང་ལན་བརྒྱར་བདག་གི་གཉེན་དྲུ་མ་གྱུར་པ་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ཡོངས་སྤྲུལ་པས་མ་ཞིང་། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན་ལ་ལ་ལ་ནི་ཇེས་སྤྲུལ་ཆགས། ལ་ལ་ལ་ནི་ཁྲིང་ཁྲོ་བར་གྱུར་³པས། དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གསེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ཉིད་དུ་བྱའོ། སྟུམ་དུ་དེ་ལྟར་ཡོད་ལ་བྱ་ཞིང་བར་མའི་ཕྱོགས་ནས་བཅམས་དེ། མཇེའ་བཤེས་དང་དགའ་ལ་ཡང་སེམས་སྟོམས་པ་ཉིད་དུ་བསྟོམ་མོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་ནས་བྱམས་པ་བསྟོམ་མོ། །བྱམས་པའི་⁴ཆུས་སེམས་ཀྱི་⁵རྒྱུད་བརྒྱན་དེ་གཤེར་ཡོད་པའི་ས་གཞི་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་སྟིང་ཇེའི་ས་བོན་བདག་ན་བདེ་ཁྲིག་དུ་ཤིན་དུ་ཡོངས་སྤྲུལ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བྱམས་པས་བསྟོམ་ནས་སྟིང་ཇེ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །

སྟིང་ཇེ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་རྒྱལ་བསྐྱལ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བསྐྱལ་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་ནམ་པ་ཡིན་ན། །ཁམས་གསུམ་⁷པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་བསྐྱལ་ཉིད་ནས་པ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་ཤིན་དུ་རྒྱལ་བསྐྱལ་བ་དག་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཏེ། འདི་ལྟར་རེ་

1. ལྟ་བུ་—བསྟོམ་ 2. ལྟ་བུ་—ནས་ 3. ལྟ་བུ་—གྱུར། དེ་ལྟ་

4. ལྟ་བུ་—བའི་སེམས་ (ཆད་—བྱམས་པའི་ཆས་སེམས་) 5. ལྟ་བུ་—ཀྱུས་

6. ལྟ་བུ་—ནམས་ལ་ 7. ལྟ་བུ་—གསུམ་སེམས་

ཞིག་སེམས་ཅན་དབྱེ་བ་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་¹དག་ནི་རྒྱན་མི་...
 ཆད་ཅིང་ཡུན་རིང་ལ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གསུལ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་ཆུ་བོར་བྱིང་...
 བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་གྱིན་དུ་མི་བཟད་པའི་བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་རྒྱུ་གསུལ་གྱི་མེས་²བསྐྱེད་སེམས་³པའི་ལུས་གྱིན་དུ་རྒྱུ་གསུལ་མང་པོ་བྱིང་ངོ་། །ཞེས་
 བཀའ་སྩལ་དོ། །དུད་འགོ་ནམས་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བ་དང་། ཁྲོ་བ་
 དང་། གསོད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཛོལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གསུལ་རྣམ་པ་
 མང་པོ་བྱིང་བ་ཁོ་ནར་སྤང་ངོ་། །མི་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བས་
 མོངས་ནས་⁴གཅིག་ལ་གཅིག་འཁྱུ་བ་དང་། གནོད་པ་⁵བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་གསུལ་
 པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་རྒྱུ་གསུལ་པ་དང་སྤང་བ་དང་། དབྱེ་བ་མོངས་ལས་གྱུར་
 པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གསུལ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་བྱིང་བར་སྤང་ངོ་། །

གང་དག་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་⁶ཀྱུན་ནས་དཀྱིས་...
 བ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་དཀྱིས་པ་དག་དང་། གང་དག་ལྟ་བུ་དང་རྣམ་པ་
 རྒྲ་ཚོགས་གཟིང་གཟིང་བར་གྱུར་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་གསུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་...
 བས་གད་ཀ་ན་འདུག་པ་བཞིན་དུ་གྱིན་དུ་རྒྱུ་གསུལ་⁷བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ལྷོ་
 རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གསུལ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་གསུལ་པ་དག་མྱེ།
 འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷོ་གང་⁸དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དག་དུ་འཛི་འཕོ་བ་དང་...

1. ལྟ་བུ་—དེ་ནི་(ཆད་—དེ་དག་'ན་) 2. ལྟ་བུ་ག་དཔར་མར་(རྒྱུ་གསུལ་གྱི་མེས་'ཞེས་གསལ་
 ཡང་། རྒྱ་དཔེ་དང་རྒྱ་ཐང་གྲུ་མ་སོགས་སུ་(རྒྱུ་གསུལ་གྱི་མེས་'ཞེས་གསལ་བ་འདྲེད་པར་
 མང་ན་ནོ། 3. ལྟ་བུ་—སྐྱེས་ 4. ལྟ་བུ་—པས་ 5. ལྟ་བུ་—གནོད་པ་དང་
 6. ལྟ་བུ་—པས་ 7. ལྟ་བུ་—བསྐྱེད་པོ་ན་ 8. ལྟ་བུ་—གང་ཡིན་

ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པའི་བྱ་ངན་གྱིས་སེམས་ལ་གཞོན་ན་ཇི་ལྟར་བརྟེ།
 འདྲ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ཉིད་ནི་ལས་དང་ཉེན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཞན་
 གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིགས་པའི་ངང་ཅན་གྱི་མཚན་
 ཉིད་དེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འགྲོ་བ་མཐའ་
 དག་ནི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་མེ་མེའི་འབར་བའི་ནང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པར་བལྟས་ལ་ཇི་ལྟར་¹
 བདག་སྐྱུག་བསྐལ་མི་འདོད་བ་ལྟར་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ་སྟེ་དུ་
 བསམ་ཞིང་། ཀྱི་མ་གྱི་དྲུད་བདག་ལ་སྐྱུག་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་སྐྱུག་བསྐལ་
 ན། སྐྱུག་བསྐལ་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ཐར་བར་བྱ་ཞེས་བདག་ཉིད་སྐྱུག་བསྐལ་བ་བཞིན་
 དུ་བྱེད་ཅིང་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་ནམ་པའི་སྟོང་ཇི་དེས་²དེང་ངེ་འཛིན་ལ་³
 འདུག་ཀྱང་ཅང་། སྟོད་ལས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཅང་སྟེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོས་པར་བྱ་སྟེ།⁴ ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ནམས་ལ་ཇི་སྐད་སྟོས་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་སྒྲ་ཚོགས་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བར་.....
 མཐོང་པས་བསྐྱོས་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་སེམས་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་བྱ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་གཉེན་དུ་གྱུར་བ་ཁོ་ནའོ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བསམ་.....
 ཞིང་བར་མའི་ཕྱོགས་ནམས་ལ་བསྐྱོས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་དེ་ལ་མཛའ་བཤེས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིན་དུ་སྟོང་ཇི་དེ་མཉམ་པར་བྱགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ཕྱོགས་བཅའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་བྱ་ཅང་ཅ་སྟིང་དུ་སྐྱུག་

1. ལྷ་མོ་—ལྷུང་སྐྱུག་(ཆད་—ཇི་ལྟར་‘བདག་’སྐྱུག་) 2. ལྷ་མོ་—དེ་ 3. ལྷ་མོ་—ལས་ཀྱང་འདྲུག་ཀྱང་

4. ལྷ་མོ་—(སྐྱུག་—ཅང་སྟེ། ‘དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཅང་སྟེ།’ དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་)

5. ལྷ་མོ་—མཐོང་བར་ 6. ལྷ་མོ་—ཀྱི་

བ་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་བའི་མ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་¹ཤིན་དུ་སྤྱག་²བ་སྤྱག་
བསྐྱལ་བ་ལས་འདོན་བར་འདོད་པའི་ནམ་པ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་སྤྱིང་
ཇི་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་བར་བྱགས་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ་³ཇོགས་
བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིང་ཇི་ཆེན་པོའི་མིང་ཡང་འབྲེལ་བོ། །

བྱམས་པ་བསྐྱོམ་བ་ནི་མཛེེ་བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་⁴པ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་
བདེ་བ་དང་སྤྱད་བར་འདོད་པའི་ནམ་པ་སྟེ། རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་བ་དང་དགྲ་ལ་
ཡང་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་སྤྱིང་ཇི་གོམས་བར་བྱས་ནས། རིམ་གྱིས་
སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་བར་འདོད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཅ་བའི་སྤྱིང་ཇི་གོམས་བར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་
བར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀྱན་ཇོབ་དང་། རོན་
དམ་བའོ། །དེ་ལ་ཀྱན་ཇོབ་བ་ནི་སྤྱིང་ཇིས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་བར་
འདོད་པར་དམ་བཅས་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་གདགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སྤྱི་
གྱུར་ཅིག་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདིད་པའི་⁶
ནམ་པས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེན་ལས་བརྩན་
པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤོམ་པ་ལ་གནས་པ་མཁས་པ་པ་རོལ་
པོ་ལས་⁷སེམས་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །

1. ལྷ་པོ་—ཀྱེ་ 2. ལྷ་མོ་—སྤྱག་བསྐྱལ་(ཆད་—ཤིན་དུ་སྤྱག་པ་སྤྱག་པ་བསྐྱལ་)
3. ལྷ་པོ་—ཆོ་ སྤྱིང་ཇི་(ཆད་—དེའི་ཆོ་ཇོགས་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིང་ཇི་ཆེན་) 4. ལྷ་པོ་—ཕྱོགས་
ཐོག་(ཆད་—ཕྱོགས་ལ་ཐོག་) 5. ལྷ་པོ་—ཐན་པའི་(ཆད་—ཐན་གདགས་པའི་) 6. ལྷ་པོ་—
པའི་སེམས་(ཆད་—པའི་ནམ་པས་སེམས་) 7. ལྷ་པོ་—ལས་བསྐྱེད་(ཆད་—ལས་སེམས་བསྐྱེད་)

དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པའི་¹བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། ཡིན་དུ་གསལ་བ། དོན་དམ་པའི་སྒྲོན་ཡུལ། རྩི་མ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། རྒྱུང་མེད་པའི་མར་མེད་རྒྱན་ལྟར་མི་གཡོ་བའོ། །དེ་འབྱུབ་³པ་ནི་རྟག་དུ་གསུ་པར་ཡུན་རིང་དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ནྟེན་འབྱོར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཀྱི་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྱེལ་བ་ལས་⁴ཇི་སྐད་དུ།
 “བྱམས་པ་གང་ཡང་ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱི་འཇམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་འཇམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་⁵དགེ་བའི་ཆོས་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།” །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་པའི་སྤྱིར་ནྟེན་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་⁶དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྱེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས།⁷ “བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་ངས་ཉན་ཐོས་ནམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་⁸ཏིང་ངེ་འཛིན་ནམ་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ཀྱང་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ།” ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

1. ལྟ་བུ་—ཀྱི་ 2. ལྟ་བུ་—གཡོས་ 3. ལྟ་བུ་—གྲུབ་ 4. ལྟ་བུ་—ཤེད་པའུ་(མདོ་ཙ་མེ་ལེ)

5. ལྟ་བུ་—ཀྱིས་ 6. ལྟ་བུ་—ཀྱི་ 7. ལྟ་བུ་—ཤེད་པའུ་(མདོ་ཙ་མེ་ལེ) 8. ལྟ་བུ་—ཀྱི་

ཞི་གནས་ཅམ་འབའ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་ནལ་འབྱོར་བ་ནམས་
 གྱི་སྒྲིབ་¹པ་མི་སྤྱོད་²གི། །ར་ཞིག་ཉེན་མོངས་པ་ནམས་པར་གཞོན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་
 དེ།³ །ཤེས་རབ་གྱི་སྒྲུང་བ་བྱུང་⁴པ་མེད་པར་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་ཚོམས་མི་
 སྲིད་པའི་སྤྱིར་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་ཚོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་
 འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས།⁵ “བསམ་གཏན་གྱིས་
 ཉེན་མོངས་པ་ནམས་ནམས་པར་གཞོན་དོ། །ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་བག་ལ་ཉལ་
 ལེགས་པར་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ།” ཞེས་བཀའ་བསྩལ་དོ། འཕགས་པ་དྲིང་ངེ་
 འཛིན་⁶ཀྱུལ་བོ་ལས་⁷ཀྱང་།

དྲིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་མོད་གྱི།

དེ་ནི་བདག་དུ་འདུ་ཤེས་འཛིག་མི་བྱེད། །

དེ་ནི་ཉེན་མོངས་སྤྱིར་ཞིང་རབ་དུ་འབྱུགས། །

སྒྲིབ་སྤྱོད་འདི་ན་དྲིང་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་བཞིན། །

གལ་དེ་ཚོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་དྲིག།

སོ་སོར་དེ་བདགས་གལ་དེ་བསྐྱོམ་པ་ནི། །

དེ་ཉིད་ཟུང་ན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱའི་སྒྱ། །

སྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞི་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་⁸ཀྱང་། “གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་

1. ལྷ་པོ་-སྤྱོད་པ་ནམས་ 2. ལྷ་པོ་-སྤོངས་ཀྱི་ 3. ལྷ་པོ་-དོ། 4. ལྷ་པོ་-འབྱུང་

5. ལྷ་པོ་-བཀའ་(མདོ་‘ཅ’ ༤༩) 6. ལྷ་པོ་-འཛིན་གྱི་ 7. ལྷ་པོ་-བཀའ་(མདོ་‘ད’ ༢༡)

8. དཀོན་པ་རྩལ་གས་ཀྱི་མཐའ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་སྤྱོད་་ཅེས་པར་བྱང་འཛིན་འདོ་མེད་

ཚོད་རྒྱང་བས་མདོ་མཚན་མཐུན་པ་གཞན་དུ་མེད་དམ་དཔུང་པར་བྱའོ།

དཔའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་འདི་མ་ཐོས། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་
 བ་མ་ཐོས་པར་དྲིང་ཏེ་འཛིན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ནི་ང་རྒྱལ་¹ཁྱི་དབང་...
 གིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་རྒྱུང་ཞིང་། སྤེ་བ་དང་། ཇུ་བ་དང་། ཉ་བ་དང་།
 འཆི་བ་དང་། རྒྱ་ངན་དང་། སྤེ་སྤྲུགས་འདོན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐལ་བ་དང་།
 ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། འགྲོ་བ་དུག་གི་²
 འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་སྤྱང་བོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་
 མི་གྲོལ་དེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྤྲད་ཅེས། གཞན་
 ལས་³རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོས་པ་ནི་ཇུ་གི་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བཀའ་
 བསྩལ་དོ།” ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུས་ན་སྤྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་...
 འབྱུང་བར་འདོད་པས་⁴ཞི་གནས་ལ་གནས་ཤིང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
 དེ་སྤྲད་དུ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ལས་⁵ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དེ།
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་དྲིང་ཏེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། །
 དྲིང་ཏེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཕྱོང་།
 ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྤྲད་སུམ་ཆོགས། །
 ཞེས་བཀའ་བསྩལ་དོ། །འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་མདོ་

1. ལྟ་པེ་—རྒྱལ་དབང་(ཆད་—རྒྱལ་‘ཁྱི་’དབང་) 2. ལྟ་པེ་—དུག་དྲི་

3. ལྟ་ལྟ་—གཞན་ལ་(ཆད་—གཞན་‘ལས་’) 4. ལྟ་པེ་—བ་

5. ལྟ་པེ་—བཀའ་(དཀོན་པ་མཐུན་པ་—‘ཆ་འདོད་སྤྱང་གིས་ཞུས་པའི་ཞེན་’ ༡༤༩)

ལས་¹ཀྱང་། “རིགས་ཀྱི་བྱ་ཤེས་རབ་ལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་²ནམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་
བར་ང་མི་སྒྲུའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ནམ་གྲངས་འདེས་ཀྱང་འདྲ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་
ཅུང་།³ དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་པར་མ་གཡངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་⁴དོན་དང་ཆོས་
ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ།” ཞེས་བཀའ་བསྩལ་དོ།

ཞི་གནས་དང་བྱལ་བའི་ལྷག་མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ནལ་འབྱོར་བའི་……
སེམས་ལྷམ་ནམས་ལ་ནམ་པར་གཡང་བར་འབྱུང་གི།⁶ རྒྱང་གི་ནང་ན་འདྲུག་
བའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བཏན་⁷པར་མི་འབྱུང་རོ། །དེ་བས་ན་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྣང་བ་
ཤིན་དུ་གསལ་བར་མི་འབྱུང་ཞེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཉིས་ཀ་དང་འདྲ་བར་བརྟེན་
བར་བྱའོ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་དེ་
མདོ་ལས་⁸ཀྱང་། “ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མི་
མཐོང་ཞེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་མོད་ཀྱི་མི་གསལ་དེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་འཇིན་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་⁹རོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་དེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཛུངས་
པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་བཀའ་བསྩལ་དོ། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་

-
1. ལྷེ་—བཀའ་(མདོ་བ་ 27)
 2. ལྷེ་བེ་—དཔའི་ཐེག་པ་བ་ནམས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 3. ལྷེ་བེ་—ཅུང་ཐམས་
 4. ལྷེ་བེ་—ཀྱི་
 5. ལྷེ་བེ་—གཡངས་
 6. ལྷེ་བེ་—བྱིས་
 7. ལྷེ་བེ་—གནས་
 8. ཆོས་ཞིབ་ངེས་ཤིང་མ་བྱ་བ།
 9. ལྷེ་བེ་—ཕྱིར་དང་

ནི་མར་མི་རྒྱུད་གིས་¹མ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུད་ནམས་ཀྱིས་²
 སེམས་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲི་མ་མཐའ་
 དག་སྤངས་པས་གཞན་དག་གིས་མི་བྱེད་ད། ཟླ་བ་སྒྲོན་མེད་མདོ་ལས་³ཇི་སྟེད་དུ།
 ཞི་གནས་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར།

ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་རི་དང་འདྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ནལ་འབྱོར་དུ་བྱས་པར་གནས་སོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་ནལ་འབྱོར་བས་གང་གིས་བདེ་བར་སྤྱར་དུ་ཞི་མོ་མོ་
 གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་
 ལ་ཇི་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་གང་ཞེ་ན། མཐུན་པའི་ཡུལ་
 ན་གནས་པ་དང་། འདྲོད་པ་རྒྱུད་པ་དང་། ཚོག་ཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་མང་
 བོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་དང་། འདྲོད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །

དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྔ་དག་དང་ལྷན་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཡོན་པར་ཤེས་པར་
 བྱ་ཏེ། གོས་དང་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་མེད་པར་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་སྤྱི་བ་
 དང་། སྤྱི་བོ་མི་སྤྱན་པ་དང་དགྲ་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པའི་⁴ཕྱིར་གནས་བཟང་
 པ་དང་། ནད་མེད་པའི་ས་ཡོན་པས་ས་བཟང་པ་དང་། གྲོགས་ཚུལ་བྲིམས་
 དང་ལྷན་པ་⁵ལྟ་བུ་མཚུངས་པ་ཡོན་པས་གྲོགས་བཟང་པ་དང་། རྟིན་མོ་སྤྱི་བོ་

1. ལྟ་བུ་—གེ་ 2. ལྟ་བུ་—ཀྱི་ 3. ལྟ་བུ་—པཀའ་(མདོ་‘ད’ 20) ཟླ་བ་སྒྲོན་མེད་མདོ་དང་།

ཏྲང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་དེ་མདོ་ཞེས་པ་མཚན་ཐ་དེ་དུ་བརྗོད་པ་ལས་མདོ་ཐ་དེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

4. ལྟ་བུ་—པའི་གནས་(ཆད་—པའི་‘བྱེད་’གནས་)

5. ལྟ་བུ་—པ་མཚུངས་(ཆད་—ལྷན་པ་‘ལྟ་བུ་མཚུངས་’)

མང་པོ་དག་གིས་མ་གང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མོ་སྤྲ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ལེགས་
 བར་ལྷན་བཤོ། འདྲོད་པ་ཆུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་གོས་ལ་སོགས་¹པ་བཟང་
 བོའམ་མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པའོ། །ཚོག་གེས་པ་གང་ཞེ་ན།
 ཚོས་གོས་ལ་སོད་པ་ངན་ངོན་ཅས་ཆེད་པས་དྲག་དུ་ཚོག་གེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
 བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་ཚོང་ལ་སོགས་པ་ལས་ངན་
 པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། བྱིས་པ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བ་གང་དག་ཏུ་ཅང་སྒྲོས་
 འདྲིན་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། སྒྲན་བྱེད་པ་སྐར་མ་ཅི་བ་ལ་སོགས་པ་
 ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་²གང་ཡིན་པའོ། །

ཆུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཡང་རང་
 བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་མི་འདྲལ་བ་
 དང་། བག་མེད་པར་རལ་ན་ཡང་སྦྱེན་པ་སྦྱེན་³པར་འགྱོད་པས་ཚོས་བཞིན་དུ་བྱེད་
 པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་པམ་པ་བཅོས་སུ་མི་རུང་རར་གསུངས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་འགྱོད་པ་རང་ལྷན་པ་དང་། ཕྱིས་མི་བྱ་བའི་སེམས་དང་ལྷན་
 པ་དང་། སེམས་གང་གིས་ལས་དེ་བྱས་པའི་སེམས་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 སོ་སོར་དྲོག་པའི་ཕྱིར་རམ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གོམས་
 པའི་ཕྱིར་དེའི་ཆུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །
 དེ་ནི་འཕགས་པ་མ་སྦྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་བསལ་⁴བ་ལས་ཁྲིང་དུ་ཆུད་པར་རིག་
 པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་⁵དེ་འགྱོད་པ་མེད་པར་བྱས་ལ་སྒྲོམ་པ་ལ་མངོན་པར་
 བརྟོན་པར་བྱའོ། །

1. ལྷ་པོ་-སོགས་པ་བཟང་ 2. ལྷ་པོ་-པ་ཡོན་(ཆད་-པ་གང་ཡོན་) 3. ལྷ་པོ་-སྦྱེན་པས་
 4. ལྷ་པོ་-གསལ 5. ལྷ་པོ་-ན་འགྱོད་

འདྲོད་པ་ནམས་ལ་ཡང་ཆོ་འདི་དང་ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་ཉེས་དམིགས་ནམ་པ་མང་
 བོར་འགྱུར་བར་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་དེ་དག་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱའོ།
 །
 ནམ་པ་གཅིག་དུ་ན་འཁོར་བ་¹པའི་དངོས་པོ་སྤྲུག་པའམ་མི་སྤྲུག་པ་ཡང་བྱང་སྟེ།
 དེ་²དག་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་པར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་བདེན་པ་སྟེ། གདོན་མི་
 ཟ་བར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་³དང་བདག་རིང་བོར་མི་བོལ་པ་པར་འབྲུལ་བར་གྱུར་ན།
 བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་སྟམ་དུ་བསྒྲུབས་...
 བས་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱའོ།

སྤྲུག་མཐོང་གི་ཆོགས་གང་⁴ཞེ་ན། སྤྲུག་བྱ་དམ་པ་ལ་བདེན་པ་དང་།
 མང་དུ་བོས་པ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའོ། དེ་ལ་
 སྤྲུག་བྱ་དམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་⁵ལ་བདེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། གང་མང་དུ་བོས་པ་དང་།
 ཆོག་གསལ་བ་དང་། སྤྲིང་རྗེ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྲོ་བ་བཟོད་པའོ།

དེ་ལ་མང་དུ་བོས་པ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ངེས་པའི་དོན་དང་དྲང་བའི་དོན་ལ་
 གྱུས་པར་བྱས་ཤིང་གྱིན་དུ་ཉན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཕམ་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་
 འབྲེལ་བ་ལས།⁶ “འཕགས་པའི་གདམ་འདྲོད་པ་བཞིན་དུ་མ་བོས་པ་ནི་སྤྲུག་
 མཐོང་གི་གོགས་ཡོན་ནོ།” ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་དོ། དེ་ཉིད་ལས།⁷ “སྤྲུག་མཐོང་
 ནི་བོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་ནམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་

1. ལྟ་བུ་—བའི་དངོས་ 2. ལྟ་བུ་—དེ་ཐམས་ 3. ལྟ་བུ་—ཅད་རིང་བོར་(ཆད་—ཅད་དྲང་བདག་
 རིང་བོར་) 4. ལྟ་བུ་—གང་ཞེ་ག 5. ལྟ་བུ་—བྱ་བདེན་ 6. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ཙ་༣༠)
 7. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ཙ་༣༤)

ཡིན་ནོ།” །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སྟེན་མེད་ཀྱི་བྱས་ཞུས་པ་ལས་¹
ཀྱང་། “ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་
དང་ལྷན་པ་ནི་རྟོག་མཛད་པ་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་²རོ།” །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །

ཚུལ་བཞིན་བསམ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་དང་དང་
བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་གདན་ལ་འབེབས་པ་ཞི། དེ་ལྟར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་གི་ཚུལ་མེད་ན་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཐེ་ཚོས་གྱིས་³འབྱུང་མོ་ཉུག་པའི་ཐོག་པ་ལ་འདུག་པ་ནི་ལས་ཁ་
དབྱག་⁴གི་མདོར་ཕྱིན་པའི་མེ་ལྟར་གང་དུ་ཡང་གཅིག་དུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ནལ་འབྱུར་བས་⁵ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉ་དང་ག་ལ་སོགས་པ་སྤང་ཞིང་མི་
མཐུན་པ་ས་ཡིན་པ་དང་། ཟས་ཚོད་ཟིན་པར་བཟའ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་མཐའ་དག་བསལ་ས་པ་
དེས་བསྒྲུབ་⁶པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ནལ་འབྱུར་བས་སྒྲུབ་⁷པའི་དུས་ན་ཐོག་མར་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ལ། བཤང་གཅི་བྱས་ནས་སྒྲུའི་ཚོར་ས་མེད་པ་
ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བདག་གིས་⁸སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་
བོ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་བསམ་ཞིང་། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་མངོན་པར་

-
1. རྟེན་བཀའ་(མདོ་ན་ཆ་2)མདོ་འདི་—‘आर्यसर्वपुण्यसमुच्चयसमाधिर्नाम महायानसूत्रम् =
འཕགས་པ་བ་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་པའི་རྟེང་དེ་འཇོན་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ་དང་དོན་གཅིག་གོ།
 2. ལྟ་བུ་—འགྱུར་ཞེས་ 3. རྟེན་ཅོ་—བྱི་ 4. རྟེན་ཅོ་—ཁ་དབྱག་
 5. ལྟ་བུ་—ནི་བསྒྲུབ་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་ 6. ལྟ་བུ་—སྒྲུབ་པ་ 7. རྟེན་ཅོ་—བསྒྲུབ་ 8. ལྟ་བུ་—གོ་

གདོན་བའི་བསམ་བ་ཅན་གྱིས་¹སྤྱིང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ལ། ཕྱོགས་བཅ་
ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་ལག་...
ལུས་ཕྱག་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྐྱ་གཟུགས་རི་
མོ་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་བཞག་གས་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཅི་རྒྱས་
ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་བཞོད་པ་བྱས་ལ་རང་གི་སྒྲིག་པ་བཤགས་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་
དག་གི་བསོད་ནམས་ལ་རྒྱུ་སྤྱི་ཡི་རང་བར་བྱས་ལ། ལྷན་གྱིན་དུ་འཇམ་པོ་²
བདེ་བ་ལ་རྒྱུ་ཆེན་ནས་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྒྲིལ་མོ་ཀྱང་ལྟ་བུའམ། སྒྲིལ་མོ་ཀྱང་
ཕྱིད་དུ་ཡང་བྱང་སྟེ། མིག་ཏུ་ཅང་ཡང་མི་དབྱེ། ཏུ་ཅང་ཡང་མི་གཟུམ་³པར་སྤྱི་
ཅི་མོར་གདད་⁴ཅིང་། ལུས་ཏུ་ཅང་ཡང་མི་སྒྲུ།⁵ ཏུ་ཅང་ཡང་མི་དབྱེ་བར་
བྱང་བོར་བསྐངས་ལ་དེ་ན་བ་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཕྱག་བ་
མཉམ་པར་བཞག་⁶ལ་མགོ་མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་མ་ཡོ་བར་...
བཞག་སྟེ། ལྷ་ནས་ལྟེ་བའི་བར་བྱང་བོར་བཞག་གོ། །སོ་དང་མཆུ་ཡང་ཐ་མལ་
པར་བཞག་གོ། །ཁྱེ་ཡང་ཡ་⁷སོ་འི་དུང་དུ་གཞན་⁸འོ། །དབྱགས་ཕྱི་ནང་དུ་
རྒྱ་བ་ཡང་སྒྲུ་ཅན་དང་། རྒྱུ་མས་⁹པ་ཅན་དང་། དབྱགས་གོད་པ་ཅན་དུ་མི་
བདང་གི། །ཅི་ནས་ཀྱང་མི་ཚོར་བར་དལ་¹⁰བྱ་དལ་བྱས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚལ་
གྱིས་དབྱགས་ནང་དུ་རྒྱབ་པ་དང་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་ཞིག་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་
ནས་པར་གཡིང་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་...

1. ལྷ་མོ་—ཁྱེ། 2. ལྷ་མོ་—པ་ 3. ལྷ་མོ་—ཟམ་ 4. ལྷ་མོ་—བརྒྱན་ 5. ལྷ་མོ་—དག་

6. ལྷ་མོ་—གཞག་ 7. ལྷ་མོ་—ལས་ 8. ལྷ་མོ་—གཞག་ 9. ལྷ་མོ་

10. ལྷ་མོ་—པར་དལ་བྱས་ལྷན་

ལ་དགའ་བ་དང་ཤིན་དུ་སྤངས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ནི་.....
གནས་ཞེས་བྱའོ། །ནི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ནས་བར་
དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་དེ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་
ལས་¹ཇི་སྐད་དུ། “ནི་གནས་ནི་སེམས་རྩ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་
ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ།” །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་བར་འགྲེལ་བ་ལས་²ཀྱང་། “བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཇི་ལྟར་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བབྱིད་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་
སྐྱེས་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་བ། བྱམས་པ་ངས་ཆོས་གདགས་པ་
ནས་བར་གཞག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོ་འི་སྟེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
སྟེ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྟེ་དང་།³ ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་དང་།
ཆེད་དུ་བཟོད་པའི་སྟེ་དང་། བྲིང་གཞིའི་སྟེ་དང་། རྟོགས་⁴པ་བཟོད་པའི་སྟེ་
དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྟེ་དང་། སྦྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྟེ་དང་། ཤིན་དུ་
བྱས་པའི་སྟེ་དང་། མཐོང་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པར་
བསྟན་པའི་སྟེ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནམས་ལ་བཤད་པ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབས་ལེགས་པར་བྱོས། ལེགས་པར་གཟུང་། ཁ་རྟོན་བྱང་བར་བྱས།
ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟགས། མཐོང་བས་ཤིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་དེ་
གཅིག་ལྷན་དབེན་བར་འདུག་སྟེ་⁵མདོ་དུ་ཡང་དག་བཞག་ནས་ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་
བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སེམས་གང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་.....

-
1. ལྷ་—བཀའ་(མདོ་ལྷ་མཚུངས་) 2. ལྷ་—བཀའ་(མདོ་ལྷ་མཚུངས་) 3. ལྷ་མཚུངས་—སྟེ་དང་། ཆེད་
(ཆེད་—སྟེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་དང་། ཆེད་དུ་) 4. ལྷ་མཚུངས་—རྟོག་
5. ལྷ་མཚུངས་—བའི་སྟེ་(ཆེད་—བྱུང་བ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་) 6. ལྷ་མཚུངས་—དེ་

བའི་སེམས་¹དེ་ནང་དུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་བས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་
 ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ལུས་²ཤིན་དུ་སྤངས་པ་³དང་……
 སེམས་ཤིན་དུ་སྤངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། །དེ་
 ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེས་⁴ལུས་ཤིན་དུ་སྤངས་པ་དང་། སེམས་⁵ཤིན་དུ་སྤངས་པ་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་
 ཉིད་ལ་གནས་དེ། སེམས་ཀྱི་⁶རྣམ་པར་གཤམ་པ་སྤངས་ནས་ཇི་ལྟར་བསམས་⁷
 བའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ནང་དུ་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དུ་སོ་……
 སོར་རྟོག་པ་བྱེད།⁸ མོས་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་ཡུལ་
 གཟུགས་⁹བརྟན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱའི་ངོན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རབ་དུ་
 རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རབྱེད་པ་དང་།
 བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བྱེད་བྱ་འབྱེད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་།
 རྟོག་¹⁰པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབང་¹¹ལྟག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞི་གནས་མངོན་པར་བསྐྱབ་¹²པར་འདོད་པས་ཐོག་……
 མར་¹³ཇེ་ཞིག་མདོ་འི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་བའི་སྡེ་ལ་སོང་¹⁴པ་གསུང་
 རབ་མཐའ་དག་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞིལ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བབ་པ། དེ་

-
1. ལྟ་བུ་—སེམས་ནང་ 2. ལྟ་བུ་—ལུས་ནི་ 3. ལྟ་བུ་—འབྱུང་(ཆད་—པ་དང་སེམས་ཤིན་དུ་
 སྤངས་པ་འབྱུང་) 4. ལྟ་བུ་—དེ་ 5. ལྟ་བུ་—སེམས་ཡོངས་ལྷ་སྤངས་
 6. ལྟ་བུ་—སེམས་ཀྱིས་ 7. ལྟ་བུ་—བསམ་ 8. ལྟ་བུ་—བྱེད་དོ། 9. ལྟ་བུ་—གཟུགས་དེ་
 (ཆད་—གཟུགས་བརྟན་དེ་) 10. ལྟ་བུ་—རྟོགས་ 11. ལྟ་བུ་—དཔའི་
 12. ལྟ་བུ་—སྐྱབ་ 13. ལྟ་བུ་—མ་ 14. ལྟ་བུ་—སོགས་གསུང་རབ་

ཐེག་ཉིད་ལ་འབབ་¹པའི་ཞེས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་ཉི་པར་བཞག་...
 པར་བྱའོ། །ནམ་པ་གཅིག་དུ་ན་ནམ་པ་ཆེ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་
 པར་གྱུར་²པ་ཐུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་སེམས་ཉི་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །ནམ་
 པ་གཅིག་དུ་ན་ཆེ་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཆེ་ལྟར་ཐོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
 གཟུགས་ལ་སེམས་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཀྱུ་ལ་བོ་
 ལས་³ཆེ་སྟེད་དུ།

གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྷ་བྱའི་སྐུ་ལུས་ཀྱིས་༥

འཛིག་དེན་མགོན་པོ་ཀུན་དུ་མཛོས་བ་སྟེ།

དམིགས་པ་དེ་ལ་གང་གིས་⁴སེམས་འཇུག་པ༥

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དེ་མཉམ་བཞག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་

པ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ལྟར་གང་ལ་འདོད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་དྲ་ཉིད་ལ་
 ཕྱིར་ཞིང་རྒྱན་⁶ཏེ་སེམས་བཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉི་པར་བཞག་ནས་སེམས་
 ལ་འདི་ལྟར་དབྱེད་⁷པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དམིགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་དམ༥⁸ འོན་
 ཏེ་བྱིང་ངམ། འོན་ཏེ་སྤྱོད་ལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ནམ་པར་འབྱུར་བས་ནམ་པར་གཡེངས་
 སམ་སྒྲུམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཡ་ཏེ་སྐྱེགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་
 ནས་སེམས་བྱིང་ངམ། བྱིང་དུ་རྟོགས་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ། མཆོག་དུ་དགའ་
 བའི་དཔོས་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སོང་བའམ། སྤང་བའི་འདུ་གཤམ་

1. ལྷ་པོ་-བབ་ 2. ལྷ་པོ་-འབྱུར་བ་ 2. ལྷ་པོ་གཉིད་(མདོ་དུ་ ༡༢)

4. ལྷ་པོ་-ཀྱི་ 5. ལྷ་པོ་-གེ་ 6. ལྷ་པོ་-རྒྱན་དུ་བཞག་(ཆད་-རྒྱན་དུ་སེམས་བཞག་)

7. ལྷ་པོ་-བྱེད་ 8. ལྷ་པོ་-ནམ་

ཡིད་ལ་བྱུང་། །དེ་ནས་བྱིང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་¹
ལ་སེམས་ཀྱིས་²དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་།

གང་གི་ཆོ་དམུས་ཡོང་ལྟ་བུ་འདྲ། མི་ཐུན་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་འདྲ། མིག་
བཙུམས་པ་ལྟ་བུར་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་
ཆོ་བྱིང་བར་གྱུར་བར་རིག་པར་བྱུང་། །གང་གི་ཆོ་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ལ་སོང་
བ་ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དོག་པས་རྒྱག་³བའི་ཕྱིར་རམ། གཞན་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་སམ། སྤྲོན་བྱིང་བའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པས་སེམས་ཁོད་པའམ་ཁོད་ཏུ་⁴དྲོ་
བར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་དྲག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ལ་
སོགས་པ་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱུང་། །དེ་ནས་ནམ་
པར་གཡང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་⁵དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཐག་པས་ཡིད་⁶ཀྱི་……
སྒྲུང་བོ་ཆེ་དམིགས་པའི་སྤོང་བོ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་པར་བྱུང་། །གང་གི་ཆོ་
བྱིང་བ་དང་ཁོད་པ་མེད་པར་གྱུར་⁷དེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་⁸སེམས་ནལ་ཏུ་འཇུག་
པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་ནི་ཙུལ་བ་སྤོང་ལ་བདང་སྒྲོམས་སུ་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཆོ་⁹
སྤོང་འདོད་ཀྱི་བར་ཏུ་འདུག་པར་བྱུང་། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་པ་
དེའི་ལུས་¹⁰དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་ཏུ་དམིགས་པ་¹¹ལ་སེམས་¹²རང་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་དེའི་ཞི་གནས་……
གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱུང་།

-
1. ལྟ་བུ་-ཉིད་མཚན་ 2. ལྟ་བུ་-ཀྱིས་ཤིན་ 3. ལྟ་བུ་-བརྒྱག་ 4. ལྟ་བུ་-ཏུ་འཇུག་དོན་
5. ལྟ་བུ་-ནས་ནམ་པར་དང་ཤེས་བཞིན་ 6. ལྟ་བུ་-ཡོད་ལ་སྒྲུང་ 7. ལྟ་བུ་-འབྱུར་
8. ལྟ་བུ་-ལ་ནལ་(ཆད་-དེ་ལ་སེམས་'ནལ་) 9. ལྟ་བུ་-ཆོ་ནམ་སྤོང་ 10. ལྟ་བུ་-ལ་
11. ལྟ་བུ་-བ་དེ་ལ་ 12. ལྟ་བུ་-སེམས་དབང་

དེ་ནས་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཏེ། འདི་སྐྱམ་དུ་
 བསམ་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡེགས་པར་
 གསུངས་པ་ཏེ། མངོན་སུམ་¹མཐ་བརྒྱད་པས་དེ་ཁོ་ན་མངོན་²པར་གསལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞིལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་སྒྲུང་བ་བྱུང་
 བས་སྐྱན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་ལྷ་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་³དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་⁴ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྒྲིབ་པའི་སྐྱན་པ་ཡང་……
 མེལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་⁵ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡེགས་པར་བསྐྱོམས་ན་
 ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་
 འགྱུར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྤྲོང་བར་འགྱུར་དེ། དེ་ལྷ་
 བས་ན་བདག་གིས་⁶ཞི་གནས་ལ་གནས་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་……
 བཅོལ་བར་བྱའི། ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་⁷ནི་ཚོག་པར་འཛིན་པར་མི་བྱའོ་སྐྱམ་⁸
 དུ་བསམ་མོ།

དེ་ཁོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་དོན་དམ་པར་དངོས་བོ་ཐམས་ཅད་གང་
 ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རེལ་
 དུ་ཕྱིན་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་དེ། འཕགས་པ་
 དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲུལ་བ་ལས།⁹ “བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་པ་རེལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་¹⁰……

1. ལྷ་བ་—ལྷམ་གྱི་དུ་ (ཆད་—མངོན་སུམ་མཐ་བརྒྱད་) 2. ལྷ་ཙོ་—མངོན་སུམ་དུ་
 3. ལྷ་བ་—ཅད་ཐམས་ 4. ལྷ་བ་—གྱི་ 5. ལྷ་བ་—གྱི་
 6. ལྷ་བ་—གྱི་ 7. ལྷ་བ་—གྱི་ 8. ལྷ་བ་—ལྷམ་མོ་(ཆད་—ལྷམ་དུ་བསམ་མོ།)
 9. ལྷ་—བཀའ་(མདོ་ཙ་ ༤༦) 10. ལྷ་བ་—གྱི་

འཛིན་པ་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིང་དབང་ཕྱག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་
འཛིན་ཏེ།¹ ཞེས་ཅི་སྒྲན་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་²ལྟ་བུས་ན་ཞི་གནས་ལ་
གནས་ཏེ་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ནལ་འབྱོར་བས་འདི་ལྟར་ནམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་ཏེ། གང་ཟག་
ནི་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གྲུད་ན་མི་དམིགས་སོ། །གང་ཟག་ནི་
སྤང་བོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
ནི་མི་དྲག་པ་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་ནི་དྲག་པ་དང་།
གཅིག་སྤྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་གཞན་དག་གིས་བདགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་
དམ་གཞན་དུ་བཞིན་དུ་མི་རྒྱུད་བའི་གང་ཟག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་མི་རྒྱུད་ཏེ།
དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ནམ་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ལྟ་ཏེ།
འཛིག་ཉིན་གྱི་ང་དང་ངའི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲུལ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་དབྱེད་པར་བྱའོ།

ཆོས་³ཡལ་བདག་མེད་པ་ཡང་འདི་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཏེ། ཆོས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་མདོར་བསྟུན་སྤང་ངོ་ལྟ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུག་ཉིས་དང་། ཁམས་བཅོ་
བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་སྤང་བོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་⁴གཞུགས་ཅན་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་ན་སེམས་ཀྱི་ནམ་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དེ།
དེ་དག་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དུ་བཤིག་ལ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ནམས་ཀྱང་ཆ་ཤས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་……
སོ་སོར་བདགས་⁵ན་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཞུང་⁶དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
བུས་ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་⁷ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་……

1. ལྟ་བུ་-དེ་ལས་ 2. ལྟ་བུ་-ཆོས་བདག་ 3. ལྟ་བུ་-ཁམས་དང་གཞུགས་

4. ལྟ་བུ་-རྟོག་ 5. ལྟ་བུ་-བཟུང་ 6. ལྟ་བུ་-པ་ནི་

བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་མི་ལས་ན་དཔྱིགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོང་།
 བ་སྤང་བ་བཞིན་དུ་བྱིས་བ་རྣམས་ལ་སེམས་ཉིད་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རེལ་།
 དུ་ཆད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་གི། དོན་དམ་པར་ན་འདྲི་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་
 སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་པོ་ཞེས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲི་སྤྱར་དུ་
 ཁམས་གསུམ་བོ་¹འདྲི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་སྤྱུལ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེས་²དེ་ལྟར་
 ཆོས་བདགས་པ་མཐའ་དག་ནི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དོགས་ནས་³དེ་ལ་སོ་སོར་
 བདགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བདགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་།
 སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་དོག་གོ། །དེ་འདྲི་ལྟར་དབྱེད་དོ། །

དོན་དམ་པར་ན་སེམས་ཀྱང་བདེན་པར་མི་བྱང་སྟེ། གང་གི་ཆོ་བརྒྱན་⁴
 བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་སེམས་ཉིད་སྤྲོ་ཆོགས་
 ཀྱི་⁵རྣམ་པར་སྤང་བ་དེའི་ཆོ་དེ་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། ཇི་ལྟར་གཞུགས་
 ལ་སོགས་པ་བརྒྱན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དེ་ལས་གྲུད་ན་མེད་པས་བརྒྱན་པ་།
 ཉིད་དོ། །ཇི་ལྟར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་གཅིག་
 དང་དུ་མཐིང་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དེ་ལས་གྲུད་ན་མེད་པའི་
 ཕྱིར་གཅིག་དང་དུ་མཐིང་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་པས་ན་སེམས་ནི་སྤྱུ་མ་ལ་
 སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཁོ་ཞེས་དབྱེད་དོ། །

སེམས་ཇི་ལྟར་བ་⁶དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་⁷ཀྱང་སྤྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་
 བོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཁོ་ཞེས་དབྱེད་དོ། །དེས་དེ་ལྟར་གསུང་བ་ཀྱིས་⁸སེམས་

1. ཕྱ་ཕྱ་གསུམ་པ་ 2. ཕྱ་མེ་—དེ་དེ་ 3. ཕྱ་མེ་—ན་ 4. ཕྱ་མེ་—རྒྱན་ 5. ཕྱ་མེ་—གྱེས་
 6. ཕྱ་མེ་—བ་བཞིན་ 7. ཕྱ་མེ་—ཅད་སྤྱུ་(ཅད་—ཅད་ཀྱང་སྤྱུ་) 8. ཕྱ་མེ་—གྱེས་

གྲིང་བོ་¹ཉིད་ལ་སོ་སོར་བདུགས་ན་དོན་དམ་པར་སེམས་ནི་ནང་དུ་ཡང་མི་དམིགས།
 ལྷོ་རོལ་དུ་²ཡང་མི་དམིགས། གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས། འདས་
 བའི་སེམས་ཀྱང་མི་དམིགས། མ་འོངས་པ་ཡང་མི་དམིགས། ད་ལྟར་བྱུང་བ་
 ཡང་མི་དམིགས་སོ། །སེམས་སྤྱོད་བའི་ཆོ་³གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་། འགག་
 བའི་ཆོ་⁴གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་ཟླ། སེམས་ནི་གཟུང་⁵དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་
 མེད་པ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་འོ། །བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུང་དུ་མེད་ལ་
 གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅི་འདྲ་ཞེ་ན། འཕགས་
 པ་དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་⁶ཇི་སྟེན་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཟླ། “འོད་སྤངས་
 སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་མི་རྟོག་དོ། །གང་མ་⁷རྟོག་པ་དེ་མི་དམིགས་སོ། །
 གང་མི་དམིགས་པ་དེ་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ད་
 ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་བྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། དེས་⁸དེ་ལྟར་བདེ་
 ན་སེམས་ཀྱི་དང་བོ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། བྲ་མ་ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སུ་མི་མཐོང་། བར་མ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །

ཇི་ལྟར་སེམས་ལ་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 མཐའ་དང་དབྱས་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །དེས་དེ་ལྟར་⁹སེམས་མཐའ་དང་
 དབྱས་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །
 སེམས་གང་གི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དེ་ཡང་སྤོང་བར་རྟོགས་སོ། །དེ་རྟོགས་པས་
 སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱབས་¹⁰པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་

1. ལྷོ་བོ་—དུ་ 2. ལྷོ་ཆོ་—ཆོ་ཡང་ 3. ལྷོ་ཆོ་—ཆོ་ཡང་ 4. ལྷོ་བོ་—བཟུང་

5. ལྷོ་—བཟུང་(དཀོན་པ་ལྟེགས་ཆ་ ༡༣༩) 6. ལྷོ་བོ་—མི་ 7. ལྷོ་བོ་—དེ་

8. ལྷོ་བོ་—ལྟར་མཐའ་ 9. ལྷོ་བོ་—བསྐྱབས་

གང་གིས་རབ་གྱིས་དངོས་པོ་ཉིང་མོ་སོར་བརྟགས་ནས་མི་...
 བསྐྱོམ་གྱི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ཅན་འབའ་ཞིག་སྐྱོམ་པར་བྱེད་
 པ་དེའི་ནམས་པར་རྟོག་པ་ནམས་ཡང་མི་སྐྱོམ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིང་མེད་པ་ཉིང་རྟོགས་...
 པར་ཡང་མི་འགྱུར་དེ། གིས་རབ་གྱི་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདི་ལྟར་
 ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིང་ལས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏུ་གིས་པའི་
 མེ་བྱུང་ན་གཙུག་གིང་གཙུག་པའི་མེ་བཞུགས་ཏུ་རྟོག་པའི་གིང་སྤྲེལ་གོ། །ཞེས་

8. ལྷ་པོ་—གཞུང་པལ་

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་15། །

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་2ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དེ་3 “དེ་ལྟར་སྤྱིན་ལ་མཁས་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤོང་བ་ཉིད་བསྒྲུབ་... བ་ལ་ནལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་སྤོང་བ་ཉིད་4ལ་བསྒྲུབ་པ་མང་བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་སྤོང་བར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བདགས་ན་སྤོང་བར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དུ་བཅའ་ན་སྤོང་བར་རྟོགས་དེ། དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་གོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འདིས་6ཉི་ཡོངས་སུ་རྟོག་7པ་སྤྱིན་8དུ་གཏོང་བ་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་དེ་9། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཅུ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དངོས་བོ་འི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་བཟོད་10པར་11ནས་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཤིན་དུ་... གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་12ལྟར་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བོ་འི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བདགས་ནས་བསམ་... གཏན་བྱེད་ཀྱི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་13འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་བར་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་མི་... བྱེད་དེ་14 གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་

1. ལྟ་བུ་-སྩལ་བ་ 2. ལྟ་-བཀའ་(མདོ་‘ལྟ་’ཅུ་2) 3. ལྟ་མོ་-རྟོ།

4. ལྟ་བུ་-ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ 5. ལྟ་བུ་-གེ 6. ལྟ་བུ་-འདི་ 7. ལྟ་བུ་-རྟོགས་

8. ལྟ་བུ་-མངོན་དུ་སྤོང་བ་ 9. ལྟ་བུ་-ཉིད་ 10. ལྟ་བུ་-སྤྱོད་ 11. ལྟ་བུ་-བར་མི་

(ཆད་-པར་‘ནས་པར་’མེ) 12. ལྟ་བུ་-དེ་དེ་ལྟར་ 13. ལྟ་བུ་-དང་པ་རོལ་ 14 ལྟ་བུ་-རོ།

ལས་ན་མི་གནས་པའི་བསམ་གཏན་པ་ཞེས་བྱའོ།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་བོ་མཐའ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་གང་གི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པར་བསམ་གཏན་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་མཆོག་གི་བསམ་གཏན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་དང་། འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ།

དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བརག་མེད་པའི་¹དེ་ཁོན་ལ་བྱུགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་²བཟུང་བར་བྱ་བ་གཞན་མེད་པས་དྲིལ་བ་དང་དབྱེད་པ་དང་བྲལ་བ། བཛོད་པ་མེད་པ་དང་གཅིག་དུ་བྱུར་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རང་གི་ངང་གིས་³འཇུག་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་⁴དེ་ཁོན་ཉིད་ལ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་བསྒྲུབ་ཞིང་འདུག་པར་བྱའོ། དེར་གནས་ནས་སེམས་ཀྱི་གྲུན་ནམ་མཁའ་མི་གཡེང་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་བར་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་ནམ་པར་གཡེང་བ་དེའི་ཆོ་ནམ་པར་གཡེངས་⁵བ་ཆོར་བར་བྱས་ལ་སྐར་དུ་མི་སྐྱུག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པས་⁶ནམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་སྐར་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སེམས་ཕྱིར་ཞིང་འཇུག་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་དེ་ལ་སེམས་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་⁷མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་དྲིང་འཛིན་ཕྱི་⁸ཡོན་དམ་མཐོང་བས་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ནམ་པར་གཡེང་བ་ལ་ཉེས་པར་⁹མཐོང་བས་ཀྱང་མི་དགའ་བ་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱའོ། །རི་སྟེ་སྐྱུགས་

-
1. ཕྱེ་ཆོ་—མེད་པ་དེ་ལྟར་ཁོན་
 2. ཕྱ་པེ་—པ་གཞན་(ཆད་—པ་བཟུང་བར་བྱ་བ་གཞན་)
 3. ཕྱ་པེ་—གི་
 4. ཕྱ་པེ་—བ་
 5. ཕྱ་པེ་—གཡེང་བ་
 6. ཕྱ་པེ་—བ་
 7. ཕྱ་པེ་—བ་
 8. ཕྱ་པེ་—གྲུན་
 9. ཕྱ་པེ་—བ་

བ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་¹དེ་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་རྟོགས་²
 བར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་གོང་མ་བཞིན་དུ་མཆོག་དུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 བས་སྐྱར་དུ་བྱིང་བ་ཞི་བར་བྱས་ལ། ཡང་དམིགས་བ་དེ་ཁོ་ན་དེ་ཉིད་ཤིན་དུ་
 དམ་བོར་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཇི་ཕྱེ་གང་ག་ཆོ་སྟོན་བགད་³བ་དང་། ཅེས་བ་
 ཇིས་སུ་བྱན་བས་བར་སྐབས་སུ་སེམས་འཕྱར་བའམ་གྲོད་དུ་རྟོགས་བར་མཐོང་...
 བ་དེའི་ཆོ་གོང་མ་བཞིན་དུ་མི་དྲག་བ་ལ་སོགས་བ་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་...
 དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱས་⁴ལ་གཡེང་བ་ཞི་བར་བྱ་ཞིང་།⁵ དེ་ནས་ཡང་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་བར་འདུ་བྱེད་བ་མེད་བར་འཇུག་བར་འབད་བར་བྱའོ།

ཇི་ཕྱེ་གང་གི་ཆོ་བྱིང་བ་དང་གྲོད་བ་དང་བྱལ་བར་གྱུར་ནས་མཉམ་བར་ལྷུ་
 ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་བར་འབྱུར་བ་དེའི་ཆོ་རྩལ་བ་...
 སྒྲོད་དེ་བདང་སྟོམས་སུ་བྱའོ། །གལ་དེ་སེམས་མཉམ་བར་ལྷགས་བ་ལ་བརྩལ་⁶
 བ་བྱས་ན་དེའི་ཆོ་སེམས་ནས་བར་གཡེང་བར་འབྱུར་རོ། །གལ་དེ་སེམས་བྱིང་
 བར་གྱུར་བ་ལ་བརྩལ་⁷བར་མ་བྱས་ན་⁸དེའི་ཆོ་ཤིན་དུ་བྱིང་བས་ལྷག་མཐོང་.....
 མེད་དེ། སེམས་དཔྱུས་ལོང་བཞིན་དུ་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སེམས་བྱིང་
 བར་གྱུར་ན་བརྩལ་⁹བར་བྱའོ། །མཉམ་བར་གྱུར་ན་བརྩལ་¹⁰བར་མི་བྱའ། །
 གང་གི་ཆོ་རྩལ་མཐོང་བསྐྱམས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་དུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་བ་དེའི་...

1. ལྷ་མེ་—གནོན་ 2. ལྷ་མེ་—རྟོགས་བ་དེའི་(ཆད་—རྟོགས་‘བར་མཐོང་བ་’དེའི་)

3. ལྷ་མེ་—བགྱོད་ 4. ལྷ་མེ་—བྱས་བ་ལ་ 5. ལྷ་མེ་—ཞིང་དེ་ཁོ་(ཆད་—ཞིང་། ‘དེ་ནས་ཡང་’
 དེ་ཁོ་ན་) 6. ལྷ་མེ་—བརྩལ་ 7. ལྷ་མེ་—བརྩལ་

8. ལྷ་མེ་—ནས་དེའི་ཤིན་(ཆད་—དེའི་ཆོ་ཤིན་དུ་) 9. ལྷ་མེ་—བརྩལ་ 10. ལྷ་མེ་—བརྩལ་

ཚོ་ཞི་གནས་རྒྱང་བས་མར་མེ་རྒྱང་ལ་བཞག་པ་¹བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་བར་.....
 འགྱུར་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་གིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་དེ། དེ་
 བས་ན་དེའི་ཚོ་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །ཞི་གནས་²ཀྱི་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་
 ན་ཡང་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །

གང་གི་ཚོ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་³དུ་འཇུག་པའི་ཚོ་ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞན་
 བར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །
 ལུས་ལ་སོགས་པ་⁴ལ་གཞན་པར་གྱུར་ན་དེའི་བར་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་མཐའ་...
 དག་སྐྱུ་མ་དང་། སྒྲིག་གྱུ་དང་། མི་ལས་དང་། རྩ་ཆེ་དང་། མིག་ཡོར་⁵
 ལྟ་བུར་ལྟ་ཞིང་འདི་སྒྱུ་ལྟ་བུ་བསམ་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་གི་ཚོས་
 ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་འཁོར་བ་ན་ཀྱན་དུ་རྟེན་མོངས་པར་འགྱུར་...
 བྱིས།⁶ བདག་གིས་ཅེ་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ཚོས་ཉིད་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་⁷
 བ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྒྱུ་ལྟ་བུ་བསམ་ཞིང་། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་⁸དང་བྱང་རྩེ་གྱི་སེམས་
 མངོན་དུ་བྱའོ། །དེ་ནས་ངལ་བསོ་ལ། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྒྱང་
 བ་མེད་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཡང་སེམས་གིན་དུ་སྒྱོ་བར་གྱུར་
 ན་དེ་བཞིན་དུ་ངལ་བསོ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཞི་གནས་དང་རྟུག་མཐོང་རྒྱང་དུ་
 འབྲེལ་བར་⁹འཇུག་པའི་ལས་སྟེ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་གཞུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པའོ། །

-
1. ལྟ་བུ་-པ་དེ་བཞིན་ 2. ལྟ་བུ་-གནས་ཤས་ 3. ལྟ་བུ་-མཉམ་པར་
 4. ལྟ་བུ་-པ་གཞན་(ཆད་-སོགས་པ་ལ་གཞན་) 5. ལྟ་བུ་-གཡོར་ 6. ལྟ་བུ་-གྱི་
 7. ལྟ་བུ་-གྱུར་པ་ 8. ལྟ་བུ་-པོ་དེ་བྱང་རྩེ་ 9. ལྟ་བུ་-པ་

སེམས་དབའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བྱས་ལ། དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྐྱོད་པ་
བྱས་ནས། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
གདབ་བོ། །དེ་¹ནས་ཕྱོང་བ་ཉིད་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འི་སྤྱིང་པོ་ཅན་སྒྲིན་པ་ལ་
སོགས་²པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པ་ལ་མངོན་
པར་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་གྱུར་ན་བསམ་གཏན་དེ་ནས་³པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་
སྤོང་བ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེ་
ལས་⁴རྩེ་སྐད་དུ། “དེ་བྱམས་པའི་ག་ཆ་བགོས་ཤིང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འི་གནས་ལ་
གནས་ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྤོང་བ་ཉིད་མངོན་པར་……
བསྐྱབ་⁵པའི་བསམ་གཏན་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་
ལྡན་པའི་སྤོང་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན་ གང་སྒྲིན་པ་དང་མ་བུལ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་མ་བུལ་བ། བཟོད་པ་དང་མ་བུལ་བ། བརྩོན་འགྲུས་དང་མ་བུལ་བ།
བསམ་གཏན་དང་མ་བུལ་བ། ཤེས་རབ་དང་མ་བུལ་བ། ཐབས་དང་མ་བུལ་
བ།” ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་ནི་སེམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཞིང་⁶དང་། ལུས་དང་། གཡོག་འཁོར་མང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤུན་སྤུས་
ཚོགས་པར་གྱུར་པའི་ཐབས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་ངེས་པར་བསྐྱོན་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །

1. ལྟ་བུ་—དེ་ན་ 2. ལྟ་བུ་—སོགས་བསོད་ 3. ལྟ་བུ་—ནམས་ཐམས་

4. ལྟ་བུ་—བཀའ་(དཀོན་བརྩེགས་‘ཆ’ 220) 5. ལྟ་བུ་—སྐྱབ་ 6. ལྟ་བུ་—ཞེ་དང་(ཆད་—ཞེང་དང་)

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སངས་ཀྱིས་¹ནམས་ཀྱི་ཞིང་ལ་སོགས་པ་སྤྱན་སྦྱར་ཚོགས་
 བ་གང་བཀའ་སྤྱུལ་པ་དེ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུས་ན་ནམ་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྤྱན་བ་
 ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བས་བཅོམ་ལྷན་འདས་.....
 ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་²དེ་ནི་ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྤྱན་བ་ལ་སོགས་པ་
 ཐབས་ལ་ཡང་བཞེན་པར་བྱའི། སྤྱོད་བ་ཉིད་འབང་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 རྒྱུ་དུ་འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་བསྐྱུས་པ་ལས་³ཀྱང་བཀའ་...
 སྤྱུལ་དོ། “བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ནམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་
 ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་⁴པ་འདི་ནི་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དེ་ལ་སི་
 ལྷན་པོ་དེ་དག་འདི་རྒྱུ་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་⁵དུ་
 ཕྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའི།⁶ པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་མ་ནམས་⁷ཀྱིས་ཅི་
 ཞིག་བྱ་⁸ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྤྱན་
 འབྱིན་པར་སེམས་སོ། །མ་ཕམ་པ་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། ཀྱ་⁹ཤི་ཀའི་རྒྱལ་
 བོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་¹⁰ཐུག་རེན་གྱི་ཕྱིར་རང་གི་ཤ་ཁྲ་ལ་བྱིན་པ་དེ་ཤེས་
 རབ་འཆལ་བ་ཡིན་ནས། བྱམས་པས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་
 ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་

1. ལྟ་བུ་—རྒྱས་ཀྱི་ 2. ལྟ་བུ་—ཤེས་ཀྱི་(ཆད་—ཤེས་དེ་ནི་ཐབས་ཀྱིས་)

3. མདོ་འདི་བཀའ་འགྱུར་དུ་མེད་ཚད་ལྡང་བས་དཔུང་བར་བྱའོ། 4. ལྟ་བུ་—བསྐྱབ་

5. ལྟ་བུ་—རོལ་ཕྱིན་(ཆད་—རོལ་དུ་ཕྱིན་) 6. ལྟ་བུ་—བྱའོ 7. ལྟ་བུ་—ནམས་ཅི་

8. ལྟ་བུ་—བྱ་ཟེར་ 9. ལྟ་བུ་—ཀ་ཤི་ 10. ལྟ་བུ་—དེ་

སེམས་དབའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་པ་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་ལྷན་པའི་དགོ་བའི་ཅ་
 བ་གང་དག་བསམས་པའི་དགོ་བའི་ཅ་བ་དེ་དག་གིས་གནོད་པར་གྱུར་དམ།
 བྱས་པས་བསམ་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། མ་པམ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུང་ཕྱིན་
 པའི་པ་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས། བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུང་ཅུལ་ཁྱིམ་
 ཀྱི་པ་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན་བ། བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུང་བཟོད་པའི་པ་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན་བ།
 བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུང་བཟོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན་བ། བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུང་
 བསམ་གཏན་གྱི་པ་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན་བ། བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྒྱུ་
 དུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ན། དེ་ལ་མི་ལྷན་པོ་དེ་དག་¹འདི་སྤྱོད་དུ་
 ཅུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་ཅུལ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་²ཅུལ་གྱིས་སོ་
 ཞེས་ཟེར་དེ། དེ་དག་ནི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་ངོ།” ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ།

ཐབས་དང་བྱལ་ན་བྱང་ཅུལ་སེམས་དབའི་ཤེས་རབ་འབྲེལ་གྱིས་ནི་
 ཉན་ཐོས་³བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་མི་ལྱས་ཀྱི། ཐབས་ཀྱིས་⁴
 བསྐྱེད་པ་ན་ལྱས་པར་འགྱུར་དེ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ལས་⁵
 རི་སྤྱོད་དུ། “འོད་སྤྱངས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔར་ན་ལྷོན་པོས་ཟིན་པའི་བྱལ་པོ་ནམས་
 དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཅུལ་སེམས་དབའི་ཤེས་རབ་ཐབས་
 མཁས་པས་⁶ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་⁷དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་

1. ལྟ་ཐོས་-དག་ཅུལ་ 2. ལྟ་ཐོས་-ཀྱིས་ 3. ལྟ་ཐོས་-ཐོས་ཀྱི་བཞིན་ 4. ལྟ་ཐོས་-ཀྱི་
 5. ལྟ་ཐོས་-ཐོས་ཀྱི་བཅུགས་(ཆ་ ༡༢༩) 6. ལྟ་ཐོས་-ཐམས་ཅད་ 7. ལྟ་ཐོས་-པ་ཡང་

དོ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལྟ་
བ་ཡང་གཞན། ཟུ་ཕྱེགས་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལྟ་བ་ཡང་
གཞན་དེ། འདི་ལྟར་ཟུ་ཕྱེགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་¹ལམ་གྱི་ལྟ་བ་ནི་བདག་ལ་སོང་
བར་²ཕྱིན་ཅི་ཡོག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་དང་...
བྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་དེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་ཐར་པ་མི་ཐོབ་བོ། །

ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲིང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བས་ཐབས་དང་མི་ལྷན་པ་
ཡིན་དེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་གཅིག་དུ་སྒྲུབ་ལས་འདས་པ་ལ་གཞིལ་བར་འགྱུར་
རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ལམ་³ནི་ཤེས་རབ་དང་⁴ཐབས་དང་ལྷན་
པར་འདོད་དེ། དེ་ལས་ན་དེ་དག་མི་གནས་པའི་སྒྲུབ་ལས་འདས་པ་ལ་
གཞིལ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཤེས་རབ་དང་
ཐབས་དང་ལྷན་པར་འདོད་དེ། དེས་ན་མི་གནས་པའི་སྒྲུབ་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ཕྱེ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་⁶ནི་འཁོར་བར་མི་ལྷུང་ལ། ཐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་⁷ནི་
སྒྲུབ་ལས་འདས་པར་མི་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་འཕགས་པ་ག་ལུ་མགོ་འི་རི་ལས།⁸ “བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྟུ་⁹ན་འདི་གཉིས་དེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
ཕྱེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བོ།” ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་དོ། །འཕགས་པ་དཔལ་
མཆོག་དང་པོ་ལས་¹⁰ཀྱང་། “ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རིལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

1. ལྟ་བུ་-ཀྱིས་ 2. ལྟ་བུ་-པ་ལ་ 3. ལྟ་བུ་-ལམ་ཤེས་(ཆད་-ལམ་ནི་ཤེས་)

4. ལྟ་བུ་-དང་ལྷན་(རབ་དང་ཐབས་དང་ལྷན་) 5. ལྟ་བུ་-དེས་ན་མི་(ཆད་-དེས་ན་དེ་དག་མི་)

6. ལྟ་བུ་-ཀྱིས་འཁོར་ 7. ལྟ་བུ་-ཀྱིས་སྒྲུབ་ 8. ལྟ་བུ་-མགོ་(མདོ་ཅ་ 222)

9. ལྟ་བུ་-བསྟུ་ 10. ཆོས་ཞེས་ངེས་ནི་དུ་མ་བྱུང་བ།

ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་པ་ཡིན་ནོ།” །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་དོ། །འཕགས་པ་བློ་
མ་མེད་པར་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས་¹ཀྱང་། “བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་ཀྱི་འཛིང་བ་ནི་གང་། ཐར་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། ཐབས་མེད་པར་སྤྲོད་པར་
འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཛིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་
སྤྲོད་པར་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ནི་ཐར་བའོ།² །ཤེས་རབ་མེད་པར་སྤྲོད་པར་འགྲོ་བ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཛིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྲོད་
པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ནི་ཐར་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་མ་³ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་
འཛིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་⁴མ་
ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་འཛིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་ཐར་བའོ།” །
ཞེས་བྱ་ཆེར་བཀའ་སྤྲུལ་དོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཙམ་བསྟན་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་འདོད་པའི་
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་ལྷུང་བས་འཛིང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་དེ། མི་གནས་པའི་
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ངོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐབས་དང་བྲལ་
པའི་ཤེས་རབ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་འཛིང་བའོ། །ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལྟ་བུས་ན་ལྷགས་⁵པས་ཉན་པ་⁶ལ་མེ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་……
དཔའ་སྟོན་ཅི་ལོག་གི་ལྷགས་⁷པ་ཙམ་སྤང་བའི་སྤྲོད་ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་⁸སྤྲོད་པ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱའི། ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་ནི་མི་བྱ་སྟེ།

-
1. རྟེན་བཀའ་(མདོ་—མ་ 209) 2. ལྟ་བུ་—ཐར་བའོ། ཐབས་(ཆད་—ཐར་བའོ། ‘ཤེས་རབ་
མེད་པར་སྤྲོད་པར་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཛིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་
སྤྲོད་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ནི་ཐར་བའོ།’ ཐབས་) 3. ལྟ་བུ་—མི་ 4. ལྟ་བུ་—ཀྱི་
5. ལྟ་བུ་—ལྷག་ 6. ལྟ་བུ་—མེ་ལ་བསྟན་ 7. རྟེན་ཙམ་—ལྷག་ 8. ལྟ་བུ་—ཀྱི་

འཕགས་པ་ཚོས་བཅུ་བའི་མདོ་ལས་¹ཇི་སྐད་དུ། “རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་²མི་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་གྱུར་དེ།³ དེ་མི་དེ་ལ་བསྟི་སྟངས་
 བྱེད། ཁྲ་མར་བྱེད་ཀྱང་དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་གིས་མི་དེ་ལ་བསྟི་སྟངས་བྱས།
 ཁྲ་མར་བྱས། རི་མོར་བྱས་ཀྱང་འདི་ལ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཙང་
 བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་⁴མི་སེམས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་བདག་
 ལ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་བཅས། སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་བར་འགྱུར་དུ་འོང་སྟམ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་⁵ཡང་སྤངས་ལས་འདས་བའི་
 བསམ་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་སྤངས་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་བདག་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ཐོག་པར་འགྱུར་དུ་
 འོང་སྟམ་བའི་ཕྱིར་རོ།” །ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཐབས་ཅམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་⁶སོ་སོའི་
 སྒྲུབ་འི་ས་ལས་མ་འདའ་བས་ཤིན་དུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་དོ། །དེ་ལྟ་
 བས་ན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་ཐབས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྲུགས་
 ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་དུག་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ཉན་མོངས་
 པ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ལྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོམས་ན་བདུད་ཅིར་.....
 འགྱུར་ན། རང་བཞིན་⁷གྱིས་མངོན་པར་མཐ་བའི་འབྲས་བྱ་ཅན་སྟོན་པ་ལ་སོང་
 པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་དེ། འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་བརྟེན་གས་

1. ལྟེ་—བཀའ་(དཀོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་ ༡༠༩) 2. ལྟ་པེ་—དག 3. ལྟ་ཅོ་—དོ།

4. ལྟ་པེ་—དུ་སེམས་(ཆད་སྟོན་—ཐུམ་དུ་མི་སེམས་སོ།) 5. ལྟ་པེ་—དཔའི་

6. ལྟ་པེ་—དཔའི་ 7. ལྟ་པེ་—བཞིན་མངོན་(ཆད་—བཞིན་གྱིས་མངོན་)

པ་ལས་¹ཇི་སྐད་དུ། “འདྲ་སྤངས་འདི་ལྟ་ལྟ། དཔེར་ན་སྤྲུགས་དང་སྤྲུག་གིས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་དུག་གིས་ནི་འཆི་བར་བྱེད་མི་བྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་ནམས་²ཀྱི་ཉིན་མོངས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་……
ཀྱང་ཡོག་པར་ལྷུང་བར་བྱེད་མི་བྱས་སོ།” ཞེས་བཀའ་སྩལ་དོ། །

དེ་³ལྟ་བུ་སྤྲུག་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་……
འཁོར་བ་མི་འདོར་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་ལྷུང་ངོ་། །ཁང་གི་
ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དམིགས་པ་མཐའ་དག་སྤོང་བ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་……
བར་མི་ལྷུང་ལྟ། དེ་བས་ན་མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སངས་རྒྱས་
ཉིད་འཐོབ་པོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལས་⁴ཀྱང་། “དེ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་པས་ནི་ཉིན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འདོར་རོ། །ཐབས་
ཀྱི་ཤེས་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་།” ཞེས་བཀའ་
སྩལ་དོ། །འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལས་⁵ཀྱང་། “སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཤིན་དུ་མི་ཕྱོགས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཤིན་དུ་མི་ཕྱོགས་པ་ནི་སྤྲུག་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་……
དུ་ངས་⁶མ་བཟླ་དོ།” ཞེས་བཀའ་སྩལ་དོ། །དེ་⁷ལྟ་བུ་སྤྲུག་གི་སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གཉིས་ཀྱི་བསྟེན་བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་སྐབས་སམ།

1. ལྟ་བུ་—བཀའ་(དཀོན་བསྟུགས་‘ཆ’ ༡༩༠)
2. ལྟ་བུ་—ནམས་ཉིན་ 3. ལྟ་བུ་—དེ་བུ་ 4. ལྟ་བུ་—བཀའ་(མདོ་‘པ’ 212)
5. ལྟ་བུ་—བཀའ་(མདོ་‘ཅ’ ༡༩) 6. ལྟ་བུ་—ངས་བཟླ་(ཆད་སྟོན་—ངས་‘མ་བཟླ་’)
7. ལྟ་བུ་—དེ་བུ་

ཤིན་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་.....
 བསྟེན་¹པ་མི་འབྱུང་དུ་ཟེན་ཀྱང་། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་དེའི་རྩིས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
 རབ་²གང་ཡང་བྱུང་བ་དེའི་ཆོ་ཐབས་ལ་བསྟེན་³པ་འབྱུང་བ་⁴ཉིད་དེ། དེའི་
 ཕྱིར་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་གོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབའ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རྒྱུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་
 ནི་འདི་ཡིན་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བུ་བའི་སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་
 ཟེན་པས་འཛིག་དེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བསྟེན་པ་དང་། ལངས་པའི་ཐབས་
 ཀྱི་དུས་ན་ཡང་སྦྱོ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པ་ལ་བསྟེན་⁵པ་སྟེ། འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་⁶རྩི་སྤྱོད་དུ།
 “དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་ཐབས་ནི་གང་། ཤེས་རབ་མངོན་པར་སྦྱབ་པ་ནི་
 གང་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སེམས་ཅན་⁷ལ་ལྟ་བུ་བས་⁸ན་
 སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་འཛིག་པ་དེ་ནི་དེའི་ཐབས་སོ། །
 གང་གི་ཕྱིར་ཞི་བ་དང་རབ་དུ་ཞི་བར་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤེས་.....
 རབ་བོ།” །ཞེས་བྱ་ཆེར་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟ་བུའོ། །བདུན་བདུལ་བའི་ལེན་
 ལས་⁹ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དེ། “གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནམས་ཀྱི་སྦྱོར་

-
1. སྟེ་ཆོ་-བརྟེན་ 2. ལྟ་བུ་-རབ་འབྱུང་ 3. སྟེ་ཆོ་-བརྟེན་ 4. ལྟ་བུ་-བ་དེ་ཉིད་
 5. སྟེ་ཆོ་-བརྟེན་ 6. སྟེ་-བཀའ་(མདོ་མ་ ༡༡༩) 7. ལྟ་བུ་-ཅན་གྱི་(ཆད་-སེམས་
 ཅན་ལ་ལྟ་) 8. ལྟ་བུ་-བས་སྦྱིང་(ཆད་-བས་ན་སྦྱིང་)
 9. བྱ་ཆེར་རྣམས་ལོན་ཉེར་གཅིག་པ་བདུན་བདུལ་བའི་ལོན་ཁུང་འཛིན་འདི་མེ་སྤྱང་བས་མདོ་
 གཞན་དུ་མེད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ།

བ་ཡང་དག་ལྷལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤས་བས་མངོན་པར་བརྩོན་པར་ཡང་¹བྱེད་ལ།
 ཐབས་ཀྱི་²ཤེས་བས་དག་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩྱུད་པར་ཡང་སྦྱོར་བ་དང་།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་བས་བདག་མེད་བ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་བ་དང་། སྟོག་
 མེད་བ་དང་། གསོ་བ་མེད་བ་དང་། གང་ཟག་མེད་པར་ཡང་སྦྱོར་ལ།
 ཐབས་ཀྱི་ཤེས་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་བ་³ཡང་སྦྱོར་
 བ་གང་ཡིན་པའོ།” །ཞེས་བྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། །འཕགས་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་བའི་མདོ་ལས་⁴ཀྱང་། །

དབེར་ན་སྦྱ་མའི་མཁན་པོ་ཞིག །
 སྦྱལ་བ་ཐར་པར་བྱ་བྱིར་བཅོན། །
 དེས་⁵ནི་སྦྱ་ནས་དེ་ཤེས་བས། །
 སྦྱལ་བ་དེ་ལ་ཆགས་བ་མེད། །
 སྟོན་གསུམ་སྦྱལ་བ་འདྲ་བར་ནི། །
 རྟོགས་བའི་བྱང་ཆུབ་མཁས་བས་ཤེས། །
 འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་གོ་བགོས་དེ། །
 འགྲོ་བ་དེ་ལྟར་སྦྱར་⁶ནས་ཤེས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

-
1. བསྐྱེད་འབྱུར་བོད་དཔེ་རྒྱམས་སུ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ་ཞེས་གསལ་ཡང་།
 གཞུང་གི་སྦྱ་ལི་བསྐྱེད་དོན་ལ་བརྟགས་ན་དེ་ལས་བསྒྲིག་དེ་“མངོན་པར་བརྩོན་པར་ཡང་བྱེད་ལ”
 ཞེས་དགོས་པར་ཐུང་ཞིང་། འདི་དག་གི་ཐར་བྱ་ཞིགས་སྦྱར་བྱ་དཔེ་མེད་པ་མ་ཟད་བྱང་འདྲིན་
 ཞིན་ལུ་ཀྱི་མདོ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཞིབ་ངེས་ཆེན་མ་བུང་བས་དཔྱད་སྒྲན་རྒྱུ་ལྟར་ཐར་བྱའོ།
 2. ལྷ་པོ་—ཀྱིས་ 3. ལྷ་པོ་—པར་ 4. ལྷ་—བཀའ་(མདོ་ཞེ་ ༤༩) 5. ལྷ་པོ་—དེ་ནི་
 6. ལྷ་པོ་—སྦྱ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ནམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཚལ་ཁོ་ན་སྐྱབ་
པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དེའི་སྒྲོར་བ་འཁོར་བ་ན་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ལ།
བསམ་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏི།

དེ་ལྟར་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་སྒྲིང་ེ་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་བོ་ཅན་སྒྲིན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་
གོམས་པར་བྱས་ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་¹པའི་སྤྱིར་སྒྲུ་
མ་བཞིན་དུ་དྲིལ་བར་དུས་དུས་སུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོར་བ་ལ་ཅི་རུས་
སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཏེ། འཕགས་པ་སྒྲོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་ལས།²
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་...
ནམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་དཔེ་པས་.....
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གོམས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲིང་ེ་དང་། ཐབས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པར་
བྱས་པ་དེ་³ཆོ་འདི་ལ་གཤོན་མི་ཟ་བར་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་དེ། དེས་ན་མི་ལམ་
ན་དྲིལ་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མཐོང་བར་འགྱུར། མི་ལམ་
བཟང་བོ་གཞན་དག་ཀྱང་མི་བར་འགྱུར། རྒྱ་ནམས་ཀྱང་ཡི་རངས་ནས་སྤང་བ་
བྱེད་པར་འགྱུར། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་པར་འགྱུར། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། གནས་ངན་

1. ལྷ་པོ་—སྒྲིད་པ་སྒྲུ་མ་ 2. མདོ་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འདི་ཕན་ཡོན་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་ཚལ་

ནམས་ལ་ཞུས་ཏེ་ཐབས་མཛད་པ་ལས་དངོས་སུ་བྱུང་འདྲིན་མཛད་པ་ན་མཉམ་པར་སྤང་ངོ་།

3. ལྷ་པོ་—སྒྲི་

ལེན་ཀྱང་བྱང་¹པར་འགྱུར། ཏུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་
མང་བར་འགྱུར། སྒྲེ་བོ་མང་བོ་ལ་སྤྱལ་བར་འགྱུར། ལུས་ལ་ཡང་ནད་ཀྱིས་
མི་ཐེབས་པར་འགྱུར། སེམས་ལས་སུ་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་ཐོབ་པར་
འགྱུར་དེ། དེས་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་བོ།

དེ་ནས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྒྲེབས་ཀྱིས་²འཛིག་དྲིན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་དག་
ཏུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ལྷན་འདས་³ནམས་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་དོ། །དེ་དག་
ལ་ཆོས་ཀྱང་ཉན་དོ། །འཛི་བའི་ཏུས་ཀྱི་ཆོན་ཡང་བཀྲོན་མི་⁴ཟ་བར་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་མཐོང་བར་འགྱུར་དོ། །ཆོ་རབས་གཞན་ན་
ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཡུལ་དང་། ཁྱད་
པར་ཏུ་འཕགས་པའི་ཁྱིམ་ཏུ་⁵ཡང་སྒྲེ་བར་འགྱུར་དེ། དེས་ན་འབད་མི་དགོས་
བར་བསོད་ནམས་དང་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བྱེད་དོ། །
ཡོངས་སྒྲིད་ཆེ་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་མང་བར་འགྱུར་དོ། །ཤེས་རབ་ནོ་
བས་སྒྲེ་བོ་མང་བོ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་⁶ཡང་བྱེད་པར་འགྱུར་དོ། །ཆོ་རབས་
ཐམས་ཅད་ཏུ་ཆོ་རབས་བྲན་པར་འགྱུར་དེ། དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཆད་མེད་པ་མདོ་
གཞན་དག་ལས་འབྱུང་⁷བའོ་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །

དེས་དེ་ལྟར་སྒྲིང་རྒྱུ་དང་། ཐབས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲིག་ཏུ་
གྱས་པར་ཡུན་རིང་ཏུ་བསྐྱོམས་ན་རིམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་⁸ཁྱེད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་.....
དག་པའི་སྒྲིད་ཅིག་འབྱུང་བས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བཙུབ་⁹ཤིང་།

-
1. ལྷ་མོ་-འཐུང་ 2. ལྷ་མོ་-ཀྱི་ 3. ལྷ་མོ་-འདས་པ་(ཆད་-འདས་-ནམས་'ལ་)
 4. ལྷ་མོ་-ཏུ་སྒྲེ་ 5. ལྷ་མོ་-པར་བྱེད་ 6. ལྷ་མོ་-བྱེད་ 7. ལྷ་མོ་-སེམས་འདྲེ་
 8. ལྷ་མོ་-གཙུག་པོ་

གཙུག་པ་འི་མེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་འི་དོན་ལ་བསྐྱོམ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་
 གྱུར་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་འི་ཡེ་ཤེས་རྟོག་པ་འི་དྲ་བ་མཐའ་དག་དང་...
 བུལ་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲོས་པ་མེད་པ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་རྟོགས་པ། དེ་
 མ་མེད་ཅིང་མི་གཡོ་ལ་མར་མེ་རླང་མེད་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་མི་གཡོ་བ་ཚད་¹
 མར་གྱུར་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་འི་²ངོ་བོ་དེ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་བྱེད་
 བ་མཐོང་བ་འི་ལས་གྱིས་³བསྐྱུས་པ་དོན་དམ་པ་འི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་...
 ཉིད་འབྱུང་ངོ། ། རྟེན་བྱུང་ནས་དངོས་པོ་འི་མཐའ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཞུགས་⁴པ་
 ཡིན་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འི་རིགས་སུ་སྒྲིམ་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་
 འོག་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་⁵
 པ་ལ་གནས་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་བོ་ཐོབ་པ་ཡན་ནོ་ཞེས་
 ཡན་ཡོན་དེ་རྒྱས་པར་ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། །
 འདི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་འི་བསམ་གཏན་དེ། འཕགས་པ་ལང་ཀར་
 གཤེགས་པ་ལས་བསྐྱུས་དེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་
 མེད་པ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་འོ། །

མོས་པས་སྒྲོད་པ་འི་ས་ལ་ནི་མོས་པ་འི་དབང་གིས་འཇུག་པར་ནམ་པར་...
 བཞག་གི། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་པར་
 གྱུར་ན་ནི་མངོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་དེ། དེ་ལྟར་ས་དང་བོར་ཞུགས་པ་དེ་⁶སྒྲིམ་

1. ལྷ་མོ་—ཚད་མེད་པར་ 2. ལྷ་མོ་—བའི་དེ་ 3. ལྷ་མོ་—གྱི་ 4. ལྷ་མོ་—བཞག་པ་

5. ལྷ་མོ་—རྟོག་ 6. ལྷ་མོ་—དེས་

བསྐྱེམ་པའི་ལམ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་ངའི་ཡི་
ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་བསྐྱེམས་པས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་སྤྱིབ་པ་བསགས་པ་སྤང་བས་ཀྱང་ཆེས་སྤང་བ་བྱང་བའི་སྤྱིར་དང་།
ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གོང་མ་གོང་མ་ཐོབ་¹པའི་སྤྱིར་²ས་འོག་མ་ནམས་ཡོངས་་
སྤྱ་སྤྱོང་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱུགས་ནས་ཐམས་ཅད་་་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱ་མཆོར་འཇུག་ཅིང་དགོས་པ་ཡོངས་སྤྱ་འགྲུབ་པའི་དམིགས་་་
པ་ཡང་འཐོབ་སྟེ། འདི་ལྟར་རིམ་པ་ཁོ་ནར་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དྲུག་ཡོངས་སྤྱ་དག་པར་
འཕགས་པ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྡུལ་དོ། །འཕམ་པ་དགོངས་
པ་ངས་བར་འབྲེལ་པ་ལས་³ཀྱང་། “རིམ་གྱིས་⁴ས་གོང་མ་གོང་མ་ནམས་སྤྱ་
གསེར་ལྷ་བྱར་སེམས་ནས་བར་སྤྱོང་ལ་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་་་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བུ་འོ།” ཞེས་གསུངས་སོ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱ་མཆོར་ཁྱུགས་པ་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྷ་
བྱར་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཉི་ལེ་འཆོ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤང་བོ་དང་ནི་ལྷན།
སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ནི་མཛད། རྒྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འི་རང་བཞིན་
དུ་ནི་འགྲུར། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐབས་སྤྱ་ཆོགས་དག་དང་ལྷན། སྤྱལ་པ་
དཔག་དུ་མེད་པ་དག་གིས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་དོན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མཛད།
ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་མ་ལུས་པ་⁵རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་ནི་གྲུར།⁶ བག་

1. ལྷ་པོ་-ཐོ་བའི་(ཆད་-ཐོ་བ་པའི་ 2. ལྷ་པོ་-ཕྱར་གོང་མ་ 3. ལྷ་པོ་-བཀའ་(མདོ་ཙ་ 36)

4. ལྷ་པོ་-ཁྱེན་གོང་(ཆད་-ཁྱེན་མ་གོང་) 5. ལྷ་པོ་-པ་མཐར་(ཆད་-པ་རབ་ཀྱི་མཐར་)

6. ལྷ་པོ་-འགྲུར་

ཆགས་དང་བཅས་བའི་ཉེས་བའི་བྱིས་མཐའ་དག་བསལ་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་¹ཀྱི་མཐས་གཏུགས་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པས་……
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་འབྱུང་གནས་ལ་དད་བ་……
བསྐྱེད་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་བའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་
བར་བྱའོ། །

རེ་བས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་²འདྲ་སྐད་དུ། “ཐམས་ཅད་མཆིན་
 བའི་ཡེ་ཤེས་རེ་ནི་སྒྲིང་རྗེས་ཅེ་བ་ལས་ལྷང་བ་ཡིན། ལྷང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 ལྷ་ལས་ལྷང་བ་ཡིན། ཐམས་ཀྱིས་མཐར་ཐུན་བ་ཡོན་ནོ།” །ཞེས་བཀའ་
 ལྷལ་དོ།

དམ་པ་སྤྲུལ་འགྲེལ་ལ་སོགས་ཀྱི་ས་ཐག་བཞིངས་པ།
ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ངོས་ས་མུ་ཡི་མཚོ་འདྲ་དག།
རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་རྣམས་འཛིན་བྱེད་དེ།
ངང་པ་རབ་དགའ་མུ་ལས་འོ་ས་ལོན་པ་བཞིན།

དེ་ལྟ་བུ་བས་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
 རྩོགས་ལྗང་དཀྱུགས་ཡིད་རིང་སྤོངས་ལ། །
 བྱིས་བ་ལས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་པ། །
 ཐམས་ཅད་ཁྱེད་བ་ཁོ་ནར་བྱ། །

1. ལྷ་པོ་—ཁམས་མཐུན་

2. ལྷ་—པགན་(བྱད་‘ཐ’ན་མ་སྒང་མངོན་བྱང་’ ༡༥)

དེ་ལྟར་དབྱ་མའི་ལམ་བཤད་པས། །

བདག་གིས་བསོད་ནམས་གང་ཐོབ་པ། །

དེ་ཡིས་སྒྲེ་བོ་མ་ལུས་པ། །

དབྱ་མའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག །

བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལྷུ་ཅ་རྒྱལ་ལ་གྱི་ལས་བར་དུ་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

བྱ་གར་གྱི་མཁན་བོ་བརྒྱུ་ལྷན་དང་། ཡོ་ཙུ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་བསྐྱར་ཅིང་

ལྷན་དེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །

༡༡། །བྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་བཙན་ཀྲམ། བོད་སྐད་དུ། བསྐྱོམ་¹
བའི་རིམ་པ། འཇམ་དབལ་གཞིན་ཉུང་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཡོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་²མདོ་སྡེའི་ཚུལ་ལ་བྱགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་³བའི་
རིམ་པ་མདོར་བཞེད་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་རྣམས་ཀྱི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ཐ་དད་པ་ཚད་མེད་⁴པ་དབག་དུ་མེད་པ་ལ་སོང་⁽⁵བའི་
དབྱེ་བས་)བཙན་དུ་ཟེན་ཀྱང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱིས་དྲིང་ངེ་འཛིན་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་.....
བའི་ལམ་དེ་ཉིད་བཞེད་བར་བྱའོ། །བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་⁶པ།

སྐྱེ་བ་པོ་⁷ཡི་ལྷག་མཐོང་དང་། །

ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི། །

གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཚིང་བ་དང་། །

མཚན་མའི་མཚིང་བ་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་

ལྷ་བས་ན་སྐྱིབ་པ་⁸མཐའ་དག་སྤོང་བར་འདོད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་.....
བསྐྱོམ་⁹པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རྒྱང་མེད་པ་ན་གནས་པ་
བཞིན་དུ་⁽¹⁰རང་གི་)དམིཌ་པ་ལས་སེམས་སྤིག་ཡོ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་
གིས་¹¹ནི་སྐྱན་¹²པར་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་དུ་ཚེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་.....

1. ལྷ་པོ་-སྐྱོམ་ 2. ལྷ་ཙོ་-པོ་ 3. ལྷ་པོ་-སྐྱོམ་ 4. ལྷ་ཙོ་-མེད་དབག་

5. ལྷ་དཔེར་-ཆཱཱི་མེདེན = ཞོགས་པའི་དབྱེ་བས་ 6. ལྷ་-བཀའ་(མདོ་ཙ་དགོངས་འབྲེལ་ ༩)

7. ལྷ་ཙོ་-པོ་ཡོ་ 8. ལྷ་པོ་-བ་སྤོང་(ཆད་-སྐྱོབ་པ་མཐའ་དག་ཤོང་)

9. ལྷ་དཔེར་-སྤོང་པའི་ = བཙན་པར་བྱའོ། 10. ལྷ་དཔེར་-ཆཱཱི་མེདེན = རང་གི་དམིགས་པ་ལ།

11. ལྷ་ཙོ་-གོས་སྐྱན་ 12. ལྷ་པོ་-བ་ཉི་མ་(ཆད་-སྐྱན་པར་ཉི་མ་)

རབ་དུ་རྟོགས་པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་¹རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྱུང་མེ། རྒྱུ་པ་
མཐའ་དག་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟ་བུས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ནལ་འབྱུར་པ་ནམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་
དངོས་པོ་བཞི་བཅུན་དེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཞུགས་བརྟན་དང་། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་བརྟན་དང་། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་།
དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུབ་པའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཞུགས་བརྟན་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་མུས་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
མོས་²ནས་དམིགས་པ་མེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཞུགས་བརྟན་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་³ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་ན་དེ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་དང་ཇི་ལྟར་⁴ཟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
གཞུགས་བརྟན་ལ་མོས་དེ་དམིགས་པས་ན་གཞུགས་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །ནལ་
འབྱུར་པས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་རྟོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་གི་⁵གཞུང་
བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེད་⁶པའི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་གི་མ་ཆན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྟོག་པའི་
རྣམ་པར་⁷རྟོག་པ་དེ་ན་ཡོད་པས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་པ་
བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །ནལ་འབྱུར་པ་གཞུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྟོག་
པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་⁸ཀྱི་ངོ་བོ་⁹ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ། བདག་

-
1. ལྟ་དཔེར་—ज्ञान = ཡེ་ཤེས་ 2. ལྟ་པེ་—མོས་པས་ 3. ལྟ་དཔེར་—भूतार्थनिरूपण = ཡང་
དག་པའི་དོན་ལ་བརྟག་པ་ན་ 4. 'ཇི་ལྟར་'—ལྟ་དཔེར་མེད་ 5. ལྟ་ཆོ་—གོས་
6. ལྟ་པེ་—སྤྱོད་པའི་ཆེ་ 7. ལྟ་དཔེར་—अविकल्प = རྣམ་པར་མ་རྟོག་པ་(ཞེས་གསལ་བ་མ་
འཕྱུར་བར་མངོན་ནི་) 8. ལྟ་པེ་—ཅད་ངོ་བོ་(ཆད་—ཐམས་ཅད་ 'ཀྱི་' འོ་བོ་) 9. ལྟ་པེ་—ལོ་ཇི་

དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱོམ་¹པར་བྱའོ། །ཁང་དེ་²གཉིས་ལ་མི་སྒྲོམ་པ་དེ་དག་
 ཉི་དངོས་བོ་འི་མཐའ་ཡང་མི་རྟོགས།³ དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་ཡང་
 མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མདོར་ན་ཞི་གནས་ནི་སེམས་
 ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་རོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པ་ལ་རྟོག་པའོ། །ཞེས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ལས་ཞི་གནས་
 དང་ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད་བཀའ་སྟེལ་རྟོ། །དེ་ལ་ནལ་འབྱུར་པས་ཞི་གནས་
 དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་པར་དག་པ་ལ་⁴སོགས་པ་ལ་གནས་...
 པ་དེས་སེམས་ཅན་(⁵ཐམས་ཅད་)ལ་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་དྲ་
 སེམས་(⁶ལེགས་པར་)བསྐྱེད་ནས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་སྤྱར་.....
 པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ནལ་འབྱུར་པས་སྒྲོམ་པའི་དྲུས་ན་ཐོག་མར་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ལ། བཤང་⁷གཅི་བྱས་ལ་སྒྲིའི་ཆོར་མ་མེད་པ་
 ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཕྱོགས་སུ་(⁸གནས་ནས།) བདག་གིས་⁹སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྟེ་དྲ་ཡོངས་སུ་བསམ་ཞིང་འགྲོ་བ་.....
 མཐའ་དག་གཤོན་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ལ། ཕྱིར་
 བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་...

-
1. ལྷ་དཔེར་—सर्वनीये = བསྐྱེན་པར་བྱའོ། 2. ལྷ་པེ་—དེ་ཉིད་ལ་ 3. ལྷ་པེ་—རྟོག་
 4. ལྷ་པེ་—ལ་གནས་(ཆད་—ལ་སོགས་པ་ལ་འགནས་) 5. ལྷ་དཔེར་—सर्वसत्त्वेषु = ཐམས་ཅད་
 ཐམས་ཅད་ལ་ 6. ལྷ་དཔེར་—समुत्पादित = ལེགས་པར་བསྐྱེད་པ་ 7. ལྷ་པེ་—བཤང་གཅི་
 8. ལྷ་དཔེར་—प्रदेशस्थित्वा = ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ནས་ 9. ལྷ་པེ་—གི་

ལག་ཐུས་ཕྱག་བྱས་ལ། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱ་¹གཞུགས་
 རི་མོ་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་བཞག་གས། གཞན་དུ་ཡང་རྒྱ་སྡེ་དེ་དག་ལ་ཅི་ལྟས་
 ཀྱིས་²མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་བྱས་ལ། རང་གི་སྒྲིག་པ་བཤགས་ནས། འགྲོ་
 བ་མཐའ་དག་གི་བསོད་ནམས་³ལ་རྩེས་སྐྱ་ཡི་རང་བ་⁴བྱས་ནས། ལྷན་གྱིན་དུ་
 འཇམ་པ་བདེ་བ་ལ་རྩེ་བཅུན་ནམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ལྷ་བྱའམ་སྦྱིལ་མོ་
 ཀྱང་ཕྱེད་དུ་ཡང་རྒྱ་སྡེ། མིག་ཏུ་ཅང་མི་དབྱེ། ཏུ་ཅང་མི་འཇུགས་⁵པར་སྤྲོད་ཅི་མོར་
 གཏད་⁶ཅིང་། ལྷས་ཏུ་ཅང་ཡང་མི་སྐྱ་⁷ཏུ་ཅང་ཡང་མི་དབྱེ་བར་བྱང་བོར་བསྤངས་
 ལ་དྲན་པ་ནང་དུ་བཞག་སྡེ་འདུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཕྱག་པ་མཉམ་པར་བཞག་
 ལ་མགོ་མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་མི་ཡོ་བར་བཞག་སྡེ་⁸ སྐྱ་
 དང་ལྷེ་བ་བྱང་བོར་བཞག་གོ། །སོ་དང་མཆུ་ཡང་ཐ་མལ་པར་བཞག་གོ། །ཁྱེ་
 ཡང་ལ་⁹སོ་འི་དུང་དུ་བཞར་¹⁰མོ། །དབྱུགས་ཕྱི་ནང་དུ་གྱུ་བ་ཡང་སྐྱ་ཅན་
 དང་། རམ་པ་དང་། དབྱུགས་གོད་པ་ཅན་དུ་མི་བཏང་གི། །ཅི་ནས་ཀྱང་
 མི་ཚོར་བར་དལ་བྱ་དལ་བྱས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབྱུགས་ནང་དུ་རྒྱབ་
 བ་དང་ཕྱིར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ནལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཞུགས་ཇི་……
 ལྷར་མཐོང་བ་དང་རི་ལྷར་ཐོས་པ་ལ་སེམས་¹¹གཏད་དེ་བཞག་ནས་ཞི་གནས་སྐྱབ་
 པར་བྱ་སྡེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཞུགས་དེ་ཡང་གསེར་བཙོ་མ་བཞིན་

-
1. 'སྐྱ་གཞུགས' - ལྷ་འཕྱོང་མེད་ 2. ལྷ་མོ་-ཀྱེ་
 3. ལྷ་མོ་-ནམས་རྩེས་(ཅན་-ནམས་ལ་རྩེས་) 4. ལྷ་མོ་-པར་ 5. ལྷ་མོ་-འཇུག་
 6. ལྷ་མོ་-བསྟོད་ཅིང་ 7. ལྷ་མོ་-དགྱ་ 8. ལྷ་འཕྱོང་-ཁོ་ཀྱི་ཀྱི་ཀྱི་= ཡང་ཅི།
 9. ལྷ་མོ་-ཡས་མོ་འི་ 10. ལྷ་མོ་-གཞག་གོ་ 11. ལྷ་མོ་-སེམས་བཞག་ནས་

དུ་སེར་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱ་བཟང་བོས་བརྒན་བ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་
ན་བཞུགས་ཤིང་ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་བ་རྒྱན་དུ་ཡིད་ལ་
བྱེད་བས་དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་བ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིང་བ་དང་གོད་བ་¹ཞི་བར་བྱས་ལ།
ཇི་སྲིད་དུ་དེ་མདུན་དུ་བཞུགས་²བ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་གྱུར་བ་དེ་སྲིད་
དུ་བསམ་གཏན་བྱའོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་གཟུགས་བརྟན་བྱོན་
བ་དང་བཞུད་བ་ལ་དོག་བས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་འདི་སྟུང་དུ་
བསམ་བར་བྱ་སྟེ། །ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་གཟུགས་བརྟན་འདི་
གང་ནས་ཀྱང་མ་གཤེགས། གར་ཡང་མི་བཞུད། བཞུགས་བཞིན་དུ་ཡང་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ལ། བདག་དང་བདག་གི་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་³སྟོང་ཞིང་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་བྲལ་བ་བརྟུང་...
བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡོད་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་དབྱེད་ནས་
ནམ་པར་དོག་བ་མེད་ཅིང་བཟོད་བ་མེད་བ་ངང་⁴གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱིས་.....
དེ་ཁོ་ན་བསྐྱོམ་ཞིང་ཇི་སྲིད་འདོད་པར་འདུག་པར་བྱའོ། །དྲིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་
ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལས་...
བཟུན་དེ། དྲིང་ངེ་⁵འཛིན་འདིའི་པན་ཡོན་ཞིབ་དུ་ནི་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས་རིགས་
པར་བྱའོ། །

ནམ་པར་གཅིག་དུ་⁶ན་ནམ་པ་ཇི་སྟེད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟུངས་པར་གྱུར་

1. གྱ་དཔེར་—འུ་ཐུ་ལ་འུ་འུ་ = གོད་བ་སོགས་ 2. ལྟ་བུ་—བཞུགས་བཞིན་(ཆད་—

བཞུགས་པ་ལ་བཞུན་) 3. ལྟ་བུ་—ཀྱི་ 4. ལྟ་བུ་—དང་གཅིག་

5. ‘དྲིང་ངེ་འཛིན་’—གྱ་དཔེར་མེད་ 6. ལྟ་བུ་—དུ་ནམ་པ་(ཆད་—དུ་ན་ནམ་པ་)

པ་དེ་ལ་སེམས་བཞག་མེད་ཀྱིང་བ་དང་གོད་བ་ལ་སོད་བ་རབ་དུ་ཞི་བར་ཞི་གནས་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བསྐྱས་ཏེ། དེ་ལ་གཞུགས་ཅན་ནམས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་
 སྤང་བོར་འདུས་སོ། །ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །འདི་ལ་བྱིས་པ་དག་ཡིད་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ལ་
 ཞེན་པའི་སྤྱིར་སློ་སྤྱན་ཅི་ཡོག་དུ་གྱུར་ནས་འཁོར་བ་ན་ཡོངས་སུ་འདྲམས་ཏེ།
 དེ་དག་གི་སྤྱན་ཅི་ཡོག་བསལ་བའི་སྤྱིར་དེ་དག་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ལ།
 རྣམ་འབྱོར་པའི་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། དེ་ནས་
 རྣམ་མཐོང་བསྐྱོན་པར་བྱ་མེད། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་བ་ནི་རྣམ་མཐོང་
 ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དག་པ་ནི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའོ། །

དེ་ལ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ནི་གང་སྤང་བོ་ནམས་བདག་པོ་དང་བདག་
 གི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ནི་གང་དེ་དག་ལྷ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །
 དེ་ལ་ནམ་འབྱོར་པས་འདི་རྣམ་བདག་པར་བྱ་མེད། གང་ཟག་ནི་གཞུགས་ལ་
 སོགས་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དེ།¹ དེ་མི་རྣམ་བའི་སྤྱིར་དང་། གཞུགས་ལ་
 སོགས་པ་ཉིད་ལ་ངའོ་སྤྱིར་བའི་ཤེས་པ་འདྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གང་ཟག་²ནི་
 གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་འི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ལ་
 སོགས་པ་དེ་དག་མི་རྟག་ལ་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། །གང་ཟག་

1. ལྟ་བུ་—5. 2. ལྟ་བུ་—སོགས་པས་(ཆད་—སོགས་པའི་སྤང་བོ་) 3. ལྟ་བུ་—བདག་གི་(ཆད་—
 བདག་པོ་དང་བདག་པོ་མེད་) 4. ལྟ་བུ་—དག་ཉིད་སྤྱི་ 5. ལྟ་བུ་—དེ་ 6. ལྟ་བུ་—དེ་ནི་རྣམ་
 (འདི་ནི་ཐད་ཀྱི་དཔེ་ཅང་—“རྣམ་པའི་སྤྱིར་རོ།” །ཞེས་ཡོད་པས་དགག་ཆོག་ཆད་པར་མངོན་གོ།)
7. ལྟ་བུ་—ཟག་དེ་ནི་

ཁམས་གསུམ་པོ་ཡང་སེམས་¹⁰ཅས་དྲུག་གས་ཀྱི་གཞན་དྲུམ་ཡིན་ནོ། །

ལས་ནི་རྒྱལ་དུ་ནམ་བཞིག་ཅིང་། །

གཞུགས་ལ་ནམ་པར་མ་རྟོག་¹²ཅིག །

- [illegible]

འདི་སྒྲུབ་དུ་སེམས་དེ། སེམས་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ན་¹གཞུགས་ལ་
 སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དངང་གིས་²སྒྲིལ་མ་ན་
 དམིགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྤང་བ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གཞུགས་...
 ལ་སོགས་³པ་ཕྱི་རེལ་དུ་⁴ཆད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁམས་གསུམ་
 བོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེས་དེ་ལྟར་ཆོས་སྲུ་གདགས་པ་མཐའ་དག་
 ནི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དོགས་ནས། དེལ་སོ་སོར་བདགས་ན་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བདགས་པ་ཡིན་ནོ་སྒྲུམ་ནས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་.....
 ཉིད་ལ་སོ་སོར་དོག་གོ། །དེ་འདི་ལྟར་དབྱེད་དོ་⁵ །དོན་དམ་པར་ན་སེམས་
 ཀྱང་སྒྲུམ་བཞིན་དུ་མ་སྒྲེས་པ་སྟེ། གང་གི་ཆོ་རྒྱུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞུགས་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པ་འཛོན་པར་སེམས་ཉིད་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དེའི་ཆོ་...
 དེ་ལས་གཏུན་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་(⁶བདེན་
 པ་) ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། རི་ལྟར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཡིན་པས་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དེ་.....
 ལས་གཏུན་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
 སྒྲེ་བའི་ཆོ་⁷གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་། འགག་པའི་ཆོ་⁸གང་དུ་ཡང་མི་འགྱུ་

7. རྩེ་ཅོ་-ཅོ་ཁང་ 8. རྩེ་ཅོ་-ཅོ་ཁང་

ལྟེ། རོན་དམ་པར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་སྦྱེ་བར་མི་རིགས་སོ།
 དེ་ལྟར་བས་ན་སེམས་ཀྱང་སྦྱེ་མ་བཞིན་དེ། སེམས་ཇི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
 ཐམས་ཀྱང་སྦྱེ་མ་ལྟར་ལྟེ། རོན་དམ་པར་ན་ས་སྦྱེས་པའི་སྦྱེ་བ་དཔག་པར་བྱའོ།
 རྣལ་འབྱེད་པ་དེས་¹སེམས་གང་གིས་²སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་བདགས་ན་དེ་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་དེ། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱེད་པས་དམིགས་པ་གང་དང་
 གང་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་དེ་དང་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་བདགས་³ན་དེའི་⁴
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་དེ། དེ་⁵གང་གི་ཆོ་⁶མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆོ་དངོས་
 བོ་ཐམས་ཅད་བདགས་ཤིང་ཆུ་ཤིང་གི་སྤོང་བོ་⁷བཞིན་དུ་སྤྱིང་བོ་མེད་པར་རྟོགས་
 ཅས་⁸དེ་ལས་⁹སེམས་ཚྭ་པར་བྱེད་དོ། །ད་ནས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་¹⁰རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་མེད་པར་གྱུར་ནས་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མཚན་མ་མེད་པའི་
 རྣལ་འབྱེད་ཐོབ་བོ། །དེ་སྐད་འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་ལས་¹¹ཀྱང་བཀའ་
 ལྟེ་དེ། “དེ་ལྟར་སྦྱོན་ལ་མཁས་པ་དེས་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
 སྤོང་བ་ཉིད་བསྐྱོས་པ་ལ་རྣལ་འབྱེད་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤོང་བ་ཉིད་བསྐྱོས་པ་
 མང་བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བའི་
 གནས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་སྤོང་བར་རྟོགས་སོ། །སེམས་¹²
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བདགས་ན་སྤོང་བར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་གིས་རྟོག་པ་དེ་¹³

1. ལྟེ་མི་—དེ་ 2. ལྟེ་མི་—གཉིས་ 3. ལྟེ་མི་—བདགས་པ་

4. ‘དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་’ཅེས་བརྒྱ་དཔེར་མེད་ 5. ལྟེ་ཆོ་—དེས་ 6. ལྟེ་མི་—ཆོ་དམིགས་
 (ཆད་—ཆོ་མི་དམིགས་) 7. ལྟེ་མི་—བྱ་ 8. ལྟེ་ཆོ་—ན་ 9. ལྟེ་མི་—ལ་ 10. ལྟེ་མི་—པ་
 (ཆད་—པར་) 11. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ལྟ་ཆ་2) 12. ‘སེམས་གང་ཡོན་པ་དེ་ཡང་བདགས་ན་
 སྤོང་བར་རྟོགས་སོ། ཅེས་བརྒྱ་དཔེར་མེད་ལྟར་བས་ཆད་པར་མངོན་ནོ། 13. ལྟེ་ཆོ་—དེའི་

ཡང་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་དུ་བཅའ་ན་ཕྱོད་པར་རྟོགས་དེ། དེ་དེ་ལྷ་རྟོགས་¹པས་
མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་འཇུག་གོ” །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ནི་
འདི་སྐད་དུ་གང་ཉིད་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་
ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྷ་རྟོགས་ཀྱི་ངོ་པོ་ཉིད་ལ་ཉིད་པར་རྟོག་²པ་ན་གང་གི་ཆོས་དམིགས་
པ་དེའི་ཆོ་ཡོད་པར་མི་རྟོག་གོ། མེད་པར་ཡང་མི་རྟོག་སྟེ་གང་མེད་པར་བརྟགས་
པ་དེ་ཡང་དེའི་ཁྲོ་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་དེ་དངོས་པོ་
ཞིག་མཐོང་བར་གྱུར་ན་ནི་དེའི་ཆོ་ཉིད་འགགས་པའི་ཕྱིར་མེད་པོ་ཞེས་བརྟགས་པར་
བྱ་ན། གང་གི་ཆོ་རྣམ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་དུས་གསུམ་དུ་⁴
ཡང་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆོ་གང་འགགས་པའི་ཕྱིར་མེད་པའི་རྣམ་མཁེ་
པར་བརྟགས་པར་བྱ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིད་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཆོ་དེ་ལྷ་དེ་ལ་རྟོག་པ་གཞན་དག་ཀྱང་མི་
འབྱུང་སྟེ། ཁྲུབ་པར་བྱེད་པ་⁷མེད་ན་ཁྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྷ་རྟོག་གྱུར་ན་སྟོན་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་ཁྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་⁸བརྟགས་
ན་དངོས་པོ་མཐོང་དག་གི་ངོ་པོ་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་མཚོག་གི་
བསམ་གཏན་⁹པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྷ་རྟོག་པར་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བརྟགས་མེད་

1. ལྷ་རྟོག་པར་—ཕུག་པར་ལྷ་རྟོག་པར་ 2. ལྷ་པོ་—རྟོག་པར་

3. ལྷ་པོ་—ཆོ་ལྷ་གྱེད་ 4. ལྷ་པོ་—དུ་དངོས་ (ཆད་དུ་ཡང་དངོས་པོ་)

5. ལྷ་པོ་—དེའི་གང་ (ཆད་—དེའི་ཆོ་གང་) 6. ལྷ་པོ་—ཁྲོ་ 7. ལྷ་པོ་—པ་ན་

(ཆད་—ཕྱིར་པ་མེད་པ་ན་) 8. ལྷ་པོ་—ཁྲོ་ 9. ལྷ་པོ་—གཏན་ལ་

བའི་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཞུགས་པས་བཟླ་¹བར་བྱ་བ་དང་། བརྟག་པར་བྱ་བ་གཞན་མེད་
 བའི་ཕྱིར་དབྱོད་པ་མེད་ཅིང་བརྗོད་²པ་མེད་པར་³ངང་གཅིག་དུ་གྱུར་བའི་ཡིད་……
 རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་བའི་ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་……
 བས་དེ་ཁོ་ན་དེ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་ངེས་པར་གཟུང་ཞིང་འདུག་པར་བྱའོ། །
 དེར་⁴གནས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་པར་མི་⁵གཡེང་བར་བྱའོ། །

གང་གི་ཆོ་བར་སྐབས་སུ་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་⁶ནམ་པར་གཡེངས་པར་……
 མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟགས་ནས་ནམ་པར་གཡེངས་⁷བ་ཞི་ངར་……
 བྱས་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་བཞག་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་དེ་ལ་སེམས་མངོན་
 བར་མི་དགའ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་དོང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ངའི་ཕྱིར་དེ་……
 ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ནམ་པར་གཡེང་བ་ལ་ཉེས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 མི་དགའ་བར་བ་དུ་ཞི་བར་བྱའོ། །ཅི་ལྟེ་སྒྲགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པས་
 རྒྱ་བ་མི་⁸གསལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་བྱིང་བའམ་བྱིང་དུ་དྲོགས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ་
 མཆོག་དུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་བའམ། རྣམ་
 བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་བྱིང་བ་ཞི་བར་བྱས་⁹ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་དུ་……
 བརྟན་¹⁰པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་ནལ་འབྱོར་བ་དམུས་ཡོང་¹¹དང་འདྲ་
 བའམ། ཟུན་པར་ཞུགས་པའི་མི་དང་འདྲ་བའམ། མིག་བཙུམས་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་

1. 'བཟླ་བར་བྱ་བ་དང་'—ལྟ་དཔེར་མད་ 2. ལྟ་དཔེར་—निर्विकल्पकचिन्ता = ཉོག་པ་མེད་པར་

ངང་གཅིག་ 3. ལྟ་དཔེར་—བརྗོད་པར་ངང་(ཆད་—བརྗོད་པ་མེད་པར་'ངང་)

4. ལྟ་དཔེར་—དེ་ལྟར་ 5. ལྟ་དཔེར་—མི་གཡོ་ 6. ལྟ་དཔེར་—དུ་ 7. ལྟ་དཔེར་—གཡེང་

8. 'མི་གསལ'—ལྟ་དཔེར་མད་ 9. ལྟ་དཔེར་—བྱས་ལ་ 10. ལྟ་དཔེར་—བརྟན་ 11. ལྟ་དཔེར་—ཞོང་འདྲ་

ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མི་འཇོན་པ་དེའི་ཚེ་¹སེམས་)ཤིང་བ་དང་ལྷག་མཐོང་
མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །²ཕྱི་གང་གི་ཚེ་སྤོན་བྱེད་བའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པས་
བར་སྐབས་སུ་སེམས་ཁྱོད་བཤམ། ཁྱོད་དུ་དྲོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་མི་དྲག་པ་
ལ་སོགས་པས་སྒྲོ་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་ཁྱོད་པ་ཞི་བར་བྱའོ། །³དེ་ནས་
ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་འབད་
བར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་ནས་བར་གཡེང་བའི་མི་⁴ལྟ་བུ་འཇུག། སྤྱི་བཞེན་དུ་
སེམས་མི་གནས་པར་གྱུར་པ་ན་ཁྱོད་⁵པ་དང་ཞི་གནས་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་
བར་བྱའོ། །⁶ཕྱི་གང་གི་ཚེ་བྱེད་པ་དང་ཁྱོད་པ་ལས་དཔེན་པའི་ཕྱིར་མཉམ་
བར་ཞུགས་ཤིང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་དེ་⁷ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་ཤིན་དུ་
གསལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཚོལ་བ་སྒྲོད་པས་བདང་སྒྲིམས་སུ་བྱས་⁸ཏེ། དེའི་
ཚེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ།

ཡང་⁹གང་གི་ཚེ་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་ས་¹⁰པས་ཤེས་རབ་ཤིན་དུ་གསུམ་ཆེ་
བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་རྒྱུ་¹¹བའི་ཕྱར་མར་མི་རྒྱུད་ལ་བཞག་པ་བཞེན་དུ་
སེམས་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱར་

-
1. ལྟ་དཔེར་ཡོད་ 2. ལྟ་མི་—ཅེ་ཕྱི་ 3. ལྟ་མི་—མི་ 4. འདོད་ཁྱོད་པ་དང་ཞི་གནས་
གཉིས་ཀྱི་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་གཡེངས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཁྱོད་པ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་
མེད་ཅེས་བའི་དོན་ནོ། །ཚུལ་འད་གོང་སྒྲོས་ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་སྐྱུར་བར་བྱའོ།
5. ལྟ་མི་—པར་ཅེ་(ཆད་—པར་བྱའོ། ཅེ་ཕྱི་) 6. ལྟ་མི་—དེ་ཉིད་(ཆད་—དེ་ཁོ་ན་ཉིད་)
7. ལྟ་དཔེར་—ཐཱཱ་ཤ་ཐཱཱ་ཤ = དེ་ཁོ་ན་དེ་ཉིད་ལ་ 8. ལྟ་མི་—ཅེ་ཕྱི་ 9. ལྟ་མི་—དེ་ཡང་
10. ལྟ་མི་—བསྒྲུབ་ 11. ལྟ་མི་—གཞི་གནས་མཚུངས་

དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་བསྐྱེས་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེན་ཡང་གཉིད་ཀྱིས་ཡོག་
 པའི་མི་བཞིན་དུ་¹དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་དེ། དེ་
 ལྟ་བུས་ན་དེའི་ཆོ་ཡང་²ཤེས་རབ་བསྐྱེས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་སྤངས་གཉིས་རྒྱུ་
 ཏུ་འབྲེལ་དེ་མཉམ་དུ་བྱུགས་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་དུ་བྱུགས་པར་གྱུར་བ་
 དེའི་ཆོ་ཆེ་སྤྱིད་དུ་ལྷས་དང་སེམས་ལ་གནོད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མངོན་པར་
 འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །

མདོར་ན་དྲིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་པ་དུག་ཡོད་དེ། ལེ་ལ་དང་།
 དམིགས་པ་བརྟེན་པ་དང་། སྤྱིང་བ་དང་། ཁོད་པ་དང་། མི་རྩོལ་བ་དང་།
 རྩོལ་བའོ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱེད་བསྐྱེས་པར་བྱ་སྟེ།
 འདི་³ལྟ་སྟེ། དད་པ་དང་། འདུན་⁴པ་དང་། རྩོལ་བ་དང་། ཤིན་དུ་སྤྱངས་པ་
 དང་། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། སེམས་པ་དང་། བདང་སྟོམས་སོ། །
 དེ་ལ་དང་བོ་བཞི་ནི་ལེ་ལོ་འོ་གཉེན་བོ་སྟེ། འདི་ལྟར་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡོད་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དད་པས་ནལ་འབྱོར་བ་⁵འདོད་
 པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་འདོད་པར་གྱུར་པས་བཙོན་འགྲུས་ཅུ་མོ། །
 དེ་ནས་བཙོན་འགྲུས་ལ་བཞེན་པས་ལྷས་དང་སེམས་ལས་སྤྱ་རྒྱུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་དེ།
 དེ་ནས་ལྷས་དང་སེམས་ཤིན་དུ་སྤྱངས་པས་ལེ་ལོ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བས་⁷ན་དད་པ་ལ་སོགས་པས་ལེ་⁸ལོ་སྤོང་བར་འགྱུར་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་

1. ལྟ་བུ་—དུ་ཤིན་(ཆད་—དུ་‘དེ་ཁོ་ན་’ཤིན་དུ་) 2. ‘ཡང་’—རྒྱ་དམེད་མེད་

3. ‘འདི་ལྟ་སྟེ’—རྒྱ་དམེད་མེད། 4. ལྟ་བུ་—མཐུན་པ་ 5. ལྟ་བུ་—པ་

6. ལྟ་བུ་—སྟོག་ 7. ལྟ་བུ་—བས་དད་(ཆད་—བས་‘ན་’དད་) 8. ‘ལེ་ལོ་སྤོང་བར་འགྱུར་དེ་’

ཞེས་པ་རྒྱ་དམེད་མེད་

བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །དེ་ན་པ་ནི་དཔེགས་པ་བརྗེད་པའི་གཉེན་པོ་འོ། །ཤེས་བཞིན་
ནི་བྱིང་བ་དང་ཚོད་པ་གཉིས་¹ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟེ། དེས་དེ་གཉིས་རྟོགས་ནས་སྤོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིང་བ་དང་ཚོད་པ་²མ་ཞི་བའི་དུས་ན་མི་རྩོལ་བ་ཉེས་པ་ཟེ།³
དེའི་ཕྱིར་དེའི་གཉེན་པོར་སེམས་པ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །ཁང་གི་ཚོ་བྱིང་བ་དང་།
ཚོད་པ་རབ་དུ་ཞི་ཟེ་སེམས་ནས་དུ་འཆུག་པ་དེའི་ཚོ་རྩོལ་བ་ཉེས་པ་ཟེ། དེའི་
ཚོ་དེའི་གཉེན་པོར་བདང་སྟོམས་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བྱུགས་
བའི་ཚོ་གཤམ་དེ་རྩོལ་བ་བྱས་ན་དེའི་ཚོ་སེམས་ནས་པར་གཤམ་པར་འགྱུར་རོ། །
སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་པ་ལ་གཤམ་དེ་རྩོལ་བ་མ་བྱས་ན་དེའི་ཚོ་རྩོལ་མ་ཐོང་མེད་པའི་
ཕྱིར་མི་ཡོང་བ་བཞིན་དུ་སེམས་བྱིང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་བྱུས་
པ་བསལ་ཞིང་ཚོད་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ་⁴མཉམ་པར་གྱུར་པས་བདང་སྟོམས་སུ་བྱའོ།

དེ་ནས་ནས་འབྱོར་པ་རྗེས་སྤྱི་དགའ་བ་དེ་སྤྱི་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
མེད་པ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱེམ་ཞིང་འདུག་པར་བྱའོ། །ལུས་⁵དང་སེམས་ལ་གཞིན་
པར་གྱུར་ན་སྐབས་སྐབས་སུ་འཛིག་དེན་མཐའ་དག་ལ་བརྩས་ལ་རྒྱ་མ་དང་།
མི་⁶ལས་དང་། རྩ་རྒྱ་ལྟ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུར་རྟོགས་པར་བྱའོ། དེ་
སྤྱི་དུ་ནས་པར་མི་རྟོག་པར་འཆུག་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་⁷དེ། “འཛིག་དེན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དང་འདྲ་བར་...

-
1. ལྟ་བུ་—གཉིས་རྟོགས་(ཆད་—གཉིས་‘ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟེ། དེས་དེ་གཉིས་རྟོགས་)
 2. ལྟ་བུ་—པ་ཞི་(ཆད་སྟོན་—ཚོད་པ་‘མ་ཞི་བའི་) 3. ལྟ་བུ་—དེ 4. ལྟ་དཔེར་—ཤམ་པའི་
ཕྱུང་= ཞེ་བར་བྱས་པ་ཡིང་ 5. ལྟ་དཔེར་—ཀའ་པའི་= ལུས་ལ་སོགས་པ་
 6. ‘མི་ལས་དང་’—ལྟ་དཔེར་མེད་ 7. ལྟ་བུ་—བཀའ་(ཆད་—མཐོ་‘པ་’ 3) ལྟ་དཔེར་ལ་དེ་མཐོ་ལི་
ཆོག་ལྟ་བུས་ནས་བཞུད་པ་ཞེས་གོ།

མཉམ་པར་མཐོང་ངོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱ་མ་དང་། སྒྲིག་གྱུ་དང་།
 (1.མེ་ལམ་དང་།) རྒྱ་རྒྱ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ།” ཞེས་འབྲུང་ངོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་
 རྒྱ་མ་ལུ་བྱར་དོགས་ནས་2སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་3
 ལ་འདྲི་སྒྲུམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། བྱིས་པའི་སྒོ་ཅན་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཟབ་མོ་
 འདྲི་ལྟ་བུ་སྤྲོ་བ་དོགས་ནས་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་……
 སོགས་པར་སྒྲོ་བདགས་དེ། ཕྱིན་ཅི་ཡོག་དུ་གྱུར་ནས་ལས་དང་ཉན་མངས་པ་
 རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་བསྟོགས་4དེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་འརྒྱུམས་པས་
 ན་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་། འདྲི་དག་ཆོས་ཟབ་མོ་འདྲི་ལྟ་བུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
 བྱའོ་སྒྲུམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ངལ་བསོས་5དེ། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མེ་སྤང་བའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལ་འརྒྱུག་པར་བྱའོ། །ཡང་6སེམས་
 རྒྱུ་བར་གྱུར་ན་ཡང་ངལ་བསོས་7དེ་དེ་བཞིན་དུ་འརྒྱུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 རམ་པ་འདྲིས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་གས། མེལ་8ཆ་ཕུན་ཕྱོད་དམ། ཕུན་གཅིག་གས་
 རི་སྤྲོད་ཀྱས་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཐང་བར་འདྲོད་ན་སྒྲིལ་མོ་ཀྱང་མ་བཞིག་པར་……
 འདྲི་སྒྲུམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འདྲི་དག་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ན་མ་
 རྒྱེས་པ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་གྱུ་དང་རྒྱུན་སོ་སོར་ངེས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་9སུ་འདུས་
 པའི་དབང་གིས་མ་བདགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་ཁོ་ན་དག་འབྲུང་སྟེ།

1. ལྟ་དཔེར་ཡོད་ 2. ལྟ་པོ་—ན་ 3. ལྟ་པོ་—ཐམས་པ་ 4. ལྟ་པོ་—སོགས་

5. ལྟ་པོ་—བསོ་སྟེ་ 6. 'ཡང་'—ལྟ་དཔེར་མེད་ 7. ལྟ་པོ་—ངལ་བསོ་

8. 'མེལ་ཆ་ཕུན་ཕྱོད་དམ'—ལྟ་དཔེར་མེད་ 9. ལྟ་པོ་—ཆོགས་འདུས་

དེས་ན་ཆད་པར་ལྟ་བུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །སྐར་འཕྲི་མཐར་ཡང་མི་འགྱུར་དེ།
 འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམ་པར་དབྱེད་ན་མི་དམིགས་དེ། དེས་ན་དྲག་པོ་(པར་
 ལྟ་བུ་)ཉིད་དང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གང་དག་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་བྲལ་བས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་སྒྲོ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་བདག་དུ་.....
 མངོན་པར་ཞེན་ནས་ལས་ནས་བ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཉིད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ན་ཡོངས་
 སྤུ་འཁྱུང་མོ། གང་དག་འཁོར་བ་ལ་གཅིག་དུ་མི་ཕྱོགས་ཤིང་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོ་
 དང་བྲལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 བ་ཆོགས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། བདག་འདུལ་བ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་
 དེ་དག་ནི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉན་དོས་སམ་རང་སངས་ལྷན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དུ་.....
 ལྷུང་ངོ། །

གང་དག་འགྲོ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཀྱང་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་
 པོའི་སྤོབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གདོན་པར་དམ་བཅས་ནས། སྦྱོ་མ་མཁའ་
 བཞིན་དུ་སྒྲོ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་དུ་མ་གྱུར་པས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱ་
 ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྦྱུབ་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་ནས་
 འཁོར་བ་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ནམ་པ་ཐོས་ཅན་ཅད་ཡང་.....

-
1. བོད་དཔེར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐར་ཞེས་གསལ་ཡང་། ལྟ་དཔེར་—མཔའ་དང་འཕྲི་མཐར་མཐའ་ཞེས་གསལ་བ་འཕྲུག་པར་སྤྱད་ཀྱི། ལྟ་ཕྱིན་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྦྱུང་བས་
 ཆད་པར་ལྟ་བུ་དང་། སྐར་པའི་མཐར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམ་པར་དབྱེད་ན་མི་
 དམིགས་པས་དྲག་པོ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྤྱད་ངོ་། །
 2. ལྟ་བུ་—སྤྱིང་པ་ཉིད་ 3. ལྟ་དཔེར་ཡོད་ 4. ལྟ་—སྒྲ་ཚོགས་ 5. 'སེམས་ཅན་གྱི་དོན'—
 ལྟ་དཔེར་མེད་ 6. 'འཕྲུག་ཞིག'—ལྟ་དཔེར་མེད་ 7. 'ཀྱང'—ལྟ་དཔེར་མེད་

དག་པར་སྐྱབ་ཅིང་བཞུགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་¹ གྱི་སྒྲོབས་
 ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་² དག་སྤངས་པས་འཁོར་བར་ཡང་མི་རྒྱུང་ལ། སེམས་
 ཅན་³ ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆེ་ཞིང་ཆད་མེད་པ་བསཏ་
 བའི་དབང་གིས་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་ཡང་མི་རྒྱུང་ངོ། ། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བར་ཡང་འགྱུར་ངོ། ། དེ་ལྟ་བུ་ན་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་
 ལ་པན་པ་དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་མི་གནས་ངའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་……
 ཐོབ་པར་འདོད་པ་བདག་⁴ གིས་⁵ བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆེན་པོ་
 སྐྱབ་པ་ལ་དུས་⁶ ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་བྱའོ་⁷ སྐྱམ་དུ་བསམ་སོ། །
 དེ་སྐོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་⁸ ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དེ། “ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་སྤོང་བར་འགྱུར་⁹ བ་ལགས་སོ། །
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བར་འགྱུར་བ་……
 ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོད་ལ་བརྩོན་པར་བརྟའོ།” །
 ཞེས་འབྱུང་ངོ། ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་མདོ་
 ལས་¹⁰ ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དེ། “གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་

1. ‘ཚྭ་གས་ཀྱི་’-ཀྱི་དཔེར་མེད་ 2. ‘མཐའ་དག་’-ཀྱི་དཔེར་མེད་ 3. ལྟ་བུ་-ཅན་ ལྟ་
 (ཆད་-སེམས་ཅན་-ཐམས་ཅད་ལ་’ལྟ་) 4. བོད་དཔེར་-འདོད་པ་དག་གིས་’ཞེས་གསལ་ཡང་།
 ཀྱི་དཔེར་-‘མཐའ་’= བདག་གིས་’ཞེས་གསལ་བ་འཐད་པར་རྟུང་ངོ། ། 5. ལྟ་བུ་-ག་ (ཆད་-གས་)
 6. ‘དུས་ཐམས་ཅད་དུ་’-ཀྱི་དཔེར་མེད་ 7. ལྟ་བུ་-བྱའོ། ། 8. ཆོས་ཞེས་ངེས་ཆེད་མ་བྱུང་བ།
 9. ལྟ་བུ་-འགྱུར་ལགས་ 10. ལྟ་བུ་-བཀའ་ (ཐལ་ཆེན་ག་’ ༥༠)མདོ་ཚྭ་གས་ཀྱི་དག་ཚྭ་ལྟ་བུ་
 ཉེ་བྱུང་འདོན་མཛད་པར་མངོན་ནོ། །

རྒྱ་གཅིག་ཕྱ་¹མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་སྤྲུལ་བཅུས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་ཚད་མེད་པས་མི་ངོམས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་²པའི་རྒྱ་དང་།³ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་འབྲུང་ངོ་། །འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲུང་བས་བསྟན་པ་ལས་⁴ཀྱང་བཀའ་སྟུལ་དེ། “གྲེ་⁴གྲོགས་པོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེག་པའི་སྤྲུལ་ནི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་ངེས་པར་སྦྱེས་པའོ། དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལས་⁵ངེས་པར་སྦྱེས་པའོ། །དགོ་བའི་ལས་ཚད་མེད་པ་ལས་ངེས་པར་སྦྱེས་སོ།” ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྲུང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་དལ་གྱིས་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཤིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུང་བའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བཙུལ་ནས་དེ་……དག་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་བྱས་ལ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་ལས་ཆེན་⁷པོ་གདབ་བོ། །དེ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟིང་ཇིའི་སྟིང་པོ་ཅན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་……ནམས་ཀྱི་ཚོགས་(⁸མཐའ་དག་)སྦྱུབ་པ་ལ་མངོན་པར་བཙོན་པར་བྱའོ། །

གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་ནམ་པར་དོག་པས་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ནམས་མཐོ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་(⁹ལས་ཀྱི་)འབྲས་

-
1. ལྟ་བུ་གཅིག་ཕྱ་ 2. ལྟ་བུ་གྲུབ་པའི་ 3. ལྟ་བུ་མཐའ་(མདོ་—མ་། ༡༤༩)
 4. ‘གྲེ་གྲོགས་པོ་དག་’ཞེས་བ་རྒྱ་དཔེ་དང་མདོ་ངོ་མ་གཉིས་ཀྱི་མེ་ལྷང་།
 5. ལྟ་བུ་ཅོ་—ཅད་ལ་(ཆད་—ཅད་ལས་ཀྱི་) 6. ལྟ་བུ་—སྦྱོས་པའོ། 7. ‘ཆེན་པོ་’—རྒྱ་དཔེར་མེད་
 8. ལྟ་བུ་དཔེར་ཡོད་ 9. ལྟ་བུ་དཔེར་ཡོད་

བྱ་བྱོང་ཞིང་འཁོར་བ་ན་འཁོར་རོ། །གང་དག་ཅི་ཡང་མི་སེམས་(1)ཤིང་ལས་)
 ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལྟ་བུས་ན་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ། །སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་སྤྱད་པར་ཡང་
 མི་བྱའོ། །སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་ནི་བྱེད་པ་ལྟར་པོ་འདི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
 བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱི་དུ་སེམས་ཤིང་(2)དེ་(3)སྤྱད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་དེས་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་
 པོ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐོག་པ་(4)ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་
 པོ་ཡིན་པས་དེ་སྤངས་ན་ཐོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་
 ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ་མཚན་ཉིད་.....
 ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཙ་བ་ནི་ཡང་
 དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན་(5)དེ་སྤངས་ན་ཙ་བ་(6)བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་(7)ཀྱང་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །(8)དེ་སྤངས་
 པས་ནས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པ་དག་གི་(9)ཡང་སྤྱད་པར་(10)མི་བྱའོ་ཞེས་སྤྱི་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་...
 ཐབས་ཤིན་དུ་རྩེན་ཕྱིན་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་

1. ལྟ་དཔེར་ཡོད་ 2. ལྟ་པེ་—ཞེང་ 3. 'དེ་སྤྱད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་'—ལྟ་དཔེར་མེད་
4. ལྟ་ཙ་བ་—པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ 5. ལྟ་པེ་—ན་ཙ་(ཆད་—ན་'དེ་སྤངས་ན་'ཙ་)
6. 'ཙ་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་'—ལྟ་དཔེར་མེད་ 7. ལྟ་དཔེར་ཡོད་ 8. ལྟ་དཔེར་—

तत्प्रतिक्षेपात् सर्वाकारज्ञता प्रतिक्षिप्ता भवेत् = དེ་སྤངས་པས་ནས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པ་ཉིད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། 9. ལྟ་དཔེར་ཡོད་ 10. ལྟ་པེ་—པར་བྱའོ་(ཆད་རྩྭ་ན་—
 བར་མི་བྱའོ།)

སྐད་འཕགས་པ་ག་ཡ་མགོ་འི་རིམ་སྤྱང་གསུངས་དེ། “བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབང་ནམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྟན་གཉིས་དེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།
 ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་བོ།” ཞེས་ཤིང་། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་²
 གསང་བ་ལས་³གྱང་བཀའ་སྤྱུལ་དེ། “ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལས་⁴ཐབས་ཅད་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།” །ཞེས་འབྱུང་
 སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་བ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བ་ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་འགྱུར་
 རོ། འདི་ལྟ་བུས་ན་ཐོག་⁵བ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བ། ཐོས་པ་རྒྱུད་བ། བདག་གི་ལྟ་བ་⁶
 མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ། སྤྱོད་པོ་མཁས་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས་པ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆུལ་མ་རྟོགས་པ། བདག་སྤྱང་བར་བྱས་ནས་
 གཞན་ཡང་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་རིགས་པ་དང་ལྷང་དང་འགལ་བའི་དུག་གིས་བཏབ་
 པའི་ཆོག་ནི་མཁས་པ་བདག་ལ་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཆས་དུག་ཅན་བཞིན་དུ་བྱང་
 རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བར་བྱའོ། །

དེ་⁷ལྟར་དེས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྤངས་ན་ཆོས་ཤིན་དུ་ནམ་
 བར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་⁸དག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དམ་པ་ཁོ་ན་ཡང་
 སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་པར་ནལ་འབྱེད་
 པས་ཐབས་⁹གང་གས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་¹⁰ནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་……

1. ལྟེ་བཀའ་(མདོ་—‘ཅ’ 222) 2. ལྟ་བེ་—པའི་མདོ་(ཆད་—པའི་གསང་པའི་མདོ་)
 3. ཆོན་ཞེས་ངེས་ཤིང་མ་བྱུང་བ། 4. ལྟ་དབང་—ཀུ་འཕྲིའི་མ་ལ་ཁོ་ན་ཏུ་ལྟ་ན་པ་ 5. ལྟ་དབང་—
 ‘ཐོག་བ་ཆེན་པོ་’ ཞེས་པ་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་’ ཞེས་པའི་བར་མེ་རྒྱང་བས་ཆད་པར་དངོན་ནོ།
 6. ལྟ་བེ་—པ་ལ་ 7. ལྟ་བེ་—འདི་ 8. ‘ཡང་དག་པ་’—ལྟ་དབང་མེད་
 9. ‘ཐབས་’—ལྟ་དབང་མེད་ 10. ལྟ་བེ་—དུས་གཞུགས་(ཆད་—དུས་ནས་’གཞུགས་)

དངོས་བོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་གོམས་པའི་སེམས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་¹
 རྣམ་པར་²བཞག་པར་བྱ།³ གཤམ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དྲན་པ་མེད་པ་དང་།
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་དེ། ཡང་
 དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་པར་ནི་ཉམས་སྲུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དྲན་
 པར་བྱ་བ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་བྱེད་མི་ལུས་སོ། །གཤམ་དེ་བདག་གིས་⁴
 ཆོས་འདི་དག་དྲན་པར་མི་བྱའོ། །ཡིད་ལ་མི་བྱའོ་སྟུམ་དུ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞིང་དེ་
 དག་ལ་དྲན་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་བསྐྱོམ་པ་ནི་དེའི་ཆོ་དཔེ་དེ་
 དག་གིན་དུ་དྲན་པ་དང་། གིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་ཕྱེ་དྲན་
 པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཙམ་ལ་དྲན་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་མེད་པ་སྐད་དུ་བྱ་ན། དེའི་ཆོ་དེ་གཉིས་རྣམ་པ་གང་གིས་མེད་པར་འགྱུར་བ་
 དེ་ཉིད་དབྱེད་དགོས་དེ། མེད་པ་ནི་རྒྱུར་⁵ཐུང་བར་⁶ཡང་མི་འགྱུར་དེ། གང་
 གིས་⁷མཚན་⁸མ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ལས་⁹རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེ་ཙམ་གྱི་སྤྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་དུ་ཟིན་ན་ནི་
 བརྒྱལ་¹⁰བ་ཡང་དྲན་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 ཉིད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་པར་རྣམ་
 པ་གཞན་གྱིས་¹¹དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་¹²བའི་ཐབས་གཞན་

-
1. ལྷ་མོ་—ལ་བཞག་ 2. ལྷ་དཔེར་—ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ = འཇུག་པ་བྱ་ 3. ལྷ་མོ་—ཐུན། (འདིར་ཐུན་
 ཞེས་པ་མ་དག་པར་མངོན་དེ། ལྷ་དཔེར་དང་གཞུང་དོན་གང་ལ་བརྟགས་ཀྱིས་རྩོམ་པས་མ་འདྲས་སོ།)
 4. ལྷ་མོ་—ག་ 5. ལྷ་མོ་—རྒྱ་ཐུང་(ཆད་—རྒྱ་ཐུང་) 6. ལྷ་མོ་—བ་ 7. ལྷ་མོ་—ག་
 8. ལྷ་དཔེར་—མཚན་མ་...ཞེས་པ་ནས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་མ་ཚང་ 9. ལྷ་མོ་—ལ་
 10. ལྷ་མོ་—རྒྱལ་ 11. ལྷ་མོ་—ག་ 12. ལྷ་མོ་—བ་

མེད་པོ།

དཔལ་ལྷན་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་¹པ་མེད་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཡང་
དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་འཇུག་²
པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
དུ་ཟིན་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པ་³དེ་མེད་ན་དེ་དག་⁴གི་⁵སྤོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་
འགྱུར་རོ། སྤོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པས་ནི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་གྱུར་དུ་ཟིན་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ཐར་པར་འགྱུར་རོ།
ཡང་ན་ལ་འབྱུར་པ་དེ་གལ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དཔལ་⁷ཉམས་པ་འདུག་ མྱོངས་
པས་དཔལ་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་འཇུག་ན་ནི་དེའི་ཆོ་གཉན་དུ་མྱོངས་པ་ཡིན་
པས་དེ་ན་ལ་འབྱུར་པར་⁸ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་
པར་དེ་ལ་དཔལ་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་གོམས་པར་བྱས་པས་
སྒྲིབ་པ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྤོང་པ་གྲུང་རིང་དུ་བསྐྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་དཔལ་པ་ཉམས་པ་ཡང་མ་
ཡིན། སྒྲིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཆོ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་པར་
ཇི་ལྟར་དཔལ་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱས་པར་འགྱུར།
དཔལ་བཞིན་དུ་ཡང་མི་དཔལ། མཐོང་བཞིན་དུ་ཡང་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱས་མི་ཅང་ངོ་།
དཔལ་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་⁹ཇི་ལྟར་སྤྱོད་

1. ལྟ་བུ་ལྟེན་པར་(ཆད་-བྱེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་) 2. ལྟ་དཔེར་-ཀམ་མུ་འཕགས་ཀྱི་མཐོང་བ་
ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ 3. ལྟ་བུ་-པ་མེད་ 4. ལྟ་བུ་-དག་སྤོང་པར་རྟོགས་
5. ལྟ་བུ་-གོས་ 6. ལྟ་བུ་-ཅད་དུས་ 7. ལྟ་བུ་-དཔལ་པ་ཉམས་(ཆད་-དཔལ་པ་ཉམས་པ་ཉམས་)
8. ལྟ་བུ་-ཐར་ 9. ལྟ་བུ་-ནས་

ཡང་ནལ་འབྱོར་བ་དང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲིམས་པར་བྱུགས་པ་ལ་གལ་དེ་ཡིད་
 ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཆོ་དཔེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཅི་ཞིག་ལ་དམིགས་.....
 དགོས་དེ། སོ་སོ་འི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་སྒྲོ་བྱར་དུ་དམིགས་པ་མེད་པར་
 མི་འགྱུར་རོ། ཅི་ལྟ་མེད་ན་ནི་དེའི་ཆོ་ཆེ་ལྟར་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 ཉོགས་པར་འགྱུར། གཉེན་བོ་གང་གིས་ནི་ཉོན་མོངས་(2པའི་སྒྲིབ་)པ་སྒྲོང་བར་
 འགྱུར། བསམ་གདན་བཞི་བ་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སོ་འི་3སྐྱེ་བོ་འི་སེམས་ནི་འགོག་
 པར་འགྱུར་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་4དུན་པ་མེད་པ་དང་།
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་5འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་ཉོག་པ་སྒྲིན་དུ་...
 འགྲོ་བ་ཡིན་པར་བརྟ་6བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་ཉོག་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་7དུན་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱི་གཞན་
 དུ་མ་ཡིན་དེ། འདི་ལྟར་ནལ་འབྱོར་བ་གང་གི་ཆོ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 བདགས་ན་དོན་དམ་པར་ན་དུས་གསུམ་དུ་ཆོས་སྦྱེས་པ་གང་ཡང་7མ་མཐོང་བ་དེའི་
 ཆོ་ཆེ་ལྟར་ན་དུན་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བྱ། དོན་དམ་པར་8ན་དུས་9
 གསུམ་མེད་པའི་སྤྱིར་སྒྲོང་བ་མེད་པ་10གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེ་ལྟར་དུན་པར་བྱ། ཡིད་

1. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 2. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 3. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 4. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 5. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 6. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 7. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 8. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 9. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་ 10. རྒྱ་ཏེལ་པོ་འཕེལ་བའི་མཆོག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་

ལ་བྱེད་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དེ་¹སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་ནམ་པར་མི་
 ཉག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཞུགས་པས་སྤོང་བ་ཉིད་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་རོ། དེ་རྟོགས་པས་ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པར་²
 འགྱུར་རོ། །

ཐབས་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པས་ཀྱུན་རྫོབ་དང་རོན་དམ་པའི་བདེན་
 བ་ལ་ཡང་དག་པར་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་བས་ན་སྦྱིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་
 ན་ཡང་དག་པ་³སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་ན་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་ཡང་
 མི་འགྱུར། ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་སྤོང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །འཕགས་
 པ་འཇམ་དབལ་ནམ་⁴པར་རོལ་བའི་མདོ་ལས་⁵ཀྱང་བཀའ་སྡུལ་དེ།⁶ “བྱ་མོ་
 རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་གཡུལ་ལས་ནམ་པར་བྱལ་བ་ཡིན། གསོལ་
 པ། འཇམ་དབལ་ནམ་⁷པར་བརྟགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་གང་ལ་དྲ་
 པའོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་⁸བས་ན་ནལ་འབྱོར་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་ཕྱེ་
 ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་⁹མཆོན་གྱིས་¹⁰ཉོན་མོངས་པའི་དབྱ་ནམས་པམ་པར་བྱ་སྟེ། འཛིན་
 པ་མེད་པར་གནས་¹¹པར་བྱའོ། མི་སྤར་མ་བཞིན་དུ་མིག་འཛུམས་པར་མི་བྱའོ།
 འཕགས་པ་དྲིང་ངེ་འཛོན་གྱི་བྱུལ་པོ་འི་མདོ་ལས་¹²ཀྱང་བཀའ་སྡུལ་དེ།

1. ལྟ་བུ་-དེས 2. ལྟ་བུ་-བ་ཡིན་ནོ། 3. ལྟ་བུ་-པར་ 4. ལྟ་བུ་-ནམ་པར་

(ཆད་-ནམ་པར་པོལ་) 5. ལྟ་བུ་-བཀའ་(མདོ་-ཁ་ 237) 6. ལྟ་བུ་-ཉོ་

7. ལྟ་བུ་པེར་-འཕགས་འཕགས་= ལྟ་བུ་པར་བརྟགས་ན་ནམ་པར་བརྟགས་ན་ 8. ལྟ་བུ་-དེ་ལྟ་བུ་

9. ལྟ་བུ་-ཀྱིས་ 10. ལྟ་བུ་-ལྟ་ 11. ལྟ་བུ་-གནས་པའི་བའི་ཕྱིར་

12. ལྟ་བུ་-བཀའ་(མདོ་ཁ་ 20)

གཡ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག།

སོ་སོར་དེ་བདག་ས་གཡ་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ནི།

དེ་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱུང་གྱུ།

མྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་¹ནི་ཞི་མི་འགྲུར། །ཞེས་འབྲུང་ངོ། །

མདོ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལས་²ཀྱང་འབྲུང་སྟེ། “བདག་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོར་བ་ལ་
ཞུགས་པར་གནས་ཀྱང་གཞན་³དག་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོར་བ་ལ་⁴མི་འཇུག་ན་བདུད་
ཀྱེ་ལས་སོ།” ཞེས་འབྲུང་ངོ། །

ལྷག་མཐོང་⁵ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་འཇག་
པ་དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་དང་། དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་པ་⁽⁶སོགས་)ལས་
ཀྱང་བཀའ་⁷སྒྲུལ་དོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་ལས་⁸ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ་པ།
“ལྷག་མཐོང་གིས་⁹བདག་ས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་
པ་ལ་འཇུག་པའོ།” ཞེས་འབྲུང་ངོ། །འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་¹⁰
ཀྱང་། “སྒྲོ་བྲོས་ཆེན་བོ་གང་གི་ཕྱིར་སྒྲོས་བདག་ས་ན་རང་དང་སྒྲིའི་མཚན་¹¹
ཉིད་⁽¹²ཀྱེ་དངོས་བོ་རྣམས་)མི་རྟོགས་དེ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།” ཞེས་བཀའ་སྒྲུལ་དོ། །གཡ་ཏེ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་

1. ལྷ་མེ་—དེ་ནི་ 2. ལྷེ་—བལྟན་(དབུ་མ་ཀྱི་༡༩༤) ལྱང་འཇིན་འདི་དེར་ངངས་པའི་འཕགས་

བ་འཇམ་དབལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་པའི་མདོ་ཆོག་གོ།— ལྷེ་—བཀའ་(མདོ་ཀྱི་ 212)

3. ལྷ་མེ་—གཞན་ལྷག་ 4. ལྷ་མེ་—ལ་འཇུག་(ཆད་སྒྲིན་—སྒྲོར་བ་ལ་མི་འཇུག་ན་)

5. ལྷ་མེ་—མཐོང་གི་ 6. ལྷ་མེ་ལོད་ 7. ‘བཀའ་སྒྲུལ་དོ’—ལྷ་མེ་ལོད་མེད་

8. ཆོས་ཞེས་ངེས་ཆེན་མཁུང་པ། 9. ལྷ་མེ་—གི་ 10. ལྷེ་—བཀའ་(མདོ་ཀྱི་༡༠༡)

11. ལྷེ་ཆོ་—མཚན་མི་(ཆད་—མཚན་ཉིད་མེ) 12. ལྷ་མེ་ལོད་

རྟོག་པ་ལ་མི་བྱ་ན། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་¹
 ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནམ་པ་དྲུ་མ་བཀའ་སྡུལ་པ་དེ་དང་ཡང་འགལ་.....
 བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་བདག་ནི་ཤེས་རབ་ཆུང་ཅུ། བཙུན་འགྱུས་
 ཆུང་ཅུ་སྟེ། མང་དུ་བྲོས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་མི་ལུས་སོ། །ཞེས་དེ་སྐད་བྱ་བའི་
 རིགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་²མང་དུ་བྲོས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུས་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་³དེ་སྤྱང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ། །

ཆངས་པས་ལྷུས་པ་ལས་⁴ཀྱང་བཀའ་སྡུལ་དེ། “གང་དག་བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་
 བའི་ཆོས་ནམས་ལ་སེམས་⁵བར་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་ཆུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའོ།” ཞེས་
 འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་གང་དག་དོན་དམ་པར་མ་སྦྱིས་པའི་ཆོས་ནྟིས་ལ་སྦྱེ་བར་ཡོངས་
 སུ་བདགས་དེ། ཉན་བྲོས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དེ་⁶དག་ལ་མི་དྲག་པ་དང་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་གྱི་ཆུལ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་སྦྱོ་འདོཌ་པ་དང་སྐར་བ་འདེབས་
 བའི་མཐའ་དེ་དག་⁷ལ་སེམས་པ་འཇུག་པས་ཆུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དེ།
 དེ་དག་གི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བཀའ་སྡུལ་གྱི། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་
 དག་གི་པར་ནི་མ་ཡིན་དེ། དེ་ནི་མདོ་སྡེ་ཀུན་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྡུལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
 དེ་སྐད་ཆངས་པས་ལྷུས་པ་དེ་ཉིད་ལས་⁸ཀྱང་བཀའ་སྡུལ་ད། “བྱུང་ཆུབ་སེམས་

1. ལྟོ་ཙོ་—ལ་ 2. ལྟོ་མེ་—ཀྱི་ 3. ལྟོ་མེ་—ཡང་སྤྱང་(ཆད་—ཡང་‘དེ་སྤྱང་’)
4. ལྟོ་—བཀའ་(མདོ་‘པ་’ 32) མདོ་འདི་ཆངས་པ་བྱུང་བར་སེམས་ཀྱིས་ལྷུས་པ་ལ་བྱའོ།
5. ཆོས་འདི་སྐད་དོན་གྱི་དཔེ་མེད་མེད་པ་ནི་ཆད་པར་ཐུང་སྟེ། ལྟོ་མེ་ལོད་དཔེ་དཔེ་སེམས་བཀུགས་’
 ཞེས་དང་། མདོ་ཉིད་དུ་‘སེམས་པར་བཀུགས་པ་’ ཞེས་གསལ་བས་སོ། དེ་གཉིས་ནས་བྱེ་མ་ཆེས་
 འཐད་པར་ཐུང་སྟེ། བྱུང་དོན་འགྲེལ་བའི་ཆོན་འདྲ་‘སེམས་པ་འཇུག་པས་’ ཞེས་གསལ་བའི་བྱུང་རོ།
6. ‘དེ་དག་’—གྱི་དཔེ་མེད་ 7. ལྟོ་མེ་—དག་སེམས་(ཆད་—དག་‘ལ་སེམས་’)
8. ལྟོ་—བཀའ་(མདོ་‘པ་’ 37)

དབང་('དབང་བའི་སེམས་') ཀྱིས་གསོལ་བ། གང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
 ཀྱིས་སེམས་ཀྱང་དེར་(མ་མས་ཤིང་)མ་ཉམས་ན་དེའི་སྒྲུང་དུ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབང་ཞེས་བགྱི།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས།³ “ཇི་
 ལྟར་ན་བཙོན་འགྲུས་དང་ལྟན་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་བ། གང་གི་ཚེ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟགས་ནས་མ་དམིགས་པའོ།” ཞེས་

1. ལྷོ་མ་རིམ་བོད་དཔེར་“བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་”ཞེས་གསལ་ཡང་འཕུར་མར་མི་ལྟང་ཆུ།
 ལྷོ་མ་ཚན་གང་ལས་ཤེས་ན་གཞུང་འདེའི་ལྷོ་མ་པེར་“འཁྱུ་ལྷོ་མ་པེར་འཁྱུ་ལྷོ་མ་པེར་
 སེམས་དབང་དབང་བའི་སེམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་” ཞེས་གསལ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་དེའི་
 མཚན་“དབང་བའི་སེམས་” ཞེས་བ་མ་ཚང་ཞིང་། བྱང་འདྲིན་འདི་གང་ལས་སྐྱེས་པའི་མདོ་
 ཉིད་དུ་ཡང་། “བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་”ཞེས་གསལ་བས་དེར་ཡང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དབང་དེའི་མཚན་ལྟར་དབང་བ་ཞེས་བ་མ་ཚང་བར་ལྟང་ཞིང་། ལྷོ་མ་རིམ་བོད་དཔེར་
 བྱང་འདྲིན་འདིའི་ཚིག་ཐེན་ལ་“བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་”ཞེས་བའི་མང་ཚིག་དེ་ནི་
 མདོ་འི་སྐབས་དོན་དང་མེ་འཚམས་ཤིང་། འོང་དོན་མེད་བ་ཞེས་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཉིད་དུ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྒྲོ་བྱོས་བརྟན་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མཐུ་ཚན་ཐོབ་དང་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དབང་སྐྱུན་རས་གཟེགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མཐོང་ན་དགའ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་མཐུ་བོ་ཆེ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མེ་འདྲུ་བ་རི་རིས་དང་དང་གི་སྒྲོ་བས་བ་རྣམ་
 བར་བཤད་བའི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་དོན་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་རྟོགས་ནས་སོ། །འདིར་རྣམས་ཞེས་
 བ་མདོ་ཉིད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་བའི་མཚན་ལྟར་མ་ཚང་བ་“སེམས་”ཞེས་
 བ་དེའི་ཚལ་ལ་“རྣམས་”ཞེས་ཚིག་འགྲུར་ཕྱིན་པར་ལྟང་ངོ་། །
2. ལྷོ་མ་རིམ་བོད་དཔེར་“མ་སྒྲུས་”ཞེས་གསལ་ཡང་། ལྷོ་མ་པེར་འཁྱུ་ལྷོ་མ་པེར་འཁྱུ་ལྷོ་མ་པེར་
 ཉམས་ན་ཞེས་གསལ་བ་མ་ཐེན་མདོ་ངོ་མ་དང་ཡང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཤིང་། འདིའི་ཐུན་
 ཀྱི་ལྷོ་མ་པེར་དང་བེ་ཤིང་དཔར་མར་“སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱང་དེར་མ་སྒྲུས་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
 མདོ་ལྷོ་མ་པེར་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཞེས་བཞུགས་ཏེ། ཞེས་བ་མདོ་ཚིག་བྱང་འདྲིན་མཇུག་
 བའི་དཀྱིལ་ལ་མདོ་ཚིག་མེད་བ་ཡིག་ཐོང་གིང་མདོ་ཚིག་སྐྱུར་སྒྲོས་ཐོབ་ནོར་བྱིས་བཞེད་པར་ལྟང་
 ངོ་། 3. ཚིག་བཞེད་པེར་ཆེན་མ་ལྟང་བ།

འོད་མི་འགག་¹པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་ག་མཐོང་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་
 བ་ཟད་པར་འགྱུར་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སྐར་བ་ཤད་པ་ཡིན་²ནོ། །ཅི་ལྟེ་ཉོན་མོངས་པ་
 ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷ་ག་མཐོང་ལ་བཞེན་³པར་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་ན་⁴ནི་དེའི་...
 ཚོ་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུབ་སྟེ། ལས་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཚོག་⁵
 དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་དགོ་བའི་ལས་མི་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་རིགས་ན།
 དགོ་བ་ཅི་ལྟེ་དགག་གལ་དེ་འཁོར་བར་བྱེད་པས་དགག་པ་སྐད་དུ་བྱས་ན་
 ཡང་དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། བདག་⁶ལ་སོགས་པར་བྱིན་ཅི་ཡོག་གི་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་⁷
 བའི་དགོ་⁸མེད་⁹ལས་¹⁰གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཁོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་ནིས་ཀྱི་ལས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་¹¹པ་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་འཁོར་བར་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་¹²དུ་འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་ལས་¹³ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་དེ། དགོ་
 བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལས་དེ་དག་ཉིད་བསྐྱོ་¹⁴པ་ལ་སོང་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱེད་¹⁵པ་བྱས་...
 བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབང་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་སྐྱུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །འཕྲུག་

-
1. ལྷ་ག་—དགག་ 2. ལྷ་ག་—བཞིན་ནོ། 3. ལྷ་ག་—བཞེན་ 4. ལྷ་ག་—ན་དེའི་
 5. བོད་དཔེ་རྒྱམས་སྐྱོ་ཚོག་གི་དོན་མེད་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། ལྷ་དཔེར་ཡུལ་མཁེ་ལྷ་མོ་= ཚོག་དོན་མེད་
 པ་ཞེས་གསལ་བ་འཕྲུག་པར་སྤྱང་ངོ། 6. ལྷ་དཔེར་—མཁའ་མཁེ་ལྷ་མོ་= ལྷ་དཔེར་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་
 7. ལྷ་ག་—སྐྱེད་ 8. ལྷ་དཔེར་—མཁའ་མཁེ་ལྷ་མོ་= མེ་དགོ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་དོན་ལ་བརྟགས་ན་མ་
 འཕྲུག་པར་མཛོན་ནོ། 9. ལྷ་ག་—དགོ་པ་དེ་(ཆེད་—དགོ་པ་འདི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་)
 10. 'ལས་'—ལྷ་དཔེར་མེད་ 11. ལྷ་ག་—སྐྱེད་ 12. ལྷ་ཅོ་—སྐད་འཕགས་ 13. ལྷ་—བཀའ་
 (ལམ་ཆེན་ལ་ ༡༤༦) བྱང་ཆུབ་ལྷ་དཔེར་མེད་པའི་ཚོག་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་དོན་མེད་པ་ལྷ་དཔེར་པར་སྤྱང་ངོ།
 14. ལྷ་ག་—སྐྱོ་ 15. ལྷ་དཔེར་—ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་

པ་དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་1ཀྱང་། “ཅུ་ཁྱུང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོ་
 ཆེན་པོར་བྱུགས་པའི་ཅུའི་སྤང་བོ་བཞིན་དུ་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་སྒོ་སྒྲ་……
 ཚེད་ནས་དགོ(2པའི་ཅ་བ)བསགས་པ་ཡང་(3ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་
 སུ་བསྡེས་པ་)ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་རོག་ཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ” །ཞེས་
 བསྐྱེད་སྤྲོད་སོ། །

སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱུ་དང་། ཞིང་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འོད་དང་། འཁོར་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལ་
 སོགས་པ་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནམས་
 ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཡིན་པར་མདོ་སྡེ་4དང་དེ་དག་དུ་བཅོམ་ཐུན་འདས་……
 ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་དེ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།5 །དགོ་བ་སྤྱོད་པ་བཀའ་
 བས་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཀའ་བར་གྱུར་དེ། དའི་
 ཕྱིར་དའི་མགོ་བོ་དང་ཁ་སྤྱུ་བྲེགས་པ་དང་ཆོས་གོས་རྩར་སྒྲིག་བཅང་6ལ་སོད་
 པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དགོ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ལ་མི་
 ཕྱོགས་པར་གྱུར་ན་འཁོར་བ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་7བྱ་བ་
 ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཀུན་དུ་བསྟེན་པར་འགྱུར་དེ། དའི་ཕྱིར་དའི་བྱང་ཅུབ་ཀྱང་ཁྱུང་
 བསྐྱེད་སྤྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་8པར་འབྲུལ་བ་ལས་10
 ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་དེ། “སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་ཤིན་དུ་མི་ཕྱོགས་པ་དང་།

1. ལྟེ་-བཀའ་(དཀོན་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ ༡༢༩)
2. ཅུ་དཔེར་ཡོད་
3. ཅུ་དཔེར་དང་མདོ་ངོས་
 ཀྱི་ཤེས་ཀར་ཡོད།
4. ལྟེ་བེ་-སྤྱོད་(ཆད་-མདོ་སྡེ་“དེ་”དང་)
5. ལྟེ་བེ་-རོ་སྤྱོད་
 (ཆད་-འགྱུར་རོ། །“དགོ་བ་”སྤྱོད་པ་)
6. ལྟེ་བེ་-བཅད་
7. ལྟེ་བེ་-དོན་ལ་(ཆད་-
 དོན་“བྱ་བ་”ལ་)
8. ལྟེ་བེ་-སྤྱོད་པར་
9. ལྟེ་བེ་-དེས་
10. ལྟེ་-བཀའ་(མདོ་“ཆ་”༡༩)

སོར་རྟོག་ལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་བ་ནི་བདུན་གྱི་ལས་སོ།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལས་ཡང་རབ་དུ་ཤེས་ལ་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པའི་ལས་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་
 ཚོལ་བ་ནི་བདུན་གྱི་ལས་སོ།” །ཞེས་བསྟན་ད། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།¹ “སྤྱོན་
 བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ལ་སེམས་མངོན་པར་ཞེན་
 བ་ནི་བདུན་གྱི་ལས་སོ།” །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ་སྤྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་
 དགག་པ་ནི་མ་ཡིན་²གྱི། ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་སེམས་
 མངོན་པར་ཞེན་པ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་ཞེན་པ། དམིཌ་
 བ་ཅན་གྱི་སྤྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་³སྤྱོན་ཅི་ཡོག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དགག་པ་སྟེ། སྤྱོན་ཅི་ཡོག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་⁴པའི་སྤྱོན་པ་
 ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་མི་འགྱུར་དེ་བདུན་གྱི་ལས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ། །
 དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཐར་བར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེའི་སྤྱིར་ན་དམིགས་པ་ཅན་སྟེ་⁵
 ཚོགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱོན་པ་བྱིན་⁶པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་འཕགས་པ་ནས་མཁའ་མཛོད་ལས་⁷ཀྱང་།
 “སེམས་ཅན་⁸སྤྱོན་⁹ཅི་ཡོག་གི་ལས་སྟེ་ཚོགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱི་

1. ལྟེ་—བསྟན་(དམ་མ་ཀྱི་ ༡༩༩) :—གོང་གསལ་མདོ་དུ་ཉིད་—༢༠༢ 2. ལྟེ་མི་—ཡན་ཉི་

3. ལྟེ་མི་—བ་ལ་ 4. ལྟེ་མི་—སྐྱང་ 5. ལྟེ་དམིཌ་—सत्त्वनाना = སེམས་ཅན་ལྟ་ཚོགས་

6. ‘བྱིན་པ་’—ལྟེ་དམིཌ་མེད་ 7. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་བ་ ༢༠༠) 8. ལྟེ་མི་—སེམས་ཅན་ལྟ་

ཚོགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གསལ་བ་ལྟེ་དམིཌ་འཕུན་ཚབ་ཆེ་ཡང་། མདོ་ངོ་མ་དང་
 སྐུ་མ་རིམ་ལྟེ་དམིཌ་དང་ལྟེ་དག་སྤྱད་མ་གཏུག་པའི་མཐུན་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ།

9. ‘བྱིན་པ་’ཞེས་གོ་ལས་—ལྟེ་དམིཌ་མེད་

སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ།” ཞེས་བཤད་དོ། །ཕྱང་¹པོ་གསུམ་
བའི་ཡོངས་སུ་བསྡེ་བ་ལས་²ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་བ། “གང་བདག་གིས་སྒྱུན་པ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་
གཏན་དང་། ཤེས་རབ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མ་འཛལ་ནས་དཔྱེགས་པར་ལྷུང་བས་
སྒྱུན་པ་བཙུལ་³བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་དུ་འཛིན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་
བ་དང་། བདག་དང་གཞན་དུ་འདྲ་ཤེས་པས་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པ་ལ་སོགས་
པ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས་པར་བབྱེད།” ཞེས་
འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་དཔྱེགས་པ་ཅན་སྤྱོད་ཚོགས་སུ་འདྲ་ཤེས་པ་⁴ཕྱིན་
ཅི་ཡོག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་……
ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་⁵བཤད་ཀྱི། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྱུན་པ་
ལ་སོགས་པ་ལ་བསྟེན་པ་དགག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དཔྱེགས་⁶པ་
ཅན་ཕྱིན་⁷ཅི་ཡོག་དུ་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་གི་མ་ཡིན་ན་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་བྱེ་བྲག་མེད་པར་དགག་པར་འགྱུར་དོ། །ཚངས་པས་ཁྱས་པ་ལས་⁸ཀྱང་⁹
“སྦྱོད་པ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་བཤོ། །ཡོངས་སུ་མི་
རྟོག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་པོ།” ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལ་ཡང་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་¹⁰རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་

-
1. ལྟ་དཔེར་—“पुण्यस्कन्धपरिणामनायकम् = དགེ་བའི་བྱང་པོ་ཡོངས་སུ་བསྡེ་བ་ལས་” ཞེས་གསལ་
བས་པོད་དཔེ་དང་ཁྱད་ཆེད། 2. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ལ་ ༥༢) 3. ལྟ་བེ་—སྤྱུལ་
4. ལྟ་བེ་—བ་པ་ 5. ལྟ་བེ་—ཕྱིར་བཤགས་ཀྱིས་ 6. ལྟ་དཔེར་—उपलम्भादिपतित =
དམགས་པ་ལ་སོགས་པར་ལྷུང་བ་ 7. ‘ཕྱིན་ཅི་ཡོག་’—ལྟ་དཔེར་མེད་ 8. ལྟ་བེ་—ལས། ལྟེད་
9. ལྟེ་—བཀའ་(མདོ་ལ་ ཚངས་པ་ཁྱད་པར་སེམས་ཀྱིས་ཁྱས་པ་—r ༤) 10. ལྟ་བེ་—བས་

དོག་པ་ཉིད་དུ་བཤད་གྱི།¹ མཚན་མ་མེད་པར་གནས་ཤིང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་
བ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ལྟང་བསྟན་པ་ཡིན་
དེ། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ཙམ་དུ་བསྟན་དེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་²
ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་ན་མ་སྤྱིས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་གྱི། སྤྱོད་པར་³མི་
བྱ་བ་ནི་བཀའ་མ་སྟུལ་དོ།།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མར་མེ་མཛད་གྱི་སྤྲ་ཡོགས་སུ་⁴མངས་རྒྱས་གང་དག་ལ་...
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བསྟེན་⁵བཀའ་མཛད་པ་དེ་དག་གི་མཚན་བཅོམ་འདས་...
ལྷན་འདས་གྱིས་བསྐལ་པར་ཡང་⁶བཛོད་པར་མི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཅོམ་...
ལྷན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ན་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དགག་
པ་མ་མཛད། མར་མེ་མཛད་གྱིས་ཀྱང་དེའི་ཆོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་⁷སྤྱོད་པ་
དགག་པར་⁸མ་མཛད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གང་གི་ཆོས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་ཤིང་ཞི་
བ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དེ་གཟིགས་ནས་དེའི་ཆོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྟང་...
བསྟན་གྱི། དེ་ན་དེའི་སྤྱོད་པ་བཀའ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ས་བརྒྱད་པ་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པ་མཚོག་དེ་ནི་དེ་དག་⁹དེ་
ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་། །ཞེས་ས་བརྒྱ་¹⁰པ་
ལས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་དོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
སྤྱོད་པ་དེ་མི་བྱ་བར་གྱུར་ན་ནི་སྤར་བཛོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་འགལ་བར་...
འགྱུར་རོ།།

-
1. ལྟ་བུ་—གྱུས་ 2. ལྟ་བུ་—བས་ 3. ལྟ་བུ་—པ་ 4. ལྟ་བུ་—ན་ 5. ལྟ་བུ་—ཐྱེན་
6. ལྟ་བུ་—ཡང་མེ་(ཆད་—ཡང་—བཛོད་པར་མེ་སྤྱོད་) 7. ལྟ་བུ་—གྱུས་ 8. ལྟ་བུ་—པར་མཛད་
(ཆད་ཐྱོན་—པར་མ་མཛད་པ་) 9. ལྟ་བུ་—དག་ཉིད་ 10. ལྟ་བུ་—ས་བརྒྱ་ནས་

ཡང་ཚངས་བས་ཉུས་བ་དེ་ཉིད་ལས་¹གསུངས་བ། “ཕྱིན་བ་ཡང་ཕྱིན་ལ་
 དེའི་ནམ་བར་སྤྱིན་བ་²ཡ་ཡང་མི་རེ་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་བསྐྱུང་བ་དེ་ཡང་སྒྲོ་
 འདོགས་བས་མ་ཡིན།” ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་འབྱུང་ངོ་། །ཚངས་བ་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དབའ་ཚོས་བཞི་དང་ལྷན་བ་ནམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ནམས་ལས་……
 ཕྱིར་མི་ཐོག་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། འཁོར་བ་དབག་དུ་
 མེད་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དབག་དུ་མེད་བ་ལ་རིམ་འགྲུ་
 དང་མཚན་བ་དབག་དུ་མེད་བ་བྱེད་བ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་འབྱུང་བ་ཐམས་
 ཅད་དང་འགལ་ཡོ། །དབང་བོ་དུལ་བོ་ཁོ་ནས་སྤྱོད་པར་³བྱའི། །དབང་བོ་
 རྣོན་བོས་མི་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་པར་མི་བྱང་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་དང་བོ་ནས་བརྒྱང་
 སྟེ་ས་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ནམས་ཀྱི་ཕྱིན་བ་ལ་……
 སོགས་པའི་སྤྱོད་བ་ནམས་འབྱུང་ཞིང་རྣམས་མ་ནམས་ཀྱང་ཀྱན་དུ་མི་སྤྱོད་བ་ནི་མ་……
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སར་ཆུད་བ་ནམས་དབང་བོ་དུལ་བོ་
 ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་བྱང་སྟེ། འཕགས་བ་ཉི་བར་འཁོར་བྱིས་ཉུས་བ་ལས་⁴
 ཀྱང་། “མི་སྤྱོད་བའི་ཆས་ལ་བཟེད་བ་ལ་གནས་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཏོང་བ་དང་།
 གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་དུ་གཏོང་བ་དག་བྱའོ།” ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་དོ།⁵ །
 མདོ་ཀྱན་ལས་བདུས་བ་ལས་⁶ཀྱང་། “པ་རེལ་དུ་ཕྱིན་བ་དུག་ལ་སོགས་བ་
 སྤྱོད་བ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ནམས་ནི་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་རྩ་

1. ཕྱི་བཀའ་(མདོ་—པ་ཚངས་བ་བྱུང་བར་སེམས་ཀྱིས་ཉུས་བ། ༤༩) 2. ཕྱ་མི་—བ་དེ་ལ་
 3. ཕྱ་མི་—བ་ཐའི་ 4. ཚོས་ཞེས་ངོས་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ། 5. ཕྱ་མི་—དྲ།
 6. ཚོས་ཞེས་ངོས་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ།

འཕྲུལ་གྱིས་¹འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་བསྒྲགས་མེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་²འགྲོ་བ་ལས་མགྲོགས་པ་ནི་གཞན་མེད་དོ། །པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 དུག་དང་། ས་བཅུ་མ་གཏོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནམས་ཀྱི་³ཤིན་དུ་
 ཟུར་བར་འཇུག་པའི་ལས་གཞན་ནི་མེད་དོ། །དེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་⁴གསེར་དག་
 པ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་འདག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་བཀའ་
 སྤྱུལ་དོ། །འཕགས་⁵པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་
 པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་⁶ཆུབ་སེམས་དབའ་གང་གི་ཆེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པར་
 བྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ས་དང་བོར་ཆུད་པ་ཡིན་དེ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ས་གོང་མ་ནམས་
 ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་⁷བཀའ་
 སྤྱུལ་⁸པ་མེ། དེའི་ཕྱིར་ས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་⁹མ་གཏོགས་པར་སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་¹⁰གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ཅིག་ཅར་¹¹འཇུག་པའི་སྒོ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །བཙུམ་
 རྩན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་གང་¹²ལས་ཀྱང་བཀའ་མ་སྤྱུལ་དོ། །

གཤེགས་པ་གཏན་ཉིད་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་འདུས་པས་ན་དེ་བཞིན་
 པས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་བཞིན་པར་འགྱུར་དེ། དེའི་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་ལ་སོང་
 པ་¹³པ་¹⁴རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གཞན་སོ་སོར་བཞིན་མི་དགོས་པ་སྐད་དུ་བྱ་ན་ཡང་།

-
1. ལྷ་པ་—གྱི་ 2. ལྷ་པེ—གྱི་ 3. ལྷ་པེ—ཀྱི་ 4. ལྷ་པེ—རྒྱད་འདུག་(ཆད་—
 རྒྱད་ཀྱི་མེད་དུག་པ་) 5. ལྷ་དཔེར་—མདོ་མཚན་དེ་གཉིས་མེད། 6. བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
 ཞེས་སོགས་མདོ་འི་དོན་ཐོབ་ཞུ་འཕངས་མཛད་པ་ལས། མདོ་ཆོག་དངོས་ཀྱི་ཀྱང་འདྲིན་མཛད་
 པ་ནི་མེད་པར་རྟོག་དོ། 7. 'ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་མེ'—རྒྱ་དཔེར་མེད། 8. ལྷ་པེ—སྤྱུལ་ལྷ་
 9. ལྷ་པེ—པ་ 10. ལྷ་པེ—ཀྱི་ 11. 'ཅིག་ཅར'—རྒྱ་དཔེར་མེད། 12. ལྷ་པེ—གང་ནས་
 13. ལྷ་པེ—མ་གཞན་ 14. 'པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གཞན་སོ་སོར་བཞིན་མི་དགོས་པ་'—རྒྱ་དཔེར་མེད་

དེ་མི་ཅུང་ལྟེ་དེ་ལྟར་གྱུར་དུ་ཕྱིན་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བ་ལང་གི་ལྷོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 བྱས་པའི་ནང་དུ་ཡང་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་འདུས་པས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་འབའ་
 ཞིག་བྱའི། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་མི་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཉན་ཐོས་
 འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཕྱག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་མཚན་མ་ལ་
 སོགས་པ་ཀྱན་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་དེ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ནམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབའ་ནམས་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
 ནམས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་
 བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རེ་རེ་ཡང་པ་
 རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བཀའ་སྩལ་གྱི། །པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གཅིག་
 ཁོ་ན་ཞིག་བསྟེན་པར་ནི་མ་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་ལས་¹ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དེ། “བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
 ནམས་ཀྱི་²པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་³པ་འདི་ནི་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཡང་མི་ལྷན་པོ་དག་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབས་སྒྲེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའི། པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་
 པ་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 གཞན་⁴དག་ལ་སྤྱན་འབྱེན་པར་སེམས་སོ། །མ་ཐམ་པ་འདི་རི་རྩམ་དུ་སེམས།
 ཀླ་ཤིནི་བྱལ་བོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་སྤྱག་རོན་གྱི་ཕྱིར་རང་གི་བྱ་བྲལ་བྱིན་

1. མདོ་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མེད་ཆོད་ལྟར་བས་དཔྱད་དགོས་སོ། 2. ལྟ་བུ་—ཀྱིས་

3. ལྟ་བུ་—བསྐྱབ་ 4. ལྟ་བུ་—གཞན་ལ་

བ་དེ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཡིན་ནམ། བྱམས་བས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། བྱམས་
 བ་ང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་བ་སྤྱོད་བ་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་དུག་དང་ལྷན་བའི་
 དགོ་བའི་ཙ་བ་གང་དག་བསགས་བའི་དགོ་བའི་ཙ་བ་དེ་དག་གིས་གནོད་བར་……
 བྱར་དམ། བྱམས་བས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། མ་པམ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐལ་བ་དུག་
 ཅུར་སྤྱོན་བའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས། དེ་བཞིན་དུ་བསྐལ་བ་
 དུག་ཅུར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བའི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ན། དེ་
 ལ་མི་ལྷན་པོ་དག་འདི་སྤྱད་ཅེས་ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྤྱེ། འདི་ལྟ་སྤྱེ།
 ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ་ཞེས་ཟེར་དེ། དེ་དག་ནི་སྤྱོད་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་
 བར་འགྱུར་རོ།” །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་འབྱུང་ངོ་། ལྟོང་བ་ཉིད་འབའ་
 ཞིག་བསྐྱེན་ན་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་བའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ།
 དེའི་སྤྱིར་ན་ཐབས་དང་བཅས་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེན་བར་བྱའོ།

དེ་ལྟ་བུས་ན་སློབ་དཔོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་མདོ་ཀྱན་ལས་བདུས་བ་
 ལས་¹བཤད་བ། “ཐབས་མཁས་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་
 ཟབ་མི་ཉིད་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པར་མི་བྱའོ།” །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འདིར་
 ཡང་འཕཌ་བ་དྲི་མ་མེད་²པར་གྲགས་པས་བསྐྱན་པ་ལ་སོགས་³པ་ཁྱེད་སྤྱིར་བསྐྱན་
 ཅིང་བཤད་ཀྱི་⁴ དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་བཀའ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

1. ལྟོང་བ་ཉིད་(དབ་མ་—ཀེ་ ༢༠༦) 2. ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མེད་པར་གྲགས་(ཆད་—མེད་པར་གྲགས་)

3. ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་བསྐྱན་ 4. ལྟོང་བ་ཉིད་

རིགས་པ་དང་ལྷང་དུ་¹ལྷན་པ་(2ཤོར་ནས།) བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་
བཏང་ལ། མཁས་པ་དོག་པ་དང་ལྷན་བས་འགྲོ་བ་སྐྱོན་བོ་གཞན་གྱི་³ཆོག་བརྒྱང་
བ་མི་⁴རིགས་སོ། །འཕགས་པ་གཙུག་⁵ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཀྱང་། “སྐྱོན་པ་ལ་
སོགས་པ་དག་པ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་བས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་
བའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ།” །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོང་བ་ཉིད་འབའ་
ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་⁶ཀྱང་བཀའ་
སྤྱུལ་ཏེ། “འོད་སྤངས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྒོན་བོས་ཟིན་བའི་རྒྱལ་བོ་ནམས་
དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་ཤེས་རབ་ཐབས་
མཁས་པས་⁷ཟིན་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ།” །ཞེས་
འབྱུང་ངོ།

དེ་བས་ན་སྟོང་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསྐྱོན་ན་⁸མྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འཇུག་
བར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་⁹འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེད་
བའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་¹⁰། “གཅིག་དུ་སེམས་དམིགས་པ་མེད་པར་མེ་བྱའི།
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཡང་བདེན་པར་བྱའོ།” །ཞེས་གསུངས་¹¹སོ། །དེ་

-
1. ལྷ་མི་—ལྷང་དུ་བཟུན་པ་ 2. ལྷ་དཔེར་ཡོད་ 3. ལྷ་མི་—གྲུས་ 4. ལྷ་དཔེར་—ཀླུ་
ཡུལ་མ་= བརྒྱང་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དགག་ཆོག་ཆད་པར་བྱང་ངོ། 5. ལྷ་དཔེར་—
‘མཉམ་རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་= འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་ཞིང་། ལྷང་འདྲིན་གྱི་ཆོག་
ནམས་ཀྱང་གོང་སྒོས་མདོ་དེར་ཐེ་བཞིན་མ་རྟོག་པས། དགོན་བརྟེན་ཀྱི་མདོ་གཞན་དུ་མེད་དམ་
དཔེར་བར་བྱའོ། 6. ལྷ་—བཀའ་(དགོན་བརྟེན་པ་ཆ་ ༡༢༩) 7. ལྷ་མི་—ཐམས་ལང་
(ཆད་—ཐམས་ཅད་པ་ལང་) 8. ལྷ་མི་—ནས་ 9. ལྷ་མི་—གྱི་ 10. ཆོ་ལ་ཞེས་ངེས་རྟོག་
མ་བྱུང་བ། 11. ལྷ་མི་—གསུངས་ཏེ།

བཟུན་པའི་ཕྱིར། “རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མེ་¹ནི་རྒྱ་ལས་འབར་དེ།
 རྒྱ་མེད་ན་ཞི་བར་འགྱུར་རོ།² །དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་³ལ་སེམས་འབར་གྱི།
 དམིགས་པ་མེད་ན་སེམས་⁴ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་དམིགས་
 པ་ཉི་ཤེས་ཞི་བར་ཡང་ཤེས་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཞི་བར་མི་བྱེད།
 ཉན་མོངས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་ལ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་འཇོག་པར་བྱེད། ལྟོང་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་ལ་⁶
 ཡང་སོ་སོར་དྲིག་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོས་དམིགས་པ་ཡང་
 བཟུང་། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དག་པས་དམིགས་པ་ལ་དབང་⁸ཐོབ་པོ།” །ཞེས་
 རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ནས། ཡང་བཀའ་སྤྱུལ་⁹པ། “དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་དམིགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རྒྱང་¹⁰། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་མི་གནས་པ་མེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 གང་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བར་
 མཐོང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། “དཔེར་¹¹ན་ལྟོང་གསུམ་གྱི་ལྟོང་ཆེན་

1. ལྟ་མེ་—མ་ 2. ལྟ་མེ་—དེ། 3. ལྟ་མེ་—ལ་སྟོན་པ་ལ་ 4. ‘སེམས་’—རྒྱ་དཔེར་མེད་

5. རྒྱ་དཔེར་—नोत्थापयति = ཉེ་བར་འཇོག་པར་མེ་བྱེད་ 6. ལྟ་མེ་—ལ་སྟོན་

7. ལྟ་མེ་—ལྟ་ལོ། 8. ལྟ་མེ་—དཔའ་པོ་ 9. ཆོས་ཞེས་ངེས་ཆེད་མ་བྱུང་བ།

10. ལྟ་མེ་—རྒྱང་ཆེ་ཐམས་ 11. བཟོད་ཆོག་འདི་ནི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེར་དགག་ཆོག་གསུམ་ཡོད་

ཀྱང་། བོད་དཔེ་ལྟར་གསུམ་གསུམ་མེ་དགོས་པར་མངོན་པོ།

པོ་འི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཅན་ཞུས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་མི་འགྱུར་
 བ་དེ་མེད་དོ། ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཐབས་ལ་མཁས་
 བ་ཡང་ཏུ་མཁས་པ་གང་ཅི་ཡང་ཅུང་། བྱང་ཆུབ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་གྱུར་
 བ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་བ་མེད་དོ། ཞེས་སྐྱེད་ཆེར་འབྱུང་ངོ། ཁྱེད་བཞིན་དུ་མདོ་
 སྤེལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཞུས་ཀྱི་ཐབས་དང་གཤམ་རབ་གྱི་
 རྒྱལ་སྐྱབ་པ་བལྟ་ན་དོ། ཁྱེད་ལ་བདག་ཉིད་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཚོགས་ལ་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་མི་ལྷན་སྲུ་ཟིན་ཀྱང་། གཞན་དག་ལ་དེ་སྐད་དུ་
 བལྟ་ན་བ་ནི་མི་རིགས་སོ། ཁྱེད་ལྟར་བྱས་ན་བདག་དང་གཞན་ལ་འཁྲུ་བ་བྱས་
 བར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་བདག་
 པར་བྱ་ཞིང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པར་
 བྱ།² ཞེས་རིགས་པ་དང་ཁྱེད་གིས་བལྟ་ན་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་དོག་པ་དང་ལྷན་
 བས་ཕྱོས་པ་རྒྱང་བ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞུས་ཀྱི་ཚོག་དུག་བཞིན་དུ་སྤངས་ལ།
 སྤོབ་དཔོན་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་བོ་མཁས་པའི་ཚོག་བདུད་ཅིའི་རྗེས་སྲུ་འཇུག་
 བས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་སྤྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་⁴ སྐྱེད་པ་མཁས་པ་བཞིན་
 དུ་སྤྱིན་ཅི་ཡོག་དུ་མ་གྱུར་པས་སྤྱི་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
 ཡོངས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དག་པའི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་དང་།

1. ལྟ་བུ་—ན་མཁས་ 2. ལྟ་བུ་—ཐུགས་ ཞེས་ 3. ལྟ་བུ་—པར་ 4. ལྟ་བུ་—ན་

འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ་གདོན་བ་ལ་མངོན་བར་བཙོན་བར་བྱ་ཏེ། རི་རྒྱ་དུ་འཕགས་
བ་ཚོས་ཡང་དག་བར་སྤྱད་བ་ལས་¹།

དཔེར་ན་སྤྱུ་མའི་མཁན་པོ་ཞིག །

སྤྱལ་བ་ཐར་བར་བྱ་བྱིར་བཙོན།

དེས་ནི་ལྟར་ནས་དེ་ཤེས་བས།

སྤྱལ་བ་དེ་ལ་ཆགས་བ་མེད།

སྲིད་གསུམ་སྤྱལ་བ་འདྲ་བར་ནི།

རྫོགས་བའི་བྱང་ཆུབ་མཁས་བས་ཤེས།

འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་གོ་བགོས་དེ།

འགྲོ་བ་དེ་ལྟར་སྤྱུ་ནས་ཤེས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་²ལ་དྲག་དུ་གྱས་བར་བྱ་ཏེ། གོམས་བར་
བྱས་བ་དེའི་སེམས་³ཀྱི་རྒྱ་དུ་རིམ་བྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་བ་ན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཤིན་
དུ་ནམ་བར་དག་བའི་རྒྱ་དུ་ཅིག་འབྱུང་བས་ཡང་དག་བའི་དོན་ལ་བསྒྲུལ་བ་⁴རབ་
ཀྱི་མཐར་སྒྲིན་བར་⁵ལྟར་ན་འཛིག་དེན་ལས་འདས་བའི་ཡེ་ཤེས་དོག་བའི་བྱ་བ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་དུ་གསལ་བར་⁶རྫོགས་བ། དྲི་
མ་མེད་ཅིང་མི་གཡོ་བ་རྒྱང་མེད་བའི་མར་མེ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་ཏེ། དེའི་ཆོ་
དངོས་པོ་འི་མཐའ་ལ་དམིགས་བ་ཐོབ་བར་འགྱུར་རོ། ས་དང་བོ་ཡང་ཐོབ་བ་ཡིན་

1. ལྟ་—བཀའ་(མདོ་ཞུ་ ༤༩) 2. ལྟ་པོ་—རབ་དྲག་(ཆད་—ཤེས་རབ་ལ་དྲག་)

3. 'སེམས་ཀྱི་'—ཀྱི་དབྱིངས་མེད་ 4. ལྟ་པོ་—བ་ཤིས་རབ་ 5. ལྟ་པོ་—འཕར་མ་གྱུར་

ཅེས་བ་མ་དག་པར་མངོན་ནོ། 6. ལྟ་པོ་—བ་

ནོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེའི་གོང་མའི་ས་ནམས་
 ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་རིམ་གྱིས་གསེར་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་བསགས་པ་མ་ལུས་པ་¹
 མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཐོབ་ནས་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་དེ། དགོས་
 པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་²དབྱ་མའི་ལམ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་བྱའོ།

དེ་³ལྟར་དབྱ་མའི་ལམ་བཤད་བས། །

བདག་གིས་⁴བསོད་ནམས་གང་ཐོབ་པ། །

དེ་ཡིས་སྦྱོ་བོ་མ་ལུས་པ། །

དབྱ་མའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག།

དམ་པ་ཐུག་དོགས་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཐག་⁵བསྐྱངས་པ། །

ཡོན་ཏན་ནམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ཆུ་ཡི་མཚོ་འདྲ་དག།

ནམ་བར་ཕྱི་ནས་ལེགས་པར་བཤད་ནམས་འཛིན་བྱེད་དེ། །

ངང་བ་རབ་དགའ་ཆུ་ལས་འོ་མ་ལེན་པ་བཞིན། །

དེ་ལྟ་བུས་ན་མཁས་ནམས་ཀྱིས། །

ཐོགས་སྤང་⁶དཀྱགས་ཡིད་རིང་སྤྱངས་ལ། །

-
1. ལྟ་བུ་-བ་ 2. ལྟ་བུ་-འདོད་པ་ (ཆད་-འདོད་'ལས་')
 3. ལྟ་བུ་ལྟར་ན་-དེ་ལྟར་དཀྱའ་བའི་ལམ་བཤད་བས། །ཞེས་གསལ་གོ།
 4. ལྟ་བུ་-གོ་ 5. ལྟ་བུ་-མཐའ་སྤྱངས་ 6. ལྟ་བུ་-ཐོགས་སྤང་

བྱིས་པ་ལས་ཀྱང་ལེགས་པ་ཤད་པ། །

ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བ་ཁོ་ནར་བྱ། །

བསྐྱོས་¹པའི་རིས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཞུ་ཅུག་མལ་གྱི་ལས་ཐ་སར་མཛད་པ་ཚོགས་སོ། །

ཀྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བརྩོན་པ་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བཞེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་

སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་ལྷས་ཏེ་གདན་ལ་ཕབ་པའོ། །

1. ལྷ་པོ་-སྐྱོས་

ཤོ་ཆོས་ནམས་གང་དག་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་དང་།

དེ་ཡི་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་གང་ཡིན་པའང་།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ།

དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཅན་དག་སྤྱོད་ཆེ།

(ལྷ་-ཐག་ན་:- འདུལ་བ་'ཀ' ༩༩)

སའམས་སྐལ།

ཞོ རྟོ་བཅོས་རེབ་མིག
(སློང་བཞེད།)

ཤོག་གྲངས་	ཡིག་ཐེང་	རྟོ་	བཅོས་
2	4	བསྟེས་	བསྟེས་
36	5	ཀྱིས་ ⁵	ཀྱིས་ ¹
39	13	ལས། ³	ལས། ²
42	7	ཆོན་བོ་ནི་	ཆོན་བོ་ནི་
71	1	རིག་བྱའོ།	རིག་བར་བྱའོ།
80	18	རྫོགས་བར་	རྫོགས་བར་
82	9	སྤངས་ཡི།	སྤངས་བ་ཡི།
84	8	ནམ་འབྱུང་	ནམ་འབྱུང་
119	13	མཚན་རིག་	མཚན་རིག་
119	18	བྲངས་སྐྱུ་ནི་	བྲང་སྐྱུ་ནི་
120	16	བྲངས་སྐྱུ་ནི་	བྲང་སྐྱུ་ནི་

(གཞུང་དངོས་གཞི།)

6	3	སྤྲ་ཆོགས་	སྤྲ་ཆོགས་
8	21	सत्त्वसय	सत्त्व
9	18	उद्य)	उद्य
10	20	काणाां	काणाां
15	17	द्ये	द्ये

ཤོག་གྲངས་	ཡིག་ཐེང་	ནོར་	བཅོས་
17	20	གསལ་	གསལ་)
24	14	ཚུལ་	“ཚུལ་
25	16	ཡུ་ཀི	ཡུ་ཀི
32	3	བའི་རོ།	བའི་ཕྱིར་རོ།
40	2	རྩ་འབྲུལ་	རྩ་འབྲུལ་
53	11	ཀྱི་	ཀྱི་
60	22	ཐྱིབ་	ཐྱིབ་
62	8	བྱའོ།	བྱའོ།”
75	6	སེམས་བས་	སེམས་དབས་
77	13	ངན་ནམ་བ་	ངན་བ་ནམ་བ་
83	20	བྱ་	བྱ་
85	10	མི་འབྲུལ་	མི་འབྲུལ་
95	13	ནམ་བ་	ནམ་བ་
146	6	མར་	བར་
146	14	བྱང་	བྱང་
148	13	སྐ་ལེ་—	1.སྐ་ལེ་—
149	18	ཀྱ་དཔེར་	ཀྱ་དཔེར་
150	18	ཀྱ་དཔེར་	ཀྱ་དཔེ་
152	16	གསལ་	གསལ་

